

27

C6
.G41199J

(1284)

~~X~~ B 753

G33

D27

18002

ISLAM

C6

.G41159d

INSTITUTE
OF
ISLAMIC
STUDIES

51830

★

McGILL
UNIVERSITY

3716235

3.5°

MOONIS BOOK DEPOT
BUDAUN. U. P. (INDIA).

"Ghazālī
 'Dazā'iq al-ahhbār

C6
 G4/195d

MOON'S BOOK PRESS
 BUDAPEST, HUNGARY

مَا شَاءَ اللَّهُ قُوَّةَ الْإِبِلِ

بعون الملك الغفار ابن كتاب شمس البرادير المسمى به

من تصنيف امام حجة الاسلام ابو حامد محمد بن محمد غزالي رحمة الله

در مطبع فوید کاغذی طبع شد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشننده مهربان

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ عَلَى رَسُولِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَصْحَابِ الْجَمْعَيْنِ

ستائین رضای را که بر و رو کا عالمها است و در و دیر فرستاده او که جماعت بر کمال او و اصحاب او و انبیاء او

بَابُ فِي تَخْلِيقِ نُورِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَدْ جَاءَ فِي

باب در آفرینش نور محمد صلی الله تعالی علیه و آله وسلم بحقیق آمده است

الْخَبَرِ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ شَجَرَةً وَلَهَا أَرْبَعَةُ أَغْصَانٍ فَتَاهَا شَجَرَةً

در حدیث که بحقیق خدا بیقاعلی آفرید درختی را که دیر چهار شاخ بود پس نام نهاد آن درخت را

الْيَقِينِ ثُمَّ خَلَقَ نُورَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِي حِجَابٍ

درخت یقین پس از آن آفرید نور محمد صلی الله تعالی علیه و آله وسلم در پرده

مِنْ دُرَّةٍ بَيَضَاءٍ مِثْلَ الطَّائُوسِ وَوَضَعَهُ عَلَى تِلْكَ الشَّجَرَةِ

از مروارید سفید که مانند دوی مانند طاووس بود و نهاد بر این درخت بر لبش گفت

عَلَيْهَا مِقْدَارُ سَبْعِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ثُمَّ خَلَقَ فِرَاقَةَ الْحَيَاءِ وَوَضَعَهَا

آن طاووس بر آن درخت مدت هفتاد و هزار سال پس از آن آفرید خدای تعالی فراق حیا را و نهاد آن را

بِاسْتِقْبَالِهِ فَلَمَّا نَظَرَ الطَّائُوسُ قِيَمَهَا رَأَى صُورَتَهُ أَحْسَنَ صُورَةٍ

پسین روی آن طاووس پس چون نظر کرد آن طاووس در آینه دید صورت خود را خوبترین صورت

وَأَرَيْنَ هَيْئَةً فَاسْتَحْيَ مِنْ اللَّهِ فِسْبَةَ خَمْسٍ مَرَّاتٍ فَصَارَتْ

و آراستہ تر شکل پس حیا کرد از خدا بیقاعلی پس سجده کرد پنج بار پس شد بد

عَلَيْهَا تِلْكَ السَّجْدَاتُ فَرَضًا مَوْثِقًا فَأَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا بِخَمْسِ مَلَكُوتٍ

بر مایان این سجده ها فرمود در اوقات پس امر کرد خدا بیقاعلی به پنج ملکوت

عَلَيْهِ صَلَّيَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُمِّتَهُ وَاللَّهُ تَعَالَى نَظَرَ إِلَى

نور محمد صلی الله علیه وسلم و امت و س و خدا تبارک و تعالی نظر کرد به طرق

ذَلِكَ النُّورِ فَعَرَّقَ حَيَاءً مِّنَ اللَّهِ تَعَالَى فِيمَنْ عَرَّقَ رَأْسُ خَلْقِ

ان نور پس عرق کرد آن نور پس حیا از خدا تبارک و تعالی پس از عرق سر او آفرید

السَّلَاطَةِ وَمِنْ عَرَّقَ وَجْهَهُ خَلَقَ الْعَرْشَ وَالْكَرْسِيَّ وَاللُّوحَ

فروتن گنازا و از عرق روی او آفرید عرش را و کرسی را و لوح و

الْقَلَمَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالْحِجَابَ وَالْكَوَاكِبَ وَمَا كَانَ فِي

قلم و آفتاب و ماه تاب و پرده و ستارها و آنچه هست در

السَّمَاءِ وَمِنْ عَرَّقَ صَدْرَهُ خَلَقَ الْأَنْبِيَاءَ وَالرُّسُلَ وَالْعُلَمَاءَ وَ

آسمان و از عرق سینه وی آفرید پیغمبران و رسل و علما و

الشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِينَ وَمِنْ عَرَّقَ حَا جَبَلِيهِ خَلَقَ أُمَّةً مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

شهادان و صالحان را و از عرق ۶۰ ران او آفرید جماعتی از مؤمنین

وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَمِنْ عَرَّقَ أَذُنَيْهِ خَلَقَ أَرْوَاهُ

و مؤمنان و مسلمین و مسلمات و از عرق دو گوش او آفرید ارواح

الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ وَمِنْ عَرَّقَ رِجْلَيْهِ خَلَقَ

یهود و نصاری و مجوس و آنچه شبیه آنست از عرق دو پا او آفرید

الْأَرْضَ مِنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا فِيهَا ثُمَّ أَمَّا اللَّهُ نُورُ مُحَمَّدٍ صَلَّيَ

زمین را از مشرق و مغرب و آنچه درین است پس از آن امر کرد خدا که نور محمد صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْآلَ وَسَلَّمَ أَنْظَرَ إِلَى أَمَامِكَ فَنَظَرَ نُورُ مُحَمَّدٍ صَلَّيَ اللَّهُ

الله علیه و آله وسلم را که نظر کند پیش تو خود پس نظر کرد نور محمد صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَأَى مِنْ أَمَامِهِ نُورًا وَبَعْنَ وَرَأَيْهِ نُورًا وَبَعْنَ

علیه وسلم پس دید از پیش رو او نور و او را از پس پشت خود نور را و

بَعْنَ نُورًا وَبَعْنَ يَسَارَهُ نُورًا وَهُوَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُمَةُ

پس از پشت او نور و او را از چپ خود نور و او را از راست خود نور و عثمان

وَعَلَىٰ رَضَىٰ اللَّهُ تَعَالَىٰ عَنْهُمْ أَجْمَعِينَ ثُمَّ سَبَّحَ سَبْعِينَ أَلْفَ سَبْتٍ ثُمَّ

و علی بود و راضی باو خدایتعالی از ایشان همه پس از آن تسبیح گفت آن نور محمدی بقادر ارسال پس

خَلَقَ نَوْرًا كَلَيْبَاءٍ مِنْ نَوْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ نَظَرَ

از آن آفرید نور سبب از آن نور محمد صلی الله علیه و آله و سلم پس از آن نظر کرد

إِلَىٰ ذَلِكَ النُّورِ فَخَلَقَ أَرْوَاحَهُمْ فَقَالُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ثُمَّ

بسوی آن نور پس آفرید ارواح ایشان را پس گفتند نیست معبودی جز محمد و الله و الله است پس از آن

خَلَقَ قُنْدِيلًا مِنَ الْعَقِيقِ الْأَحْمَرِ طَاهِرًا مِنْ بَاطِنِهِ ثُمَّ خَلَقَ صَوْرًا

آفرید قندیل از عقیق سرخ که دیده میشد طاهر وی از باطن و پس از آن آفرید صورت

مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَصُورَتِهِ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ وَضَعَهُ فِي هَذِهِ

محمد صلی الله تعالی علیه و آله و سلم مانند صورت آنحضرت کرد در دنیا بود پس از آن نهاد

الْأُتْرُقِيلَ قِيَامَهُ كَقِيَامَتِهِ فِي الصَّلَاةِ ثُمَّ طَافَتْ أَرْوَاحُ حَوْلَ نَوْرِ مُحَمَّدٍ

در قندیل استخوان آن صورت محمدی مانند اینست و آنحضرت بود و در نماز پس از آن طواف کردند و روح

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَسَبَّحُوا وَهَلَّلُوا مِقْدَارَ أَلْفِ سَبْتٍ

صلی الله تعالی علیه و آله و سلم تسبیح گفتند و درود گفتند و تسبیح گفتند صد مرتبه از آن

ثُمَّ أَمَرَ لِيَنْظُرُوا إِلَيْهَا كَلِمَةً فَيَنْظُرُونَ إِلَيْهَا كَلِمَةً مِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ رَأْسَهُ

پس از آن امر کرد خدایتعالی که نظر کنند ارواح بسوی صورت محمدی بر ایشان پس نظر کردند بر صورت آنحضرت

فَصَارَ خَلِيفَةً وَسلطانًا لِبَيْنِ الْخَلَائِقِ وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ وَجْهَهُ فَصَارَ

سراور پس گشت رئیس خلق و پادشاه در میان مخلوق و بعضی از ایشان گفست که دیده و مبارک آنحضرت پس

أَمِيرًا عَادِلًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ عَيْنَيْهِ فَصَارَ حَافِظًا لِكَلَامِ اللَّهِ تَعَالَىٰ وَ

نفت امیر عادل گفتند و بعضی از ایشان گفست که دیده و چشم آنحضرت را پس گفت حافظ کلام خدا تعالی و

مِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ حَاجِبِيهِ فَصَارَ مُفِيدًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ أَدْنَاهُ فَصَارَ

بعضی از ایشان گفست که دیده و روئے او را پس گفت فواید و بعضی از ایشان گفست که دیده و گوش او را پس گفت

مُسْتَمِعًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ خَدْيَهُ فَصَارَ مُحِسِّسًا وَعَاقِلًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَىٰ

استونده و بعضی از ایشان گفست که دیده و رخساره او را پس گفت نیک و عاقل و بعضی از ایشان گفست

اِنَّهُ فَصَارَ حَكِيْمًا وَطَيِّبًا وَعَطَّارًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى شَفِیْةَ فَصَارَ
 بَیِّنًا اور ایسے گشت طیب و طیب و عطار و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید و لبس اور ایسے گشت
 اَحْسَنُ الْوُجُوْهِ وَوَزِیْرًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى فَمُفْصَّرًا صَائِمًا وَمِنْهُمْ مَنْ
 خوبروی تر و وزیر و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید و لبس اور ایسے گشت و وزرہ و بعضے از ایشان
 رَّأَى سِیْنَةَ فَصَارَ اَحْسَنَ الْوُجُوْهِ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمَسَاءِ وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى
 کہے ہو کہ دید و ندان اور ایسے گشت و خوبروی تر از مردان و زنان و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید
 لِسَانَهُ فَصَارَ رَسُوْلًا بَيْنَ السَّلَاطِیْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى حَلَقَهُ فَصَارَ
 زبان اور ایسے گشت رسول و در میان بادشاہان و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید حلق اور ایسے گشت
 وَاَعْطَا وَوُذِّنَا وَنَاصِحًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى لِحِیْتَهُ فَصَارَ حَاجِبًا فِی سَبِیْلِ
 واعط و وُذِّن و ناصح و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید ریش اور ایسے گشت و ہدایت کنندہ و راہ
 اللّٰهِ وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى عَنْقَهُ فَصَارَ تَاجِرًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى عَضْدَیْهِ
 خدا یغافلے و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید گردن اور ایسے گشت سوداگر و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید و بازو و
 فَصَارَ رَمَّاحًا وَسَبَّاحًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى عَضْدَهُ الْیَمَنِیَّ فَصَارَ
 اور ایسے گشت نیز زن و شمشیر زن و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید بازو و راستہ اور ایسے گشت
 حَاجِمًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى عَضْدَهُ الْیُسْرِیَّ فَصَارَ جَلَّادًا وَفَاحِشًا وَ
 حجامت کنندہ و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید بازو و چپ اور ایسے گشت جلا و فواحش و
 مِنْهُمْ مَنْ رَّأَى کَفَّهُ الْیَمَنِیَّ فَصَارَ صَرَّافًا وَطَرَارًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى کَفَّهُ
 بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید کف راستہ اور ایسے گشت صراف و طرار و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید
 الْیُسْرِیَّ فَصَارَ کِبَالًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى یَدَیْهِ فَصَارَ سَیِّئًا وَکِبَّاسًا
 کف چپ اور ایسے گشت کبالت و زن کشندہ و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید و دست اور ایسے گشت سوز و
 وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى ظَهْرَ کَفِّهِ فَصَارَ مَجْنُوْنًا وَکَلِیْمًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى
 و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید پشت و دست اور ایسے گشت مجنون و ناکس و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید
 ظَهْرَ کَفِّ الْیَمَنِیَّ فَصَارَ صَبَّاحًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَّأَى خَهِرَ کَفِّهِ
 پشت و کف راستہ اور ایسے گشت صبح کنندہ و بعضے از ایشان کہے ہو کہ دید پشت و کف

الْبِشْرُ فَصَارَ حَاطِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى أَنَا مَلَكُهُ فَصَارَ كَاتِبًا وَمِنْهُمْ

چپ اور ایس گشت بزم جم گنڈہ و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم انگشتان اور ایس گشت بزم گنڈہ

مَنْ رَأَى ظُهُورَ أَصَابِعِ الْمِیْنِ فَصَارَ خِطَّاءٌ وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى

کے بود کہ دیدم انگشتان دست راست اور ایس گشت و رزے و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم

ظُهُورَ أَصَابِعِ الْبِشْرِ فَصَارَ حَدَّادٌ وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى صَدْرَهُ فَصَارَ

بخت انگشتان دست چپ اور ایس گشت انگشت و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم سر اور ایس گشت

عَالِمًا وَشُكْرًا وَفُجْهًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى ظُهُورَ أَصَابِعِ مَوَاضِعًا

عالم و شکر گنڈہ و فحید و رزم و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم انگشتان اور ایس گشت مواضع گنڈہ

مُطِيعًا بِأَمْرِ السَّرْعِ وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى جَبْهَتَهُ فَصَارَ غَازِيًا وَمِنْهُمْ مَنْ

دراز و سرور و حکم سرعت و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم پیشانی اور ایس گشت غازی و بعض از ایشان کہے بود

رَأَى بَطْنَهُ فَصَارَ قَانِعًا وَرَاهِدًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى رُكْبَتَيْهِ فَصَارَ

کہ دیدم اور ایس گشت قناعت گنڈہ و زبرد گنڈہ و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم زانوئی اور ایس گشت

سَاحِدًا وَرَاكِعًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى رِجْلَيْهِ فَصَارَ صَبَّادًا وَمِنْهُمْ مَنْ

سجده گنڈہ و رکوع گنڈہ و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم دو پاے اور ایس گشت صبا گنڈہ و بعض از ایشان کہے بود

رَأَى نَحْتَهُ قَدَمَيْهِ فَصَارَ مَاشِيًا وَمِنْهُمْ مَنْ رَأَى ظِلَّهُ فَصَارَ

کہ دیدم زیر و قدم اور ایس گشت پیادہ و روندہ و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم سایہ اور ایس گشت

مُغْنِيًا وَصَاحِبَ الظُّبُورِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ يَنْظُرْ إِلَيْهِ فَصَارَ مُدْعِيًا

سود گنڈہ و صاحب ظنور و بعض از ایشان کہے است کہ نہ دیدم بوی انصورت محمدی پس گشت مدعی

بِرُبُوبِيَّتِهِ كَالْفَرَاعِنَةِ وَغَيْرِهَا مِنْ الْكُفَرِ وَمِنْهُمْ مَنْ نَظَرَ إِلَيْهِ

بالویت خود مانند فرعون تا و جز ایشان از کافران و بعض از ایشان کہے بود کہ دیدم بوی

وَلَمْ يَسِرْهُ فَصَارَ يَهُودِيًّا وَنُصْرَانِيًّا وَمُجُوسِيًّا وَغَيْرَهُمْ مِنَ الْكُفَرِ

او نہ دیدم اور ایس گشت یهودی و نصرانی و مجوسی و غیر ایشان از کافران

أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ الصَّلَاةَ عَلَى صُورَةِ اسْمِ أَحْمَدَ صَلَّ

بدان کہ حقیق خدا بقا کے آفرید نماز را بر صورت نام احمد صل

اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْهَ وَسَلَّمُ فَإِقْيَامُ فِي الصَّلَاةِ مِثْلُ الْإِلْفِ وَالرُّكُوعُ

اللہ علیہ والہ وسلم پس ایستادن در نماز مانند الف است و رکوع

كَالْحَاءِ وَالسُّجُودُ كَالْمِيمِ وَالْقُعُودُ كَالدَّالِ وَخَلَقَ الْخَلْقَ عَلَى صُورَةِ

مانند حاء است و سجود مانند میم است و نشستن در تشهد مانند دال است و خدایتقا مخلوق را بر صورت

فَخَلَقَ فَالْأَسْمَاءُ مَدُورٌ كَالْمِيمِ وَالْيَدَانِ كَالْحَاءِ وَالْبَطْنُ كَالْمِيمِ وَ

محمد پس سر انسان مدور است مانند میم و دو دست او مانند حاء است و شکم مانند میم و

الرِّجْلَانِ كَالدَّالِ وَلَا يَحْرِقُ أَحَدٌ مِنَ الْكُفَّارِ عَلَى صُورَتِهِ بَلْ يَتَدَا

دو پایے مانند دال است و نسوزد هیچ کس از کافران بر صورت او بلکه بر سر

صُورَتِهِ عَلَى صُورَةِ الْخَزِيرِ وَاللَّهُ تَعَالَى أَعْلَمُ بِأَنْ تَخْلُقُوا دُمُومًا

صورت دے بر صورت خوک و خدایتقا عالمتر است باب در آفریدن آدم گفت

ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى آدَمَ مِنْ أَقْلِيمٍ الدِّيَارِ فَسَدَّ

ابن عباس رضی اللہ عنہما کہ آفرید اللہ تعالی آدم را از قلمبهاے دینا پس سزاوار

مِنْ تَرَابٍ الْكَبْبَةِ وَصَدْرُهُ مِنْ تَرَابٍ الدُّهْنِ وَبَطْنُهُ وَظَهْرُهُ مِنْ تَرَابِ

از خاک کعبه آفرید و سینه او از خاک دینا نام ولایت و شکم او از لبت و او را از خاک

الْهِنْدِ وَيَدَاهُ مِنْ تَرَابِ الْمَشْرِقِ وَجَبَلَيْهِ مِنْ تَرَابِ الْمَغْرِبِ وَقَالَ

هند و دو دست او از خاک مشرق و دو پایے او را از خاک مغرب و گفت

وَهَبُ ابْنِ مَيْمُونٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى آدَمَ مِنْ

وہب بن مینہ رضا اللہ تعالی عنہما کہ آفرید خدایتقا آدم را

الْأَرْضِ السَّبْعَةِ فَرَأَسُهُ مِنَ الْأَوَّلِ وَعُنُقُهُ مِنَ الثَّانِيَةِ وَصَدْرُهُ

از زمین ہفتگانہ پس آفرید سہ او را از زمین اول و گردن او از زمین دوم و سینه او را

مِنْ الثَّلَاثَةِ وَيَدَاهُ مِنَ الرَّابِعَةِ وَظَهْرُهُ وَبَطْنُهُ مِنَ الْخَامِسَةِ

از زمین سوم و دو دست او از زمین چہم و پشت او و شکم او از زمین پنجم

وَفَخْذَاهُ وَعِجْزُهُ مِنَ السَّادِسَةِ وَسَاقِيهِ وَقَدَمَيْهِ مِنَ

و دو ران او و سہرہ او از زمین ششم و دو ساق او و دو قدم او از

السَّابِقَةِ فِي رِوَايَةِ أُخْرَى قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا

سین ہفتم و در روایت دیگر گفت ابن عباس راضی شود خدا تعالی از ایشان

خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى أَدَمَ رَأْسَهُ مِنْ تُرَابِ لَبِيبِ الْمَقْدِسِ وَوَجْهَهُ مِنْ

که خدای تعالی آدم را سر او از خاک بیت المقدس و روی او را از خاک

الْجَنَّةِ وَأَسْنَانَهُ مِنْ تُرَابِ الْكُوْثَرِ وَبِدَهُ الْيَمْنَى مِنْ تُرَابِ الْكَعْبَةِ وَبِدَهُ

جنت و دندان او را از خاک کوثر و دست راست او را از خاک کعبه و دست

الْيُسْرَى مِنْ تُرَابِ الْفَارِسِ وَرِجْلَيْهِ مِنْ تُرَابِ هَمْدَنَ وَعَظْمَهُ مِنْ تُرَابِ

چپ او را از خاک فارس و دو پاهای او را از خاک همدان و استخوان او را از خاک

الْجَبَلِ وَعَوْرَتَهُ مِنْ تُرَابِ الْبَابِلِ وَظَهْرَهُ مِنْ تُرَابِ الْعِرَاقِ وَقَلْبَهُ مِنْ

کوه و عورت او را از خاک بابل و پشت او را از خاک عراق و دل او را از

تُرَابِ الْقُرْدُوسِ وَلِسَانَهُ مِنْ تُرَابِ الطَّائِفِ وَعَيْنَيْهِ مِنْ تُرَابِ حَوْضِ

خاک جنت قردوس و زبان او را از خاک طائف و دو چشم او را از خاک حوض

الْكُوْثَرِ فَلَمَّا كَانَ رَأْسُهُ مِنْ تُرَابِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ لَا جرم صَارَ مَوْضِعُ

کوثر پس هرگاه بود سر او از خاک بیت المقدس البته گشت سر جائی

الْعَقْلُ وَالْفِطْنَةُ وَالنُّطْقُ وَلَمَّا كَانَ وَجْهُهُ مِنْ تُرَابِ الْجَنَّةِ صَارَ

عقل و فطرت و گوئی و چون بود روی او از خاک جنت گشت

مَوْضِعُ الْمُلَاحَظَةِ وَلَمَّا كَانَتْ أَسْنَانُهُ مِنْ تُرَابِ الْكُوْثَرِ فَصَارَتْ مَوْضِعُ

جائی بنگرند و چون بود دندان او از خاک کوثر پس گشتند جائی

الْحَلَاوَةِ وَلَمَّا كَانَتْ يَدُهُ الْيَمْنَى مِنْ تُرَابِ الْكَعْبَةِ فَصَارَتْ مَوْضِعُ

خیریت و هرگاه بود دست راست او از خاک کعبه پس گردید جائی

الْمَعُونَةِ وَلَمَّا كَانَتْ ظَهْرُهُ مِنْ تُرَابِ الْعِرَاقِ فَصَارَتْ مَوْضِعُ

مدد و هرگاه بود پشت او از خاک عراق پس گشت جائی

الْقُوَّةِ وَلَمَّا كَانَتْ عَوْرَتُهُ مِنْ تُرَابِ الْبَابِلِ فَصَارَتْ مَوْضِعُ

قوت و هرگاه بود عورت او از خاک بابل پس گشت جائی

الشَّهَادَةُ وَلَمَّا كَانَتْ عَظْمُهُ مِنْ تَرَابِ الْجِبَلِ فَصَارَتْ مَوْضِعَ الصَّلَاةِ وَنَبْوِ

شهبوت دهرگاه بود استخوان از خاک کوه پس گشت جائی

لَمَّا كَانَتْ قَلْبُهُ مِنْ تَرَابِ الْفِرْدَوْسِ فَصَارَ مَوْضِعَ الْإِيمَانِ وَلَمَّا كَانَتْ

دهرگاه بود دل او از خاک جنت فردوس گشت جائی ایمان دهرگاه بود

لِسَانُهُ مِنْ تَرَابِ الطَّائِفِ فَصَارَ مَوْضِعَ الشَّهَادَةِ وَجَعَلَ فِيهِ تِسْعَةَ

زبان او از خاک طائف پس گشت جائی شهادت آفرید عزایقاع و آدم

أَيُّوبَ سَبْعَةَ فِي رَأْسِهِ وَهِيَ عَيْنَاهُ وَأَذْنَاهُ وَمِنْخَرَاهُ وَفَمُهُ وَانْتَبَيْنَ فِي

در دوازده بهفت در سر او آن و چشم او دو گوش او دو سوراخ میزد و دهان او ده و در دهان

بَدَنِهِ وَهِيَ قَبْلُهُ وَدِيرُهُ وَجَمَعَ اللَّهُ تَعَالَى الْحَوَاسَ فِي أَدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بدن او آفرید آن قبل او دیر او است و جمع کرد خدا عزایقاع حواس را در آدم علیه السلام

الْبَصَرَ فِي الْعَيْنَيْنِ وَالسَّمْعَ فِي الْأَذْنَيْنِ وَالتَّحَمُّمَ فِي الْمَنْحَرَيْنِ وَالذَّوْقَ

و بین در دو چشم و شنیدن در دو گوش و بویدن در دو سوراخ بینی و چشیدن

فِي اللِّسَانِ وَالتَّمَسُّخَ فِي الْيَدَيْنِ وَالْمَشْيَ فِي الرِّجْلَيْنِ يُقَالُ لَمَّا أَرَادَ اللَّهُ

در زبان و مس کردن در دو دست و رفتن در دو پای و گفته میشود چون اراده کرد خدا عزایقاع

أَنْ يَنْفِخَ الرُّوحَ فِي أَدَمَ أَمَرَ الرُّوحَ أَنْ يَدْخُلَ مِنْ فَمِهِ وَيُقَالُ مِنْ فَمِهِ وَهُوَ

در روح در آدم که روح را که داخل شود از دهان او گفته میشود از دهان او پس

فَاسْتَدَارَتْ فِيهِ مَقْدَارُ مَا تَقَى عَامٌ ثُمَّ تَرَلَتْ مِنَ الرُّسُلِ إِلَى عَيْنَيْهِ فَظَلَمَ

پس گشت روح در دهان مدت و در سال پس از آن فرود آمد از سر سوی او چشم او پس نظر کرد و آدم

إِلَى نَفْسِهِ فَرَأَى كُلَّ جَنَانٍ قَدْ بَلَغَتْ إِلَى أَذُنِهِ سَمْعَ تَسْبِيحِ الْمَلَائِكَةِ ثُمَّ تَرَلَتْ

نفس خود پس دید همه خود را که چون رسید روح کاو گوش او شنید تسبیح فرشتگان پس از آن فرود

إِلَى خَبَشَتِهِ وَفَعَطَشَ قَبْلَ أَنْ يَقْرَعَ مِنْ عَطَشِهِ تَرَلَتْ الرُّوحُ إِلَى فَمِهِ لِسَانُ

روح تا سوراخ بینی او پس عطش کرد آدم پس پس از آنکه فارغ شود از عطش فرود آمد روح تا دهان او و زبان او

فَلَقَنَهُ الْحَمْدُ فَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاجَابَهُ بِرَحْمَةِ اللَّهِ بِأَدَمَ ثُمَّ تَرَلَتْ إِلَى صَدْرِهِ

خدا عزایقاع ای آدم پس گفت الحمد لله پس جواب داد او را رب او رحم کند ترا خدا عزایقاع آدم بعد از آن فرود آمد روح

در دهان او پس

فَجَعَلَ الْقِيَامَةَ مُبَيَّنَةً وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى كَانَ الْإِنْسَانُ جَوْفًا وَكَلْبًا وَحَلْبًا

بسیار تعجب کرد ایستادن پس فاعل شد و در این تعجب ایستادن را بیان نموده فرمود پس تعجب است که این حیوان خستنده و جوف و کلبه و حلبه

إِلَى جَوْفِهِ اشْتَمَى الطَّعَامُ ثُمَّ انْشَرَّتِ الرُّوحُ فِي جَسَدِهِ كُلُّ نَفْسٍ آتٍ وَدَمًا

روح شکر آدم و خواهرش که طعام را پس برآید و شد روح و در بدن او پس پس گشت گشت و خون

وَعَرَفَ قَاوِعُ عَصَاهُ أَلَيْسَ اللَّهُ تَعَالَى بِسَامِعٍ ظَفِيرٌ يَزِيدُ كُلَّ يَوْمٍ حَسَنًا

و راندا و عرفت قاف عصا را که اینست او را خدا ایستاده چاره از ناخن که زیاده نیست بر او در روحی

فَلَمَّا قَارَبَ الذُّنُوبَ بَدَّلَ اللَّهُ هَذَا الظَّفِيرَ بِالْجِلْدِ وَبَقِيَتْ مِنْهُ بَقِيَّةٌ فِي

پس چون نزدیک شد آن گناه بدل کرد خدا این ناخن را به پوست و باقی ماند از وی قدر اندک در

أَلَا نَحْنُ الْمُبْدِئُ أَوَّلُ حَالِهِ فَلَمَّا أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى خَلْقَهُ وَنَفَخَ فِيهِ الرُّوحَ

مرگشت بیان نموده که یاد کند اول حال خود را پس چون تمام کرد خدا این تعالی به این که او را و پس روح را

أَلَيْسَ لِبَاسًا مِنْ لِبَاسِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَنُورٌ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پس ایستاده او را جامه از اهل جنت و نور محمد صلی الله علیه و آله و سلم

جَهَنَّمَ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ يَرَفَعُ رَأْسَهُ فَتَكُنُّ الْمَلَائِكَةُ أَعْنَاقَهُمْ فَقَالَ

پس ایستاده او را مانند شب ماه در شب ماه از آن بر داشت لوم سر خود را پس برآید او را و سرش را بر سرش نهاد

اللَّهُ تَعَالَى هُمْ طُوقُؤَابِهِ فِي السَّمَوَاتِ لَكَ عِجَابُهَا بِمَا فِيهَا مِنْ دَرَجَاتٍ

فرمود و خدا تعالی در آسمان را که در آید و آدم را که آید تا که برین عجایب آسمانها را از آن چیز که در آنهاست برتر باشد

فَقَالَتِ الْمَلَائِكَةُ رَبَّنَا مَعْنَاؤُا طَعْنًا فَحَمَلَتْهُ الْمَلَائِكَةُ عَلَى أَعْنَاقِهِمْ

پس گفتند فرشتگان ای رب ما معنی او را طعن است او را فرشتگان بر گردن ما می خورند

و طَافُوا فِي السَّمَوَاتِ مَقْدَرًا يَأْتِي عَامَهُمْ خَلْقٌ لَهُ فَرَسٌ مِنَ الْمَسْكُوكِ ذُرِّيَّةٌ

و گشتند در آسمانها و طافند در آسمانها و در هر سال برآید از فرشتگان که در هر سال برآید از فرشتگان

يُقَالُ لَهَا مَيْمُونٌ وَهَا جَنَاحَانِ مِنَ الشَّوَارِبِ وَكَرْبَا أَدَمَ وَاقْتَضَى جِبْرَائِيلُ

که گفته میشود آن را و بر او می آید و بر او از فرشتگان که در هر سال برآید از فرشتگان که در هر سال برآید از فرشتگان

بِكَلَامِهَا وَنَبِيَّ كَابِلٍ عَنْ يَمِينِهِ وَاشْرَافُ عَنْ يَسَارِهِ وَطَافُوا فِي السَّمَوَاتِ

و گشتند او را و بر او می آید و بر او از فرشتگان که در هر سال برآید از فرشتگان که در هر سال برآید از فرشتگان

كما وهو سلم على الملائكة فيقول السلام عليكم وهم يقولون وعليكم
 السلام وادهم سلام ميكروب فرشتگان پس میگفت آدم سلام باد بر شما و اینان می گفتند و بر تو باد
 السلام و رحمة الله فقال الله تعالى يا آدم هذه تحية الله و تحية المؤمنين
 سلام و رحمت خدايتعالی پس فرمود خدايتعالی ای آدم این سلام لغیر خود است و تحية المؤمنين
 من ذريتك فيما بينهم الى يوم القيمة باب في تخليق الملائكة اعلم ان
 از اول آدم و در میان ایشان چهار فرشته نامت
 الله تعالى خلق الملائكة اربعة احدى ميكائيل و ثانياه اسرافيل و
 خدايتعالی افرید فرشته چهار را یکی از ایشان میکائیل است و دوم از ایشان اسرافیل است
 ثالثهم جبرائيل و رابعهم عزرائيل عليهم السلام و جعلهم سبب
 اسم از ایشان جبرائیل است و چهارم از ایشان عزرائیل است بر ایشان باو سلام و گردانید خدايتعالی بر ایشان
 الخلائق و تدبير العالم فجعل جبرائيل صاحب الوحي و الرسالة و ميكائيل
 مخلوق و تدبير عالم پس گردانید جبرائیل صاحب حق و فرستادن تر و پیامبران و گردانید میکائیل را
 صاحب الامطار و الارزاق و عزرائيل قابض الارواح اسرافيل صاحب
 صاحب بارشها و در دنیا و گردانید عزرائیل را قبض کننده اروها و گردانید اسرافیل را صاحب
 القمر قال ابن عباس ان اسرافيل سأل الله ان يعطيه قوة سبع
 سوره گفت ابن عباس که ميكائيل اسرافيل سوال کرد از خدايتعالی که عطا او را قوت هفت آسمان
 فأعطاه وقوة سبع أرضين فأعطاه وقوة الجبال فأعطاه وقوة
 پس عطا کرد او را و خواست هفت زمین را پس عطا کرد او را و خواست قوت کوهها را پس او را خواست قوت
 السباع فأعطاه وقوة الثقلين فأعطاه وله اجحة ومن لدن قد میده
 و زندگان پس او را خواست قوت حشرات و انس پس او را خواست قوت را باها اند و از تره و دود و دمار
 الى رأس شعور من الزعفران و في كل شجرة ألف فجر في كل وجه
 هزار سر او موها اند از زعفران و در هر مو سه هزار مو است و در هر مو سه
 ألف ألف فجر و على كل فم ألف لسان و الأفواه و الألسنة كلها
 هزار هزار دهن است و بر زبان هزار هزار زبان و دهان ها و زبان ها همه

مَغْطَاةً بِالْأُخْتِ يَسْبِيحُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ لِسَانٍ بِأَلْفِ أَلْفٍ لَعْنَةٍ وَيُخَاقُ اللَّهُ

بوسیده اند یا باها تسبیح میگوید خدا بیغای را بر زبان هزار هزار لعنت و ارمیده خدا

تَعَالَى مِنْ كُلِّ نَفْسٍ فُلْكَاسِيحُونَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ الْمُسَكَّةُ

تعالی از هر نفس و هر لشکران که تسبیح میگوید خدا بیغای را تا روز قیامت و ایشان فرستگان

الْمُقَرَّبُونَ وَحَمَلَةُ الْعَرْشِ وَكِرَامُ الْكَاتِبِينَ وَهُمْ عَلَى صُورَةِ إِسْرَافِيلَ وَيَنْظُرُ

مقرب اند و بر وازندگان عرش و کرام کاتبین اند و ایشان بر صورت اسرافیل است و نظر میکند

إِسْرَافِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي كُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ إِلَى جَهَنَّمَ فَيَدُوبُ جِسْمَهُ

اسرافیل علیه السلام در هر روز سه بار بدو زخم پس میکند از بدن او

وَيَصِيرُ كَيْفَ تَرَى الْقَوْسَ وَيَبْكِي وَيَنْضَرُّ وَلَوْ أَنَّ اللَّهَ مَتَعَ بَكَاءَهُ وَدُمُوعَهُ

و میشود و مانند کمان و میگری و دراز میزند و اگر کسی بود اندک خدا بیغای را من میگرد و گریه او و اشکها

لَا مِثْلَاتُ الْأَرْضِ يَدُمُوعُهُ وَيَصِيرُ الدُّنْيَا كَطُوفَانِ نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بر آینه بر میشد زمین با شکها و او میشد و دنیا مانند طوفان نوح علیه السلام

وَلَوْ أَنَّ دُمُوعَهُ أُرْسِلَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا لَغَرِقَتْ أَهْلُ الدُّنْيَا كَمَا غَرِقُوا

و اگر حقیقت اشکها را بر زمین و گزاشته شوند بر اهل دنیا و آینه عرف شوند اهل دنیا چنانچه غرق شدند

فِي الطُّوفَانِ وَمِنْ عَظَمَةِ آتِهِ لَوْ صَبَّ مَاءُ جَمِيعِ الْبُحْرِ وَالْأَنْهَارِ عَلَى

در طوفان نوح و از کثافتی بدن اسرافیل است اندک اگر حقیقت شود آب همه دریاها و چنانچه بر سر او

رَأْسِهِ مَا وَقَعَتْ قَطْرَةٌ عَلَى الْأَرْضِ أَمَّا مِيكَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَخَلَقَهُ اللَّهُ

بر سر او چیزی افتاد یک قطره بر زمین و اما میکائیل علیه السلام پس فرمود او را خدا

تَعَالَى بَعْدَ إِسْرَافِيلَ خَمْسَمِائَةِ عَامٍ وَمِنْ رَأْسِهِ إِلَى قَدَمَيْهِ شَعْرَتَانِ تَحْتَرِقَانِ

تعالی بعد از اسرافیل پانصد سال و از سر تا قدم او مو مو آتش است انداز عرقان و

وَأُجْنِحَةٌ مِنَ الزَّبْرِجَدِ وَعَلَى كُلِّ شَعْرَةٍ أَلْفُ أَلْفٍ وَجَعِي فِي كُلِّ وَجْهِ أَلْفُ

یا لها انداز زبرجد هر موئی هزار هزار و در هر روستی هزار هزار

عَيْنٍ وَفِي كُلِّ قِدَمٍ أَلْفُ أَلْفٍ لُغْنَةٌ

چشم است و در هر دستان هزار هزار زبان لغت و در هر زبان هزار هزار لغت اند

يَكُلُّ عَيْنٌ يَتَكَلَّمُ رَحْمَةً عَلَى الْمُذْنِبِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَيَكُلُّ لِسَانٌ يَسْتَغْفِرُ

هر چشم میگردد بر رحمت کردن بر گناهکاران از مؤمنان و هر زبان اندر غفر خواهی از خدا

تَعَالَى وَيَقْطُرُ مِنْ كُلِّ عَيْنٍ سَبْعُونَ أَلْفَ قَطْرَةٍ فَيَخْلُقُ اللَّهُ مِنْ كُلِّ

قطره و میچکد از هر چشم و هفتاد هزار قطره پس آفرید خدا اینها را از هر

قَطْرَةٍ مَلَكًا عَلَى صُورَةِ مِيكَائِيلَ يَسْبُحُونَ اللَّهَ تَعَالَى إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ

قطره هر صورت میکائیل که تسبیح میخواند خدا اینها را روز قیامت

وَأَسْمَاءُ هُمْ رُوحَانِيُونَ وَأَمَّا صُورَةُ مَلِكِ الْمَوْتِ فَمِثْلُ صُورَةِ إِسْرَافِيلَ

و نامها ایشتان روحانیون و اما صورت ملک الموت مانند صورت اسرافیل است

فِي الْوَجْهِ وَالْأَلْيَسَةِ وَالْأَجْنَةِ رَأَى فِي تَخْلِيْقِ الْمَوْتِ قَدْ جَاءَ فِي الْخَيْرِ

در رویا و در زبان و در پیکر و در بیان آفریدن موت بختی آورده و در صفت

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَمَا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى مُوجِبِهِ

از پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم که برگزیده آفرید خدا اینها را موت را بوسیله

تَعَالَى مِنَ الْخَلْقِ بِأَلْفِ حِجَابٍ وَعِظْمُهُ أَكْبَرُ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

از مخلوق بهزار هزار پرده و کلافه و بزرگتر است از آسمان و زمینها

وَلَقَدْ شَدَّ سَبْعِينَ أَلْفَ سِلْسِلَةٍ طُولُ كُلِّ سِلْسِلَةٍ مِثْلُ مِصْبَحِ الْقَدَمِ

و بستم هفتاد هزار زنجیر که درازای هر زنجیر مقدار مسافت هزار سال بود

لَا يَقْرَبُونَهُ الْمَلَائِكَةُ وَلَا يَعْلَمُونَ مَكَانَ وَلِيَّاهُمْ صَوْتُهُ مِنْ كُلِّ

نزدیک نمیشوند او را فرشتگان و نمیدانند فرشتگان جایی او را و همیشه ندا را از هر طرف

حَوْلَهُ لَا يَدْرُونَ مَا هُوَ أَلَى وَقْتُ أَدَمَ فَلَمَّا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى آدَمَ وَاسْلَطَ

و نمیدانستند که چه چیز است او تا وقت آدم پس چون آفرید خدا اینها را آدم را مسلط کرد

مَلَكَ الْمَوْتِ عَلَيْهِ فَقَالَ مَلِكُ الْمَوْتِ يَا رَبِّ مَا الْمَوْتُ قَامَ إِلَيْهِ تَعَالَى الْحَبِيبُ

ملک الموت را بر او پس گفت ملک الموت ای رب من چیست موت پس آمد نزد او تعالی پروردگار

أَنْ تَنْكَشِفَ فَانْكَشَفَتْ حَتَّى رَأَاهُ مَلِكُ الْمَوْتِ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى

که برنگش بود و نمایان کرد و دید که او را تا که دید ملک الموت پس فرمود خدا اینها را

از او خدا اینها را

لِلْمَلَائِكَةِ قِفُواْ وَانْظُرُواْ إِلَىٰ هَذِهِ الْمَوْتَةِ فَوَقِفِ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهَا جَمْعًا

مردم سنگا را از این سید و نظر کنید پس ای سید و مردم سنگا

وقال للموتى عليهم السلام يا ارحمهم كلها وانفتح اعينك كلها فلما طار الموتى ونظر

و در روز دوازدهم ایستادند و به راهی رسیدند که بنام او

الملك فخرت كلهم مغنياً عليه الكفى عام فلما افافوا قالوا ربنا اخلق

در سنگان یوی ایس افتاد و بهر آن که بهرین شد و در روز سال پس چون آمد و گفت ای رب اگر دید

اعظم من هذا خلقا فقال الله تعالى انا خلقته وانا اعظم منه وقد

بزرگوارین از تو آفرینش پس فرمود خدا تعالی که من از تو آفریدم اورا و من ز تو آفریدم از وی و تحقیق

بَذَوِقْ مِنْهُ كُلَّ حَلِيقٍ وَقَالَ سَجَّادُهُ وَنَعَالِي يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَدْ سَلَطْنَاكَ

بجانب از دہرہ پر غلبہ تھے و فرمود حق سبحانہ و تعالیٰ اے عزرائیل بہ تحقیق مسلط گردم ترا

عَلَيْهِ نَقَالَ يَا اِهْيَا قُوَّةً اُخَذَ مِنْ عَظِيمٍ فَاَعْطَاهُ اللّٰهُ تَعَالٰى قُوَّةً

بر و سے پس از نمود خدا بقیعے من بکدام تو سندی مرم اور ابی حقیر از جو خبری کلان است پس او را از خدیقا قوت پس از ان

اخذته ملك الموت فسلم الموتى بارئ اذن لي حتى انا في

رفت اور ملک الموت پس رام کو در کس لغت یار بنی اونی دہ مرا تاکہ خدا کفر در

السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ مَرَّةً تَقْرَأُ ذُنُوبَهُ فَنَادَى مُؤْمِرًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كُنْتَ تَفْعَلُ

اسماء و زینب
 یغیار بیس از آن افان داد او را پس مذکور موت بر طبقه او از منق آن مرل

أفرق بين كل جيب من الموة الذي أفرق بين المور ووجبة إذا الموت

بدلتے ہیں یہاں پر دوستوں ال کرم و جہاد کے لیے ہمیں بیان کر دوسرے

الذي أفرق بين السارق والفقير الذي أفرق بين الأبناء والأولاد

وہاں سے سیکم بیان و مہر ان واداران کن ان مردم لہذا سیکم بیان چہر ان و چہر ان کن ان

نِالِ الْمَوَةِ الَّذِي اَرْوَقَ بَيْنَ الْقَوِي وَالضَّعِيفِ يَا اِيَادِ الْمَوَةِ الَّذِي اَرْوَقَ
مَرْكُ كَرِهَاتٍ سَيَكُونُ مِثْلَانِ قَوِيَّ وَضَعِيفٌ اَزْهَى اَوْ مَن اَنْ مَرْكُ كَرِهَاتٍ سَيَكُونُ

وَالْأَنْبِيَاءُ كَذِبُوا

میان حیران و برادران من آن درم که خراب کسم خانه و بوش کهار امن آن مرگم

_____

الَّذِي أَهْلِكَكُمْ وَكَوْنْتُمْ فِي بَرْزَخٍ مُّشْتَدٍّ وَلَكُمْ فِيهِ مَخْلُوقٌ إِلَيدُودٌ

که بگویم که شما را که در گنجینه ای که در آنجا مملکتی است و در آنجا مخلوقی که در آنجا مملکتی است

مَتَىٰ فَإِنزِلَ الْمَوْتُ عَلَىٰ أَحَدٍ قَامَ بَيْنَ يَدَيْهِ عَلَىٰ صَوْرَةٍ تَقُولُ النَّفْسُ مِنْ

من پس چون فرود آمد مرگ بر کسی باینکه بین رو و در صورت خود پس بان گوید نفس من که

أَنْتَ وَمَا تُرِيدُ قَالَ إِنَّا الْمَوْتُ الَّذِي أَخْرَجَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاجْعَلْ وَلَدَكَ

ایست و می خواهی گوید آن مرگ که بیرون کشم ترا از دنیا و اگر دانی اولاد ترا

بَيْنَنَا وَزَوْجَتَكَ وَمَا لَكُم مَّوَدُّنَآ بَيْنَ وَرَثَتِكَ إِنِّي لَا تَجِدُهُمْ وَلَا يَجِدُونَكَ فِي

بینم و زن ترا بچو و مال ترا میراث کرده شده میان و ارثان تو آنرا که دوست نداری ایستمان را و دوست

حَالِ حَيَاتِكَ فَإِن تَقَدَّرَ لِنَفْسِكَ خَيْرٌ الْيَوْمَ جَاءَتْ إِلَيْكَ وَكَمْ

حال زندگی تو پس اگر پیش از مرگ تو که نفس خود را بر یک امر و بر یک چیز تو

يَنْفَعُكَ الْخَيْرُ بَعْدَكَ فَإِذَا سَمِعْتَ النَّفْسُ مِنَ الْمَوْتِ حَوْلَ وَجْهِهِ لَا

ترساند ترا از مرگ بعد از تو پس چون بشنود نفس این کلام را از مرگ برگردد و در صورت خود

أَسْكَاطٍ فَتَرَى الْمَوْتَ قَامًا بَيْنَ يَدَيْهَا فَتَقُولُ وَجْهِي إِلَى الْخَيْرِ

و بگویم باینکه مرگ را ایستاده بین رو خود پس برگردد و در صورت خود بگوید

فَتَرَى الْمَوْتَ قَامًا بَيْنَ يَدَيْهَا فَقَالَ الْمَوْتُ أَلَمْ تَعْرِفْنِي أَنَا الْمَوْتُ الَّذِي

پس می بیند مرگ را ایستاده بین رو خود پس گوید مرگ که ای من استغفار مرا من آن

فَقَضَتْ رُوحَ وَالِدَيْكَ وَأَنْتَ تَنْظُرُ إِلَيْهَا وَلَمْ تَنْفَعْهُمَا الْيَوْمَ أَخَذَ رُوحَهُ

که نفس کردم روح مادر و پدر او تو می دیدی میبوی ایشان هیچ نفی نرساندی با او و حال او را از مرگ

حَتَّىٰ يَنْظُرَ أَوْلَادَكَ إِلَيْكَ وَلَا يَنْفَعُونَكَ وَأَنَا الْمَوْتُ الَّذِي أَفْتَتِ الْفَرُوقَ

تا که بنظر اولاد تو ایستاده و نفی نخواهند رساند ترا و من آن مرگ که

الْمَاضِيَةَ قَدْ كَانَتْ أَلْفُ قُوَّةٍ مِنْكَ ثُمَّ يَقُولُ لَهُ الْمَوْتُ وَكَيْفَ رَأَيْتَ

گذشته را که بگویم بود و گذشته را تو پس از آن گوید و بگوید و بگوید

الَّذِي يَقُولُ رَأَيْتُ عَذَابَ مُّكَارَةٍ ثُمَّ يَخْلُقُ اللَّهُ تَعَالَى الدُّنْيَا

و بگوید و بگوید و بگوید عذاب مرگ که مرگنده بعد از آن از مرگ خدا بگوید و بگوید

عَلَى صُورَةِ عَجُوزَةٍ فَقُولُ الدُّنْيَا يَا عَاصِي أَمَا نَسِيتَ أَنْتَ أَذِيتَ فِي وَ

بر صورت پیرزن پس گوید دنیا ای بیکار ایاجایمکنی تو گناه کرده و درین و

لَمْ تَمْنَعْ عَنِ الْمَعَاصِي إِنَّكَ طَلَبْتَنِي وَأَنَا مَاطَلَبْتُكَ حَتَّى أَتَاكَ لَا تَفْقُرُ

از دست خود را از گناهان محقق تو طلب کردی مرا و من طلب نکردم ترا بلکه محقق تو گفتم

الْحِلَالَ مِنَ الْحَرَامِ ظَنَنْتَ أَنَّكَ لَا تَفَارِقُ الدُّنْيَا فَإِنَا بَرِيٌّ مِنْكَ وَمِنْ عَمَلِكَ

حلال را از حرام گمان داشتی که جدا نمیشوی از دنیا پس من بیزارم از تو و از عمل تو و

وَبَرِيٌّ مَالَهُ قَدْ وَقَعَ فِي يَدِ غَيْرِهِ فَيَقُولُ الْمَالُ يَا عَاصِي إِنَّكَ قَدْ كَسَبْتَنِي

و بیزارم مال خود را که محقق افتاده در دست دیگر پس گوید مال ای عاصی محقق تو حاصل کردی

بِعِزِّهِ وَلا تَمْتَدِّ قَتْنِي عَلَى الْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ الْيَوْمَ وَقَعَتْ فِي يَدِ

بِعِزِّهِ یعنی شرف و صدقه نکردی مرا بر فقرا و مسکینان امروز افتاد در دست

غَيْرِكَ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ

غیر تو و گواه این فرمودن خداست که روزی که نفع نکند مال و پسران مگر کسی که آید نزد خدا با قلب

سَلِيمٌ فَيَقُولُ يَا رَبِّ ارْجِعْنِي لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا إِنَّمَا نَزَكَتُ فَيَقُولُ

سلامت از گناه پس گوید ای رب من باز گردان مرا تا بدگرش عمل صالح کنم و آنچه نکرده ام عمل صالح پس بگوید

اللَّهُ تَعَالَى إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلا يَسْتَقْدِمُونَ وَلَنْ

خداست که چون آید اجل ایشان تأخیر از آن بقدر یک ساعت و تسبق نمکنند و هرگز

يُخْرِأَهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا ثُمَّ أَخَذَ رُوحَهُ إِنْ كَانَ مُؤْمِنًا فَعَلَ

موت نکند نفس را چون آید اجل او پس از آن بگیرد ملک الموت روح او را اگر باشد مؤمن پس

السَّعَادَةُ وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا فَعَلَ الشَّقَاوَةُ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى كَلَّا إِنَّ

سعادتی میرسد و اگر باشد منافق پس بدین میبرد و آن فرمودن خداست که حقا که محقق

كُتِبَ الْإِبْرَارُ لِي فِي عِلِّيْنِ كَلَّا إِنَّ كُتِبَ الْفَجَارُ لِي فِي سُبْحَانَ يَوْمِي كَرَمًا

ایستادگی بر آئینه و در طین است حقا که محقق اعمال نامه بدکاران بر آئینه و در طین است بابر و ذکر کار

أَمُوتَ إِنَّهُ كَيْفَ يَأْخُذُ الْآرَ وَآخِرُ ذِكْرِي كُتِبَ لِسُلُوِي عَنْ مَقَابِلِ الْإِنِّ

الموت که چگونه میگیرد و از روح را ذکر شده و در کتاب سلوی از مقابل این

سَيُجَاءُ رَحِمَهُ اللَّهُ إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ كَانَ لَهُ سِرٌّ فِي السَّمَاءِ السَّابِعِ
 سليمان روح كند و راضی بقایه ملک الموت است و بر آنست در آسمان هفتم و گفته شود

فِي السَّمَاءِ الرَّابِعَةِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ نُورٍ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ قَائِمَةٍ وَلَهُ
 کران وقت در آسمان چهارم است افرید او را خدای تعالی از نور و آن تحت باغها و هزار پایه است و او را

الرَّبْعَةِ أَجْنِيَّةٌ قَدْ جُمِعَ جَسَدُهَا بِالْعَيُونِ أَلَا يَسْتَرْقِدُ خَلْقٌ مِنْهَا
 چهار پل است بر است تمام بدن او بر چهار و زانها بقدر همه مخلوق از او میان

وَالطُّيُورُ وَالسَّيَّارُ وَلَيْسَ أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْخُلُوقِ مِنَ الْأَدَمِيِّ وَالطُّيُورِ
 و مرغان و درندگان و نیست هیچی از این مخلوقات از آدمیان و مرغان

وَالْحَوَاشِي كُلُّ ذِي رُوحٍ الْأَوَّلُ فِي جَسَدِهِ وَجْهٌ عَيْنٌ يَدٌ بَعْضُهُمْ فَيَخْشَى
 و حیوانات و حشر و بر صاحب روح هر که ملک الموت را و بدن خود را و بر کف دست و بر کف پا و بر کف

رُوحَهُ بِذَلِكَ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ لَيَسْتَأْذِنُ
 روح او را بدان و فرمود بنی صلی الله علیه و سلم که تحقیق ملک الموت را استسرا می کند

وَجَبَلَيْنِ يَدِيهِ وَوَجْهٌ وَرَأْفَةٌ رَءُوفَةٌ وَوَجْهٌ عَنْ يَمِينِهِ وَوَجْهٌ عَنْ شِمَالِهِ
 یک و دو بین و دو یک روی می آید و دو یک روی از جانب راست و یک روی از جانب چپ او

وَوَجْهٌ عَلَى رَأْسِهِ وَجَعَلَتْ قَدَمَيْهِ قَبْلَ رَسُولِ اللَّهِ لَمْ تَلِكِ الْوَجْهَ فَقَالَ
 و یک روی بر سر او و یک روی بر روی او و او گفته شد ای رسول خدا که چیت این روها پس فرمود

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِنَّ رُوحَهُ كَرَاهِيَةً يَسْتَأْذِنُ مِنْ بَعْضِ مَلَكَ الْمَوْتِ أَوْ رُوحِ أَهْلِ الْيَمِينِ
 صلی الله علیه و آله و سلم ای رسول خدا که راضی است از بعضی مَلَک الموت یا روح اهل یمن را

وَأَمَّا الْوَجْهُ الَّذِي عَنْ يَسَارِهِ فَيَقْبِضُ بِهِ رُوحَ أَهْلِ الْيَمِينِ أَمَّا الْوَجْهُ الَّذِي
 و اما آن روی که از طرف چپ او است پس قبض میکند با آن روح اهل یمن را و اما آن روی که

وَرَأْفَةٌ رَءُوفَةٌ فَيَقْبِضُ بِهِ رُوحَ أَهْلِ الشَّامِ وَرُوحَ أَهْلِ الْبَلَدِ وَرُوحَ أَهْلِ الْيَمِينِ
 پس بخت او است پس قبض میکند با آن روح اهل الشام و روح اهل بلد و روح اهل یمن را

يَأْتِي يَدَيْهِ فَيَقْبِضُ بِهِ رُوحَ النَّبِيِّ وَالْمُؤْمِنِينَ مِنَ الْأَقَمِيِّ وَأَمَّا الْوَجْهُ الَّذِي
 و می آید و در پیش قبض میکند با آن روح نبی و مؤمنین از اقوام و اما آن روی که

عَلَى رَأْسِهِ فَيَقْبِضُ بِهِ أَرْوَاحَ أَهْلِ السَّمَاءِ وَأَمَّا الْوُجُوهُ الَّتِي تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَيَقْبِضُ بِهَا
بِرَّوْاحَتِ لَيْسَ يَقْبِضُ بِهَا أَرْوَاحَ أَهْلِ السَّمَاءِ وَأَمَّا الْوُجُوهُ الَّتِي تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَيَقْبِضُ بِهَا

أَوْ أَحِبِّينَ قَالَ فَايْخُذْ بِنِصْلِ الْيَدِ وَقِهِ وَنِظْرًا وَاحِبِ الَّذِي يُجَادِيهِ وَ

ارواح جن را و فرمود اخضر تر پس میگردد که الموت بان دست او را و می بیند بان اوی که در برابر اوست
 كَذَٰلِكَ يَقْضِيهِ اَرْوَاحُ الْمُخْلُوقِينَ فِي كُلِّ مَكَانٍ فَاَذَامَاتُ نَفْسٍ حَتَّىٰ يَلْبَسَ

۱۔ جنہوں نے فیض پسند کیا ان ارواح محمد مخلوق را در بر جائے بس چون بیکرو

ذَهَبَ عَيْنٌ مِّنْ جَسَدِهِ وَيُقَالُ إِنَّ لَهُ أَرْبَعَةَ أَوْجٍ الْأَوَّلُ مِّنْ قَدِّهِ وَالثَّانِي

پرو و جسته از بدین ملک الموت و نصیحت میشود که ملک الموت را چهار روز است اول و دینی است و درویش

عَلَى رَأْسِهِ وَالثَّالِثُ عَلَى ظَهْرِهِ وَالرَّابِعُ تَحْتَ قَدَمَيْهِ فَيَأْخُذُ أَحَدُ الْأَنْبِيَاءِ

و سیدم بریتا دوست و مجرم زید دودوست یاریندور و او ۷ بیضا سر

والمليكة من الوجه الذي على اليسار وروح المؤمنين من الوجه الذي على اليمين
وهم متكافؤا الزنوع كبريسا وروح المؤمنين من الوجه الذي على اليمين وروح الكافرين من الوجه الذي على اليسار

وَأَرْوَاهُ الْكَافَّةً مِنْ مَنَاحِيهِ وَالْمَحَالِّي وَارْأَيْتُهَا وَارْأَيْتُهَا الشَّاطِئَ وَالْمَحَالِّي

والمیگر دارواح کافران از ازوه میگیرس است و است و میگیر دارواح مشاطین و جهات را از

الْحَالِ ذِي تَحْتِ قَدَمَيْهِ وَاحِدٌ رَجُلٌ عَلَى حَسْرَةٍ وَفَافِي عِلْمٍ

از دے کر نیز دو قدم اوست و یک یارے ملک اوست بریل و وزم آبانے دیگرین بر تخت

الحِجَّةُ وَيُقَالُ مِنْ عَظَمَتِهِ وَصَبَّاءُ جَمِيعٍ لِيُحْيُوا وَكَأَنَّهُ رُكْنٌ عَلَى أَسْنَانٍ

جنت است و گفته میشود از طلائی ملک الموت و اگر رحمة است و آب حام دریا و چون بر سر ملک

الموت ما وجدته في القرآن من غير أن يذكر الموتى في الآخرة
المتكلمة كما إذا ضاهايك قطره برزخين دافعه يثود كمر جقيق تمام ديننا ورهبولائي

الموت کھان قد وضع علی کل شیء و وضع بین یدی رجل لیاکل

الموت مانند یک خواجه است که نهاده شود. اینجا می‌نماید و شود پیش سخن تا که خورد آمد

فَإِكُلْ مَا شَاءَ وَكَذَلِكَ الْمَوْتُ فِي الْخَلَائِقِ وَتَقْبِلُ مَلَكَ الْمَوْتِ

پس بیجو را در آرایش هوائی بی، چنانکه آنگاه که در آرایش

1

فِي رَحْتٍ كَمَا يَقْدِرُ الرَّجُلُ دَرَّهُمْ وَيُقَالُ لَا يَنْزِلُ مَلِكُ الْمَوْتِ إِلَّا إِلَى النَّبِيِّ

در کف دست خود چنانچه میگرداند کسی درم را و گفته میشود که فردی که مملکت الموت مگر بسوی پیغمبران

وَالرَّسُلِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَآلِهَاتِهِمْ عَوَانٌ وَيُقَالُ

در رسولان بر ایشان با و سلام و مرا و را بر آن مقرر کردن از روح در زندگان و چهار یان در گفته گاه و گفته میشود

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِذَا أَفْتَى الْخَلْقَ كُلَّ مَنْ النَّاسِ عَمْرٍ وَيُطَمِّسُ الْجَوَابِي

که تحقیق خدا متعالی چون فتا کند خلق را همه از مردمان و عیز آن ناپدید میشود چشمانی که

عَلَى حَسَدٍ مَلِكُ الْمَوْتِ كُلِّهَا وَيَقْبِي ثَمَانِيَةَ يُقَالُ هُوَ جِبْرِائِيلُ وَأَسْرَافِيلُ

بر بدن ملک الموت بود و همه کوفانی میماند هشت چشم او بر آن هشت کس گفته میشود که آن چهار کس جبرائیل و اسرافیل

وَعِزْرَائِيلُ وَمِيكَالُ وَارْبَعَةٌ مِنْ حَمَلَةِ الْجَنَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَأَمَّا مَعْرِفَةُ

و عزرائیل و میکال اند و چهار اند از دروازه زندگان و عیش بر ایشان با و سلام و اما شناختن

أَتْبَاءِ الْأَحْيَالِ فَيُقَالُ تَمَلَّكُ الْمَوْتِ إِذَا رَفَعَ إِلَيْهِ نَسِخَةُ الْمَوْتِ وَالْمَرَضِ

وقت تمام شدن اجلها پس گفته میشود که تحقیق ملک الموت چون بر دست نشود نسخه ای که بموت و مرض

يَقُولُ اَلْهُيْ وَيَا سَيِّدِي مَتَى أَقْبِضُ رُوحَ الْعَبْدِ عَلَى أَيِّ حَالٍ فَهِيَ أَقْرَبُ

میگوید ای یهوه من و میگوید من کرام وقت تنفس کنم روح بنده را و برگردم حال و صورت بر دارم او را

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا مَلِكُ الْمَوْتِ هَذَا عِلْمٌ غَيْبِي لَا يُطْلَعُ عَلَيْهِ أَحَدٌ غَيْرِي

گوید خدا متعالی ای ملک الموت این علم غیبی من است اطلاع ندارد بر کسی غیر من

وَلَكِنْ أَعْلَمُكَ إِذَا جَاءَ وَقْتُهُ وَاجْعَلْ لَكَ عَلَامَاتٍ تَقِفُ عَلَيْهَا هِيَ وَ

و لکن بیاموزم تو را چون آید وقت او و گردانم بر تو نشانههای که واقف خزانده شد بر آنها علامت آنهاست

أَنَّ الْمَلِكَ الَّذِي هُوَ مَوْكِلٌ عَلَى الْإِنْفَاسِ يَأْتِي إِلَيْكَ فَيَقُولُ مَتَى أَتَقَاسِدُ

اینکه بختی آن فرشته که مسلط است بر و منهای آید نزد تو پس گوید تمام شد و منهای

فَلَا تَنْزِلُ فَلَانٌ وَالْمَلِكُ الَّذِي هُوَ مَوْكِلٌ عَلَى الْأَرْزَاقِ وَالْأَعْمَالِ يَقُولُ

فلان این فلان و آن فرشته که مسلط است بر روزی او و عملها

تَمَرُّ زَقٌّ وَعَمَلٌ فَتَكُنْ مِنَ السَّعْدَاءِ بَيْنَيْنِ عَلَى سَمِ الَّذِي هُوَ مَوْكِلٌ

تمام شد روزی او و عمل او پس اگر باشد اکتس از میخانه ظاهر شود بر نام او که او خوشتر شده است

فِي حَقِيقَةِ النَّبِيِّ عِنْدَ مَلَكِ الْمَوْتِ خَطٌّ مِنَ النُّورِ حَوْلَ اسْمِهِ وَكَانَ مِنْ

در حقیقت کسان نزد ملک الموت است خطی از نور گرداگرد نام و اگر کسی در یاد دارد

الْإِسْمَ عَنِ النَّبِيِّ خَطٌّ مِنَ السَّوَادِ ثُمَّ لَا يَمْلِكُ الْمَوْتُ عَلَيْهِ ذَلِكَ

و کسان غیر نبی در خطی از سیاه پس از آن تمام می شود ملک الموت را علم باین علامات

حَتَّى يَسْقُطَ عَلَيْهِ وَرَقَةٌ مِنَ الشَّجَرَةِ الَّتِي تَحْتَ الْعَرْشِ مَكْتُوبٌ عَلَيْهَا

تا که بر او برسد یک برگ درختی که در زیر عرش است و بر آن درخت درخت

أَسْمُهُ فَيُحْيِيهِ لِقَبْضِ رُوحِهِ وَرَوَى عَنْ كَعْبٍ أَخْبَارَاتٍ اللَّهُ تَعَالَى

نام او پس در وقت قبض می کند ملک الموت روح را و روایت کرده اند از کعب بن جریج که چنین حدیثی را

خَلَقَ شَجَرَةً تَحْتَ الْعَرْشِ عَلَيْهَا أَوْرَاقٌ يَجْدُدُ كُلُّ الْخَلَائِقِ فَإِذَا الْقَضَى

از خدا درختی را در زیر عرش که بر او برگ ها است و هر جماعت بنفسمه مخلوق پس چون تمام شود

أَجَلَ الْعَبْدِ بَقِيَ لَهُ مِنْ عَمْرِهِ أَرْبَعُونَ يَوْمًا سَقَطَتْ وَرَقَةٌ فَيَقَعُ

اجل بنده و بقیه از عمر او از عمر او چهل روز می افتد ورق پس می افتد آن ورق

عَلَى عِزِّ عِزِّائِيلَ فَيُطْلَعُ بِذَلِكَ فَأَمَّا يَقْبُضُ وَرَقٌ صَاحِبِهِ أَوْ بَعْدَ ذَلِكَ

در کف عیزرائیل پس مطلع می شود هر را یکی بدین سبب پس از قبضه قبض کردن روح صاحب آن ورق و بعد از آن

لِيَسْمُوهُ مِيتًا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ لِيَجُونَ لِيَوْمَ يُقَالُ

می نامند او را مرده در آسمان و حال آنکه او زنده می باشد بر روی زمین چهل روز و گفته می شود

إِنَّ مِيكَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَأْتِي عَلَى مَلَكِ الْمَوْتِ بِحَقِيقَةٍ مِنْ عِنْدِ

که میکائیل علیه السلام می آید بر ملک الموت بیاورد حقیتی از نزد خدا بنوعی

فِيهَا اسْمُ مَنْ أَمَرَ بِقَبْضِ رُوحِهِ وَالْمَوْضِعَ الَّذِي يَقْبُضُ فِيهِ وَالسَّبِيلَ الَّذِي

که در او ورق نام آن کس باشد که امر کرده بود به قبض روح او و نام جایی که قبض کرده شود روح او را بخوابد نام سبب

يَقْبُضُ رُوحَهُ عَلَيْهِ وَذَكَرَ أَبُو الْيَتِّ السَّمْعَقُ دِي رَحِمَةِ اللَّهِ تَعَالَى تَزَلُّ

قبض کرده شود روح او بر آن سبب و ذکر کرده ابو الیث سمعق دی رحمت خدا بنوعی او را که فرموده است

قَطْرَتَانِ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ عَلَى اسْمِ صَاحِبِهِمَا خَضِرٌ وَالأَخْرَ

دو قطره از زیر عرش بر نام صاحب آن نام علی از آن دو قطره سبز باشد و دیگری

يُضَاءُ فَإِذَا وَقَعَتِ الْخَضِرَاءُ عَلَى آيِ اسْمِكَ كَانَ عَرَفَ أَنَّهُ شَقِيٌّ وَأَذَا

سید بس چون واقف شود قطره سبز بر پر نام که باشد شناخته شود اینک حقیق و بد بخت است و اگر

وَقَعَتِ الْبَيْضَاءُ عَلَى آيِ اسْمِكَ كَانَ عَرَفَ أَنَّهُ سَعِيدٌ وَأَمَّا مَعْرِفَةُ الْمَوْضِعِ

بر بخت اقم شود قطره سفید بر پر نام که باشد شناخته شود اینک حقیق و نیک بخت است و اما شناختن آنجا که

يَمُوتُ فِيهِ يَقَالُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ مَلَكًا مَوْلَا لِكُلِّ مَوْلُودٍ يَقَالُ

می میرد آنکس در آن پس گفته میشود که حقیق خداست که مولا است در شش که مولا است بر زائیده شده گفته میشود

مَلِكٌ أَرَحَمُ فَإِذَا وَلِدَ مَوْلُودٌ أَمَرَ اللَّهُ أَنْ يَدْرُسَ فِي الطُّفَةِ الَّتِي فِي

فرشته را فرشته رحما بس چون زائیده شود مولا را کند خداست که این فرشته را که میامیزد در نطفه که آن در رحم

أُمِّهِ مِنْ تَرَابِ الْأَرْضِ الَّتِي يَمُوتُ عَلَيْهَا فَيَدْرُسُ الْعَبْدَ حَتَّى يَأْتِيَهُ

مادر او است از خاک آن زمین که خوابد در بر آن بس میگردانند آن بنده بر خاک میگردانند

حَتَّى يَعُودَ إِلَى مَوْضِعِ رَفْعِ تَرْتِيبِ تِلْكَ الطُّفَةِ مِنْهُ فَيَمُوتُ فِيهَا وَعَلَى

تا آنکه باز میگردد بانجا که برداشته شده خاک آن نطفه از آن بس میگردانند و در آنجا و بر

هَذَا يَدُلُّ قَوْلُ تَعَالَى قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ بَيِّنَاتِهِ لَيَرْدَنَّ إِلَيْكُمْ وَلَيَسْئَلَنَّهُمْ

این امر دلالت میکند قول خداست که بگو اگر با شک داشتید باز بر میگردانند و بپرسد از شما و بپرسد از شما بیرون آید و بپرسد از شما

الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَعَلَى هَذَا حَلَّى أَنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ كَانَ يَظْهَرُ فِي

کشته شدن بس که نشان گاه ایشان و بنابر این حکایت کرده اند که حقیق ملک الموت بود که ظاهر میشد

الزَّمَنِ الْأَوَّلِ فَرَدَّخَلَ يَوْمًا عَلَى سَلِيمَانَ ابْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ

زمانه اول بس در آمد روزی بر سلیمان بن داود علیهما السلام

فَأَحْدَلُ النَّظَرِ فِي شَأْنٍ غَنَدَهُ فَأَرْتَعَدُ الشَّابَّ مِنْهُ فَلَمَّا غَابَ مَلَكُ

بس تیز نظر کرد در جوانی که نزد سلیمان بود پس نوزید و جوان از ملک الموت بس بگذاشت ملک

الْمَوْتِ قَالَ الشَّابُّ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَرَيْدُ أَنْ تَأْمُرَ الرَّجُلَ لَتَحْمِلَنِي إِلَى الصَّبِيِّ

الموت گفت جوان ای نبی خدا میخواهم که بفرماید با من تا برداشته شود تا را بچین

فَأَمَرَ سَلِيمَانَ الرَّجُلَ فَحَمَلْتَهُ إِلَى الصَّبِيِّ فَمَجَأَ مَلَكُ الْمَوْتِ إِلَى سَلِيمَانَ

پس بفرمود سلیمان که برداشته شود او را بچین بس آمد ملک الموت بسوئے سلیمان

فَسَلَّ عَنْ سَبَبٍ نَظَرَهُ إِلَى السَّابِّ فَقَالَ فِي أَمْرٍ أَنْ أَقْبَلَ وَجْهَهُ ذَلِكَ

پس بر رسید اورا سلیمان از مصیبت نیز دید پس چون آن پس گفت ملک الموت تحقیق من مامور شده ام باینکه حقش کنم روح او را

الْيَوْمَ بِالصِّبْنِ فَرَيْتَ عِنْدَكَ فَجِئْتَ مِنْ ذَلِكَ فَاجْبُرْ سَلِيمًا

روز بچین پس دیدم اورا نزد تو پس تعجب کردم از آن پس جبر کرد اورا سلیمان عم

بِقَضْنِهِ كَيْفَ سَأَلَنِي أَنْ أَمَرَ الرَّجُلَ لِيُحْمَلَ إِلَى الصِّبْنِ فَقَالَ مَلِكُ الْمَوْتِ

بقضه آن که چگونه سوال کرد در اینکه امر کنم یا در تابرد داشته برود اورا بچین پس گفت ملک الموت

أَنَا قَدْ قَبَضْتُ رُوحَهُ فِي ذَلِكَ بِالصِّبْنِ وَفِي خَيْرٍ أَخْرِيقْ أَمْرًا

که من تحقیق قبض کردم روح او را در آن روز بچین و در حدیث دیگر چنین گفته میشود که تحقیق

مَلِكُ الْمَوْتِ أَعْوَانًا يَقُومُونَ بِقَبْضِ الْأَرْوَاحِ الْأَتْرَى أَنَّهُ رَوَى أَنَّ

ملک الموت را مددکنندگانند که اوقات کنند بقبض نمودن ارواح را باینکه بجز که تحقیق روایت کرده اند که

رَجُلًا أَلْفَى عَلَى لِسَانِهِ أَلْهَمَ أَغْفِرْ لِي وَمَلِكُ الشَّمْسِ فَاسْتَأْذَنَ هَذَا

شخصه انداخته شده بود بر زبان وی اینکه بیگفت ای اله میا نر زما و فرشته آفتاب را پس اذن خواست این

الْمَلِكُ رَيْبَةً فِي زِيَارَتِهِ فَلَمَّا نَزَلَ عَلَيْهِ قَالَ لَهُ إِنَّكَ تَذَكَّرُ الدُّعَاءَ عَلَى

فرشته آفتاب از بحدود زیارت کردن این شخص پس چون فرود آمد این فرشته برین شخص گفت تحقیق تو بسیار دعا می یاد کنی

فَمَا حَاجَتُكَ قَالَ حَاجَتِي إِلَيْكَ أَنْ تَحْمِلَنِي إِلَى مَكَانِكَ فَسَأَلَ عَنْكَ

پس چیست حاجت تو گفت من بنوا این است که بردار مرا بسوی مکان خود و سوال کنی از ملک

الْمَوْتِ أَنْ يُجِزَنِي بِأَقْرَبِ أَجَلٍ تُحْمَلُ وَأَقْعِدْ لِي مَقْعِدًا مِنَ الشَّمْسِ

الموت اینکه جردم را از نزدیک شدن اجل من پس ببرد فرشته آفتاب این شخص را و بنشاند او را در جای نشستن خود و

ثُمَّ صَعِدَ إِلَى مَلِكِ الْمَوْتِ وَذَكَرَ لَهُ أَنَّ رَجُلًا مِنْ بَنِي آدَمَ أَلْفَى عَلَى لِسَانِهِ

پس بالا رفت آن فرشته بسوی ملک الموت و گفت اورا که تحقیق شخصی از بنی آدم انداخته شده بود بر زبان و

أَنْ يَقُولَ كُلَّمَا صَلَّى أَلْهَمَ أَغْفِرْ لِي وَمَلِكُ الشَّمْسِ وَقَدْ طَلَبَ مِنِّي

اینکه بگفت هر وقت که نماز میخواند اله میا نر زما و فرشته آفتاب را و تحقیق خواست آن کس از من

أَنْ أَطْلُبَ مِنْكَ أَنْ تَعْلِمَهُ أَجَلَ مَتَى قَرُبَ لِيَسْتَعِدَّ لَهُ فُظْرُ مَلِكِ

اینکه بخوانم از تو اینکه خبر کنی اورا با اجل او را تا بداند و خود را آماده شود بر آنکه او پس دید ملک

الموت في كتابه فقال هيهات ان اصاحبك شأنا عظيمًا وهو انه لا

الموت در کتاب خود پس گفت بعد است تحقیق رفیق ترا نشان عظیم است و آن است که تحقیق

يموت حتى يجلس مجلسك من التماس فقال قد جلس مجلسي منها

نیز و تا که بر نشیند در جای نشستن او از آفتاب پس گفت آن فرشته آفتاب تحقیق نشست در جای

فقال ملك الموت توفت رسلنا على ذلك وهم لا يعرفون واما انت فما

پس گفت ملك الموت می میرانند او را رستادگان بار آغوش و او نشان تقصیر میکنند و اما تمام شدن

اجال اليك والظهور ففی الخبر عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم ان

اجلهای چهار بایان و در خان پس در حدیث است از پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که تحقیق

قال اجال اليك كما في ذكر الله تعالى فاذا تركوا ذكر الله تعالى

فرموده اجلهای چهار بایان همه را یاد کردن خدا بیغالی است پس چون ترک کند ذکر خدا بیغالی را

قضى الله ارواحهم وليس ملك الموت من ذلك تبعي وقد قيل الله

قبض کند خدا بیغالی ارواح ایشان را و نیست ملك الموت از آن قبض کردی ارواح آنها چیزی تحقیق لغت

تعالى هو قاض لا رواج واما ضيف الى ملك الموت كما ضيف القتل

تعالی او است قبض لغت ارواح و جز این نیست که اضافت کرده شد قبض کردن ارواح بسو ملک الموت چنانکه

الى القاتل والموت الى مراض وعلى هذا يدل قوله تعالى الله يتوفى

به قتال و نیست کرده شد موت با دامن و بر همین ادوات میکند قول او سبحانه تعالی خدا بیغالی می میراند

الانفس حين موتها والتي لم تمت في منامها فيمسك التي قضى

النفوس او وقت موت آنها و هر آن نفس را که نکرده در وقت خواب آنها پس باز دارد آنها را که حکم کرده

عليها الموت ويرسل الى اخرى ان في ذلك لايت لقوم

بر آنها بمردن و میفرستد آن دیگر را که در وقت خواب قبض کرده بود پس حال غرقه می بینند و آنچه لغت مرده نشانها

تفكر من باب في ذكر جواب الروح وفي الخبر ان ملك الموت

تفکر کند باب در ذکر جواب روح و در حدیث است که تحقیق ملك الموت

اذا اراد قبض الروح يقول الروح لا اطيعك ما لم

چون اراده کند قبض کردن روح را گوید روح فرمان بردار من نیستم ترا نادیده

يَا مَلِكُ اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ فَيَقُولُ مَلِكُ الْمَوْتِ أَمْرٌ فِي اللَّهِ تَعَالَى بِذَلِكَ

امر که خدا بفرماید بر آن پس گوید ملک الموت امر که در خدا بفرماید بدین معنی بفرماید که در روز قیامت

فَيَطْلُبُ الرُّوحَ مِنْهُ الْعَلَامَةُ وَالْبِرْهَانُ فَيَقُولُ الرُّوحُ إِنَّ رَبِّي خَلَقَنِي

پس روح را طلبد از ملک الموت علامت و دلیل پس گوید روح حقیقت بر او را که من آنرا پیدا کردم

وَادْخُلْنِي فِي جَسَدِي وَلَمْ تَكُنْ عِنْدَكَ فَلَإِنْ تَتَذَكَّرُ أَنْ تَخْلُقَنِي

و در آورده مرا در بدن من و نبود در نزد تو گفت پس اکنون میباید که بدانی که خلق کنی مرا

فَيَرْجِعُ مَلِكُ الْمَوْتِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَيَقُولُ عَبْدٌ وَيَقُولُ كَذِبًا

پس باز میگردد ملک الموت بسوی خدا بفرماید و گوید حقیقت بنده تو میگویم چنین

فَكَذَّبَ وَيَطْلُبُ الْبِرْهَانَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى صِدْقٌ رُوحُ عَبْدِي

و چنین و طلب میکند دلیل را پس گوید خدا بفرماید راست گفت روح بنده من

يَا مَلِكُ الْمَوْتِ اذْهَبْ إِلَى الْجَنَّةِ وَخُذْ ثَقْلًا وَعَلَيْهَا السَّمِيُّ مَكْتُوبٌ

ای ملک الموت برو بسوی بهشت و بگیر یک سبب و در حالیکه بر آن نام من نوشته باشد

وَارْهَأْ رُوحَ عَبْدِي فَيَذْهَبُ مَلِكُ الْمَوْتِ فَيَأْخُذُهَا وَعَلَيْهَا

و رها کن روح بنده من پس میرود ملک الموت بجهت و میگیرد آن سبب را و در آن

مَكْتُوبٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَلِيْرِيهِ فَاذْهَبْ رُوحُ الْعَبْدِ

نوشته باشد بسم الله الرحمن الرحيم و بنام آن سبب روح را پس میبرد از روح بنده

يُخْرِجُ مَعَ النَّفْسِ بَابٌ فِي كِتَابِ الْأَعْضَاءِ وَفِي الْحَيَاةِ إِذَا

بر می آید از بدن با نفسی باب در کتاب جواب اعضا در حدیث است که چون

أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى قَبْضَ رُوحِ عَبْدِهِ كُنِيَ مَلِكُ الْمَوْتِ مِنْ قَبْلِ الْفَو

خواست خدا بفرماید قبض کردن روح بنده خود را که آید ملک الموت از طرف دیگر

لَيَقْبِضُ رُوحَ مَنَّهُ فَيُخْرِجُ الذِّكْرَ مِنْ فَمِهِ وَيَقُولُ لَا سَبِيلَ لَكَ فِي

تا قبض کند روح را از آنکه از او بیرون می آید و گوید که در دهان او راهی نیست راستی ترا در

هَذِهِ الْحَيَاةِ وَأَمَّا حَرْفِي فَبِهِ ذِكْرِي فَيَرْجِعُ مَلِكُ الْمَوْتِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى

اینجا بهشت و جزای نیست که جاریست در این دهان تو که در من پس باز میگردد ملک الموت بسوی خدا بفرماید

وَيَقُولُ يَا رَبِّ إِنَّ عِنْدَكَ يَقُولُ كَيْتٌ وَكَيْتٌ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَقْبَضُ

وگوید ای رب من چنانچه بگویم چنان و چنان پس گوید خدا تعالی بقبول کن

رُوحَهُ مِنْ جَهَنَّمَ أُخْرَى فَبُحِيَ مَلِكُ الْمَوْتِ مِنْ قَبْلِ الْيَدِ لِيُخْرِجَ صَنْدُكَهُ

روح او را از طرف دیگر پس گوید ملک الموت از طرف دست ما بیرون کند روح او را از طرف دیگر

فَيَقُولُ الْيَدُ لِلْمَلِكِ الْمَوْتِ لَا سَبِيلَ لَكَ إِلَيَّ فَإِنِّي تَصَدَّقْتُ كَثِيرًا

پس گوید دست ملک الموت اینست راسته ترا این پس تحقیق من صدقه داده ام بسیار

وَمَسْتَحْتُكَ أَسْ أَلَيْسَ لَكَ الْعِلْمُ وَصَرَبْتُ السِّيفَ عَلَى عُنُقِ الْكَفَّارِ

و منم کرده ام سر بر تو را و تو ندانستی علم دین را و زده ام شمشیر را بر گردن کفار

ثُمَّ يَجِيءُ إِلَى الرَّجُلِ مَقُولٌ لَا سَبِيلَ لَكَ مِنْ قَبْلِي فَإِنَّهُ مَشَى إِلَى الْجَمْعَةِ

پس از آن آید بطرف پادشاه پس گوید ای پادشاه ترا از طرف من پس تحقیق و صدقه من سوره نماز جمعه

الْجَمَاعَةِ وَعِيَادَةَ الْمَرِيضِ وَمَجْلِسَ الْعِلْمِ وَالْعُلَمَاءِ ثُمَّ يَجِيءُ إِلَى الْأَذْيَنِ مَقُولٌ

نماز جماعت و بر رسیدن بیمار و مجلس علم و علماء پس از آن آید ملک الموت بطرف گوشه پیر

لَا سَبِيلَ لَكَ مِنْ قَبْلِنَا فَإِنَّهُ يَسْمَعُ بِنَا الْقُرْآنَ وَالذِّكْرَ فَيَجِيءُ إِلَى الْعَيْنَيْنِ

نمیست ترا از طرف ما پس تحقیق و صدقه شنیده است باقرآن را و ذکر را پس آید ملک الموت بچشمین

فَيَقُولُ لَا سَبِيلَ لَكَ مِنْ قَبْلِنَا فَإِنَّهُ نَظَرَ بِنَا إِلَى الْمَصَاحِفِ وَوُجُوهِ

پس گوید چشمین راست را می ترا از طرف ما پس تحقیق و صدقه نظاره ما با نماز و کتب و چهره های

الْعُلَمَاءِ ثُمَّ يَنْصَرِفُ مَلِكُ الْمَوْتِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَيَقُولُ يَا رَبِّ غَلَبَنِي أَعْضَاءُ

عالمان پس باز میگردد ملک الموت بطرف خدا تعالی و گوید ای رب من غلبه کردم بر من اعضا

الْعَبْدِ بِالْحُجَّةِ وَيَقُولُ كَذَا وَكَذَا فَيُكَلِّفُ أَقْبَضُ وَحَدَّ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى

بنده بدلیل و میگوید بنده چنین و چنان پس چگونه مقصود کنم روح او را پس گوید خدا تعالی

الْكِتَابَ اسْمِي عَلَى كِفَّتِكَ وَآرَهُ عَيْنِي الْمُؤْمِنِ حَتَّى يَرَاهُ فَيَكْتُبُ مَلِكُ الْمَوْتِ

کتاب نام من بر کف خود و بنما او را بروم بنده مؤمن من تا آنکه بر بند او را پس بگوید ملک الموت

اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى كِفَّتِهِ وَيُرِيهِ رُوحَ الْعَبْدِ فَيُحْيِيهِ فَيُخْرِجُ رُوحَهُ

نام خدا تعالی بر کف خود و می نماید آنرا بر دوش بنده پس اجابت کند او را پس بیرون آید روح

عبد المؤمن فمن انزل الله ينصرف عنه من الزرع فيخرج مع الشياطين

بنده مؤمن پس از الفت و محبت نام او سبازد تا که می رود و از وی می گویند که این آیه را بخوان

فكيف لا ينصرف عنه العذاب والقطيعة والفضيحة ولذلك

پس چگونه محاربت از وی عذاب و بریدن از خدا و قطعای در سوا و بر سوا این

كتب الله على صمد وركم اسم الله تعالى والدليل عليه قوله تعالى اولئك

نوشته است خدا بر سبزه نام خدا و این را و دلیل برین قول خداست که من آن گروه

كتب في قلوبهم الايمان وقوله تعالى فمن شرح الله صدره للاسلام فهو

نوشته است خدا در دلها ایمان را و قول خداست که پس گشاید خدا سینه او را و اسلام

على نور من ربه فينصرف عنه العذاب واهوال القيمة وفي الخبر

همچو است از نور نور و عذاب و هولای قیامت و در حدیث است

إذا وقع العبد في الزرع ينادي من قبل الرحمن دعه حتى يسير

که چون افتد بنده در زرع او را کند که از پیش خدا بگو که بگذار این بنده را تا که برود

فاذا بلغ الى الصمد ينادي مناد دعه حتى يسير وكذا اذا بلغ

پس چون رسید روح تا سینه او را کند که بگذار او را تا که برود و همچنین چون رسید روح

الى الركنين والسرقة فاذا بلغ الى الملقوم ينادي مناد دعه حتى يودع

تا زانو و دماغ پس چون روح تا خلق او را کند که بگذار او را تا که دماغ او را کند

الاعضاء بعضها بعضا فيودع الحينان ويقولان السلام عليك الى

اعضای او را که بعضی از بعضی را در می اندازد و این دو می گویند سلام باد بر تو تا

يوم القيمة وكذلك الاذن واليدان والرجلان فيودع الروح

روز قیامت و همچنین دماغ او را کند که بگذار او را تا که دستها و پاها او را کند و دماغ او را کند

والنفس فتعوذ بالله من وداع الايمان عن اللسان ووداع القلب

و نفس پس بپناه میگیرد از خداوند از وداع ایمان از زبان و وداع کردن دل را

عن معرفة الرحمن فيبقى اليدان بلا حركة والرجلان بلا حركة والحد

از معرفت خداوند پس باقی ماند دست و پاها و دست و پاها بی حرکت و در چنان

قَالَ ابُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى اِنْ مَرِنَ كَانَ فِيهِ هَذِهِ الْخِصَالُ الثَّلَاثُ

گفت ابو حنیفہ رحمہ کذا اور ادا یقیناً کہ تحقیق کیسکہ باشد و روایت میں خصلت مانگے سے گمانہ

فَالْأَعْلَبُ أَنْ يُخْرِجَ مِنَ الدُّنْيَا كَافِرًا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْهُ الْآمِنُ أَدْرَكَ كُنْهَهُ

یس غالب تر ازین است که بیرون شود از دنیا که فریاد میگردد بخدا بیچاره ازان مگر کسیکه بایقرب باشد و ارا

السَّوَادَةُ الْأَزَلِيَّةُ يُقَالُ أَشَدُّ الْحَالِ عَلَى الْبَيْتِ عِنْدَ التَّرَجُّعِ الْعُطْشُ وَ

سایه از حق کفتم بدینود که تحت نزع حال بر میت نزع نزع شکله

احْتِزَاقُ الْكَيْدِ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ يَجِدُ الشَّيْطَانُ عَلَيْهِ فُرْصَةً مِنْ تَنْزَعِ

سورحقن جلالت پس در الوقت سے یاد

الْإِيمَانِ إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَعْطَشُ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ فَيَقْبِضُ السَّيْطَانُ عِنْدَ رَأْسِهِ

ایمان لرا کہ میں شمشادہ در انوقت جس سے اید شیطان نرسراو

مَعَ الْقَدَاحِ مِنْ مَّا جَمَدٍ فَيَجِيءُ لَوِ الْقَدَاحُ لَهُ فَيَقُولُ الْمُؤْمِنُ اعْطِنِي مِنْ

با کاشمیر ارباب بیس میچنانکه کاسه را بر کاسه او پس گوید مؤمن برهه مرا ازین

الماء ولا يدري ان الله شيطان فيقول لما قل اصلي للعالم حجة

آب و میند آمدن کس جنتیان است پس گوید سلطان اورا که نیست صدائے مرعالم را تا

أَعْطَيْتَ الْمَاءَ فَإِنْ لَمْ يُجِبْهُ الْمُؤْمِنُ سَجَّ إِلَى الْمَوْضِعِ قَدَمَهُ فَبَرَكَ

بدھم ترا از حق آب پس اگر جواب ندهد اورا من بیادیتان لطیف دو جائے دے پس عیبا نہ

الْقَدَحَ فَيَقُولُ اَعْطِنِي الْمَاءَ فَيَقُولُ لَهُ قُلْ كَذِبَ الرَّسُلِ حَتَّى

کاسر ایس کوید مؤمن بدہ مرا از این آب یس کوید سید سلطان اور ابو دروغ صلیبی تیر

أَعْطَيْكَ الْمَاءَ فَمِنْ أَدْرَكَهُ السَّقَاوَةُ يُحْيِي الْبَرْدَانَهُ لَا يَطْفِئُ

بدینم تر این آب پس سینه یا قفسه داورید جوی جواب دید سینه را منوی اورید و طاعت

الْعَطَشِ فَيُخْرِجُهُم مِّنَ الدُّنْيَا كَافِرًا ۖ وَمَنْ أَذْرَكَ السَّعَادَةُ يَوْمَ كَلَامِ

کشتن کس بپیران شود از دنیا که فرستاده و سبیل رسیدند باشد و از این بیخ رووند عالم میساقان را

وَتَفَكَّرْ مَا مَالَهُ كَمَا حَلَّى أَنْ أَبَا ذَرِيَّةَ الرَّاهِدِ لَمَّا حَضَرَ تَه

و کلمه ای که در این کتاب آمده است که در این کتاب آمده است

الْوَفَاةُ قَاتَاهُ صِدِّيقٌ لَهُ وَهُوَ فِي سَكْرَاتِ الْمَوْتِ فَقَسَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وقت وفات یس آید نزد او میزد و شنائی او دارد و سکر است بود پس یقین کرد و اورا یقین معبود و مگر احدی نداشت

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهُ الزَّاهِدُ بَوَّحَهُ وَكَفَّ يَلِّ فَقَالَ لَهُ ثَلَاثًا

محمد فرستاده اله است پس مگردانید البوز که باز آید از وی و گفت این کلمه را سه بار گفتند و او را

فَأَعْرَضَ عَنْهُ ثُمَّ قَالَ لَهُ ثَلَاثًا فَقَالَ لَا أَقُولُ فَحَشَى صَدِّيقُهُ فَلَمَّا كَانَ

دی دیگر بار یس آید و گردانید از وی یس از آن گفت اورا سوم بار یس گفت البوز که باز آید از وی و گفت

بَعْدَ سَاعَتِهِ وَجَدَ أَبُوتَهُ كَرِيحًا خَفِيفَةً وَفُتِحَ عَيْنُهُ وَقَالَ هَلْ قُلْتُمَنِي

پس ساعت یافت البوز که باز آید از حال اول و گفت در آن دستان خود را گفت آیا گفتید مرا

نَبِيًّا قَالُوا نَعَمْ عَرَضْنَا عَلَيْكَ الشَّهَادَةَ ثَلَاثًا فَأَعْرَضْتَ فَمَرَرْنَا وَقُلْتُمْ

چیزی گفتند که ما عرض کردیم بر تو کلمه شهادت را سه بار یس اعراض کردی از آن و در بار اول گفتی در

الْثَّلَاثَةِ لَا أَقُولُ فَقَالَ أَتَانِي ابْنُ لَيْسَ وَمَعَهُ قَدَحٌ مِّنَ الْمَاءِ وَوَقَفَ

سوم بار یس گفت البوز که باز آید از وی و گفت در آن دستان خود را گفت آیا گفتید مرا

عَنْ يَمِينِي وَحَرَكَ الْقَدَحَ وَقَالَ لِي أَلْتَحْتَابُ إِلَى الْمَاءِ قُلْتُ بَلَى فَقَالَ

از جانب راست من و حرکت کرد قنداق و گفت مرا آیا حاجت دارم آب گفتند آری پس گفت

لِي قُلْ عَلَيْهِ ابْنُ اللَّهِ فَأَعْرَضْتُ عَنْهُ ثُمَّ أَتَانِي مِنْ قِبَلِ الرَّجُلِ فَقَالَ

مرا بگو علیه پس عرض داشت یس اعراض کردم از وی پس از آن آمد از طرف راست پس گفت

لِي كَذَلِكَ فَأَعْرَضْتُ عَنْهُ وَفِي الْمَرْأَةِ التَّالِفَةِ قَالَتِي قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

مرا گفتن یس اعراض کردم از وی پس در آن زن گفت مرا بگو که گفت خدا گفت

لَا أَقُولُ فَضَرَبَ الْقَدَحَ عَلَى الْأَرْضِ وَوَلَّى نَادِيًا مَّا فَانَا كَرَدَدَتْ

نگویم پس زد قنداق را بر زمین و برگشت امسوس گشته یس من روگردان

عَلَيْكَ ابْنُ لَيْسَ لَا عَلَيْكُمْ فَاشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاشْهَدُوا أَنَّ مُحَمَّدًا

بر ایس آید بر شما پس گوید ایس ما شهادت نمودیم مگر اله نداشت و گوید ایس ما شهادت نمودیم

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَعَلَى هَذَا الْخَبَرِ رَوَى عَنْ مُنْصَوِّرِ بْنِ عَمْرِو بْنِ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُ

بنده او است و فرستاده او است و بر همین حدیث روایت کرده اند از منصور بن عامر رضی الله تعالی عنه

انه قال اذا دني موة الصديق قسم حاله على خمسة اوجز المال الوارث

الروح مال و الموة واللحم للديان والعظم للتراب الحسماء

فذهب الوارث بالمال وذهب ملك الموة بالروح وذهب الدود

باللحم وذهب التراب بالعظم وذهب الحسماء بالحسماء

الشیطان كايدهب يا كيمان عند الموة فانه يكون فراق من الرب

فان فراق الروح من الجسد غير فراق الرب فانه فراق لا يدل منها

ليأت في ذكر الروح في الخيزاذ افارق الروح من البدن نودي

من السماء ثلث صيحات يابن آدم اتركت الدنيا ام الدنيا تركتك

اجعت الدنيا ام الدنيا جعتك اقبلت الدنيا ام الدنيا قبلتك

واذا اوضع على المغسل نودي من السماء ثلث صيحات

يابن آدم اين بدنك القوي فيما اضعفك واين لسانك الفصير

فما اسدلتك واين اذنك السامع فما اصمك واين احببك ولى

سَفِيرَةُ الْقَبْرِ نُودِيَ بِثَلَاثِ صِيَحاتٍ يَا ابْنَ آدَمَ كُنْتَ عَلَى ظَهْرِكَ مَضَاجِجًا

برگزارنده قبر آواز داده شود و سه آواز که ای پسر آدم بودی تو بر پشت من خندان

وَصِرْتَ فِي بَطْنِي يَا كَيَّا وَكُنْتَ عَلَى ظَهْرِي فَرِحًا وَصِرْتَ فِي بَطْنِي

و گشتی تو در شکم من گریبان و بودی تو بر پشت من شاد و گشتی تو در شکم من

حَزِينًا وَكُنْتَ عَلَى ظَهْرِي نَاطِقًا وَصِرْتَ فِي بَطْنِي سَاكِتًا وَإِذَا دُبِرَ

عمر من بودی تو بر پشت من گویا و گشتی تو در شکم من خاموش و چون برگردد

النَّاسُ عَنْهُ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَا عَبْدِي بَقِيتَ وَجِيْدًا اُرِيدُ اَوْ

مردم از او گویند خدا عزوجل ای بنده من باقی مانده ای میگویند و

تَرَكُوكَ فِي ظُلْمَةِ الْقَبْرِ وَقَدْ عَصَيْتَنِي لَا جَلَامَ فَاَنَا اَرْحَمُ عَلَيْكَ الْيَوْمَ

که مرا رها کردی در تاریکی قبر و تو مرا نافرمانی کردی و مرا که از تو مهربانترم امروز

يَتَعَجَّبُ مِنْهَا الْخَلَائِقُ وَاَنَا اَشْفَقُ عَلَيْكَ مِنَ الْوَالِدَةِ بَوْلِدَهَا بَابُ

تعجب میکند از آن مخلوق و من مهربانترم بر تو از مادر بر فرزند خود باب

فِي ذِكْرِ نِدَاءِ الْأَرْضِ وَالْقَبْرِ قَالَ انسُ ابْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

در ذکر نداء کردن زمین و قبر گفت انس بن مالک راضی است خدا تعالی عنه

اِنَّ الْأَرْضَ يُنَادِي كُلَّ يَوْمٍ بِعَشْرٍ كَلِمَاتٍ يَقُولُ يَا ابْنَ آدَمَ سَعَى عَلَى

که زمین هر روز هر روز ده کلمات گوید ای پسر آدم سستی بر

ظَهْرِي وَمَصِيرُكَ فِي بَطْنِي وَتَعْصِي عَلَى ظَهْرِي وَتَعْدُّبُ فِي بَطْنِي

بر پشت من و باز گشتی تو در شکم من است و فرمانی میکنی بر پشت من و عذاب کردی من در شکم من

وَتَصْنَعُ عَلَى ظَهْرِي وَتَبْكِي فِي بَطْنِي وَتَأْكُلُ الْحَرَامَ عَلَى ظَهْرِي وَتَأْكُلُ

و عذاب میکنی بر پشت من و گریه میکنی بر پشت من و بخوری حرام بر پشت من و بخوری

الدُّودَ كَمَا كُنْتَ فِي بَطْنِي وَتَفْرَحُ عَلَى ظَهْرِي وَتَحْزَنُ فِي بَطْنِي وَتَسْتَمِنُ

کرمان گشتی تو در شکم من و شاد میگردی بر پشت من و غمگین میشوی در شکم من و فریب میدی

بِالْحَرَامِ عَلَى ظَهْرِي وَتَنْدُوبُ فِي بَطْنِي وَتَحْتَالُ عَلَى ظَهْرِي

بجرام خوردن بر پشت من و دعا میکنی در شکم من و دیکر میردی بر پشت من

يَذَلُّ فِي بَطْنِي وَمَتَشَى سُرّاً عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ حَزِيناً فِي بَطْنِي وَمَتَشَى

ذلیل شود در شکم من و پنهان شود بر پشت من و واقع شود غمناک در شکم من و پنهان شود

فِي النَّوْرِ عَلَى ظَهْرِي وَتَقَعُ فِي الظُّلِّ فِي بَطْنِي وَمَتَشَى مَعَ الْجَمَاعَةِ عَلَى

در روشنایی بر پشت من و واقع شود نوری و تاریکی در شکم من و میرود با جماعتی بر

ظَهْرِي وَتَقَعُ وَحِيداً فِي بَطْنِي وَفِي الْخَبَرَاتِ الْقَبْرِ يَأْدِي كُلَّ يَوْمٍ

پشت من و واقع شود تنه در شکم من و در خبر است که تحقیق قبر آواز میکند هر روز

ثَلَاثَ مَرَّاتٍ يَتَلَتُ كَمَا يَتَقُولُ أَنَا بَيْتُ الْوَحْشَةِ وَأَنَا بَيْتُ

سه بار سه کلمات میگوید که من خانه وحش هستم و من خانه

الظُّلِّ وَأَنَا بَيْتُ الدُّرِّ فَمَاذَا أَعْلَدْتُ لِي وَيُقَالُ إِنَّ الْقَبْرَ يَأْدِي

تاریکی و من خانه گریه هستم چه چیز آماده کرده‌ام برای من و گفته میشود که تحقیق قبر آواز میکند

كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ يَقُولُ بَيْتُ الْوَحْدَةِ فَأَجَلَ مَوْنَسَا وَهُوَ قِرَاءَةُ

هر روز پنجبار گوید من خانه تنه‌ای هستم پس برادر همراه خود در پیش را و او خواند

الْقُرْآنِ وَأَنَا بَيْتُ الظُّلِّ فَأَجَلَ سِرْجَا وَهُوَ الصَّلَاةُ فِي اللَّيْلِ وَأَنَا

قرآن است و من خانه تاریکی هستم پس برادر همراه خود چراغ را و او نماز است در شب و من

بَيْتُ النَّزَابِ فَأَجَلَ إِلَى فِرَاشٍ وَهُوَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَأَنَا بَيْتُ الْإِفَاعِي

خانه خالم هست برادر بسوی من فرستاد و آن فرستاد عمل صالح است و من خانه نارا هستم

وَالْعَقَابِ فَأَجَلَ لِلتَّيَّاقِ وَهُوَ الصَّدَقَةُ تَسْمِيَةُ اللَّهِ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ وَامْرَأَتِ

و زن دالم هست برادر تریاق را و آن تریاق صدقه است و خواندن اسم الله الرحمن الرحيم و زن

الدُّمُوعِ وَأَنَا بَيْتُ سُؤَالٍ مُتَكَرِّرٍ وَكَثْرٌ عَلَى ظَهْرِي لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

اشکهاست و من خانه سوال متکرر و کثرت بر پشت من که لا اله الا الله

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ يَا بَیْ فِي ذِكْرِ نِدَاءِ الرُّوحِ بَعْدَ الْخُرُوجِ وَفِي الْحَيَاةِ

محمد رسول الله ای بایب در ذکر آواز کردن روح بعد از برگردان و در خلاصت روایت کرده است

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كُنْتُ قَاعِدَةً مَرْبُوعَةً فِي

از عایشه رضی الله تعالی عنها که تحقیق دیدم که من نشسته چهارزانو در

اليبت اذ جاء رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم قادت ان اقول له

خانة كذا الوقت آت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ليس اراده كرم الله بمرس

كما كان عادي عند فحيته الى فقال اجلسي مكانك يا ام المؤمنين فقالت

لم عادت من لود آت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ليس كذا وقت فحيته

فوضع راسه في حجرى ونام مستلقيا على قفاه فطلبت في لحيته

ليس بنه اسر عودا وكرام من و خوابيد رشت افتاده در پشت عودى من مسم موى سهندى

فرايت فيها كسفة عشر شمره بضاء فتفكرت في نفسي فقلت ان الله يخرج

ليس وديم وراى نوزده عد و موى سهندى ليس فكر كرم در دل خود ليس مسم موى سهندى

من الدنيا ويبقى امتى يا نبي فيكيت حتى سال دمعى على خدي فتقاطر

از دنياء باقى امتى او بى بيمى ليس كرم سارخت اشك من بر جبهه من و قطره افتاده

منه على وجه النبي صلى الله عليه وآله وسلم فانتبه من النوم وقال يا ايها

الزائل كرم مسم موى سهندى عليه وآله وسلم ليس بيد ارشد از خواب وقت بچرخيد

ايها كذا يا ام المؤمنين فقصدت عليه القصة ثم قال يا ام المؤمنين

بگريد و در ترا اسر مومنان ليس مسم موى سهندى ان مسم موى سهندى

حال انشد على الميت فقلت الله ورسوله اعلم فقال بلى قولى انت فقلت

حال سمعت تراست بر ميت ليس مسم موى سهندى در سوادى تراست بر ميت

لا يكون الحال انشد من وقت خروج من داره بعد نه اولاده خلف

نباشد حال سمعت تراست بر ميت او از خانه نه ميمد و نه اولاد او ليس بجهازه

ويقولون يا والد كذا ويا امه ويقول الوالد اولاده ووالله فقال

ميگويد كه نه پدر ما و ام ما ميگويد پدر و مادر من و امي فرزندان ليس كرم مسم موى سهندى

هذا شديد عليه وانه لا تشد منه ثم قال اى حال انشد على الميت فقلت

از سمعت است بر ميت در حقيق سمعت تراست بر ميت ليس كرم مسم موى سهندى

لا يكون الحال انشد على الميت من ان يوضع في الحن وبعال عليه الزاير

حال سمعت تراست بر ميت از اين كه نهاده شود در حن و بچرخد شود بر موى

خاک

رجع عن أقرباؤه وأولاده وأحبائه ويسئلونه إلى الله تعالى مع علم

وہاں زکریا سے اقریبا سے وے واو لا و وودرستان وے و سہارن اور انجدا تینا لے باعلی وے

ثم قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم يا أيها المؤمنون هذا استدريد علي

پس از آن فرمود بیاضی علی و ابوالحسن را در میان این سخت دوست بر حسی

وَاللَّاسِدُ مِنْهُ ثُمَّ قَالَ أَيُّ حَالٍ أَنْتَ عَلَى أَمِيَّتِ فُلْتِ اللَّهُ وَرَسُولُ

و تحقیق بشناس این است که هر آینه محبت خرازم بهم بست پس از آن فرمود که ام حال سخت تراست

علم فقال علم يا عائشة ان الله الحال على الميت حين يدخل

و زانم است پس و مودان ای عالمه تحقیق سخت ترست حال مریت و غیبت و داخل شود

الفصل دأوله يغسل ويخرج الشاب من يديه ويخرج حاتم

منه و نه از من است اما عشا و دیر و بیرون کند جامه که از او و بیرون کند (مغتنی)

من أصابعه يذء قبيح العروس من يديه ويرفعه

سابقہ میں احادیث و روایات کے ساتھ ساتھ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لہ

شیخ الفقیہ والقاص من راسہ عبد اللہ بن یحییٰ روضہ

[illegible]

حين يرى نفسه عاوي يا صبي حزين يسمع من كل حلال في هذه القليل

[illegible]

مِیَادِی یَاغَسَّالِ بِاللّٰهِ عَلَیْكَ اَنْ تَنْزِعَ بِنَايِ رِیِّ وَاِلَى الْاَنْ

بسیار از آنکه ای عسل دهنده فستق بعد از این که بدو از اسلیم میستند با هم در میان میزنند

الشرحت من محال الموت فاد اصب عليه الماء صا

آرام کروم از جنگل بیرون به ملک الموت پس بچوید و بگریزید و بگوئید ای ابدا و ای اودا و ای اودا

الروح كذلك يقول يا غَسَّالُ لا تجعل لما عجز ولا يارد او

۱۷۲ مجتبیٰ حیدر اے عقل و ہندو متن آب و آبیار (۱۷۲) سہیلیا رسدو

لَا تَصُبُّ عَلَى الْمَاءِ الْحَارِّ وَلَا الْبَارِدِ فَإِنْ جَسَدِي جَسَدُ أَبِيهِمُ الرَّبِّ

فَاِذَا غَسَلَكَ يَقُولُ يَا اللهُ عَلَيْكَ يَا غَسَّالَ لَا تَمْسَسْنِي يَقُوْتَاكَ فَاِنْ جَسَدٌ

بیس چون غسل دهد او را گوید قسم باد بخدا تعالی بر تو ای شوینده من کن مرا بقوت خود پس بمقتضی بدن من

مَجْرُوحٌ خَرَجَ الزَّوْجَ فَاِذَا فَرَغَ مِنْ غَسْلِهِ وَوَضَعَهُ فِي كَفِّهِ وَتَشَدَّدَ

مجرور است بر بدن روح پس چون فارغ شد از غسل و کشید او را و ر کفن و بسته شود

مَوْضِعٌ قَدِيمٌ نَادَاهُ يَا اللهُ عَلَيْكَ يَا غَسَّالَ لَا تَشُدَّ الْكَفْنَ عَلَيَّ اَسَى

جمله و قدیم و آواز کند قسم خدا تعالی باد بر تو ای غسل دهنده من کش کفن را بر سر من

حَتَّى يَرَى وَجْهِي وَاهْلِي وَاوْلَادِي وَاقْرَبَائِي فَاِنْ هَذَا اخِرٌ وَيَتِي لَمْ يَلِ

تا بر بیند روی مرا اهل من و اولاد من و اقربا من پس بمقتضی این اخر و دیدار من است این اخر

اَلْيَوْمَ اَقَارِمُمْ وَلَا اُرَاهُمْ اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَاِذَا خَرَجَ اَلْبَيْتَ مِنْ دَاكِ

امروز جدا شوم از این دنیا و ندیده ام ایشان را تا روز قیامت رجوع میروم کنز میت را از خانه و بی

نَادَى يَا اللهُ يَا جَاعَتِي لَا تَجْعَلُونِي حَتَّى اَوْدِعَ دَارِي وَاهْلِي وَمَالِي ثُمَّ

آواز کند قسم خدا باد شما ای جماعت من مستثنای من کنید من تا که و دانه کنم خانه خود را و اهل و مال خود را پس

يَنَادِي يَا اللهُ تَرَكْتُ اَمْرًا لِي اَمْلَةً فَعَلَيْكُمْ اَنْ لَا تُؤْذَوْهَا وَ

آواز کند قسم خدا کند از شتم زن خود را و چه پس بر شما لازم باد ای که ایضا میداد او را و

اَوْ لَا دِي يَتِيْمًا فَعَلَيْكُمْ اَنْ لَا تُؤْذَوْهَا فَاِنِّي اَلْيَوْمَ اَخْرَجُ مِنْ دَارِي وَلَا

گذارم از خود و ایتم پس لازم است بر شما اینکه ایضا میداد از من بمقتضی من امروز بیرون کرده ام از خانه خود و از دنیا

اَرْجِعْ اِلَيْهِمْ اَيْدًا فَاِذَا سَجَدَ عَلَى الْجَنَازَةِ يَقُولُ يَا اللهُ يَا جَاعَتِي لَا تَجْعَلُونِي

برگردانم به این گاه پس چون برادر خدا و او را بر جنازه بگوید قسم خدا باد شما ای جماعت من مستثنای من کنید من

حَتَّى اَسْمَعَ صَوْتِ اَهْلِي وَاوْلَادِي وَاقْرَبَائِي فَاِنِّي اَلْيَوْمَ اَخْرَجُ وَاقَارِمُ

تا که بشنوم آواز اهل خود و اولاد خود و اقربا خود پس بمقتضی من امروز بیرون کرده ام و جدا شوم

اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَاِذَا وَضَعَ عَلَى سَبْرِ الْجَنَازَةِ وَخَطَّوْا بِهَا ثَلَاثَ

از نشانی باره قیامت و چون نهاده شود بر تخت جنازه و قدم دگام روند بدان جنازه سه گام

خَطْوَتٍ يَنَادِي بِصَوْتٍ تَسْمَعُهُ كُلُّ شَيْءٍ اِلَّا الثَّقَلَيْنِ يَا

آواز دهد با آواز که بشنود آنرا همه چیز را مگر زمین و آسمان را

أَحِبَّائِي وَيَا أَخَوَانِي وَيَا أَوْلَادِي لَا تَغْرَبُوا لِحَبْلِ الدُّنْيَا كَمَا غَرَبْتُمْ لَهَا تَلْعَبُوا

دوستان من و ای برادران من و ای اولاد من سحر از گزند شمار از زندگی دنیا چنانکه سرور کرد و اربابی کند

بِكُمُ الدُّنْيَا كَالْعَيْتِي وَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ

بنما دنیا چنانکه بازی کرد و اربابی عبت گیرید ای صاحبان بینش که شمار سحر شود پس

فَإِنِّي خَلَقْتُ مَا جَعَلْتُ لَكُمْ فِيهِ وَأَنْتُمْ تَعْبُدُونِ مِنْ وَّرَائِي وَلَا تَحْمِلُوا

چنین من که ساختم آنچه نمودم در آن و از من خود و شما عبت میکنید از پس من و من و او را پس شما

مِنْ خَطَايَايَ نَسُوا وَالَّذِينَ لَا يَحْسِبُونِي أَنتُمْ تَنْسَوْنِي وَتَذَعُونَ نَارًا

از گناهان من چیز را از یاد بردارید حساب کنید با من و شما فراموش میکنید مرا و از آتش را دور میکنید

لَا تَتَّبِعُونِي فَاذْأَبْصُرُوا عَلَى الْجَنَازَةِ وَرَجِعْ بَعْضُ هَلْهُ وَأَصْدِقَائِهِ

از من طلب نکرید که در پس من چون من را خوانند بر جنازه و رجوع بعضی هله و اصدیقان و

مِنَ الْمُصَلِّينَ يَقُولُ يَا اللَّهُ يَا أَخَوَانِي إِنِّي كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّ الْمَيِّتَ تَنْسَى

از نمازگران گوید مردهستم است بخدا ای برادران من تحقیق هستم من میدانم ای که تحقیق مرده فراموش

لَكِنْ لَا تَنْسَوْنِي كَهَذِهِ الشَّرْعَةِ رَجَعْتُ قَبْلَ أَنْ دَفَنْتُمُونِي فَأَذْأَبْصُرُوا

ولیکن فراموش نکنید مرا این رتانی شتانی زوانه سرخار پیش از آنکه دفن کنید مرا پس چون

وَضَعُونِي فِي الْحَدِيدِ يَقُولُ يَا اللَّهُ يَا وَدَّائِي إِنِّي قَدْ جَمَعْتُ مَا لَا كَثِيرًا

و در آهن و در گدازم بخدا ای و ددای من جمع کرده ام چه کمالات

فِي الدُّنْيَا وَتَرَكْتُ لَكُمْ فَلَا تَنْسَوْنِي بِكُفْرٍ خَيْرَكُمْ وَعَلِمْتُمْ الْقُرْآنَ

در دنیا و گدازتم از شما پس فراموش کنید مرا بکفر خیر شما و دانستید قرآن

وَأَوْلَادِي فَلَا تَنْسَوْنِي يَدْعَاكُمْ وَإِذَا رَجَعُوا إِلَيْكُمْ يَقُولُ الْكُفْرُ

و اولاد من پس فراموش نکنید مرا و ای که میخوانند و اگر برگردند به شما میگوید کفر

إِنِّي كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّ الْمَيِّتَ يَرَى الْقُلُوبَ مِنَ الْأَحْيَاءِ وَلَكِنْ

چنین من میدانم که مرده میبیند دلها را از زنده و لیکن

لَا تَنْسَوْنِي بِهَذِهِ الشَّرْعَةِ وَهِيَ إِلَى خَدَّيْكَ عَنْ إِلَى قَلْبِ اللَّهِ رَأَى

فراموش نکنید مرا با این شریعت و این است نزد خدا و این است نزد قلب خدا و

في المنكر مقبر كان قبورها قد انشقت وخرج منها امواتها وقعدوا

در خواب يك بغيره كه بودند بترس از حقيق شوق شده و بيرون برآمده بودند از آن مردگان بجا و نشسته

على تنفيرة القبور وكان بين يدي كل واحد منهم طبق من ثوب قرأ

بركارها بترس و بود و پیش رویه برابك از ایشان طبقه از ثوب و دید اهل

فيما بينهم رجلا من جيرانهم ولم يرب بين يديه طبقا من ثوب فسأله

فلا بد در میان ایشان شخصی را از همسایگان ایشان و نزدیکی روی او طبقه از ثوب پس سوال کرد او را

وقال مالي لا اري بين يديك طبق الثوب فقال ان هؤلاء اولادنا

و گفت چیزی مرا نمی بینم پیش روی تو طبقه از ثوب پس گفت اگر در حقیقت مرا بشناسی اولاد ما

واصدق اعداءهم ويتصدقون لاجلهم وهذا الثوب ميثاق

و استنایانی اند که در میان ایشان و صدقه می کنند بر اهل ایشان و این ثوب از میثاق است

بعتوا اليهم وكان لي ابن غير صالح لا يصدق ولا يتصدق لاجلهم و

گفته اند که اولاد ما را و صدقه و محبت مریضه می خورند که دعا می کنند و صدقه می دهند بر اهل این

لهذا لا توراني وانا ارجل بين جيرانني فلما انتبه ابو قلابية دعا ابنه

چون نیست نوری بر من و من شرمزنده ام پیش روی همسایه خود پس چون بیدار شد از خواب ابو قلابیه دعا کرد

واخبره بما راى فقال لا بين ابي قد تبنت على يديك ولا اجمع الى

التمهه را و خبر کرد او را آنچه دیده بود پس گفت پدر اگر در حقیقت من ثوب بگرم و دست خود را بر گردم

ما كنت عليه ابدا وانا لا اعقل منه ما كنت حيا فاشتغل في

آنچه بودم بر آن برنگز و من غافل شوم از آن چنانچه از پدر و مادر خود زنده باستم پس مشغول شد آن پسر در

الطاعات والدعاء كيبه والصدق لاجل فلما مضى عليه صلاة رآى

عبادات و دعا کردن بر یکپارچه و صدقه دادنی بر کسی بعد خود پس بگریخت بر سر در

ابو قلابية في منامه ذلك المظفرة على جالها وراى ثوبا اصفوا من

ابو قلابیه در خواب خود آن میظفر را بر همان حال و دید نزد آن برده نوری روشن تر از

الشمس والتمس نور احواله فقال يا ابا قلابية جزاك الله تعام

آفتاب و زیادتر نماز نور یاران آن پس گفت آن شخص را ای ابو قلابیه جزا ده مرا خدا ایستاده

عني حذرا بقولك تجوت من النيران ونجا الى الجحيم وفي الخبر ان

از من جزا المقتدر في بعض مضمون خلاص شدم از آتش و از شدت منزل بمساكنان و در جزا است كه بجهنم

ملك الموت دخل على رجل بالاسكندرية فقال له الرجل من انت فقال

ملك الموت و اصل سند بر محقق و اسكندريه پس گفت او را كه من محقق السمرقانيه پس گفت من من

انا ملك الموت فاذا هو يريد ان يضرب اللحم التي بين الجنب والجنب

ملك الموت پس گفت لرزيد كه شست بيلو و شست ان شخص اين فرايض ان كوت است كه در ميان بيلو و شست است

قال له ملك الموت فاهذا الذي ارى منك قال خوفا من النار فقال

پس گفت او را ملك الموت چيست اين لرزيد كه هي يمين از تو گفت ان شخص كه ميلزم بر استريدن از آتش است

ملك الموت اكتب لك كتابا حتى تنجو من النار به قال بلى قد عا

ملك الموت توكيم بر اوست خطي تا خلاص شوي از آتش ان گفت ان شخص آره پس خواست

ملك الموت بصحيفة وكتب فيها بسم الله الرحمن الرحيم وقال

ملك الموت و در خط و نوشت در ان بسم الله الرحمن الرحيم و گفت

هذا براءة من النار و في الخبر سمع رجلا عارفا من رجل

اين بجات است از آتش و در جزا است كه سمعته منحه عارفة از شخص

ثم اذ بسم الله الرحمن الرحيم فصاح فقال اذا كان

السم الحبيب هذا فليف رويته ثم قال ان الناس يقولون

نام محبوب است اين رويته پس چگونه خواهد بود و ويد في محبوب پس انان گفت كه بجهنم مردم ميگويند

ان الدنيا مع ملك الموت لا تساوئني يد انا قول ان

كه دنيا با ملك الموت برابر نيست و نخواهد بود يدك بجهنم و من ميگويم كه بجهنم دنيا

الدنيا لا ملك الموت لا تساوئني يد اني لان ملك الموت يوصل

و دنيا بغير از ملك الموت نمي آرد و يدك بجهنم و يدك ملك الموت مي رساند

الحبيب الى الحبيب باب في ذكر المصيبة والسوء

حبيب را بسوء محبوب باب و در ذكر مصيبت و اگر بين

عَلَى الْمَيِّتِ رَوَى فِي الْحَبْرَانِ مَنْ أَصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فَمَحَقَتْ تَوْبًا أَوْ ضَرْبًا

بر مرد مرده روایت شده در حجره حقیق کسیکه رسیده بود مصیبت پس بپاره کرد و جامه را باز کرد

فَكَأَمَّا اخْذَ الرَّحْمِ وَحَابِ رَبِّهِ وَرَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

پس گوید که حقیق گرفت او نیزه را در جنگ کرد بپاره خود را درین شده از پیغمبر علیه السلام و آن

وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ سَوَّدَ بَابًا عِنْدَ الْمُصِيبَةِ أَوْ تَبَايَا أَوْ خَرَقَ ثَوْبًا

و سلم که حقیق فرموده کسیکه سیاه کرد دروازه را نزد مصیبت یا سیاه کرد جامه یا پاره کرد جامه را

أَوْ خَرَّبَ دُكَّانًا أَوْ كَثُرَ شَجَرَةُ أَوْ تَفَّ شَعْرَةُ بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ يَكُلَّ

یا خراب کرد دکان را یا بخت زد یا بخت زد مو را یا بخت زد مو را یا بخت زد مو را یا بخت زد مو را

شَعْرَةُ وَوَرَقَ بَيْتَانِ فِي النَّارِ وَكَأَمَّا اشْرَكَ بِاللَّهِ وَارَقَ دَمِ سَبْعِينَ

شعره و ورق بیتان را در آتش و گویا که بخت زد با خدا و بخت زد با خدا و بخت زد با خدا و بخت زد با خدا

نَبِيًّا وَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْهُ صِرَافًا وَلَا عَدْلًا وَلَا صَدَقَةً وَلَا دَعَاءً مَا

پیغمبر را و قبول نکند خدا از او صراف و عدل و صدقه و دعا را

دَامَ ذَلِكَ الْيَتُودَ عَلَى بَابِهِ وَتَبَايَاهُ وَضَبَّقَ اللَّهُ قَبْرَهُ وَتَشَدَّدَ

دامی که از آن یهودی بر دروازه او و سیاه شد و بخت زد با خدا و بخت زد با خدا و بخت زد با خدا و بخت زد با خدا

عَلَيْهِ حِسَابُهُ وَلَعَنَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَكُلُّ مَلَكٍ مَّا يَدِينُ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

بر او حساب و لعنت کند بر او هر چیز و بر هر فرشته که در میان آسمان و زمین است

وَكُتِبَ عَلَيْهِ الْخَطِيئَةُ وَقَامَ مِنْ قَبْرِهِ عَرَبَانِ وَمَنْ خَرَقَ عَلَى

و نوشته شود بر او خطیئه و برآمد از قبر او عربستان و هر کسی که بپاره کرد

مُصِيبَةٍ جَبَّيْهِ خَرَقَ اللَّهُ دِينَهُ وَمَنْ لَطَمَ خَدَّاهُ وَخَدَّيْهِ جَهْلَهُ

مصیبت را بپاره کرد خدا دین او را و هر کسی که زد خدایه او را و خدایه او را و خدایه او را

حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ النَّظَرَ إِلَى وَجْهِهِ الدَّرِيمِ وَفِي الْحَبْرَانِ بَابُ الْإِسْمِ

حرام کرد خدا تعالی بر او نظر کردن به روی دروغ و در حجره حقیق باب اسم

وَأَجْتَمَعَتِ الصُّبُحُ فِي دَارِهِ وَيَقُومُ مَلِكُ الْمَوْتِ عَلَى بَابِ

و جمع شود صبحها در خانه او و ایستاده شود ملک الموت بر دروازه

دَارَهُ وَيَقُولُ مَا هَذِهِ الصَّيَاحُ قَوْلَ اللَّهِ مَا نَقَصْتُ مِنْ أَحَدٍ مِنْكُمْ

نادر و گوید چیت این آوازها پس قسم است بخدا که کم نکرده من یکی از شما

عَمَّا كَلِمَةٍ قَدْ مَاطَلْتُمْ عَلَى أَحَدٍ مِنْكُمْ فَإِنْ كَانَ صَيَاحُكُمْ مَنِيَّ فَإِنِّي

نماد و آواز و نطق آورده و ماطل نکرده بر یکی از شما پس اگر باشد آواز که از جگر من می آید

عَبْدٌ مَا مَوْرٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَلِيَّتٍ فَمَوْمَقْرُورٍ وَإِنْ كَانَ مِنَ اللَّهِ

نزد من و اگر باشد از من و اگر باشد از جگر من و اگر باشد از خداوند

فَأَنْتُمْ كُفْرٌ بِاللَّهِ قَوْلَ اللَّهِ إِنَّ لِي فِيكُمْ عُودًا ثُمَّ عُدُّوا حَتَّى لَا يَبْقَى

پس شما که فریب خدا را بر شماست بخدا که بچیت شما و شما را در آن است پس از آن بماند آنکه باقی نماند

مِنْكُمْ أَحَدٌ قَالَ الْفَقِيهُ النُّوحُ حَرَامٌ وَلَا يَأْسُ بِالْبَيْتِ عَلَى الْبَيْتِ

از شما یکی گفت مقید یعنی عام یعنی که باز از کبریا کردن حرام است و نوبت نیست که در پیش بر مرده

وَالصَّبْرُ أَفْضَلُ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ إِنَّمَا يَبُوءُ الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ

و صبر کردن افضل است پس بچیت خداوند تعالی فرموده جز این نیست که تمام داده شود به صابران و صابران

بِفِرْعَوْنَ وَرَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَنَأْتِيَنَّ

سار و روایت کرده شد از پیغمبر صلی الله علیه و سلم که بچیت فرمودند منی که باز از کبریا

وَمِنْ حَوْلَهَا وَمَنْ يُعِيبُهَا وَمُسَوِّعٌ بِأَعْيُنِنَا لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةُ وَالنَّاسُ

از کبریا و کسی که در کبریا و دشمنان و کبریا بر ایشان با رحمت خداوند تعالی و فرشتگان و مردم

أَجْمَعِينَ وَيَقَالُ لِمَا مَاتَ حَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ سَلَامُ اللَّهِ عَلَى نَسَبِهِ وَعَلَيْهِمَا

همه ایشان و گویند و میگویند که چون فوت شد حسن بن علی سلام خدا بر او و بر سببش و بر ایشان

عَتَقْتُ أَمْرَاتَهُ عَلَى قَبْرِهُ سَنَةً وَاحِدَةً فَلَمَّا كَانَ رَأْسُ الْحَوَارِ

عطف شد و هر دو بر کبریا و یک سال تمام پس چون تمام شد آن سال و او سال و دوم برداشت

النَّسْطَاطِ فَسَمِعَتْ صَوْتًا مِنْ جَانِبِ الْقَبْرِ هَلْ مَجِدَتْ مَا فَقَدْتِ

نماد را پس شنید آن زن آواز را از طرف آن قبر که آیا یافت آنچه گم کردی

وَرَوَى عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَأَكْمَأَنَّ أَلْبَسَ

و روایت کرده شد از رسول خدا صلی الله علیه و سلم که بچیت فرمودند چون رفات یافت بر این

ابراهيم المصوم عليه السلام دمع عينا فقال له عبد

ابراهيم معصوم بادرس سلام اشك رنج و چشم اشكرفت ۲ سید لطف محمد

الرحمن ابن عوف يا رسول الله اليس هذا قد هتينا من البكاء فقال

الرحمن له عوف ای رسول خدا آیات اینکه تحقیق منع کردی تا از زکریا و یونس و هود

انما هتيتكم عن صوتين فاجريين وعن قملين احمقين صوت

چرا این نیست که منع کردم شما را از دو آواز و از دو کرم و از دو کرم که آواز

اليس ناحة وصوت الغناء وعن خدش الوجوه وشق الجود ولكن

زکریا و یونس و هود و یونس و هود و یونس و هود و یونس و هود و یونس و هود

هذه رجمة جعلها الله في قلوب الرعماء ثم قال انقلب يخزن والعالم

این گریه ای که آواز رحمت است که گردانیده است تا از خدا بخواهد که در دل تمام کند و آن گاه که از آن در دل تمام کند

تدمع بغير اقل يا ابراهيم وروى وهب بن كيسان عن ابي هريرة

اشک میریزد بغير اقل یا ابراهیم و روایت کرده است که وهب بن کيسان از ابی هریره

ان ابا حفص رأى اقره تبكى على الميت فلهيها وقال لا تبكين

که تحقیق حضرت عمر و دید زنی را که میگریست بر میت پس منع کرد و او را گفت ای زن راگریز

فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم دعيها يا ابا حفص فان العيز

پس فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم بگذار او را ای ابا حفص پس تحقیق حضرت

باكية والنفس مصابة والعهد حديثك باب في ذكر الصبر عند

گریه کننده و نفس مصیبت رسیده است و عهد جدید و تازه است باب در ذکر صبر و در صبر

المصيبة وروى عن ابن عباس انه قال قال رسول الله صلى الله

مصیبت روایت کرده است ابن عباس که فرمود رسول الله صلی الله

عليه وآله وسلم اول ما كتب القلم في اللوح المحفوظ يا أم الله ثم

پس و آله و سلم اول آنچه نوشته است قلم در لوح محفوظ یا مادر خداوند

اني انا الله لا اله الا انا و محمد عبدني و رسولني و خير خلقي من

این است که من تحقیق خدا ابراهیم هستم و از من پیغمبر است و از من رسوله است و من است خیر خلق من است

نَسْتَسْقِیْ لِقْضَائِیْ وَصَبْرٌ عَلٰی بِلَآئِیْ وَشُكْرٌ عَلٰی نِعْمَائِیْ اَللّٰهُ صَدِّیْقًا

کردن بنیاد بر تقضای من و صبر کردن بر بلائی من و شکر کردن بر نعمت های من بنده ام و اوست یقین

اِقْنَعُهُ مِنَ الصِّدِّیقِیْنَ یَوْمَ الْقِیَمَةِ وَ مَنْ لَمْ یَسْتَسْلِمْ لِقْضَائِیْ وَلَوْ یَصْبِرُ

بر انیزم او را با صدیقان روز قیامت و کسی که در آن بنیاد بر آن تقضای من

عَلٰی بِلَآئِیْ وَلَوْ یَشْكُرْ عَلٰی نِعْمَائِیْ فَلَمْ یَجِدْ مِنْ تَحْتِیْ سَمَآئِیْ وَلِیُطْلَبْ بِهَا سَمَآئِیْ

و صبر کند بر بلائی من و شکر کند بر نعمت های من پس باید که بیرون رود از زیر برسمانی من یا بدین طلب که خدا را

قَالَ الْفَقِیْهُ رَحِمَهُ اللّٰهُ تَعَالٰی الصَّبْرُ عَلٰی الْبَلَاءِ وَذِكْرُ

گفت عالم فقیه رحمت کند او را خدا بنیاد بر صبر کردن بر بلا و یاد کردن

اللّٰهِ عِنْدَ الْمَصَائِبِ لَمْ یُحِیْبْ عَلٰی الْاِنْسَانِ کَلَامَهُ اِذَا ذَكَرَ اللّٰهُ تَعَالٰی فِیْ ذَلِكِ

خدا بنیاد بر وقت مصیبت باز محیر است که در صحبت برآمد می زند که سخن چون یاد کرد خدا بنیاد بر یاد کردن

اَلْمَكَانِ كَانَ رِضَا مَنَّهُ لِقِضَاءِ اللّٰهِ تَعَالٰی وَلَزَعِمًا لِلشَّیْطَانِ قَالَ

مکان نصیبت باشد رضا منزه از او که تقضای خدا بنیاد بر و عزم کردن شیطان گفت

عَلٰی ابْنِ اَبِی طَالِبٍ کَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَجْهَهُ الصَّبْرُ عَلٰی ثَلَاثَةِ اَوْجَعٍ صَبْرٌ عَلٰی

حضرت علی بن ابیطالب کرم کرد او را خدا بنیاد بر سه وجه است یک صبر کردن بر

طَاعَةِ وَصَبْرٌ عَلٰی الْمَصِیْبَةِ وَصَبْرٌ عَلٰی الْبَلَاءِ فَمَنْ صَبَرَ عَلٰی الطَّاعَةِ

طاعت است و یک صبر کردن بر مصیبت است و یک صبر کردن بر بلا است پس کسی که صبر کند بر طاعت

اَعْطَاهُ اللّٰهُ یَوْمَ الْقِیَمَةِ ثَلَاثَ دَرَجَاتٍ دَرَجَةٌ مَّأَبِیْنِ كُلِّ دَرَجَتَیْنِ

عطا کرد او را خدا بنیاد بر سه درجه در میان هر دو درجه

مَّأَبِیْنِ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ صَبَرَ عَلٰی الْمَصِیْبَةِ اَعْطَاهُ اللّٰهُ

عطا کرد فرق در میان آسمان و زمین باشد و کسی که صبر کند بر مصیبت عطا کند او را خدا بنیاد بر

یَوْمَ الْقِیَمَةِ سِتِّ مِائَةِ دَرَجَةٍ مَّأَبِیْنِ كُلِّ دَرَجَتَیْنِ کَمَا یَبِیْنُ السَّمَاءُ

بر روز قیامت شصت درجه فرق در میان هر دو درجه و آنند فرق آسمان

وَالْاَرْضِ وَمَنْ صَبَرَ عَلٰی الْبَلَاءِ اَعْطَاهُ اللّٰهُ یَوْمَ الْقِیَمَةِ

در زمین باشد و کسی که صبر کند بر بلا عطا کند او را خدا بنیاد بر روز قیامت

تسعة درجة ما بين كل درجتين كما بين العرش والعرش

في ذكر خروج الروح من البدن في الخبر اذا وقع العبد في النوم

وحبس لسانه يدخل عليه خمسة املاك في اهل اول ويقول السلام

عليك يا عبد الله انا موكل يا رزاقك فطلبت في الارض شرفا

غريا فاجدت من رزقك لقمة حتى دخلت الساعة ثم دخل

التاني ويقول لسلام عليك يا عبد الله انا موكل بشرايك من

الماء وغيره فطلبت في الارض شرفا فاجدت لك شربة

من الماء وغيره حتى دخلت الساعة ثم دخل الثالث فيقول

السلام عليك يا عبد الله انا موكل باقدامك فطلبت شرفا

فما وجدت قدما من اقدامك ثم يدخل الرابع فيقول السلام

عليك يا عبد الله انا موكل بانفاسك فطلبت شرفا فاجدت

وجدت لك نفسا واحدا من انفاسك حتى دخلت الساعة ثم

يأتى خمس املاك

يدخل الخامس فيقول سلام عليك يا عبد الله انا موكل باجالك

داخل شود فرشته پنجم پس گوید سلام باد بر تو ای بنده خدا من سلطان باطنی هستم

واعمارك فطلبت شرقا وغربا فما وجدت لك ساعة من عمرك

و عمر من تو پس طلب کردم در مشرق و مغرب پس نیافتم برای تو یک ساعت از عمر تو

ثم يدخل عليه كراما كاتبتين فيقولان السلام عليك يا عبد الله

پس از آن داخل میشوند بر سر کراما کاتبین پس گویند سلام باد بر تو ای بنده خدا

انا موكلان بحسناتك وسياتك وطلبناهما شرقا وغربا فما وجدنا

ما بر دو سلطانیم بر نیکیهای تو و طلب کردیم آنها را در مشرق و مغرب پس نیافتم

من حسناتك وسياتك شيئا فيرجان له صحيفة سوداء و

از نیکیهای تو و بدیهای تو چیزی نیافتیم پس بر زبان آورند برای او ورق سیاه و

يعرضان عليه ويقولان لـ انظر في ذلك فعند ذلك يسيل

ظاهر کنند آنرا بر سر و گویند در آن نظر کن درین ورق پس نزد او نوبت جاری شود

عرق ثم ينظر يمينا وشمالا من خوف قراءة الصديقة ثم ينصرف

عرق او پس از آن نظر کند بطرف راست و چپ از خوف خواندن خرافت آن ورق اعمال نامی پس از آن بر میگردد

الى مكان يعني كراما كاتبتين فيدخل ملك الموت عليه وعن

از آن فرشته یعنی کراما کاتبین پس داخل میشود ملک الموت بر روی او و از

يمينه ملائكة الرحمة وعن يساره ملائكة العذاب ومنهم من

جانب راست او فرشتگان رحمت هستند و از جانب چپ او فرشتگان عذاب هستند بعضی از ایشان حرام

يحبذ الروح جدا ومنهم من يلزع الروح لزعا ومنهم من يشيط

کمیتر روح را کشد و بعضی از ایشان می کشد روح را و بعضی از ایشان آنرا می کشد و بعضی

الروح نشطا فاذا بلغت الروح الخلقوم فحينئذ يأخذ ملك

روح را زنده و بعضی از ایشان روح را زنده می کشد پس در وقت قبضه کند او را ملک

الموت فان كان من اهل السعادة تؤذي الى ملائكة الرحمة وان

الموت پس اگر باشد از اهل سعادت می کشد او را فرشتگان رحمت را و اگر

كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ تُودَى إِلَى مَلَائِكَةِ الْعَذَابِ فَيَأْخُذُ الْمَلَائِكَةُ

بأذن من الله يذبحونهم في النار ثم يذبحونهم في النار ثم يذبحونهم في النار

الرُّوحُ وَتُفْرَجُ بِهِ ثَمَانِينَ كَنْ مِنَ أَهْلِ السَّعَادَةِ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ

روح را و بالا رود آن فرشتگان بان روح پس از آن اگر باشد از اهل الجنة فرمايد خدا يتجلى عن

وَجَلَّ الرَّجُوعُ إِلَى بَدَنِهِ حَتَّى مَا يَكُونُ مِنْ جَسَدٍ ثُمَّ يَهْبِطُ

رجل باز گردد اين روح را بسوی بدن و سه تا به بدن انداخته بابت از حال بدن او پس از آن مرد را

الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ مَعَهُمْ فَيَضَعُونَهُ وَسْطَ الدَّرَجَاتِ فَيُنْظَرُ مِنْ لَحْنٍ عَلَيْهِ

فرشتگان روح باشد با ایشان پس بنهند روح را در میان خانه پس نظر کنند بکسی که عمر خورده بگرا

وَمَنْ لَا يَحْزَنُ وَهُوَ لَا يَطِيقُ الْكَلَامَ ثُمَّ يُنْشِئُ الْجَنَازَةَ إِلَى الْقَبْرِ وَاللَّهُ

و کس که عمر بخورد و بگرا و از او روح جدا افتد کلام ندارد پس زانها را در آن گفته و در میان او را بسوی قبر برد

عَزَّ وَجَلَّ يَعْبُدُ الرُّوحُ فِي جَسَدِهِ وَأَخْتَلَفَ الرُّوَايَاتُ فِيهِ فَقَالَ

عز وجل باز گردد روح را در بدن او و مختلف شده اند روایتهای درین پس گفته

بَعْضُهُمْ يَدْخُلُ الرُّوحُ فِي جَسَدِهِ كَمَا كَانَ فِي الدُّنْيَا وَيَجْلِسُ وَيَسْأَلُ

بعضی از ایشان که داخل میشود روح در بدن او همانکه بود در دنیا و نشیند در قبر و سوال کرده شود

وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَدْخُلُ الرُّوحُ فِي جَسَدِهِ وَهِيَ فِي قَبْرِ مَعْلُومٍ وَقَالَ

و گفته بعضی از ایشان که داخل میشود روح در بدن او و در آن حال در قبر نیز معلوم است و گفته

بَعْضُهُمْ يَكُونُ السُّؤَالُ لِلرُّوحِ دُونَ الْجَسَدِ وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَدْخُلُ الرُّوحُ

بعضی از ایشان که می باشد سوال برای روح گفته بجا بعضی از ایشان که داخل میشود روح

فِي جَسَدِهِ إِلَى صَدْرِهِ وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَكُونُ الرُّوحُ بَيْنَ جَسَدِهِ وَكَفْيِهِ

در بدن او تا سینه او حفظ و گفته بعضی از ایشان که می باشد روح در میان بدن او و گفته او

فَقِي كُلِّ ذَلِكَ جَاءَتْ الْأَتَارُ مِنْهُ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَ

پس در هر قولی از این اقوال مذکور آمده اند احادیث از آنحضرت صلی الله تعالی علیه و آله و سلم و

الضَّحَى عِنْدَ هَلِ الْعَالَمُ أَنْ يُقَرَّ الْعَبْدُ بِعَذَابِ الْقَبْرِ وَلَا يَشْتَغِلُ

اول صبح نزد اهل عالم اینست که بپرسد بنده عذاب قبر را و مشغول نشود

يَكْفِيَنَّ قُلُوبَ الْفُقَهَاءِ مِنْ أَرَادَاتِ النَّجْوَى مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ فَعَلِيهِ اَلْ

كفایت آن گفته است فقیه کسیکه اراده دارد اینکه خلاص شود از عذاب قبر پس بر او است اینکه

يَلْزِمُهُ بِأَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ وَيُجْتَنَّبُ عَنْ أَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ أَمَّا الْأَرْبَعَةُ

لازم گیر خود چهار چیز را و اجتناب کند از چهار چیز

الَّتِي يَلْزِمُهَا فِي عَمَرِهِ فَمَا ظَنُّهُ الصَّلَاةَ وَالصَّدَقَةَ وَقِرَاءَةَ الْقُرْآنِ

که لازم گیر کند در عمر خود پس محافظت است بر نماز خواندن و صدقه دادن و خواندن قرآن

وَالْكَفَّةَ النَّسِيءِ فَإِنَّ هَذِهِ الْأَشْيَاءَ تُضَيِّقُ الْقَبْرَ وَتُوسِّعُهُ وَأَمَّا الْأَرْبَعَةُ

والباقی که تنگ کننده است بر قبر را این چهار چیز را روشن میکند قبر را و فراخ میکند آنرا و اما این چهار

يُجْتَنَّبُ عَنْهَا الْكَذِبُ وَالْخَبْثَةُ وَالْبُهْمَةُ وَالْبَوْلُ وَقَدْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

از اجتناب کند از آن پس در روز قیامت و در سخن چینی کردن و از بول و بیهوشی کردن و از بول و بیهوشی کردن

وَالْوَسْلُ الْمُسْتَوْهُوَ مِنَ الْبَوْلِ فَإِنَّ عَامَّةَ عَذَابِ الْقَبْرِ

والباقی که مستوی است از بول و اگر در بول و از بول پس تنگ کننده است عذاب

مِنْهُ لَسَمٌ يَهْطُ الْمَلَكُانِ الْعَالِيَانِ الْأَسْوَدَانِ الْأَرْضِيَانِ

از آن پس از آن فرود آیند و در زمین سخت دل سپارند و در زمین

أَصْوَاتُهُمَا كَالرَّعْدِ الْقَاصِفِ وَأَيْضًا رُهَا كَالْبَرْقِ الْخَافِ الْخَوَّافِ

که آواز آنها مانند رعد سخت آواز باشد و همچنین آواز ایشان مانند برق میزند و میترساند

أَرْضَ بَحَالِكِهِمَا وَهَمَامَتُهُمَا تَنْبِذُ فِيهِ عِجَانَهُ وَيَقْعُدَانِهِ وَيَقُولَانِ

زمین را ببحالکهای خود و دینان مکرر و مکرر اند پس بپاشند و بر میزنند ایشان را و در میان آنها و گویند

لَهُنَّ رُبٌّكَ وَمَنْ يَبْنِيكَ وَمَا دِينُكَ فَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ

او اینست رب تو و کیست باینست تو و دین تو پس اگر باشند آن مرده از اهل سعادت

يَقُولُ رَبِّي اللَّهُ أَخَذَ نَبِيِّنِي مُحَمَّدٌ وَدِينِي الْإِسْلَامَ فَيَقُولَانِ لَهُ

گوید که اینست خدا و اینست دین من محمد است پس گویند مکرر و مکرر

لَوْ كُنْتُمَا الْعَرُفِيُّنِ لَإِيَّاكَ لَوْ كُنْتُمَا الْوَقُوفَةُ لَأَحَبُّ أَهْلِهِ وَبِقِسْمَانِ

اگر شما بودید در عرفین برای تو اگر شما بودید در ایستادن برای تو و بر دو قسم

له في قبره كوة عند ابيه فينظر منها الى منزله ومقعدته في

برك او دري او يك سوراخه مندر او پس نظر كذا زان سوراخه كذا منزل خود و خانه

الجنة حين يعقبه الله تعالى من ضججه ذلك ثم يخرج الملك

پس و نه كبرائيه اند او را خدا نجات از خانه او و نه آن قبر پس از آن بر اينده و فرشته از

من قايده مع الروح ويجعل في قنديل معلقه بالعرش روي عن

قبر او بار و دگر و اينده خود آن در قنديل مائه كبر او اينده او را بر عرش و روي آن

ابي هريرة انه قال قال رسول الله صلى الله تعالى عليه و آله

الي يومه و انه كذا يعقبت فرمود رسول خدا صلى الله تعالى عليه و آله و سلم

يقول الله تعالى لا اخرج عبدا من عيادي من الدنيا و انا اريد

كه بفرماید خدا اينكه ببردن بغيرم بيج بنده را از بندگان خود و از دنيا و انا اريد

ان اغفر الا فحش منه كل سيئه علمه بالسيئه في جسده او

يا مرم او را كه اينكه ببخشد هر چه از او هر چه علم كرده مان بآن و در بدن او بيايد

في معاشه او بما يصيبه من عيم و ان بقي عليه شئ من سيئاته

و معيشت او بما بيايد كه پس اگر باقى مانده بر او چيزى از گناهان او

تسدت عليه عند الموت حتى يلقى و لا سيئه عليه و عزى

بسته كند بر او نزد يك مردن تا آنكه ملاقات كند با من و نباشد گناهى بر او منم است بجز من

و جلا الى لا اخرج عبدا من عيادي من الدنيا و انا اريد ان اغفر

و بجز من كه ببردن بغيرم بنده را از بندگان خود و انا اريد ان اغفر

له الا وقت منه كل سيئه علمه بالسيئه في جسده او

او را كه اينكه گرفته باشد از او هر چه علم كرده است بآن و در بدن او بيايد

يصيبه او سعة في رقبته فان بقي من سيئاته شئ هوئت

كه برسد او را بفرانجه و رزق او پس اگر باقى مانده بر او چيزى از گناهان او چيزى از آن

عليه عند الموت حتى يلقى و لا حسنة له قال لا سود كذا عند

بر او نزد مردن تا آنكه ملاقات كند با من و نباشد مراد او بچيزى كه سود بدهم مانند

عائشة اذا سقط قسطا على انسان فضي كما اوقالت عائشة

عائشة رضي الله عنه في وقت افتاد كبريائه برسخه بس خذه كروند حاضرین بس فرمود عائشة رضي الله عنه

سمعت عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم انه قال ان من

كبريتهم از رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم كبريتهم انهم

يتنازل له شوكه الا رفع الله بها حسنة وخط عنه بها سيئة و

كه خار خنده شو و او را خار سه مگر كه بر او و ضايقا له او را بسبب عبادان خاور بر يك سده و او را

قد قيل لا خير في بدن لا يصيبه الاسقام ولا في مال لا يصيبه

بجنتي گفته شده كه ميت خير و در دنه كز سدا و ايمار بها و ميت خير و در مال كز سدا و الصيغ

النواب وفي الخبر عن النبي صلى الله تعالى عليه وآله وسلم ان

و عاقلها و در خبر است از پيغمبر صلى الله تعالى عليه وآله وسلم كبريتهم

المؤمن اذا كان في الاقطار من الدنيا والاقيال الاخرة تنزل

بنده مؤمن چون باشد و در انقطاع و برين از دنيا و او را درون بطرف آخرت فرود آيد

عليه الملكة من السماء بيض لوجه كان وجوههم الشمس

بر سر فرشتگان از آسمان كه سفيد باشد و بر سر آنها كواكب خفته و در نهان شان باشد آفتاب

وهم كف من الكاف الجنة و حوط من حوط الجنة فيجلسون

و ايمان باشد كه كف من كف الجنة و حوط من حوط الجنة و حوط من حوط الجنة

بعد امته مداي لبصر لم يمي بملاك الموة فيجلس عند راسه و

و در ان زمانه پايان دين چشم بس ازان بيايد ملك الموت بس نشيند نزد سر او و

يقول اخبرني ايها النفس لطيفة الى مغفرة الله تعالى و

گويد بگو من آي اے من آرام نيرنده لطيف است بسوگندش خداي تعالى و

رضوانه فقال النبي صلى الله تعالى عليه وآله وسلم فتح

رضوانه او بس گفت بے صلى الله تعالى عليه وآله وسلم و سلم كه بس برود ان كبريت

من نفسه كما تسيل القطرة من السقاء فيأخذوها ويضعونها

از نفس او چنانكه روان شود قطره آب از سقاى بس بگيرند و فرشتگان ازانرا و بپزند و ازانرا

عائشة رضي الله عنه

فِي أَيِّدِهِمْ وَيَدْرِجُونَهَا فِي تِلْكَ الْأَكْفَانِ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الرُّوحُ كَمَا تَلْسُقُ يَدَاكَ

در دستهای خود و در آن روح را در آن کفها پس بیرون آید از وی چون لیسیدن دستها و بالا

يَصْعَدُونَ عَلَى مَلَكِكِهِ إِلَّا قَالُوا مَا هَذِهِ الرِّيحُ الطَّيِّبَةُ فَيَقُولُونَ

نزد خود بر فرشتگان مگر گویند این فرشتگان که طبع این بوی خوش گویند این فرشتگان

هَذِهِ رُوحُ فَلَانِ بْنِ فَلَانٍ وَلَا يَذْكُرُونَهُ إِلَّا بِأَحْسَنِ اسْمَائِهِ

که این روح فلان ابن فلان است و یاد نمکند او را بجز بخت خوب ترین نامهاست او

الَّتِي كَانَ يُدْعَى بِهَا فَإِذَا أُنْتَهَوْا بِهِ إِلَى السَّمَاءِ الْأَوَّلِ فَخَبَّتْ لَهُ

آنکه بود که خوانده شد بان نامها پس چون رانند روح را تا آسمان اول بختاورد و در آن او

أَبْوَابُ السَّمَاءِ السَّبْعَةِ فَيَذْبَعُونَهُ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ مَلَكٌ حَتَّى أَتَوْا

در وازه های هفت آسمان پس بیرون کنند او را بر آسمان فرشتگان تا آنکه آید نزد

بِهِ إِلَى السَّمَاءِ السَّبْعَةِ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَكْتُبُوا

او را تا آسمان هفتم پس او را کند که او را کند از جانب خدا عز و جل که بنویسد هر

كِتَابَهُ فِي عِلِّيِّينَ وَرُدُّوهُ إِلَى الْأَرْضِ فَمِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ

اعمال نامه او را در علیین و باز گردانید او را بسوی زمین پس از زمین آفریدیم شما را و در زمین باز گردانیم

وَمِنْهَا نَخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى قَالُوا فَبِمَا ذُنُوبٌ رُفِعَ إِلَى جَسَدِ وَيَأْتِيهِ

و از آن برون شما را باز دیگر فرمود پس باز گردانید روحها را بنورانی و آید او را

مَلَكَانَ وَيَقُولَانِ لِمَنْ رَبُّكَ وَمَنْ يَدِينُكَ وَمَا دِينُكَ وَيَقُولَانِ

دو فرشته بعضی منکر و بزرگوار گویند و او را است رب تو کیست و چه دین تو و گویند

لَهُ مَا تَقُولُ هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكُمْ يُرِيدُ أَنْ يُعْتَبِزَ بِمُحَمَّدٍ

او را چه گوئی در حق این شخص آنکه به این گفته شد و شما را او را کند فرشتگان و ما او را نزد این شخص

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ الْقُرْآنَ

صلی الله علیه و سلم پس گوید آن مرد که این شخص را رسانده خدا است آنکه فرود آورده شد نزد

عَلَيْهِ وَأَمَّنْتُ بِهِ وَكَذَّبْتُهُ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ

بر اوست و ایمان آوردم به او و راست گوید و راست گویم او را پس آواز کند از آسمان

کستند از آسمان

صَدَقَ عَبْدِي قَافِرُ شَوَالِهِ فَرَأَى شَامِتٍ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْبَسُوهُ لِبَاسًا مِنَ الْجَنَّةِ

که راست گفت بند من پس خوش گزید که در فرشته از جنت و پوشش بپوشد او را پوست که از جنت

وَأَفْتَقُوا لَهُ بَابًا مِنَ الْجَنَّةِ قَالَ فَيَأْتِيهِ رِيحُهَا وَطِينُهَا وَيُوسَعُ لَهُ فِي

و گشت بگشاید بر او دروازه از جنت فرمود پس آید او را باد جنت و خوشبوی جنت و فراخ گشته شود برای او

قَابِرِهِ مَدَى بَصَرِهِ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَأْتِيهِ

فراوانی است و دیدن چشم او فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم پس از آن آید

رَجُلٌ حَسَنُ الْوَجْهِ وَطَيِّبُ الرَّائِحَةِ فَيَقُولُ لَهُ الْبَشِيرُ لَوْ

اود را شخصی خوش صورت و خوش بوی پس گوید او را بشارت کنم ترا

بِالَّذِي كُنْتَ تَشْرِكُ رَبَّكَ فَيَقُولُ مَنْ أَنْتَ يَرْحَمُكَ رَبُّكَ مَا رَأَيْتُ

بچه ای که ترا رب تو پس گوید او را ایست که تو را رحمت ترا رب تو نه دیدم

فِي الدُّنْيَا أَحْسَنَ مِنْكَ فَيَقُولُ أَنَا عَمَلُكَ الصَّالِحُ وَأَنْتَ الْكَافِرُ إِذَا

در دنیا خوشتر نیما از تو پس گوید من عمل صالح توام بخیرتر کا فر چون

أَخْضَرَهُ الْمَوْتُ نَزَلَ عَلَيْهِ الْمَلَكَةُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَعَهُمُ لِبَاسٌ

ساخته شود او را موت فرود آید بر او فرشته ای از آسمان و با ایشان لباسی است

مِنَ النَّارِ فَيَجْلِسُونَ بَعِيدًا مِنْهُ مَدَّ بَصَرَهُ حَتَّى يَجِيَّ مَلَكُ الْمَوْتِ فَيَجْلِسُ

از آتش پس بنشینند دور از او و بصر او بگشاید تا آنکه آید ملک الموت پس بنشیند

عِنْدَ رَأْسِهِ وَيُخْرِجُ رُوحَهُ مِنْ بَدَنِهِ كَمَا يُخْرِجُ السَّفُوفُ مِنَ الْقَدَمِ

نزد سر او و بیرون آورد روح را از بدن و چنانکه بیرون آورد سوزنی از کفش

الْمَبْكُولِ وَإِذَا أُخْرِجَ يَدْرُجُونَهُ فِي تِلْكَ الْأَنْبَاسِ فَيُلْعَنُ كُلُّ

پس ترا که در سوزن و چون بر آورده شود روح از بدن و در آن سوزن در آن لباسی است پس لعنت کند او را هر

شَيْءٌ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ كَيَسْمَعُهُ كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا الثَّقَلَيْنِ فَيُصْعَقُ

چیز که در میان آسمان و زمین است می شنود آنرا هر چیز مگر غرض و زمین پس با هم برده شود

بِهِ إِلَى السَّمَاءِ فَيُخْلَقُ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ فَيَتَنَادَى مِنْهَا

او را به آسمان پس بسته شود درگاه و در آن گشاید آسمان پس او را از گشاید آسمان

مَنْ قَبِلَ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ رَدَّوَةً إِلَىٰ مَضْجَعِهِ فَيُرَدُّوْنَ إِلَىٰ قَبْرِهٖ فَيَأْتِيهِ

از جانب خدا عَزَّوَجَلَّ که باز گردانند او را بسوی خاکهایش باز گردانند او را بسوی قبر او پس آید او را

مَنْكَرٌ وَنَكِيرٌ يَأْهَوَانِ عَظِيمَةً وَاحِدَةً أَتَاهُمَا كَالرَّعْدِ الْقَاصِفِ وَ

منکر و نکیکر بزرگایند که به بزرگ و آوازی می شنان مانند رعد سخت آواز باشند و

أَبْصَارُهُمَا كَالْبَرْقِ الْخَاطِفِ وَيُخْرِقَانِ الْأَرْضَ بِأَنْبِيَاهِمَا فَيُجْلِسَانِ

چشمهایشان مانند برق میزند و میسازد شکاف در زمین را و برانداخته آنها را خود می نشاند

يَقُولَانِ لَهُ مِنْ رَبِّكَ يَقُولُ هَاهُ هَاهُ لَا أَدْرِي فَيَقُولَانِ لَا تَشْرَبْ

گویند او را کیست رب تو پس گوید هاهah

وَلَا تَلَيْتَ فَيَنَادِي مُنَادٍ مِّنْ قَبْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَضْرِبَا هَهُنَّ طَرِيقَ مَمْدُودٍ

و بخواند پس او را خواننده از کشته از جانب خدا عَزَّوَجَلَّ که بنزد او را بخواند از

حَدِيدٍ لِّوَاحِدَةٍ مِّنَ الْخَلَائِقِ كَلَامٌ لَّمْ يَقْلِبُوا هَاهُنَا فَيَسْتَعْلِفُهَا قَبْرُهُ

آهن اگر جمع شود همه مخلوق

فَيَصْبِقُ قَبْرَهُ حَتَّىٰ يَخْتَلِفَ أَضْلَاعُهُ ثُمَّ يَأْتِيهِ رَجُلٌ فِيهِ الْوَجْهَ

پس تنگ شود قبر او تا آنکه بیکدیگر ورانند بیلو تا که او پس از آن آید او را ستیغ زشت روی

مَنْثَرٍ الرَّيْحِ فَيَقُولُ جَزَاكَ اللَّهُ عَنِّي شَرَّ أَقْوَالِ اللَّهِ مَا عَمِلْتَ إِلَّا شَرًّا

گفته بود پس گوید آن زشت توان رسد که از اجزای بدتر از این عالم از طرف من شر است

كُنْتُ بَطِيئًا فِي طَاعَةِ اللَّهِ سَرِيعًا فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ تَعَالَىٰ فَيَقُولُ

بودم کند و کند در طاعت الله شتابنده در معصیت خدا بیغما پس گوید کافر

مَنْ أَنْتَ مَا رَأَيْتَ فِي الدِّبْيَةِ السَّوِّءِ مِنْكَ فَيَقُولُ أَنَا عَمَلُكَ

کیست تو ندیدم در دنیا بدتر از تو پس گوید آن زشت روی که من عمل

الْجَنَّةِ ثُمَّ يَقْتُلُ يَأْبَىٰ إِلَى النَّارِ فَيُنْطَرِ إِلَى مَقْعَدِهِ مِنَ النَّارِ

زشت توام پس از آن تشنه شود بر آتش و دروازه بسوی آتش بر او باز می شود و او را در آتش

فَلَا يَرَأِي ذُلًّا حَتَّىٰ تَقُومَ السَّاعَةُ وَيَقَالُ يَقْتُلُ الْمَوْتُ فِي قَبْرِكَ

پس ندانم بر این حال باشد که تا قائم شود قیامت و گفته میشود که گفته کرد و شود مومن بر سر عمر

سبعة ايام والكافر اربعون يوما قال النبي صلى الله عليه وآله

بغتة وز كافر فتنه کرده مینو و چهل روز و فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله

سلم من مات في يوم الجمعة أو ليلة الجمعة آمنه الله تعالى

و سلم کسی که سیرد در روز جمعه یا در شب جمعه امن دهد خدا تعالی

من فتنة القدر في الخبر عن ابي امامة الباهلي اذا توفي رجل و وضع

از فتنه قدر و در حدیث آمده از ابی امامه باهلی بگوید که چون کسی بمیرد و نهاده شود

في قبره ايجي ملك و يقعد عند راسه و يعذبه و يصريه صرخ

در قبر خود بیاید و بنشیند نزد سر او و عذاب کند او را و میزند او را و میگوید

واحدة بمطرفة لم يبق عضو منه الا انقطع و تنال في قبره

یک بار زدن که باقی نماند هیچ اندام از او بماند مگر که جدا شود از یکدیگر و زیاد کند در قبر او

تا لم يقول قم يا ذن الله و اذا هو صبح يقعد مستويا و يصيح

تا نشنود پس ازان گوید آن فتنه او را بر خیز بایان خدا پس نگاه و صبح و سالم نشیند بر ابرو او از آن که او را از حق

صحة يسمعه ما بين السماء و الارض الا الجن و الانس لم يقول له

شسته و از آن که در میان آسمان و زمین است مگر جن و انس پس ازان گوید بایان

فعلت هذا و لم تغد لي و انا قميت الصلوة و ادبت الزكوة و

فکرتم که اگر مرا در این شهر عذاب میکنی مرا و من قایم کردم نماز را و ادا کردم زکوة را و

صمت رمضان و فعلت كذا و كذا فيقول انك مررت يوما

از تو گذشته ام ماه رمضان را و کرده ام چنین و چنان کارها را پس گوید آن فتنه چو من گذشتم از تو یک روز

مظلوم و هو ليستغيث بك فلم تغثه و صليت يوما و لم تنزه

مظلوم را و فریاد میکند و تو پس فریاد رسنی کردی تو او را و نماز خواندی تو یک روز و بجز نشدی

من البول فيان هذا الخبر ان نضرة المظلوم واجب لما روي عن

از بول پس ظاهر شد که بحدیث که تحقیق مردگاری مظلوم واجب است از بخت که درایت شود

النبي صلى الله تعالى عليه وآله وسلم انه من رأى مظلوما

پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله و سلم که تحقیق کسی که مظلوم را

لَيْسَتْ خِيَّتٌ بِهِ وَلَكِنْ يُخَيِّتُ مَرْبًى فِي قَابِلِهِ وَأَنَّ سُورَةَ النَّازِعَاتِ رَوَى

که فریاد میکند باد و فریاد برسی نوا و از دوش و آتش و قرا و صد تازیانه از آتش و روایت کرد

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَرْبَعَةٌ

از عبد الدین عمر که او را بیت کرده است یعنی بر صلی الله علیه و آله وسلم که فرمود چهار

نَفَرًا يَأْتِيهِمْ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ مَنَابِرٍ مِّنْ تَوْرٍ فَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَتِهِ

نفر اند که بسیار دایک از اخطای قیامی روز قیامت خبرنامه از نور پس در حل گذاشتند از در حنف خود

فَبَيَّنَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ مَا قَالُوا مِنْ أَشْيَاءَ جَائِعًا وَوَقْرًا زَاكَا فِي سَبِيلِ

نقشه کشان ای رسول خدا فرمود که سیر کنند و او تو هر وقت بدو نازی را در راه

لِلّٰهِ تَعَالٰی وَاَعَانَ ضَعِيفًا وَاَعَانَ مَظْلُوْمًا وُرُوْی عَنْ النَّسَبِ

فرا بقالے و انانت گند صفیف را در یاد رسے کید مظلوم را اور وایت کرده شده اؤ المن

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا وَضَعْتَ

سیراکی فرم تحقیق گفت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم چون بنهاده شود

وَمَاتَ فِي الْقَبْرِ وَمَا لَ الذُّرَابِ عَلَيْهِ فَيَقُولُ أَهْلُهُ وَأَوْلَادُهُ وَأَسِيدُهُ

در قبر و ریخته شود خاک بر روی این گویه ابل و سه و اولاد و سه ای کلان و میثاقی

وَيَقُولُ الْمَوَكَّلُ عَلَيْهِ السَّمْعُ وَيَقُولُونَ لَكَ فَيَقُولُ

وای ز کار پس گوید فرشته مسلط بر وای استنوی اجه میگویند ترا پس گوید

نعم فيقول انت كنت كذا اشرا فيقول انا العبد

آری پس گوید آن زمره ای که بودی چنان بزرگ و پیشوا پس گوید آن مرده من بنده

الدَّالِّينَ إِلَىٰ مَلِكٍ الْحَكِيمِ وَهُمْ يَقُولُونَ كَذِٰبًا فَيَقُولُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

خوارزم را به پادشاه بزرگ و ایشان میگویند و روزی پس گوید آن حردی ای کاش که ایشان

سَكُنُوا فِيْضِيقِ قَابِرَةٍ حَتَّى يَخْتَلِفَ أَصْلَانِهَا وَيُنَادِي فِي قَبْرِهٖ

خاموش شوند پس تنگ کرده دست و پاهای آنکه در کید گیرند در آئیند بپهلوی ای او و فریاد میکنند و رفر خود

وَأَكْسَرُ عِظْمَاهُ وَأَذَلَّ مَقَامَاهُ وَأَمَوْضِعَ نَدَامَتَاهُ وَأَعْنَفَ

دای شکر علی استخوان دای خوارے مقام دای جابے پیمانے دای بر سخته

سؤاله حتی یدخل أول ليلة الجمعة من رجب في عامه ذاك

سوال تمامه در آید اولت جمعه از ماه رجب در این سال او

یقول الله تعالی شهدکم یا ملک فی انی غفرت لسیئاته و

پس گوید خدا اینها که شاهد سینم شمارای فرشتگان من بچشم حق من آمرزیدم مرا و گناهان من و

موت عنه خطایه و جیاه هذه الليلة یا فی ذکالملك الذي

محرکم از خطا و گناه و جیاه این شب را در عبادت باب و ذکر و این فرشته که

یدخل فی القبر قبل المنکر و النکیر عن عبد الله ابن سلام انه قال

داخل میشود در قبر پیش از منکر و نکیر روایت است از عبد الله بن سلام که فرمود وی گفت

قد سألت رسول الله صلى الله عليه و سلم عن أول ملك يدخل

که فرمودم سوال کردم رسول خدا صلی الله علیه و سلم از اول کسی که در آید

فی القبر علی الميت قبل منکر و نکیر فقال النبی صلى الله عليه و

در قبر بر مرده پیش از منکر و نکیر و گفت آن نبی صلی الله علیه و سلم

الو سلم یأین سلام یدخل فی القبر علی الميت ملک قبل ان

و الله و سلم ای این سلام در آید در قبر = بر مرده فرشته پیش از

یدخل منکر و نکیر یتلا کؤ و جهه کالشمس اسماء و و کان یقده

داخل شدن منکر و نکیر میخواند کؤ و جهه کالشمس اسماء و و کان یقده

فیقول له اکتب ما عملت من حسنة و سئئة فیقول له العبد

پس گوید مرد را بویس آنچه عمل کرده از نیکی و بدی گوید و آن بنده

بأی شیء اکتب ابن قلیبی و دوائی و مکادی فیقول له فکلمت

بکدام چیز بویس مجاب است قلم من و دوائی من و سیدای من پس گوید آن فرشته ترا و قلم من

أصبعك و دوائک فکلمت و مکادی و یقول له علی شیء

انگشت دست و دوائ تو و دوائت پس گوید آن فرشته را که بر کلام چیز

اكتب و لیکن لی صکیفة فقال النبی صلى الله تعالى علیه

نویسم و بنویس بر این من کاغذ پس فرمود پیغمبر خدا صلی الله تعالی علیه

والله وسلم فيقطع من كفيه قطعة ويباؤه ويقول هذه صحتك

وآله وسلم پس مباد کنند از فرشته از کفن یک ربع مقدار بیاورد و گوید این فرشته این است که غذا تو

فانكبت عليها ما عملت في الدنيا من خير وتترى في كتاب ما عمله في

پس بنویس آنچه عمل کرده در دنیا از خیر و شر پس میگوید آنچه که عمل کرده در

الدنيا خيرا فاذا بلغ سيئة يستحي منه فيقول له الملك يا

دنيا از خیر پس چون رسید بنویس که چنانکه از زود از فرشته پس گوید او را فرشته است

خاطي اما لا تستحي من خالقك حيث علمت في الدنيا

خطا کننده آیا چرا نمیکردی از آن بنده خود آنوقت که میگردی آن بسا در دنیا

تستحي مني لان فيرفع الملك العمود ليخرجه فيقول العبد

وچنانکه پس از من ابراهیم پس برود و آن فرشته گزرا تا نزد او را پس گوید آن بنده بردار قند

ارفع عني حتى اكتب جميع حسناته وسيئاته ثم يامر بطوبى

تا بنویسم آن بدیدار پس بگوید همه نیکیهای خود را و بدیهای خود را پس از آن امر کند آن فرشته و بگوید

ويحتمه فيطوى ويقول يا أي شئ اختمه وليس معي خاتم

و مهر کند از این برنجید و بگوید کدام چیز مهر کنم آنرا و نیست با من مهر

فيقول له اختمه باظفر فيختمها باظفره ويعلقها الملك في

پس گوید فرشته بگوید که مهر کن از اینا من خود پس مهر کند آن صحیفه را با نخن خود و بیاورد آن صحیفه را و

عنقبه الى يوم القيمة كما قال الله تعالى وكل انسان الزمته

گردن آن شخص تا قیامت چنانکه فرمود خدا باینکه و هر انسان را لازم کرده ایم

طيرة في عنقه ثم يدخل بعد ذلك المنكر والنكير فكذاك

اعمالنامه او را در گردن او پس در آید بعد از آن منکر و نکیر پس همچنین

العاصى اذا رأى كتابه يوم القيمة وامره الله تعالى بالقراءة فقرا

کنکار چون بیند عملنامه خود را روز قیامت و امر کند او را خدا باینکه بخواند آن پس خواند

حسناته فاذا بلغ سيئاته سكوت فيقول الله تعالى

نیکبازا پس چون رسید بدیهای خود خاموش شود پس گوید خدا باینکه

لَوْ لَا تَقْرَأُ فَيَقُولُ اسْتَجِبْ مِنْكَ يَا رَبِّ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَ

جواب بخوانی پس گوید که چای میکنم از تو ای رب من پس گوید خدا تبارک

لَا تَسْتَعِدِّي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَسْتَعِدِّي فَيَنْدِمُ الْعَبْدُ وَلَمْ يَنْفَعَهُ

چای نکردی در دنیا پس اعمال چای میکنی پس پشیمان شود بنده آخرت و نفی نمکند او را

لَتَنْدِمَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى حَذَرَهُ فَعَلَوْهُ ثُمَّ الْحَمْدُ صَلَوةُ رَأْسِ

پشیمانی پس ای رب خدا تبارک ای پسر شیطان بگریه و در این طرف گردان بپایند و ریش و زخم بر باد را بپوشد

ذِكْرُ جَوَابِ مَنْكَرٍ وَنَكِيرٍ فِي الْحَبَرِ إِذَا أُوضِعَ الْمَيِّتُ فِي الْقَبْرِ أَتَاهُ مَلَكَانِ

بیان جواب منکر و نکیز در خبر است که چون نهادند شود مرده در قبر آید او را دو فرشته

أَسْوَأُ أَرْزَاقٍ وَأَصْوَأُ أَهْمًا كَالرَّعْدِ الْقَاصِفِ وَأَبْصَرُ هَمًّا

سپاه را یک نبر چشم که او از ما می آید مانند رعد سخت آواز باشد و پشیمانی نشان

كَالْبَرْقِ الْخَالِفِ يَخْرُجَانِ الْأَرْضَ يَأْتِيَا بِهَمَّائِيَانِ مِنْ قَبْلِ الْأَسَمِ

مانند برق خیره کننده چشم باشند و بیگانه از زمین را بپندارند از طرف سر و دست

فَيَقُولُ الرَّاسُ لَا تَأْتِيَا مِنْ قَبْلِي قُرْبُ صَلَوةٍ صَلَّيْتُ فِي الدُّبُلِ حَا

پس گوید سر ای میباید از طرف من پس بسیار نماز خواندم در شب

الْهَاتَانِ حَقًّا مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ ثُمَّ يَأْتِيَانِ مِنْ قَبْلِ رَجُلٍ فَيَقُولُ

روزی از ترس این موضع یعنی قبر پس از آن آید او نشان از طرف دو بادی پس گویند

الْجِدَارِ لَا تَأْتِيَا مِنْ قَبْلِنَا فَقَدْ كُنَّا مَشِينًا إِلَى الْجَمْعَةِ وَالْجَمَاعَةِ

دیوارهای ما میباید از طرف ما پس چپ بودیم اگر میرفتیم نیاز از جمعیت

حَذَرًا مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ يَأْتِيَانِ مِنْ قَبْلِ يَمِينِهِ فَيَقُولُ الْيَمِينُ

از خوف این موضع پس آید او نشان از طرف دست راست او پس گوید دست راست

لَا تَأْتِيَا مِنْ قَبْلِي فَقَدْ كَانَ يَصْدُقُ فِي حَذَرٍ أَمْرٌ هَذَا

میباید از طرف من چپ بود این مرده که صدقه میداد من از خوف این

الْمَوْضِعِ يَأْتِيَانِ مِنْ قَبْلِ الشِّمَالِ فَيَقُولُ الشِّمَالُ كَذَلِكَ

موضع پس آید او نشان از طرف دست چپ پس گوید دست چپ

بجانب

اَلْاِسْلَامُ دِیْنِی لَتَعْلَمُوْا اِلَیْ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ یَاکَ فِی ذِکْرِ اَکْثَرِ
 اسلام دین من است چرا که تا ندانید که حق من دانستم با آنچه نماند باب و در ذکر کرم کا بنیز
 رُوی فِی الْخِرَانِ کُلِّ اِنْسَانٍ مَّعَهُ مَلْکَانِ احَدُهُمَا عَنِ مِیْنِهِ وَ الْاُخَرُ
 روایت کرده شده در حق که حق را آن با دو دوزخ است میباید که از آن و از جانب آن است و دیگر
 عَنِ یَسَارِهِ فَالَّذِی فِی مِیْنِهِ یُکْتُبُ حَسَنَاتِهِ مِنْ عَمَلِ اِذَا نِ صَاحِبِ
 از جانب چپ که بر آن نوشته که در جانب راست روایت میگوید که میباید که در جانب راست روایت میگوید که در جانب
 وَلَّذِی فِی یَسَارِهِ یُکْتُبُ سِیِّئَاتِهِ وَلَا یُکْتُبُهَا اِلَّا شَهِادَةً صَاحِبِ
 و در جانب چپ روایت میگوید که در جانب راست روایت میگوید که در جانب راست روایت میگوید که در جانب راست
 فَاِنْ قَعَدَ الْعَبْدُ قَعَدَ احَدُهُمَا عَنِ مِیْنِهِ وَ الْاُخَرُ عَنِ یَسَارِهِ وَ اِذَا
 پس اگر نشیند بنشیند که از آن دو دوزخ است از جانب راست می و در جانب چپ و در جانب چپ و در جانب چپ
 مَشَى احَدُهُمَا خَلْفَهُ وَ الْاُخَرُ اَمَامَهُ وَ اِنْ تَامَ قَا حَدَّهُمَا عِنْدَ اِسْمِ
 راه رود آن بنده باشد که از آن دو دوزخ است از جانب راست می و در جانب چپ و در جانب چپ و در جانب چپ
 وَ الْاُخَرُ عِنْدَ رِجْلِهِ وَ فِی رِوَایَةٍ خَمْسَةُ اَمْلَکٍ مَلْکَانِ یَلِیْلٍ وَ
 دو دیگر که نزد دو پادشاه و در روایتی هم نه شده اند و در شنبه پادشاه باشد و
 مَلْکَانِ بِالْاُتْرَاقِ وَ مَلْکٌ لَا یُفَارِقُنِیْ وَ قَدْ مَنَ لَهَا وَ قَاتٍ کَمَفِی
 دو دوزخ است در روز و یک دوزخ است یا پادشاه که در میان دو دوزخ است از آن دو دوزخ است از آن دو دوزخ است
 قُلْ تَعَالٰی لِمَ عَقِبَاتٍ مِّنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَ مِّنْ خَلْفِیْرِ یَرِیدُ
 قول خداوند که ای پادشاه که از آن دو دوزخ است از آن دو دوزخ است از آن دو دوزخ است از آن دو دوزخ است
 بِالْمَعْقِبَاتِ مَلِکَةُ اللَّیْلِ وَ الْاُتْرَاقِ یَحْفَظُوْنَہُ مِنْ الْحِنِّ وَ الْاَسْرِ
 خدای تعالی که معقبات پادشاهان شب و روز نگاه میدارند او را از غم و از سر و
 الشَّیْطَانِ یُقَالُ مَلْکَانِ بَیْنِ کَتِفَیْهِ یُکْتُبَانِ اَعْمَالَ مَرْدٍ
 شیطانین گفته میشود و در شنبه همان دو دوزخ است که میباید که اعمال و را از
 خِزْرِ وَ تَرَقُّمِ سَاوِدٍ وَ اَلْمَا خَلَقَهَا وَ مَدَّ اَدْهُمَا
 خدای تعالی که در میان دو دوزخ است از آن دو دوزخ است از آن دو دوزخ است از آن دو دوزخ است

بِقِيَمَا وَصِحْفَةٍ مَا فَوَّادَهَا فَيَكْتَبُ اَعْمَالَهُ اِلَى مَوْتِهِ وَرَوَى عَنِ

آب و این ایشان است و کاندایشان در ایشان آید پس می نویسند این کار اعمال و بر آن وقت موت و در این کرامت

الْبَيْتِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ صَاحِبَ الْيَمِينِ

پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله وسلم که تحقیق او فرمود تحقیق صاحب یمن فرشته امیر

عَلَى صَاحِبِ الشِّمَالِ فَإِذَا عَمِلَ سَيِّئَةً وَارَادَ صَاحِبُ الشِّمَالِ أَنْ يَكْتُبَهَا

بر فرشته شمال پس هر گاه عمل کند بدی را و اراده کند فرشته صاحب شمال این بدی را بنویسد

قَالَ لَهُ صَاحِبُ الْيَمِينِ أَمْسِكْ فِيمَا سَاعَتُ سَاعَتِ فَارِسَ

گوید او را فرشته یمن ایست از نوشتن پس ایستد ساعت ساعت پس اگر

أَسْتَغْفِرَ اللَّهَ لَمْ يَكُنْهَا فَإِنْ لَمْ يَسْتَغْفِرْ كُتِبَتْ سَيِّئَةً وَاحِدَةً فَإِذَا

استغفر خدا را آن بدی از خدا نیفتد و اگر استغفر نکند یک بدی از فرشته یک بدی را بنویسد

فَيُضَرِّحُ رُوحَ الْعَبْدِ وَوَضَعَهُ فِي قَبْرِهُ يَقُولُ الْمَلَكُانِ رَبَّنَا وَكَلَّمْنَا

میتواند روح بنده را بیدار کند و در گور او در میان دو فرشته ای رب را خطاب کرده و با او

بَعْدَكَ حَتَّى نَكْتُبَ عَمَلَهُ وَقَدْ فُضِّتْ رُوحُ عَبْدِكَ فَإِذَا نَزَلْنَا

بر بنده خود تا که بنویسیم عمل او را و حقیقت بقدر کردی روح بنده خود را پس از آن ده ما را

حَتَّى نَصْعَدَ إِلَى السَّمَاءِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ السَّمَاءَ مَمْلُوءَةٌ مِمَّنْ

تا بالا برویم پس فرماید خدا تعالی که حقیقت آسمان پر است از

الْمَلَائِكَةِ يَسْجُدُونَ وَيَهْلَوْنَ فَمَا أَفْعَلُ بِكُمَا فَيَقُولَانِ رَبَّنَا مَرِئَانِي

فرشتگان سجده می کنند و می لرزند پس چه کنم شما را پس چنانستار ایستادند و فرشته ای را فرمودند

يَقِيمُ فِي الْأَرْضِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ أَرْضِي مَمْلُوءَةٌ مِنْ خَلْقِي فَمَا أَفْعَلُ

ایستاد ایستد در زمین پس فرماید خدا تعالی که زمین پر است از مخلوق من پس چنانستار

بِكَمَا فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى سَيَجْعَلُنِي قَبْرَ عَبْدِي وَهَلْ دَوَّكَ بَرَأؤُ

پس فرماید خدا تعالی که بسجده گویند بر بنده من و لا اله الا الله گویند و دیگر میگویند و

الْكَتَابُ ذَلِكَ لِعَبْدِي حَتَّى يَلْقَاهُ مِنْ رَبِّهِ وَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى

در تفسیر آن کتاب است که بنده من تا آنکه بر او نازل شود و حقیقت فرمود خدا تعالی

السَّلامُ وَيَقُولُ بَلِّغْ أُمَّتَكَ أَنَّ مِنْ مَّاتَ مَفَارِقَ الْجَمَاعَةِ لَا يَشْمُ

سلام و میفاید برسان امت خود را بیکر حقیقتی که یکمیر و مخالفانند هر که است بخوابد و بگوید

رَأَيْتُ الْجَنَّةَ وَلَوْ كَانَ الْكَثْرُ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ عَمَلًا وَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ

برای من جنت را اگر چه باشد بسیار تر از اهل زمین در عمل و قبول کند خدا بندگان

مِنْ يَوْمِ الْقِيَمَةِ صِرَافًا وَلَا عَدَا وَتَارِكُ الْجَمَاعَةِ عِنْدَكَ وَالْمَلَكَةُ

از او روز قیامت فرض و نازل را و ترک کند جماعت کند تو و فرستگان

وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ مَلْعُونُونَ وَيُلْعَنُ التَّوْرَةُ وَالْأَنْجِيلُ وَالزَّبُورُ

و همه مردم ملعون است و لعنت میکند او را تورات و انجیل و زبور

وَالْفُرْقَانُ وَتَارِكُ الصَّلَاةِ لَا يَسْتَحِبُّ لَدَعْوَةٍ وَلَا يَنْزِلُ عَلَيْهِ

و فرقان مجید و ترک کننده نماز قبول نمیشود و نازل نمیشود بر او

الرَّحْمَةُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاهْوُونَ مِنْ أُمَّتِكَ وَالشَّرُّ مِنْ شَرِّ

رحمت در دنیا و آخرت و حار و سبکتر از امت تو شر تر است از امت تو

الْخَمْرِ وَالطَّرِيقِ وَقَاتِلِ الْفُجَاءَ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَلِمُوا

شراب و قاطع طریق و کشنده بزرگوار عالم و فرمود و اجتناب کنید علیه السلام سلام کنید

عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصْرَى وَلَا تَسْلَمُوا عَلَى الْيَهُودِ مِنْ أُمَّتِي قَالَ تَشَدَّدُوا

بر یهود و نصاری و سلام نکنید بر یهود و از امت من باشد گفت شداد و فرمود

يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا يَهُودُ مِنْ أُمَّتِكَ قَالَ مَنْ يَسْمَعُ الْأَذَانَ وَلَمْ يَحْضُرْ

ای رسول خدا کیست یهود از امت تو میگوید که شنود اذان و حاضر نشود

الْجَمَاعَةَ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ أَعَانَ تَارِكُ الْجَمَاعَةِ مُخْذًا وَبَلْقَمَةً

جماعت را و فرمود و پیوسته علیه السلام کسی که اعانت کند ترک جماعت را بنا کند بایستد

فَمَا نَمَّا أَعَانَ يَقْتُلُ الْأَنْبِيَاءَ وَأَنْ مَاتَ تَارِكُ الْجَمَاعَةِ لَا يَغْسِلُ وَ

پس هر که اعانت کند بکشتن انبیاء و هر که بمیرد ترک جماعت مسلمانان را غسل

لَا يَصِلُ عَلَيْهِ وَلَا يَدْفَنُ فِي مَقَابِرِ الْمُسْلِمِينَ وَتَارِكُ

نماز جنازه خوانده نمیشود و دفن نمیشود در گورستان مسلمانان و تارک

الصَّلَاةُ بِالْجَمَاعَةِ لَوْ صَلَّيْتُ صَلَاةَ أُمَّتِي كُلِّهَا وَحْدَةً وَقَرَأْتُ كُلَّ كِتَابٍ
تَمَازُجَمَاعَتِ الْكِبَرَانِ تَمَازُ اَمْتِ مِنْ هَمْدِهَا تَمَازُ وَجَوَانِدِهَا تَمَازُ رَا

النَّزْلُ لِلَّهِ تَعَالَى عَلَى الْأَنْبِيَاءِ وَحْدَةً وَصَامَ صَوْمَ أُمَّتِي كُلِّهَا وَحْدَةً
كَرَازِلُ كَرْدِ خَدَايَتِهَا لَنَا بِرَبِّهِمْ أَنْ تَمَازُ وَرَوْزَةُ دَارِ دُرُورِ اَمْتِ مِنْ هَمْدِهَا تَمَازُ

بِضَرْفِ صِدْقِهِمْ كُلِّهَا وَحْدَةً لَا يَسْتَمِرُّ رَاحَةُ الْجَنَّةِ وَلَا يَنْظُرُ اللَّهُ تَعَالَى
وَصَدَقَهُ دَمِ عَمْدِهَا لَيْتَ اَنْ هَمْدِهَا تَمَازُ بُوَيْزَانِ تَمَازُ جَمَاعَتِهَا تَمَازُ رَا دَمِ بُوَيْزَانِ تَمَازُ

إِلَى حَيَاةٍ وَمَيِّتًا وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَيُّهَا مَنْ يَتُوبُ
لَسَوْفَ أَوْدِي رَحَالُ بَنِيكَ وَمَعْدِيكَ وَمَعْدِيكَ بِعَمْرِ صَلِّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بِرَبِّهِمْ أَنْ تَمَازُ

وَيَأْتِي إِلَى الْمَسْجِدِ صَلَّى فِيهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ غُفِرَ اللَّهُ تَعَالَى لِدُنُوبِهِ وَ
وَكَمِ سَيِّئِهِ سَجِدَ وَتَمَازُ خَوَانِدِ دَرَانِ بَا جَمَاعَتِهَا تَمَازُ دَمِ خَوَانِدِ تَمَازُ دَمِ كَلَامِ دَمِ دَرَاوِ

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ حَفِظَ صَلَاةً فِي أَوْقَاتِهَا
لَسَوْفَ يَجْعَلُ اللَّهُ لَهُ نَافِذًا لِيُخْرِجَهُ مِنْهَا وَلَسَوْفَ يَجْعَلُ اللَّهُ لَهُ نَافِذًا لِيُخْرِجَهُ مِنْهَا تَمَازُ

وَالْعُرْكَوْعُهَا وَسُجُودُهَا أَرْكَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى خَمْسَ عَشْرَ خَصْلَةً
وَتَمَامُ كَرْدِ كَرْدِهَا وَجَمْعُهَا أَرْكَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى خَمْسَ عَشْرَ خَصْلَةً تَمَازُ

ثَلَاثَةٌ فِي الدُّنْيَا وَثَلَاثَةٌ عِنْدَ الْمَوْتِ وَثَلَاثَةٌ فِي الْقَبْرِ وَثَلَاثَةٌ فِي الْخَيْرِ
ثَلَاثُ أَنْ دَرْدِنَا وَثَلَاثُ أَنْ نَزْدِكُ بَرَكِ وَثَلَاثُ أَنْ نَزْدِكُ بَرَكِ وَثَلَاثُ أَنْ نَزْدِكُ بَرَكِ

ثَلَاثَةٌ عِنْدَ الْفَقَاءِ اللَّهُ تَعَالَى فَأَمَّا الثَّلَاثُ الَّتِي فِي الدُّنْيَا فَيُعْزِدُ
أَسْمُ نَزْدِكُ دَرْدِنَا خَوَانِدِ لَيْسَ اَمَانُ خَصْلَتِ كَرْمِيدِهَا دَرْدِنَا لَيْسَ اَمَانُ خَصْلَتِ كَرْمِيدِهَا

عَمْرُ وَرِزْقُهُ وَيَحْفَظُ نَفْسَهُ وَآهْلَهُ وَأَمَّا الثَّلَاثُ الَّتِي عِنْدَ
عَمْرُ وَرِزْقُهُ وَنَظَرُهَا مِيدَارُ دَرْدِنَا وَنَظَرُهَا مِيدَارُ دَرْدِنَا وَنَظَرُهَا مِيدَارُ دَرْدِنَا

الْمَوْتِ فَيُنِيرُهَا بِالْأَمْنِ مِنَ الْخَوْفِ وَالْفَزَعِ وَدُخُولِ الْجَنَّةِ
مَرَكِ لَيْسَ اَمَانُ خَصْلَتِ كَرْمِيدِهَا دَرْدِنَا لَيْسَ اَمَانُ خَصْلَتِ كَرْمِيدِهَا

لِقَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ
بَرَاءَ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْتَدِلُونَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَهُمْ مُعْتَدِلُونَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَهُمْ مُعْتَدِلُونَ

أَسْتَقَامُوا أَنْتَزَلْ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ الْأَنْخَافُوا وَلَا تَخْشَوْا وَلَا تَحْزَنُوا وَالْخَيْرُ لِلَّذِينَ
 قَامُوا مَعَهُ فَرَدَى أَنْ يَدْرَأَ الشَّيْطَانُ فَرَسَهُمْ وَتَمَّتْ مَوْتُ كُلِّ مَرْتَبَةٍ وَأَمَّا دَعْوَةُ الْخَيْرِ فَتَبَارَكَ اللَّهُ الَّذِي لَا يَدْرَأُ الشَّيْطَانُ فَرَسَهُمْ

الَّتِي كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ وَأَمَّا الثَّلَاثَةُ الَّتِي فِي الْقُبْرِ فَيَسْهَلُ عَلَيْهِ
 كَمَا سَأَلْتُمْ دَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

سُؤَالَ مَنْ يُكَلِّمُ وَيُؤْتِي عَلَيْهِ قَبْرَهُ وَيَقْرَأُ لَهُ بِأَيِّ الْحَيَاةِ
 سُؤَالَ مَنْ يُكَلِّمُ وَيُؤْتِي عَلَيْهِ قَبْرَهُ وَدَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

وَأَمَّا الثَّلَاثَةُ الَّتِي فِي الْحَشْرِ فَيَخْرُجُ مِنَ الْقَبْرِ وَهُوَ تَبْلَا وَجْهَهُ كَالْقَبْرِ
 وَأَمَّا سَبْعُونَ أَلْفًا مَلَكًا يَدْعُوهُمْ إِلَى الْقَبْرِ وَدَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

لِيَأْتِيَ الْبَيْتَ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَسْعَى نَوْرُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَيَا يَمَانِهِمْ
 سَبْعِينَ أَلْفًا مَلَكًا يَدْعُوهُمْ إِلَى الْقَبْرِ وَدَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

أَلَيْهِ وَيُعْطَى كِتَابُهُ بِمِيزَانٍ وَبِحَسَابٍ حَسَابِ إِبْرَاهِيمَ وَأَمَّا الثَّلَاثَةُ
 كَمَا سَأَلْتُمْ دَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

الَّتِي عِنْدَ لِقَاءِ اللَّهِ تَعَالَى فَرْضَى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ
 كَمَا سَأَلْتُمْ دَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

وَالنَّظَرُ إِلَيْهِمْ كَقَوْلِهِ تَعَالَى قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ وَجَبَّ
 وَدَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَى رَبِّهَا نَاضِرَةٌ وَمَنْ تَهَاوَنَ بِالصَّلَاةِ الْخَمْسِ
 كَمَا سَأَلْتُمْ دَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

عَاقِبَةُ اللَّهِ تَعَالَى بِخَمْسِ عَشْرَ خَصْلَةٍ ثَلَاثَةٌ فِي الدُّنْيَا وَثَلَاثَةٌ
 عَذَابُ كَذِبٍ وَدَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

عِنْدَ الْمَوْتِ وَثَلَاثَةٌ فِي الْقَبْرِ وَثَلَاثَةٌ فِي الْحَشْرِ وَثَلَاثَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ
 تَزْوِجِهِمْ وَدَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

اللَّهُ تَعَالَى أَمَّا الثَّلَاثَةُ الَّتِي فِي الدُّنْيَا فَيَدْرِعُ الْبَرَكَةَ مِنْ رِزْقِهِ
 كَمَا سَأَلْتُمْ دَعْوَةَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ يَسُوعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَدَعْوَةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا سَأَلْتُمْ

وغيره وسيماء الصلحين من وجهه وأما الثلثة التي عند الموت

دعوت و علامت صاحبين از دوت و دوتا آن سه که نزد موت است

يحيون جايغا وعطشان وذليلا وأما الثلثة التي في القبر

يحيون هي يروى كثره وتشد ذليل او اما آن سه که در قبر است

صيق قبره حتى يدخل اضلاعه بعضها في بعض فيبقى له

هي يبقين تلك ميتة و ذره و اما آنکه داخل ميت و بيلو باي او بعض در بعض و کشا و شود و ذره

باب من نارا وأما الثلثة التي في الحشر يخرج من قبره مسودة

در سه از آن سه که در حشر است پس يرون مي آيد از قبر خود و سه

يوجه مكتوب في جهنم هذا ليس من رحم الله تعالى ويعطى له

در نوشته شده باشد در جهنم او اين نما ميدهد است از رحمت خداي تعالى و داده ميدهد او را

ثلاثة من وراء ظهره وأما الثلثة التي عند لقاء الله تعالى

ثلاثة او از پس پشت او و اما آن سه که نزد رويت خداي تعالى است

لا يكلمهم الله تعالى ولا ينظر اليهم يوم القيمة ولا يذكهم

در اين كلام نميگردد باين خداي تعالى و نمي بيند بسويشان روز قيامت و نه ياد ميگردد از خداي تعالى

يحمد آب اليه قال الله تعالى فخلق من بعدهم خلف

در اين از است خداي تعالى و در ذاك روز و در آخر ايتي في پس جالين شد بعد از ان تا خلق جند

صالحا الصلوة واتبوا الشرائع فسوف يلقون غيا وروي عن

اخبار كثره نماز را و بپيروي از شرايع پس رايي خواستار است چيزي كه امر او را و روايت كرده

ابن مالك قال قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وآله

ابن مالك رضي او نعمت كثره و رسول الله صلى الله تعالى عليه و آله

سلم اذا قام العبد الى الصلوة وقال الله اكبر حقا من ذنوبه كيوم

اسلم چون استاده شود بنده بسوي نماز گويد الله اكبر برون كه از گناهان خود و مانند روز

ولدت امة واذ قال اعوذ بالله من الشيطان الرجيم كتب له

كه از نسل او را داده و چون گويد آعوذ بالله من الشيطان الرجيم نوشته شده است او

بِكُلِّ شَعْرَةٍ عَلَى بَدَنِهِ عِبَادَةٌ سَنَةً فَإِذَا قَرَأَ الْقَائِمَةُ فَكَمَا تَأْتِي وَ

هر موئی که بر بدن وی است عبادت یک سال پس هر آنکه از سوره فاتحه پس گوید که بجز حق چه کرده

اعْتَمَرَ وَإِذَا رَكْعَةً فَكَمَا تَأْتِي بَوَازِيَهُ دَهِيًا وَإِذَا قَالِ سَمِعَ اللَّهُ

عمره کرد و چون رکوع کند پس گوید که بجز حق صد نه کرد و بعد از خود طهارت و چون گوید سمع الله

لَمَنْ حَمَدَهُ نَظَرَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ وَإِذَا قَالَ فِي سُبْحَتِهِ سُبْحَانَ

لَمَنْ حَمَدَهُ نظر کند خداوند تعالی بسوی او و بر رحمت و چون گوید در سوره خود سبحان

رَبِّي الْأَعْلَى فَكَمَا تَأْتِي رَقِيبُهُ إِذَا تَشَهَّدَ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ

رَبی الاعلی پس گوید آنرا و اگر دعا می خواند و چون تشهد خواند عطا کند او را ثواب آن دعا

الْفَنَاءِ وَالْفَنَاءِ شَهِيدًا وَإِذَا سَأَلَ وَفَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ ثُمَّ أَلَّهِ

برای عالم و برای آنکه شاهد و چون سلام دهد و فارغ شود از نماز خود و گفتن یا خداوند تعالی

لَهُ ثَمَانِيَةٌ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّ بَابٍ شَاءَ يَدْخُلُ حِسَابٌ

بر او هشت در و هشت داخل خواهد شد در قیامت که هر در که خواهد ببرد حساب و

كَعْدَابٍ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَأَيُّكُمْ يَنْتَعِلُ لِبَاسًا

پوشیدند عذاب و فرمود پیغمبر علیه السلام و آل او سلم لای کدام شما لباس

أَنْ يَكُونَ أَخْلَاقُهُ كَأَخْلَاقِ الْكَلْبِ فِيهِ خَمْسَةٌ أَخْلَاقٌ أَوَّلُ يَكُونُ

اینکه باشد اخلاق او مانند اخلاق سگ در سگ پنج خلقت از اول اینکه می باشد

جَانِعًا أَبَدًا وَهَذَا مِنْ أَخْلَاقِ الصَّالِحِينَ وَالثَّانِي لَا يَكُونُ لَهَا

گرسنه همیشه و این از خلقت راسته صالحین است و دوم اینکه نمی باشد وی را

مَوْضِعٌ وَهَذَا مِنْ أَمْرِ الصَّالِحِينَ وَالثَّلَاثُ لَا يَكُونُ لَهَا نَامٌ بِاللَّيْلِ وَهَذَا

جای و این از امر صالحین است و سوم اینکه وی خواب نگیرد در شب و این

مِنْ أَعْقَالِ الصَّالِحِينَ وَالرَّابِعُ لَا يَكُونُ لَهُ مَالٌ حَتَّى يَبْتَغِيَهُ الْوَارِثُ

از عقل صالحین است و چهارم اینکه می باشد ویران بازماند بر داوران و

وَهَذَا مِنْ عَيْشَةِ الصَّالِحِينَ وَالخَامِسُ أَنْ لَا يَفَارِقَ

و این سبقت و این است و پنجم اینکه جدا نمی شود

مَنْ يَأْكُلُ صَاحِبَهُ وَإِنْ طَرَدَهُ فِي يَوْمٍ مَاتَ مَرَّةً هَذَا مِنْ قَوَائِدِ

زور وازنه مالک خود اگر چه براند اوراد روزی صد بار و این دانه و قار

الصَّالِحِينَ وَقَالَ عَلَيْهِ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ طُوبَى لِمَنْ كَانَ عَيْشُهُ

صالحان است و گفت علی کرم الله وجهه خوشی و خوبی است کسی که باشد زندگی و کا

لَعَيْشُهُ لِكَلْبٍ فِيهِ عَشْرُ خِصَالٍ الْأَوَّلُ لَيْسَ لَهُ مَاؤُ الثَّانِي لَيْسَ

نامز زندگانه و دوم آنکه نعل اول آنکه نیست ویران و دوم آنکه نیست

لَهُ قَدَرٌ وَالثَّالِثُ الْأَرْضُ كُلُّهَا بَيْتٌ لَهُ وَالرَّابِعُ فِي الْأَوْقَاتِ

در اسیج قدر سوم زمین همه آن خانه است ویران چهارم آنکه در اوقات

يَكُونُ جَمِيعًا وَالخَامِسُ فِي غَالِبِ أَوْقَاتِهِ يَكُونُ سَاكِنًا وَ

می باشد گرسنه و ششم آنکه در غالب اوقات دمی باشد خاموش و

السَّادِسُ يَحُولُ حَوْلَ بَيْتِ صَاحِبِهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالسَّابِعُ

هفتم آنکه میگردد گرد خانه مالک خود شب و روز و هشتم آنکه

يَقْنَعُ بِمَا يَدْفَعُ إِلَيْهِ وَالثَّامِنُ كَوْضَعُ صَاحِبِهِ كَلَدًا

قانع میگردد آنچه انداخته میشود و نهم آنکه اگر نزد ویران مالک و صد گزینانه

الْعَاشِرُ بَابُ دَارِ صَاحِبِهِ وَالثَّاسِعُ يَأْخُذُ عِنْدَ صَاحِبِهِ كَمَا خُذَ

آنکه از در و از خانه مالک خود را و نهم آنکه میگیرد و دشمن مالک خود را و نهم آنکه

مَدَائِقُهُ وَالْعَاشِرُ إِذَا مَاتَ كَمَا يَتَزَلُّ مِنْ الْمَيِّاتِ شَيْئًا

دوست مالک خود را و دهم آنکه چون بمیرد میگذارد از میات و چیزها

بَابُ فِي ذِكْرِ الرُّوحِ بَعْدَ الْمَخْرُوجِ كَيْفَ يَأْتِي الْقَبْرَ وَمَنْزِلُهُ

باب در ذکر روح بعد از خروج که چگونه میآید قبر و منزلت و

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا خَرَجَ الرُّوحُ مِنْ

فرمود بنبیر صلوات الله تعالی علیه و آله و سلم پس چون بیرون آید از بدن او

بَنَى إِيَّاهُ فَإِذَا مَضَى ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ يَقُولُ الرُّوحُ يَا رَبِّ ائْذَنْ لِي

بنی ای او را و چون گذشت روز گوید روح ای رب من اذن ده مرا

لِي حَتَّى أَمْسِي وَأَنْظُرَ إِلَى جَسَدِي الَّذِي كُنْتُ فِيهِ فَيَاذَنُ اللَّهُ

مرا تا بروم و نظر کنم بسوی بدن خود که بودم و آن پس بداند و بگوید

فَيُجِبُ إِلَى قَبْرِهِ وَيَنْظُرُ مِنْ بَعِيدٍ وَقَدْ سَالَ الْمَاءُ مِنْ جَسَدِهِ وَمِنْ

پس بجواب بسوی قبر خود و نظر کرد از دور و چشمت جاریه باشد آب از بدن او و از

مَنْخَرَيْهِ وَمِنْ فَمِهِ فَيَسْكِي لَكَ طَوِيلًا ثُمَّ يَقُولُ يَا جَسَدِي الْمُسْكِينُ

و دو گوراج بینی او و از دهان او پس بگریه کرد و از پس از آن گوید ای بدن مسکین من

و يَا حَبِيبِي هَلْ تَذْكُرُ أَيَّامَ حَيَاتِكَ وَهَذَا مَنْزِلُ الْبِلَاءِ وَالْوَحْشَةِ

ای عزیز من آیا یاد میکنی ایام زندگی خود را این فرج است نزول بلا و وحشت

و الْخَوْفِ وَالْكَرْبِ وَالْحَزَنِ وَالْبِدْءِ ثُمَّ يَمْضِي فَإِذَا كَانَتْ خَمْسَةٌ

و ترس و کرب و اندوه و غم و بدو و پس از آن میبرد و پس چون گذرد پنج

أَيَّامٍ يَقُولُ يَا رَبِّ ارْزُقْنِي حَتَّى أَنْظُرَ إِلَى جَسَدِي فَيَاذَنُ اللَّهُ

روز گوید ای رب روزی ده مرا تا نظر کنم بسوی بدن خود پس از آن و بد خداست

تَعَالَى لَهُ قَبَائِلُ إِلَى قَبْرِهِ وَيَنْظُرُ مِنْ بَعِيدٍ فَقَدْ سَالَ الدَّمُ مِنْ

تعالی او را پس بجواب بسوی قبر خود و نظر میکند از دور و چشمت جاریه باشد خون از

جَسَدِهِ وَمِنْ مَنْخَرَيْهِ وَمِنْ فَمِهِ وَادْنِيهِ وَصِدِيدٌ وَقِيمٌ فَيَسْكِي

بدن او و از دو گوراج بینی او و از دهان او و نزدیک او و صیدید و قیمه و بگریه

لَكَ طَوِيلًا فَيَقُولُ يَا جَسَدِي الْمُسْكِينُ ارْزُقْنِي حَتَّى أَنْظُرَ إِلَى جَسَدِي

گریه و در آن پس گوید روزی ده مرا تا نظر کنم بسوی بدن خود

و هَذَا مَنْزِلُ الْغَمِّ وَالْهَمِّ وَالْحُزْنِ وَاللَّيْلِ وَالْحَيَةِ وَالْعَقْلِ

و این فرج است نزول غم و اندوه و حزن و کرب و شب و حیة و عقل و

و أَكَلْتُ الدَّيْدَانَ لَحْمًا وَفَرَّقْتُ جِلْدَكَ وَتَفَرَّقَتْ أَعْضَاؤُكَ

و خوردم و کرم را گوشت ترا و جدا کردم پوست ترا و جدا شدند اندام های تو

ثُمَّ يَمْضِي فَإِذَا كَانَ سَبْعَةٌ أَيَّامٍ يَقُولُ يَا رَبِّ ارْزُقْنِي حَتَّى أَنْظُرَ إِلَى

پس از آن بروم و در هفت روز گوید ای رب روزی ده مرا تا نظر کنم بسوی بدن خود

وَالرُّوحُ فِيهَا وَيُقَالُ الرُّوحُ فِيهَا بِمَعْنَى الرَّحْمَةِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَمَا تَرَى

روح در آن شب و گفته میشود که روح در آن شب بمعنی رحمت است بر مؤمنان چنانکه عود میدهد

وَالرُّوحُ بِالْقُدْرَةِ وَالضُّمِّ مَعْنَاهُ نَزَلَ الْمَلَكَةُ وَالرُّوحُ أَيُّ هِمَمٍ

روح در قدرت و ضم معنی است که نازل میشود بر شمعگان و روح که است با هر شمعگان

الرُّوحُ وَالرَّحْمَانُ وَيُقَالُ الرُّوحُ مَلَكٌ عَظِيمٌ نَزَلَ الرَّحْمَةُ عَلَى

روح و رحمان و گفته میشود که روح فرشته کلان است که نازل میگردد رحمت را بر

الْمُؤْمِنِينَ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَكَةُ صَفَائِيلُ

مؤمنان چنانکه فرمود خدا یقوالی روزی که ایستادند روح و فرشتگان صفاییل گفته شد

مَعْنَاهُ رُوحُ بَنِي آدَمَ وَقِيلَ مَعْنَاهُ رُوحُ جِبْرِيلَ وَيُقَالُ رُوحُ

معنی روح بنی آدم است و گفته شد معنای روح جبرائیل است و گفته میشود که روح یاق

عَلَيْهِ صَلَّاهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْكَ وَاللَّهُمَّ بَحْتِ الْعَرْشِ لِيَسْتَأْذِنَ فِي

محمد صلی الله علیه و آله و سلم است که زیر عرش باشد اذن میخواهد

هَذِهِ الْكَلِمَةُ مِنَ اللَّهِ بِالزُّوْلِ يُسَلِّمُ عَلَى جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

در این وقت از خدا یقوالی بخود آمدن تا سلام کند بر جمیع مردان و زنان مؤمنان و زنان مؤمنات

مِنَ الشَّفَقَةِ عَلَيْهِمْ وَيُقَالُ رُوحُ الْآخِرِ بَأَمِّنَ أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ

از جنت شفقت بر ایشان و گفته میشود که روح اقرار است از مردگان مؤمنان

يَقُولُونَ رَبَّنَا ائْتِنَّا كُنَّا بِالزُّوْلِ إِلَى مَنَازِلِنَا حَتَّى نَرَى أَوْلَادَنَا

که میگویند ای رب اذن ده ما را بخود و آمدن بسوی خانههای خود تا بر بینیم اولاد خود را و

عِيَالِنَا فَيَنْزِلُونَ كَلِمَةَ الْقَدَرِ كَمَا قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ إِذَا كَانَ يَوْمَ عِيدِ

عیال خود را پس فرود میآیند و در شب قدر چنانکه گفت ابن عباس اگر چه روز عید

أَوْ يَوْمَ عَاشُورَاءَ أَوْ كَلِمَةً عَاشُورَاءَ أَوْ يَوْمَ الْحُمَةِ أَوْ كَلِمَةً الْجُمُعَةِ

یا روز عاشورا یا شب عاشورا یا روز جمعه یا شب جمعه

الْأُولَى مِنْ رَجَبٍ أَوْ كَلِمَةً النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ

اول از ماه رجب یا شب یا نزد هم از شعبان

يُخْرِجُ الْأَمْوَاتَ مِنْ قُبُورِهِمْ فَيَقُولُونَ عَلَىٰ آبَائِهِمْ وَ

بیرون آید مردگان از قبورهای خود پس استاده میشوند بر سر و از پاهای خاندانهای خود و

يَقُولُونَ ارْجِعُوا عَلَيْنَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ بِصَدَقَةٍ أَوْ لُقْمَةٍ فَإِنَّا

گویند ای ما را بر گردانید بر ما در این شب صدقه یا بقمه پس ما

مُتَحَاجُونَ إِلَيْهَا فَإِن كُنْتُمْ تَقْدِرُونَ عَلَيْهَا فَاذْكُرُونَا بِرُكْعَتَيْنِ فِي هَذِهِ

محتاجیم بسوی آنها پس اگر قدرت باشد شمارایان پس یاد کنید از آن دو رکعت در این

الَّيْلَةِ الْمُبْرَكَةِ هَلْ مِنْ أَحَدٍ يَذْكُرُنَا وَهَلْ مِنْ أَحَدٍ يَرْحَمُ

شب مبارک کدام یکی که یاد کند از ما و آیا هست که ما را بخشد

عَلَيْنَا وَهَلْ مِنْ أَحَدٍ يَذْكُرُنَا فِي غُرْبَتِنَا يَا مَنْ سَكَنَ فِي دَارِنَا وَيَا مَنْ

بر ما و آیا هست که ما را بخشد ما را در غریبت ما ای آنکه ساکن شد در خانه ما و ای آنکه

كُنْ نِسَاءً نَاوِيَا مَنْ أَقَامَ فِي أَوْسَعِ قَصُودِنَا وَنَحْنُ فِي أَصْنَقِ قُبُورِنَا وَ

نکاح کرد و زنهای ما را و ای آنکه قامت کرد در فراخ ترین گنجینههای ما و ما در تنگترین قبورهای خود هستیم

يَا مَنْ قَسَمَ أَمْوَالَنَا وَيَا مَنْ اسْتَدَلَّ أَوْلَادُنَا هَلْ مِنْ أَحَدٍ مِنْكُمْ كَمَنْ

ای آنکه قسمت کرد مالهای ما و ای آنکه حوازیل کرد اولاد ما آیا کدام هست که از شما

يَتَفَكَّرُ فِي غُرْبَتِنَا وَفَقْرِنَا وَكُتُبِنَا مَطْوِيَةٍ وَكُنُتُمْ مَنشُورَةً وَلَيْسَ

تفکر در غریبت ما و فقر ما و کتابهای ما پیچیده است و در قرآنها میخوانید تا کشاده اند و نیست

لِلْمَيِّتِ فِي الْحَدِّ ثَوَابٌ فَلَا تَسْئَلُونَا بِكِسْرَةِ خَبْزِكُمْ وَدَعَاكُمْ فَإِنَّا

برای مرد مرده پاداش در حد نیست پس فراموش نکنید ما را با کسری نان خود و دعای خود پس تحقیق ما

مُتَحَاجُونَ إِلَيْكُمْ أَبَدًا فَإِن وَجَدْنَا الصَّدَقَةَ وَالِدَاءَ مِنْهُمْ يَرْجِعُونَ

محتاجیم بسوی شما همیشه پس ما یافتیم صدقه و دعوای آنها را پس باز میگردانند

فَرِحَ أَكْبَرُكُمْ وَأَنَّ كُمْ يَجِدُوا يَرْجِعُونَ عَمَّا عَزَّوْنَا نِسَاءً

شادان و خوشحال و اگر بزرگترین شما بداند که شما را باز میگردانند و ما را و ما امید

وَقَدْ قِيلَ إِنَّ الرُّوحَ فِي الْقَوَادِ أَوْ فِي بَعْضِ أَجْزَاءِ الْبَدَنِ لَا

و تحقیق گفته شد که روح در دل است یا در بعضی اجزای بدن است

فِي جَمِيعِ الْبَدَنِ لَكِنَّهَا فِي جُزْءٍ مِنْ أَجْزَائِهِ وَالْذِّبِيلُ عَلَيْهِ أَنْ تَجْرَأَ الْوَاوِدُ

در تمام بدن است لیکن آن روح در یک جز است از اجزای بدن و ذبیل بر آن رعایت نمودن مجزوم است

جِزْءًا حَتَّى كَثِيرَةً فَلَا يَمُوتُ وَيَجْرَحُ الْوَاحِدُ أَيْضًا بِمَجْرَحَةٍ وَاحِدَةٍ

جزءها بسیار پس تا میبرد و مجروح میشود یک شخص نیز بجزء است یک

وَيَمُوتُ كَمَا أَصَابَتْ فِي الْمَكَانِ الَّذِي فِيهِ الرُّوحُ وَحَلَّتْ فِيهِ

و میمیرد و همان طبعی که در آن محل است در آن مکان است و روح در آن حلول کرده و در آنجا

وَقِيلَ الرُّوحُ يَجَلُ فِي جَمِيعِ الْبَدَنِ لَأَنَّ الْمَوْتَ فِي جَمِيعِ الْبَدَنِ

و گفته شد که روح در تمام بدن زیرا که میمیرد در تمام بدن است و روح در تمام بدن است و آنرا

عَلَيْهِ قَوْلُهُ تَعَالَى قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ فَإِنْ قِيلَ

بر این قول خدا تعالی که زنده میکند او را که آنرا آفرید او را اول بار پس اگر گفته شود

مَا تَلْفِظُ يَدَيْنِ الرُّوحِ وَالرُّوَانِ فَلَهُمَا وَاحِدٌ لَيْسَ بَيْنَهُمَا فَرْقٌ

چیزی که در دست روح و روان گویند بر و یک است از جهت در میان ایشان فرقی

كَأَنَّ الْبَدَنَ مَعَ الْبَدَنِ وَالرَّجُلَ يَذْهَبُ وَيُجِيءُ وَالرُّوحُ لَا تَجْرَأُ

چنانکه جفتی بدن را دوست و میامیزد و در آن آید و روح در حرکت نمیکند

ثُمَّ مَوْضِعُ الرُّوحِ فِي الْجَسَدِ عَمِيمٌ وَمَوْضِعُ الرُّوَانِ يَنْزِلُ الْحَاجِدِ

پس موضع روح در بدن غیر معین است و موضع روان در میان دو ایرو است

وَإِذَا زَالَتِ الرُّوحُ مَاتَ الْعَبْدُ لَا فَلَاحَ تَوَاذَى زَالَتِ الرُّوَانُ نَامَ

پس زایل شود روح میمیرد بنده لاچار و چون زایل شود روان بنشیند

الْعَبْدُ كَمَا أَنَّ الْمَاءَ إِذَا أَصَبَتْ فِي الْقُصْعَةِ وَوُضِعَتْ فِي الْبَيْتِ وَ

بنده چنانکه جفتی آب چون ریخته شود در کاسه و نهاده شود آن کاسه در حوضه و

وَقَعَتْ الشَّمْسُ عَلَيْهِ مِنَ الْكُوَّةِ وَشَعَاعُهَا فِي السَّقْفِ يَجْرَأُ وَ

و افتد خورشید بر او از گودال و شعاع آفتاب در سقف حوضه حرکت میکند و

لَمْ يَجْرَأْ الْقُصْعَةُ مِنْ مَوْضِعِهَا فَكَذَلِكَ الرُّوحُ سَاكِنَةٌ فِي الْبَدَنِ

چنانکه حوضه حرکت نکرد از جای خود پس همچنین روح ساکن است در بدن

وَشَعَّاهَا إِلَى الْعَرْشِ وَهُوَ الرُّوَانُ فَتَرَى الرُّوِيَّ فِي الْمَلَكُوتِ ثُمَّ إِذَا
 رُشَّعًا وَبَعْدَ مَرَدِّ نَاعِشٍ وَأَن سَخَّامٌ وَيَرَارُ وَأَن كُؤِيدٌ لَيْسَ فِيهِ مَيْدُ غَوَابٍ رَاوِعًا لِمَلَكُوتِ بَيْسٍ حُجْنٍ

أَمَّا الْعَبْدُ خَرَجَ الرُّوحُ أَيُّ الرُّوَانِ مِنْ أَنْفِهِ وَصَعَدَ إِلَى السَّمَاءِ
 السَّعْدِ بِنْدِهِ بِيَرُونِ كَيْدِ رُوحٍ يَنْتَبِهُ رُوَانٌ أَزْ بَيْتِهِ دَعَا وَبَلَارُودِ لَبْسُوه آسَانِ

الرُّوَانُ فِي الْمَلَكُوتِ يَنْوُبُ مَنَابَةِ النَّفْسِ فِي الْحَدِّ مَقَامٍ قَالَن قَبْلَ
 بَيْسٍ دَرَعَامِ مَلَكُوتٍ هَبَّ يَلُودِ بَحَا لَيْ نَفْسٍ دَرَعَمَتِ بَيْسٍ أَرَكُفَتُهُ شُودُ

وَوَكَانَ رُوحُ الْمُؤْمِنِ يَصْعَدُ إِلَى السَّمَاءِ وَيَنْوُبُ مَنَابَةَ النَّفْسِ فِي الْحَدِّ مَقَامٍ
 أَرَكُودِ رُوحٍ مُؤْمِنٍ كَمَا بَلَامِيرُودِ لَبْسُوه آسَانِ وَتَابِثُ يَلُودِ بَحَا لَيْ نَفْسٍ دَرَعَمَتِ

رُوحُ الْكَافِرِ إِلَى الْإِنِّ تَذْهَبُ وَقِيلَ رُوحُ الْكَافِرِ أَيْضًا يَصْعَدُ إِلَى
 بَيْسٍ رُوحٍ كَافِرٍ دَرَعَامِ كَمَا بَلَامِيرُودِ كُفَتُهُ شُودُ كَافِرٍ هَمَّ بَلَامِيرُودِ لَبْسُوه

سَّمَاءَ إِلَّا أَنَّهُ يَمْتَعُهُ الشَّيْطَانُ فَيَكُونُ مَعَ الشَّيْطَانِ فَإِنْ قِيلَ لَوْ
 سَمَانٌ مَرَّ بِجَفْنِيٍّ وَيَرَامُنْ مَيْكُودِ شَيْطَانٍ بَيْسٍ فِي بَارَشَدِ رُوحٍ كَافِرٍ بِشَيْطَانِ بَيْسٍ أَرَكُفَتُهُ شُودُ

دَهَبَ الرُّوحُ يَنْبَغِي أَنْ لَا يَنْتَفِسَ قَبْلَ هَذَا مِنْ وَجْهِ أَحَدٍ هَافًا
 فَنَتَى رُوحٍ دَرَعَامِ فِي بَالِيَتِهِ كَمَا نَفْسٍ لَكُفَتُهُ شُودُ كَرَيْنِ نَفْسٍ كُفَتُهُ رَجَزُودِ وَجْهِ أَحَدٍ كَمَا كُفَتُهُ

بِالْإِدْهَبِ مِنْهُ الرُّوحُ وَلَكِنْ يَبْقَى فِيهِ الْحَيَاةُ وَالنَّفْسُ لَا تَهْمَا
 كُفَتُهُ كَمَا بَلَامِيرُودِ أَرَكُودِ رُوحٍ وَلَكِنْ بَارَشَدِ فِي يَدِهِ دَرَعَمَتِ وَجْهِ أَحَدٍ كَمَا كُفَتُهُ

الْكَبِيرُ إِلَى مَا رَوَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
 كُفَتُهُ رُوحٍ أَيْبَانِي بَيْتِي لَبْسُوه أَيْبَادِ بَارَشَدِ كَرَدِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا

تَنْهَمَا أَنَّهُ قَالَ الرُّوحُ لِأَرْبَعَةِ الْأَنْفُسِ وَالْحَيُّ وَالْمَلِكَةُ وَالشَّيْطَانُ
 كَمَا كُفَتُهُ دَرَعَمَتِ كَمَا رُوحٍ كَمَا كُفَتُهُ مَخْلُوقٍ فِي بَارَشَدِ كَرَدِ النَّفْسِ دَرَعَمَتِ وَجْهِ أَحَدٍ كَمَا كُفَتُهُ

لِسَائِرِهِنَّ نَفْسٌ وَحَيَاةٌ وَقَالَ مُحَمَّدُ بْنُ الرَّزْمِيِّ الرُّوحُ رُوحًا
 كَمَا كُفَتُهُ دَرَعَمَتِ مَخْلُوقٍ نَفْسٍ وَحَيَاتٍ فِي بَارَشَدِ كُفَتُهُ مُحَمَّدُ بْنُ الرَّزْمِيِّ كَمَا رُوحٍ دَرَعَمَتِ

رُوحُ بِهِ الْحَيَاةُ وَالنَّفْسُ وَرُوحُ بِهِ الْحَرَكَةُ فَإِذَا نَامَ خَرَجَ مِنْهُ
 كَمَا كُفَتُهُ دَرَعَمَتِ كَرَيْنِ نَفْسٍ فِي بَارَشَدِ كُفَتُهُ رُوحٍ كَمَا كُفَتُهُ مَخْلُوقٍ فِي بَارَشَدِ كَرَدِ النَّفْسِ دَرَعَمَتِ وَجْهِ أَحَدٍ كَمَا كُفَتُهُ

الزُّوجُ الَّذِي بِهِ كُنْتَ وَلكِنْ لَمْ يَخْرُجِ الرُّوحُ الَّذِي بِهِ الْحَيَاةُ وَالنَّفْسُ

آن روح که با آن حرکت است و لیکن بیرون نرفته از وی آن روح که با آن حیات و نفس حرکت می کند

وَأَمَّا مَسْكَنُ الرُّوحِ بَعْدَ الْقَبْرِ فَقَدْ قِيلَ مَسْكَنُهَا الصُّورُ وَفِيهِ

و اما مسکن روح است بعد قبض کردن آن پس گفته شد که مسکن آن تصویر است و در آن

تَقْبَعُ بَعْدَ كُلِّ حَيَوانٍ مِنْ يَوْمِ خَلْقِ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى يَوْمِ

سوراخهاست بشمار هر حیوان از آن روزی که آدم علیه السلام تا روز

الْقِيَامَةِ يَبْعَثُ هُنَاكَ إِنْ كَانَ مُنْعِمًا وَإِنْ كَانَ مُعَذِّبًا هُنَاكَ

قیامت بقیامت داده میشود در اینجا اگر پاداش داده شود و اگر عذاب آن روح عذاب کرده شود

يُعَذِّبُ وَيُقَالُ إِنَّ الرُّوحَ الْمُؤْمِنِينَ فِي حَوَاصِلِ طَيِّبٍ يَنْخَرِفُ فِي

عذاب کرده و گفته میشود که تحقیق ارواح مؤمنان در حواری طربان بنزدک می باشد در

الْجَنَّةِ وَارَوَاحُ الْكَافِرِينَ فِي شَجَرٍ جَهَنَّمِ وَقِيلَ فِي حَوَاصِلِ طَيِّبٍ

جنت و ارواح کافران در شجره جهنم و گفته شد در حواری طربان بنزدک

فِي النَّارِ وَيُقَالُ إِنَّ الرُّوحَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا قُضِيَ رَفْعُهُمْ مَلَكٌ

در آتش و گفته شد که تحقیق ارواح مؤمنان چون قیامت کردند برادر را همراهی میکنند

الرَّحْمَةُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ يَأْكُلُهَا كَرَامٌ وَأَلْغَارٌ فَيُنَادِي صَاحِبُ السَّمَاءِ

رحمت سوسه که آسمان هفتم را می خورد و کرامت و غارت و او را می خواند صاحب آسمان

مِنْ قِبَلِ اللَّهِ الْبَتُّ هَا فِي عِلْيَيْنِ تَمْرٌ وَهَذَا الْأَرْضُ فَتَرْدُ رُوحِي

از جانب خدا و بتو که بتو رسیدن و در عیال این تان باز کرده اینها و زمین پس بر تو و اینها

جَسَدِي وَيَقْتُلُ بَابَ إِلَى الْجَنَّةِ فَيُطْرَقُ إِلَى مَوْضِعِهِ مِنْهَا حَتَّى تَقْوَى

بدن و بکشاید تو را به آن در و از آنجا که بتو رسیدن پس تو را می بیند تا که قائم شود

السَّاعَةِ وَيُقَالُ إِنَّ الرُّوحَ الْكَافِرَ إِذَا قُضِيَ رَفْعُهُمْ مَلَكٌ

قیامت و گفته میشود که تحقیق ارواح کافران چون قیامت کردند برادران را همراهی میکنند

الْعَذَابِ إِلَى سَمَاءٍ دَلِيلًا فَيُخَلَقُ الْبُؤْسُ وَيُؤْمَرُ بِرَبِّهَا

عذاب سوسه که آسمان دینا پس بسته میشود و در آنجا که بتو رسیدن پس تو را می بیند تا که قائم شود

الى مضيقه ويضيقه ويقتل باب النار فينظر الى مقعده
 بسوء خوابگاه و سه وقتك كرده مشهور و خبر او شناده شود و خبر او شناده شود و خبر او شناده شود
 ما حتى تقوم الساعة وعلى هذا قوله عليه السلام حتى تقوم
 الحق ان قيام شود قيامت بر اين ايات كند قول اخبرك عليه السلام ما ان الله البان
 معون قرع نعالكم و انما منيعوا عين الكاهن وسئل عن بعض
 مستوفد آواز با او شناده شده و لكن منع كرده شد از نظام كردن و سوال كرده شد از بعض علماء
 انهم من معادن الارواح بعد الموت قال ان ارواح الانبياء عليهم
 از جسد بودن ارواح پس از مرگ گفت كه حقيقت ارواح بغير ان عليهم الصلوة والسلام
 سلام في الجنة عدي و تكون في اللحد مؤنسة لا جسادها و سا
 در جنت عدن اميد باشند و رحمة الفت كبرنده با بدنهائى خود و محمد
 حلالها و ارواح الشهداء في الفردوس وسط الجنة في حواصل
 مشهوره و كبر در مكانه و ارواح شهيدان در فردوس و در ميان جنت است در تمام ان
 صوره خصوصاً في الجنة تطير حيث شاءوا ثم تاوي الى قناديل
 افغان سبز رنگ در جنت مي باشند و بر سر هر يك خوابگاهي است از اينه است و كبريل ماي آورده ان
 معقود بالعرش و ارواح اولاد المسلمين في حواصل عصافير الجنة
 ايران بوسه و ارواح اولاد مسلمانان در اينان بختگاه جنت جود
 من جيل المسك الى يوم القيمة و ارواح اولاد المشركين و النافقين
 كه مشرك مي باشند تا روز قيامت و ارواح اولاد مشركان و منافقان
 يدورون حول الجنة ليس لهم ما وى الى يوم القيمة ثم الجنة و
 ميگردند كه جنت نيست اينها را جاي قرار نماز قيامت پس از ان حركت كنند
 المؤمنين اما ارواح المؤمنين الذين عليهم ديون و مظالم فعلق
 بر آسمان و بر سر ارواح مومنان بر آسمان و بر سر ارواح مومنان
 بالهواء لا يصلون الى الجنة ولا الى السماء حتى يسودى
 در هوا بماندند و بر سر جنت و نه با سمان تا انهم ادم شود

عَنْهُمْ الدُّيُونُ وَالْمَظَالِمُ وَأَمَّا رَوَاحُ فَسَاقِ الْمُسْلِمِينَ الْمَصْرَبِينَ

عَلَى الذُّنُوبِ فَيُعْدَلُونَ فِي الْقُبُورِ مَعَ الْجَسَدِ أَمَّا رَوَاحُ الْكَافِرِينَ

وَالْمُتَّقِينَ فِي سَبْعِينَ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَيْدَاهُ قِيلَ إِنَّ الرُّوحَ

جِسْمٌ لَطِيفٌ وَهُوَ مَخْلُوقٌ فَلِذَا لَيْ لَا يَقَالُ اللَّهُ تَعَالَى ذُو رُوحٍ

لَا أَنَّهُ لَيْسَ تَجَسُّدٌ أَنْ يَكُونَ مُجَلًّا لِأَجْسَادٍ وَقَدْ قِيلَ إِنَّ الرُّوحَ

عَرَضٌ وَهُوَ مَا لَيْسَ تَحْتَهُ بِوُجُودٍ غَيْرِهِ وَرَوَى أَنَّ إِلَهُ الْيَهُودِ اتَّوَالَى

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَسُئِلَ عَنْ الرُّوحِ وَعَنْ أَصْحَابِ

الرُّقِيِّمْ وَعَنْ دِي الْقُرَيْنِ فَنَزَلَ فِي سُورَةِ الْكَهْفِ وَنَزَلَ فِي الرُّوحِ

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَنْ يُفِيلُ مَعْنَاهُ مَنْ أَمَرَ

رَبِّي وَلَا يَعْلَمُ لِي بِهَا وَقِيلَ مَعْنَاهُ أَنَّ الرُّوحَ لَيْسَتْ بِمَخْلُوقَةٍ بَلْ مِنْ مَر

اللَّهُ تَعَالَى وَأَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى كَلَامَهُ وَهَذَا الْقَوْلُ خَطَأٌ لِأَنَّهُ مَعْنَى الْإِيَّةِ

ذَكَرْنَا وَقِيلَ مَعْنَاهُ تَكْوِينِ رَبِّي بِكَلِمَةٍ كُنْ فَيَكُونُ وَإِنَّ أَمَرَ اللَّهِ عَلَى خَدْرَيْنِ

أمر الزام كآمره بالعبادات وأمر تكونين كقوله تعالى كونوا تحارة أو
يك الزام است مانند امر او تعالى بعبادات ویکه امر است کرده است مانند قول خدا تعالی متوبه بکنها یا

حلیل یا أو خلقا و قوله تعالى إمامرة إذا أراد تبيين أن يقول له
این با خلق و برگرد مانند قول خدا تعالی جز این نیست که فرمان خدا چون بخواهد از بین بگذرد این است

كن فيكون وأما قوله تعالى نزل به الروح الامين وقوله تعالى
بمن في من يشهد و اما قول خدا تعالی نازل شد بان روح امین بفرستد و اما قول خدا تعالی روزی که

يقوم الروح والمليكة صقلا يتكلمون إلا من أذن له الرحمن وقال
بایستد فرشته که نام او روح است و همه فرشتگان صفایند سخن نگویند مگر با اجازه حضرت تسکین از حق و او را خواهد گفتند

صوابك وقيل معناه جبرائيل وقيل ملك عظيم وحده صقلا وأما
سخن نیک پس گفته شد معنی روح در اینجا جبرائیل است و گفته شد که فرشته کلان است که تنها را بفرستد و اما

قوله تعالى فاذا سويته ونفخت فيه من روحي فنفخا فيه
قول خدا تعالی پس چون برابر کردم او را و دمیدم در سینه از روح خود پس این اضافت

خلق وقيل اضافة تكريم كما يقال ناقة الله وبيت الله وأما قوله
آفرید ساخت و گفته شد که اضافت تکریم است چنانکه گفته میشود ستیزه نامه خدا و خانه خدا و اما قول خدا

تعالى فنفخا فيه من روحي اضافة تكريم على ما قد ساء وقيل
لما له پس دمیدم در او از روح خود پس این اضافت تکریم و التثنية است برای التثنية و ذکر الایم و گفته شد

معناه فنفخا فيه من روح جبرائيل عليه السلام وقيل
معنی این است پس دمیدم در او از روح خود جبرائیل علیه السلام و نیز این گفته شد

في عيسى روح الله كقوله تعالى وايدهم بروح منه ياب في ذكرين
در حق عیسی که او روح خداست مانند قول خدا تعالی و ده و کرد خدا را و شما را بروح از جانب خود بیاورد

الصور والبعث والحشر اعلم أن اسرافيل صاحب لقرن وخلق
صور اسرافیل و برحق و جمع نمودن بیاست بد آنکه بفرستد اسرافیل صاحب شام که از او امر گویند و آفرید

الله تعالى اللوح المحفوظ من درة يضاء طولها ما بين السماء
خدا تعالی لوح محفوظ را از مروارید که دراز است و دراز است و اما این آسمان

خدا تعالی روح محفوظ را از مروارید که دراز است و دراز است و اما این آسمان

وَالْأَرْضُ سَبْعُ مَرَاتٍ مُّعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ وَمَكْتُوبٌ فِيهَا مَا هُوَ كَائِنٌ

وزین جفت برابر این است و از میزان است بقدرش و نوشته شد در آن آنچه شونده است

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَلَا يُرَافِقُ إِلَّا رُبْعُ أَجْنِحَتَيْ جَنَاحٍ بِالْمَشْرِقِ وَجَنَاحٌ

تا روز قیامت و برابر اسرافیل چهار بال است یک بال مشرق است و یک بال

بِالْمَغْرِبِ وَجَنَاحٌ يُّسْتَقَرُّ عَلَيْهِ وَجَنَاحٌ يُّغْطِي بِهَا رَأْسَهُ وَجِهَهُ

بمغرب است و یک بال است که قرار میگیرد و یک بال است که میپوشد بآن سر خود و روبرو خود را

مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى حَيَاءً نَاسِئًا رَأْسَهُ تَحْتَ الْعَرْشِ أَخْلَقَ قُوَّةَ السَّمِ

از خوف خدا تعالی و حیاء از وی تمام فرمودند است سر خود را زیر عرش گیرند است بآن بال

الْعَرْشِ عَلَى كَفِّهِ أَنْ يَصْغُرَ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى مِثْلَ الصَّبِيِّ وَأَنْ

عرش را بر دوش خود و حیاء اسرافیل صغیر شود و از خوف خدا تعالی مانند بچگی پس چون

قَضَى اللَّهُ تَعَالَى شَتَائِي الْأَنْبِيَاءِ كَشَفَ الْغَطَاءَ مِنْ وَجْهِهِ وَيَنْظُرُ إِلَى

حکم فرماید خدا تعالی شتای انبیاء را که کشف کرد و از روی او برود و از آنجا خود را نظر کند پس

مَا قَضَى اللَّهُ تَعَالَى مِنْ حُكْمٍ وَأَمْرٍ وَلَيْسَ مِنَ الْمَلَكِ أَقْرَبُ مَكَانًا إِلَيْهِ

آنچه فرماید خدا تعالی از حکم و امر نیست از نزدیکان نزدیکتر در مکان بهر

مِنْ إِسْرَافِيلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْعَرْشِ سَبْعُونَ حِجَابًا وَمِنْ الْجِبْرِائِلِ

از اسرافیل در میان او و در میان عرش هفتاد حجاب است و از جبرائیل

الْحَبَابِ مِائَتَةَ خَمْسِينَ حِجَابًا وَمِنْ جِبْرِائِيلَ وَاسْرَافِيلَ سَبْعُونَ

حجاب دیگر است پانصد سال است و از جبرائیل و اسرافیل هفتاد

حِجَابًا وَمِنْ كُلِّ حِجَابٍ إِلَى مِائَةِ خَمْسِينَ حِجَابًا وَانَّهُ قَائِمٌ

برده است و از هر حجاب دیگر صد سال است و حیاء اسرافیل ایستاده

قَدْ وَضَعَ الصُّورَ عَلَى قَدْحِ الْإِيمَانِ وَرَأْسَ الصُّورِ عَلَى فَمِهِ وَيَنْظُرُ إِلَى

پایه نهاد و است صور را بر آن است خود و سر صور را نهاد بر دهن خود و انتظار میکند

اللَّهُ تَعَالَى مَتَى يَأْمُرُهُ يَنْفُخُ فِيهِ فَإِذَا انْقَضَتْ مَدَّةُ الدُّنْيَا

ای خدا تعالی که هر گاه فرمان دهد در آن پس از آنکه تمام مدت دنیا و دنیا

و از هر حجاب دیگر صد سال است و حیاء اسرافیل ایستاده

مِنْهَا رَاحَةُ الْإِنْسِ وَفِي وَاحِدٍ مِنْهَا رَاحَةُ الشَّيْطَانِ وَفِي وَاحِدٍ

روح انسان است و در چشم ازان ارواح شیطانان است و در یک چشم

مِنْهَا رَوْحُ الْبَرَاءَةِ وَهِيَ الْوَاوُ حَتَّى الثَّمَلَةِ وَالْبَقَّةُ اعْطَاهُ اسْرَافِيلُ

از این اردو ام چهار بار بیان و خرمند است کاسور و
و بنه کلان عطا کرد خدا این صورت را اسر جیل پس و

فَهُوَ وَاضِعُهُ عَلَى قَمِيهِ يَنْظُرُ مَتَى يَأْتِيهِ فَيَنْفِخُ فِيهِ ذَلِكَ نَفْحَاتِ نَفْحِ الْقَمَرِ

پسند است آنرا که درین مورد منتظر است که کی امر کرده بشود و پس بدیده آن سوار باز میدان مکه میدان خود

وَنَفَقَةُ الصَّحْقِ وَنَفَقَةُ الْبَحْرِ قَالَ حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ كَيْفَ

و یک دیندار برگ است و یک دیندار بر این سخن است گفت خدایه ۱ رسول خدا چگونه باشند

لَيَكُونَنَّ الْحَمَلُ بِقِ عِنْدَ التَّيْمِ فِي الصُّورِ قَالَ يَا حَذِيفَةَ وَالَّذِي نَفْسِي

مخلوق نزد و میدین و در صورت فرمود ۱۰۷ عذله قسم بان ذات کافیه من

يَبْدَأُ لِيَنْفَعُ فِي الصُّورِ فَتَقُومُ السَّاعَةُ وَالرَّجُلُ قَدْ رَفَعَ لِقَمَّةً

درست است بر آیه دیده شود و در صورت

الى فيه ولا يطعمها والتوب بين يديك يا الله فلا تلبسها وكذا

سوداں خود بخود غمزدگان او حاضر شدہ کے لئے رشتہ اندازہ کیا کہ رشتہ اندازہ کیا کہ

سید و دل محمد و محمد ابراهیم و جانی شیر رو و بیست و نایب است از اربابین خواهد بود اینرا گویند

لَاءَ عَلَى قَوْمٍ لِّشَبَابِ الْعَوَالِمِ وَمِنْهُ رَأْفَةٌ وَرَحْمَةٌ

باب في دبر الفح

آب دهل و گشنیز و فلفل سیاه و آب رازیانه و آب درمیان و روغن

لصوري والفرع لم يسم لفرع فيبيع من عند اهل السماء

مهر و خوف پس از آن دمیده شود و میدان خوف پس برسد و خفا را آسمان

وَأَهْلَ الْأَرْضِ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى وَلَسِبَ لِكِبَالٍ سَيِّرًا وَمَوْسَرًا

اہل زمین را اگر کسی را کہ خواہد خدا بیخاکے در میان خود کو خیمہ را ان شدند و دیگر و آسمان

موراً ورحف الارض رحفاً مثل السَّيْفِنةِ وتصبغ الحوامل حملها و

و این سخن رنجیده زمین چنین می‌نماید که در آب و بند زمان عالم حل خود را و

تذلل امرأته ولدها ونصير الولدان شيئا ونصير الشجعان

و از موش کند شمشیر دیند و سر خود را و خواهد شد اطفال بر آن سال و خواهد شد موش

هَارِبَةً وَقَدْ تَنَازَرَتْ عَلَيْهِمُ الْجُحُومُ وَكُسِفَتِ الشَّمْسُ وَخَسَفَ الْقَمَرُ
 زَارِكَةً كَانُوا يَحْتَقِرُونَ بِرَأْيَانِ سَنَابِلِ كَانُوا تَارِكِينَ شُرُوكَهُمْ يَوْمَئِذٍ
 وَكُسِطَتِ السَّمَاءُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ
 دُونَ سَاعَةٍ يَوْمَئِذٍ وَسَوَاءٌ أَعْلَمُوا أَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ يَوْمَئِذٍ حَافُونَ
 شَيْءٌ عَظِيمٌ وَيَكُونُ ذَلِكَ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَرَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ
 جِبْرِيلَ بَرَزَ بِرَأْيَانِ تَاجِ بِلِّسَالٍ وَرَأَيْتُ كَرْدَةً مِنْ أَرْبَابِ عِبَادِ اللَّهِ كَجِبْرِيلَ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 كُنْتُ فَرَمُودَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهِيَ الْمَدِينَةُ
 الْقَوَارِيكُ أَنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ لَمْ يَكُنْ يَدْرُونَ أَيَّ يَوْمٍ
 تَرْتَدُّ مِنْهُمْ وَكَانُوا يَحْتَقِرُونَ زَلْزَلَةَ الْقِيَامَةِ جِبْرِيلُ بَرَزَ بِرَأْيَانِ فَرَمُودَ أَيْ مَدِينَةَ كَلْبٍ وَرَأَى
 ذَلِكَ قَالُوا وَاللَّهِ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ ذَلِكَ الْيَوْمَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ
 أَنْزَلْنَا كِتَابَنَا وَرَسُولَنَا وَنَاثَرْنَا فَرَمُودًا وَرَأَيْتُ كَرْدَةً مِنْ أَرْبَابِ عِبَادِ اللَّهِ كَجِبْرِيلَ
 لَا يَمُوتُ وَلَا يَحْيَى وَلَا يَمُوتُ وَلَا يَحْيَى وَلَا يَمُوتُ وَلَا يَحْيَى وَلَا يَمُوتُ وَلَا يَحْيَى
 يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ كُلِّ أَلْفٍ سِتِّ مِائَةٍ وَتِسْعَةَ وَتِسْعِينَ إِلَى التَّارِ
 وَوَاحِدًا إِلَى الْحَيَّةِ فَيُشَقُّ ذَلِكَ عَلَى الْقَوْمِ وَوَقَعَ عَلَيْهِمُ الْبُكَاءُ وَالْحُزَنُ
 فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِي كَارِجُوا أَنْ تَكُونُوا أَرْبَعِ أَهْلِ
 الْحَيَّةِ لَمْ يَقَالَ لِي لَارِجُوا أَنْ تَكُونُوا أَرْبَعِ أَهْلِ الْحَيَّةِ فَقَرَحُوا فَقَالَ
 النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْبُشْرَى فَإِنَّمَا أَنْتُمْ فِي الْأَمْرِ
 بِمَنْزِلَةِ الْمَدِينَةِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَارَتُ بِأَوَّلِهَا بِشَارَتُ بِأَوَّلِهَا بِشَارَتُ بِأَوَّلِهَا

كُتِبَ فِي جَنَّةٍ لِّعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآخِذُ مِنَ الْفَيْحِ وَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَالُهُ زَمَةٌ أَنْزَلَ

مِنْهَا رَحْمَةً بَيْنَ الرَّحْمَنِ وَالْإِنْسِ وَأَهْوَأُ مِنْهَا تَعَاظِفُونَ وَهِيَ

وَأُخْرَى سَعَةِ وَتُسْعِينَ رَحْمَةً يَرْحَمُ بِهَا عِبَادَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ

يَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى إِبْرَاهِيمَ أَنْ يَنْفِخَ الصُّعْقَ فَيَنْفِخُ فَيَقُولُ آمِينَ اللَّهُمَّ

الْعَارِيَةَ أَخْرِجْ مِنْ بِلَادِ اللَّهِ تَعَالَى فَصُغِقَ وَمَاتَ أَهْلُ السَّمَاءِ وَ

أَهْلُ الْأَرْضِ بَيْنَ الْأَمَشَاءِ اللَّهُ وَهُمْ الشُّهَدَاءُ فَأَتَمَّ أَحْيَاءُ عِنْدَ كَرَمِ

يَرْزُقُونَ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ

اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ وَفِي الْخَبَرِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ

تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَكْرَمُ الشُّهَدَاءِ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

الْأَنْبِيَاءُ بِقَضَاءِ مَلِكِ الْمَوْتِ وَأَنَا كَذَلِكَ وَأَرَادَ الشُّهَدَاءُ

ثُمَّ كَرَامَاتُ لَوْ يَكُنْ مِنْهَا أَحَدٌ إِلَّا نَبِيًّا أَحَدُهَا أَنْ أَرَادَ أَحَدٌ

[illegible]

مَوْتِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْإِنْسِلْ ضَعُفًا مُضْعَفَةً

وَلَيْكُنْ مَعَكَ مِنَ الزَّيَّاتِ سَبْعُونَ أَلْفًا وَمَعَ كُلِّ زَيَّاتٍ سُلَيْسَةٌ

مِنْ سُلَيْسِلِ اللَّطِي قَبَادِي سَلَكِ الْمَوْتِ فَيَقِفُ ابْوَابَ الْبَرِّ وَالْخَيْرِ

الزَّيَّاتِ مَعَ السُّلَيْسِلِ فَيَنْزِلُ عَلَيْكَ الْمَوْتُ بِصُورَةٍ تُنْزَلُ عَلَى أَهْلِ

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَتُظَرُّ إِلَيْهِ مَا تَوَاطَا مِنْ قَبْلِهِ

إِبْلِيسُ يَزْجِرُهُ زَجْرَةٌ فَإِذَا هُوَ قَدْ صَبَقَ وَلَهُ خَرَّةٌ لَوْ سَمِعَهَا أَهْلُ

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ لَصَبَقُوا مِنْ تِلْكَ الْخَرَّةِ وَيَقُولُ مَلِكُ

لَهُ قَفْ يَا حَبِيبَتِ لِإِذِيقَاكَ الْمَوْتَ كَمْ مِنْ عَمْرٍاءَ رَكَنَهُ وَكَمْ مِنْ

قَرْنٍ أَصْلَحْتَ قَالَ فَيَهْرِبُ إِلَى الْمَشْرِقِ فَإِذَا هُوَ عِنْدَهُ وَالْمَغْرِبِ

فَإِذَا هُوَ عِنْدَهُ فَلَا يَزَالُ إِلَى حَيْثُ يَهْرِبُ ثُمَّ يَقُومُ إِبْلِيسُ فِي وَسْطِ

الَّذِينَ بَاعُوا أَنْفُسَهُمْ لِلدَّيْلِ يَقُولُ يَا دَمُّ مِنْ أَجْلِ خَيْرٍ

رَجِمًا مَلْعُونًا مَلْعُودًا يَقُولُ إِبْلِيسُ يَا مَلِكُ الْمَوْتِ يَا كَاسِيَتِي

وَيَا أَيُّهَا الْعَذَابُ تَقْبِضُ رُوحِي فَيَقُولُ يَكَلِّسُ اللَّطْفُ عَذَابَ السَّعِيرِ

و یایام عذاب قبض میفنی روح مرا پس گوید ملک الموت بکاسته از عذاب و روح و عذاب من الموت

وَأَيْدِي سَيِّئَةٍ وَيَقَعُ فِي الزَّابِ مَرَّةً بَعْدَ مَرَّةٍ حَتَّى إِذَا كَانَ فِي الْمَوْجِ

و ایستای سبیل طرد و می افتد در خاک چند بار تا آنکه چون رسد در جای نیک

الَّذِي أَهْطَ فِيهِ وَلَعَنَ فِيهِ وَقَدْ صَبَّ لَهُ الزَّابُ بَيْتًا بِالْكَلاِبِ نَحْدِ

خود آورده شد باشد در آن و لعنت کرده شد به و در آن بنحیت مراد را فرستگان عذاب با نهر یا نهر استیلا

لَتَنُونَهُ وَيَطْعَمُونَ وَيَقَعُ فِي الزَّرْعِ وَنَسْدَةُ الْكِرْبَةِ وَالْمَوَّةُ وَأَشَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

و بوسه میزنند و میخوردند و میخورند در آن و اقم شود و در آن از زرع و کرب و موی و در آن خود عذاب

بَابُ فِي ذِكْرِ قَضَاءِ الْأَشْيَاءِ ثُمَّ يَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى مَلَكَ الْمَوْتِ أَنْ يَهْبِطَ إِلَى

باب در ذکر قضای امور پس امر کند خداوند تعالی ملک الموت را اینکه فرود آید و در آن امر

كَأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ فَيَأْتِي مَلَكَ الْمَوْتِ إِلَى

چنانکه فرمود خداوند تعالی هر چیز را که شود هالک است مگر وجه او و تعالی پس آمد ملک الموت بسوی

الْبَحْرِ يَقُولُ لَهُ قَدْ انْقَضَتْ مَدَّتُكَ فَتَقُولُ أَتُذِّنُ لَنَا حَتَّى أَنْفُوحَ

دریا را و گوید دریا را بنحیت تمام شد مدت من پس گویند دریا که انون ده ما را تا گریه کنیم

عَلَى أَنْفُسِنَا فَتَقُولُ إِنَّ أَمْرًا جَاءَنَا وَابْنَ عَجَائِبِنَا وَقَدْ جَاءَ أَمْرٌ لِلَّهِ تَعَالَى

برهنه ما خود پس گویند دریا که ما را خبر شد ما و عجایب ما و حقیقت آمد فرمان خداوند تعالی

ثُمَّ يَصِيحُ عَلَيْهِمْ مَلَكَ الْمَوْتِ صَبِيحَةً فَكَانَ مَا وَهَالِكُمْ يَكُنْ لَمْ يَأْتِ إِلَى

پس از آن امر از ملک الموت او را خبر کرد پس گوید ایها برکت بنو پس از آن آمد ملک الموت بسوی

الْبَحْرِ يَقُولُ هَلْ أَقْدَ انْقَضَتْ مَدَّتُكَ فَتَقُولُ أَتُذِّنُ لَنَا حَتَّى أَنْفُوحَ

گویند و گوید ایها را بنحیت تمام شد مدت من پس گویند انون ده ما را تا گریه کنیم

عَلَى أَنْفُسِنَا فَتَقُولُ إِنَّ صَعُودِي وَفُوتِي وَقَدْ جَاءَ أَمْرٌ لِلَّهِ تَعَالَى

برهنه ما خود پس گویند که ما را خبر شد ما و فوت ما و حقیقت آمد فرمان خداوند تعالی

ثُمَّ يَصِيحُ عَلَيْهِمْ تَدْوِيَةٌ بِهَا كَمَا تَدْوِي رِجْلُ الرِّجْلِ

پس از آن امر از ملک الموت او را خبر کرد فی که در حوض شود بان او را خبر شد که در حوض شود

عذاب کلاب
و ایستای سبیل طرد
و ایستای سبیل طرد

نَحْنُ بَاقِي إِلَى الْأَرْضِ قَبُولُهَا قَدْ انْقَضَتْ مُدَّتُكَ فَيَقُولُ الْأَرْضُ

پس ازان آید ملک الموت بسوی زمین و گوید آرزای تو تمام شد مدت تو پس گوید زمین

إِنَّكَ لِي حَتَّى أُنْزِلَ عَلَى نَفْسِي قَتْلُكَ وَيَقُولُ ابْنُ مَكْنُونٍ وَهُوَ

اون ده مراد آن که بر جان خود پس گوید که زمین و گوید که رفتن آن غریبه است بگویند و من و هوای تو و غرض من

وَأَسْجَارِي وَأَنْهَارِي وَأَنْوَاعُ بَيَاتِي فَيُصِيبُهُ مَلَكُ الْمَوْتِ عَلَيْهَا صِغَةً

و درختان و دریاها و انواع سزای من پس آواز کند ملک الموت بر زمین آواز کرد و

فَيَنْسَا قَطْرَ حَيْطَانِهَا وَتَغُورُ فِيهَا مَيَاهُهَا ثُمَّ يَصْعَدُ إِلَى السَّمَاءِ

پس بفریاد آید از آسمان و فرو رود در زمین آبها را فرو کند و ملک الموت بسوی آسمان

فَيُصِيبُ عَلَيْهَا فَتَنْكَسِرُ الشَّمْسُ وَتُجَيِّفُ الْقَمَرُ وَيَتَنَاثَرُ الْجَوْمُ نَقْرًا

پس آواز کند بر سر آواز کرد و ملک الموت بر آفتاب و قمر و ستارگان پس

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا مَلَكُ الْمَوْتِ مَنْ بَقِيَ مِنْ خَلْقِي فَيَقُولُ الْمَلَأْتُ

بگوید خداوند تعالی ای ملک الموت کدام چیز باقی ماند از مخلوق من پس گوید ملک الموت آفرینم و من

الَّذِي لَا يَمُوتُ يَوْمَ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَحَمَلَةُ الْعَرْشِ وَالْعَبَا

برگزینان و دوایماده جبرائیل و میکائیل و اسرافیل و برداران عرش و همه

الضَّعِيفُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا مَلَكُ الْمَوْتِ أَلَمْ تَسْمَعْ قَوْلِي كُلُّ نَفْسٍ

ضعیف پس گویاید خداوند تعالی ای ملک الموت آیا نشنیدی قول مرا که هر نفس

كَذَابَةٌ أَمْوَاتٌ وَأَنْتَ مِنْ خَلْقِي خَلَقْتَ هُمَ فَيَمُوتُ وَفِي خَيْرٍ أَمْ أَمْوَاتٌ

چند و در کذب است و تو از مخلوق من هستی آفریدم ترا پس میمیرد و ملک الموت و در خیر و در بد

وَمَتَّ بَيْنَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ وَلَا يَمُوتُ شَيْءٌ غَيْرَ اللَّهِ تَعَالَى فَيَقِفُ الدُّنْيَا خَرَابًا

و گوید من خدای ملک الموت و در میان بهشت و دوزخ و دوایماده چیزی را که نمیرد و خداوند تعالی ایستاده و دنیا خراب

مَا شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى بِأَلَيْسَ فَاذْكُرْ خَيْرًا خَلَقْتُكَ بَعْدَ مَوْتِكَ وَفِي

آنچه خداوند تعالی بخواهد خدایتعالی بایست که در یاد داشته باشی و تو را آفریدم بعد از مرگت و در

الْجَنَّةِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يَخْشَرَ الْخَلَائِقَ يَحْيِ اللَّهُ جَبْرَائِيلَ

بهشت است هرگاه که خواهد خداوند تعالی ای که بر آفریند و بداند مخلوق آنند و کند خدایتعالی جبرائیل را

وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَعَزْرَائِيلَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أُولَئِكَ هُمُ الْإِسْرَافِيلُ فَيُحَادِثُونَ
 الصُّورَ مِنَ الْعَرْشِ فَيُخَبِّرُهُمُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى رِضْوَانِ الْجَنَّةِ فَيَقُولُونَ
 يَا رِضْوَانُ زَيْنِ الْجَنَّةِ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُمَّتُهُ تَقْرَأُونَ مَعَهُ
 الْبَاقِ وَلَوْ أَنَّ الْجَمْدَ حَلَّتَيْنِ مِنْ حِلِّ الْجَنَّةِ فَأَقُولُ لَهَا كَيْفَ هِيَ مِنَ الدُّنْيَا
 الْبَاقِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَهُمُ الْكُوفَةُ فَيَكُونُ لَهُ سِرٌّ جَاهِلٌ مَعَهُمْ
 يَا قُوتِ تَمْرٍ وَلِجَاهِهَا مِنْ زُبُرِ جَدِّ حَصْرَاءَ وَحَلَّتَيْنِ أَحَدَهُمَا حَصْرَاءُ
 الْآخَرُ صَفْرَاءُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَنْطَلِقُوا إِلَى قَابِ قَوْسَيْنِ فَيَبْدُوهُنَّ وَصَارَتْ
 أَرْضٌ قَاعًا مَقْصُفًا فَلَا يَدْرِيْنَ الْفَقِيرُ فَيُخْبِرُهُنَّ نُورُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِثْلَ الْعَمُومِ مِنْ مَكَانٍ قَابِ قَوْسَيْنِ إِلَى عِمَانِ السَّمَاءِ فَيَقِيلُ
 جِبْرَائِيلُ نَادَانْتَ يَا إِسْرَافِيلُ نَتِ مَنْ يُحْشَرُ لِلَّهِ فِي الدُّنْيَا فَيَقُولُ
 يَا جِبْرَائِيلُ نَادَانْتَ فَإِنَّكَ خَلِيلُهُ فِي الدُّنْيَا فَيَقُولُ أَنَا أَسْتَحْيِي مِنْهُ
 فَيَقُولُ إِسْرَافِيلُ نَادَانْتَ يَا مِيكَائِيلُ فَيَقُولُ مِيكَائِيلُ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدٌ فَلَا يُجِيبُهُ أَحَدٌ فَيَقُولُونَ لِمَ لَكَ الْمَوْتُ أَنْتَ

سَلام باد بر تو ای محمد پس جواب ندادند و هیچکس پس گویند این فرشتگان که الموت را اوار کن تو

فَيَقُولُ يَا أَيُّهَا الرُّوحُ الطَّيِّبُ ارْجِعْ إِلَى الْبَدَنِ الطَّيِّبِ فَلَا يُجِيبُهُ

پس گوید ملک الموت ای روح پاک باز ای بسوسه بدن پاک پس جواب نداد و او را

أَحَدٌ ثُمَّ يَنَادِي إِسْرَافِيلُ أَيُّهَا الرُّوحُ الطَّيِّبُ قُمْ فِي لَفْصِ الْقَضَاءِ

هیچکس پس از آن آواز کند اسرافیل ای روح پاک برخیز بر لبه جد کردن حکم

وَالْحِسَابِ الْعَرَضِ عَلَى الرَّحْمَنِ فَيُشَقُّ الْقَبْرُ فَإِذَا هُوَ جَالِسٌ فِي قَلْبِهِ

و حساب دعوت نمودن بر رحمن جل و ست نه پس شکافته شود قبر و همان حضرت پس در آن حال مخفی گشته باشد

وَيَنْفُضُ الزَّأْبُ عَنْ رَأْسِهِ وَجَنَّتْهُ فَيُعْطِيهِ جِبْرَائِيلُ حُلَّتَيْنِ

ای اژدها که را از سر مبارک خود در زمین مبارک خود پس عطا کند او را جبرئیل دو حلقه

وَالْبَرَقُ فَيَقُولُ يَا جِبْرَائِيلُ أَيُّ يَوْمٍ هَذَا يَقُولُ هَذَا يَوْمُ الْمُنَادَةِ

و برق را پس فرماید آنحضرت ای جبرئیل کدام روز است این روز گوید بر جبرئیل این روز نشانی است

وَالْحُسْرِ وَالْمَلَأَةُ هَذَا يَوْمُ الْمَسَاقِ وَالْبَرَقُ هَذَا يَوْمُ الْفِرَاقِ

و حشر و ملاط است و این روز روز نشاندن است بسوسه و اینها است و برق و این روز روزی است

هَذَا يَوْمُ التَّلَاقِ فَيَقُولُ جِبْرَائِيلُ لَبَنِي فَيَقُولُ يَا مُحَمَّدٌ مَعِيَ

این روز روز ملاقات است و منان را پس فرماید آنحضرت ای جبرئیل لب نیت ده و این گوید جبرئیل ای محمد با من

الْبَرَقُ وَلِوَاءِ الْحَمْدِ وَالتَّاجُ فَيَقُولُ لَسْتُ أَسْأَلُكَ عَنْ هَذَا فَيَقُولُ

برق و علم و تاج است پس فرماید آنحضرت من سوال میکنم ترا از این چیز را پس گوید

الْحَمْدُ قَدْ فَتَحَتْ وَالتَّطَوُّرُ وَاسْتَعْدَدْتُ وَقَدْ زُخِرْتُ لِقَدْرِكَ

جبرئیل حشر تحقیق کن که ده شد و منتظر است و آماده شد و حقیق آنست که شد بر سر آن حرف

وَالْتَّارِقُ قَدْ أَغْلَقْتُ فَيَقُولُ لَسْتُ أَسْأَلُكَ عَنْ هَذَا أَوَّلًا كُنْ

و آنکه در آن روز بسته شد پس فرماید آنحضرت که سوال کنم ترا از این و لیکن

أَسْأَلُكَ عَنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ لَعَلَّكَ تَرَكْتَهُمْ عَلَى الصِّرَاطِ فَيَقُولُ

سوال میکنم ترا از اهلیت شهر که شاید تو که استی بایستی این ترا بر جبرئیل صراط پس گویند

إِسْرَافِيلَ وَعِزْرَةَ رِيَّيَا مُحَمَّدٍ مَا نَفَحْتَ الصُّورَ بَعْدَ فَيَقُولُ أَلَا نَطَابَتْ

اسرافیل قسم است بعزت رب من ای محمد ند میدم من صور را هنوز پس فرماید آنحضرت الحال است

نَفْسِي وَفَرَّتْ عَيْنِي وَبَاغَدَ النَّاجِ وَالْحَلَّةُ وَبَلِيسَمَا وَبِرَكِبَ الْبَرَّاقَ

نفس من در روشن شد چشم من پس بگریه آنحضرت تاج را و خلعت را بپوشید آنرا و سوار شود بر ابراق را

بَابُ فِي ذِكْرِ الْبَرَّاقِ وَرَدَفِي الْحِكْرَاتِ لِلْبَرَّاقِ جَنَاحَيْنِ يُطِيرُ بِهِمَا

باب در ذکر بر ابراق دارد شده در خبر که تحقیق بر ابراق را دو بال است که می پروان و بال

مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَوَجْهُهُ كَوَجْهِهِ الْإِنْسَانِ وَلِسَانُهُ كَلِسَانِ

در میان آسمان و زمین و روی بر ابراق مانند روی انسان است و زبان او مانند زبان

الْعَرَبِ وَاضِحٌ الْجَبِينِ خَمْسُ الْقُرَيْنِ رَفِيقُ الْإِذْنَيْنِ وَهَمَامِنْ زَبْرَجِدٍ

عرب کن ده پیشانی است و سطر و دستخ است باریک گوشها است و این دو گوش از زبرجد

أَخْضَرُ اسْوَدَ الْعَيْنَيْنِ وَيُقَالُ كَالْكُؤُوبِ الدَّرِّيِّ وَنَاصِيَتُهُ مِنْ

سبز است سیاه چشمان است و گفته میشود که چشمان وی مانند ستاره های درخشان است پیشانی او

رَأْفُوتٍ حُمْرَاءُ وَذَنْبُهُ كَذَنْبِ الْبَقْرِ مُكَالٌ بِالذَّهَبِ الْأَحْمَرِ يَدْنُهُ

بیاقوت سرخ است و دم او مانند دم گاو است ملع کرده شده است بطلا سرخ بدن

كَالْبَقَرِ وَيُقَالُ كُلُّ لَهَا وَسٍ فَوْقَ الْحَارِدُونَ الْيَغْلُ سُمِّيَ بِذَلِكَ

را مانند گاو است و گفته میشود که باشد بر ابراق مانند طاقوس کلان بود و از خر خورد و در از سر نام نهاده شود

لِكُونِهِ سَرِيعَ السَّيْرِ كَالْبَرَقِ فَلَمَّا دَنَى مُحَمَّدٌ لِرَكِبِ الْبَرَّاقِ جَعَلَ

بر آن بر آوردن وی مقرر شد را مانند برق پس هرگاه نزدیک شود محمد تا سوار شود بر ابراق را

يَضْطَرِبُ وَيَقُولُ وَعِزْرَةَ رِيَّيَا كَيْنِي إِلَّا النَّبِيَّ الْهَاشِمِيَّ

اضطراب در گشته کند و گوید قسم است بعزت رب من سوار نشود مرا مگر نبی هاشمی

أَلَا يُحْيِي الْقُرَيْشِيَّ مُحَمَّدٌ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ صَاحِبُ الْقُرْآنِ فَيَقُولُ

ای طایفه قریشی محمد بن عبد الله که صاحب قرآن است پس گویند

أَنَا مُحَمَّدٌ الْقُرَيْشِيُّ الْهَاشِمِيُّ فَيَرْكَبُ تَمْرِيطُ إِلَى الْعَرْشِ فَيَجْرُ

من محمد قریشی هاشمی است پس سوار شود بر ابراق را پس از آن روان شود به عرش پس میروند

سَاجِدًا أَيْنَادِي أَرْفَعُ رَأْسَكَ لَيْسَ هَذَا يَوْمُ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ بَلْ هَذَا

آنحضرت در اینجا مجله کننده پس او را داده شود که بر سر خود را نیست این روز رکوع و سجود بلکه این روز

يَوْمُ الْحِسَابِ وَالْعَذَابِ أَرْفَعُ رَأْسَكَ وَأَشْفَعُ فِي أَمَّتِكَ وَسَلِّقُ

روز حساب و عذاب است بر او سر خود را و شفاعت کن و رحمت تو است تو سوال کن تا داده شود

فَيَقُولُ إلهي وَعِزَّتِكَ اسْأَلُكَ فِي أَمَّتِي فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَعْطَيْتَكَ

پس گوید ای خدا من قسم است به عزت تو و در حق است خود پس گوید خدا بفرماید (دام ترا

مَا تَرْضَى يَقُولُ تَعَالَى وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ثُمَّ يَأْمُرُ

آنچه را دوستی تو را که تو خواهی خدا بفرماید و بر آنچه زود باشد که عطا کند ترا پس در کار تو پس یعنی شوی پس از آن امر کند

اللَّهُ تَعَالَى السَّمَاءَ بِأَنْ يَمْطُرَ مَطَرًا يَمْطُرُ السَّمَاءَ مَكِّي الرَّجَالِ

خدا بفرماید آسمان را اینکه بارش کند بارش کردی پس بارش کند آسمان آب را مانند میسر مردم

أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَيَكُونُ الْمَاءُ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ اثْنَيْ عَشَرَ ذِرَاعًا

چهل روز و شود آب بالای هر چیز دوازده

فَيَنْبِتُ الْخَلْقَ مِنْ ذَلِكَ الْمَاءِ كُنْبَاتٍ الْبَقِلِ حَتَّى يَتَكَمَّلَ جَسَامُهُمْ

پس بروید مخلوق از آن آب مانند رویدن سبزه تا که کامل شود بدنه آن ایشان

كَمَا كَانَتْ تَمْطُرُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَنِ الْمُلْكُ

چنانکه بود در دنیا پس از آن بفرماید خدا آسمان و زمین را پس گوید خدا بفرماید ای من کیست با و باشد

الْيَوْمَ فَلَا يَجِيبُهُ أَحَدٌ تَابِئًا وَتَالَتَا لَمْ يَقُولِ اللَّهُ تَعَالَى لِلَّهِ الْوَاحِدِ

امروز پس جواب ندهد او را هیچکس گوید این را و هم بار و سوم بار پس گوید خدا بفرماید ای خدا و احد

أَلْعَمَاءُ يَقُولُ ابْنُ الْجَبَّارِ وَابْنُ أَنْبَاءِ الْجَبَّارِ وَابْنُ الْمُلُوكِ وَابْنُ

عالم است و گوید که بکار منند چهره کنندگان و بکار منند چهره کنندگان و بکار منند با و نشان و بکار منند

أَنْبَاءِ الْمُلُوكِ وَابْنُ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ رِزْقِي وَيُعْبِدُونَ غَيْرِي ثُمَّ يُصَيِّدُ

پس از آن با و نشان و بکار منند آنکه میخورند رزق مرا و عبادت کنند غیر من پس از آن شکار

الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوتِ تَمْتَدُّ الْأَرْضُ الَّتِي عَمِلَ عَلَيْهَا

کوهها مانند بستم محو چهره می شود پس از آن بدل کرده شود زمین آن زمین که کرده شد بر روی

الْمَعَاصِي فَيَنْصِبُ عَلَيْهَا حَبْرًا وَتَوَقَّى الْأَرْضَ مِنْ قِصَّةٍ يَضَاهِي قِصَّةَ

گناهان پس بر پا کرده شود بر این زمین درون رخ را آورده شود زمین دیگر از نفحه سنجید پس بر پا کند

اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَيْهَا وَرَوَى عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ

خدا اینغاے جنت را بران در دایت شده از عائشه رضی الله عنها که تحقیق دے گفت لعنت اے رسول خدا

يَوْمَ تَبْدُلُ الْأَرْضَ غَيْرَ الْأَرْضِ إِنَّ النَّاسَ يَوْمَئِذٍ قُلُوبُهُمْ

روز بیل بدل کرده شود زمین بغير این زمین گناهان شدند مردم از روز فرمود سوال کرده

عَنْ شَيْءٍ عَظِيمٍ مَا سَأَلَنِي عَنْهُ غَيْرُكَ النَّاسُ يَوْمَئِذٍ عَلَى الصِّرَاطِ

از من چیز سے بزرگ که سوال نکرد مرا از این امر بزرگ مردم در آن روز بر پلیم اطمینان

بَابُ فِي ذِكْرِ نَفْحَةِ الصُّوَرِ نَفْحَةُ الْبَحْرِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى

باب در ذکر دیدن صور و بر تحقیق مردم پس از این فرماید خداے

يَا إِسْرَافِيلُ قُمْ وَأَنْفِخِ الصُّوَرِ نَفْحَةً الْبَحْرِ فَيَفْجَرُ وَيُنَادِي أَيْتُهَا

تعالی اے اسرافیل برخیز و دم صور را دمیدل بر تحقیق پس بدید اسرافیل و آواز کند اے

الْأَرْضِ أَوَّحَ الْخَارِجَةِ وَالْعِظَامُ النَّخْرُ وَالْأَجْسَادُ الْيَلْبِيتُ وَالْعُرُوقُ

ارواح برآمده از بدنها را سخنان مایه بسیده و اے بدنهای رزیده و می رهاے

الْمَنْقُطَةُ وَالْجُلُودُ الْمَنْفَرَّةُ وَالشُّعُورُ السَّاقِطَةُ قَوْمٌ الْفَضْلُ

بریده و اے پوستهای جدا شده و اے گوشتهاے ساقط شده برخیزید برای خدا نمودن

وَالْقَضَاءُ فَيَقُومُونَ يَا مَرْءُ اللَّهِ تَعَالَى فَإِذَا قَامُوا يُنْظَرُونَ إِلَى السَّمَاءِ

و حکم کردن خدا اینغاے پس برخیزند نام خدا یقیناے پس چون برخیزند نظر کنند بسوی آسمان

قَدْ زَالَتْ وَالْأَرْضُ قَدْ بَدَّلَتْ وَالْأَجْمَالُ قَدْ سَبَّحَتْ وَالْأَلْوَانُ

که تحقیق زایل و برچم شده و سوزین که تحقیق بدل گشته و بسوی که بپا که تحقیق اروان شده و بسوی

الْعُشَارُ قَدْ عَطِلَتْ وَالْأَوْحُوشُ قَدْ حُشِرَتْ وَالْأَنْبَاءُ قَدْ سَجَّتْ

عده شتران باره از تحقیق معطل گذاشته شد بسوی حیوانات چشم که تحقیق جمع کرده و بسوی که تحقیق افروخته

وَالْأَنْفُسُ قَدْ رُجَّتْ وَالْزِّيَانَةُ قَدْ أَحْضَرَتْ وَالْأَنْفُسُ قَدْ رُجَّتْ

و بسوی ارواح که تحقیق پیوست کرده شد باجها و بسوی که عذاب که تحقیق حاضر کرده شد بسوی

الشمس قد كبرت والى الموائين قد نصبت والى الجنة قد ألفت عنت

والتعجب

نفس ما أحضرت يدلل قوله تعالى قالوا يويلنا من بعثنا من

نفس ما أحضرت يدلل قوله تعالى قالوا يويلنا من بعثنا من

رفيدنا فيجيبهم المؤمنون هذا وما وعد الرحمن وصدق المرسلون

فيخرجون من القبور جاثيا وعمرانا وسئل عن النبي صلى الله عليه

واله وسلم عن معنى قوله تعالى يوم ينفع في الصور فتأنون أفواجا

فبلى رسول الله صلى الله عليه واله وسلم حتى بل الثياب عن

دموع عينية ثم قال أيها السائل سئلتني عن أمر عظيم أن يجسر

يوم القيمة أقوام من أمتي على اثني عشر صيفا الأول يجسرون

يوم القيمة على صورة القرادة وهم القاتلون في الناس كقوله

تعالى والفتنة أشد من القتل وقال النبي صلى الله عليه

واله وسلم الفتنة أشد من الزنا والثاني يجسرون يوم القيمة على صورة

الخنزير وهو أن يكون للشيخ والثالث يجسرون عما نابز دون

الحول

والتعجب

وَيَعْلَمُونَ يَالنَّاسِ وَهُمْ الَّذِينَ يُجَاوِزُونَ فِي الْحُكْمِ قَوْلَهُ تَعَالَى وَإِذَا

رآه آیدند مردم سببنا بیانی خود و ایشان آمانند که تجاوز کنند در حکم چنانکه فرمودن خدا تعالی و چون

حُكْمَ بَيْنِ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ لَبِيعُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ

حکم کند در میان مردم حکم کند بعد از تحقیق خدا بیخا له پسندیده است آنچه پسندید شما را آن تحقیق

كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا أَوِ الرَّابِعُ يُحْشَرُونَ صَمَا وَبِكَمَا وَهُمْ الْعَجَبُونَ بِأَعْمَالِهِمْ

بست شمرند امینا وستم چهارم برانگیخته شوند کران و گنگان و ایشان عجب اند گانند بعملهای خود

قَوْلَهُ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فُجُورًا أَوِ الْخَامِسُ يُحْشَرُونَ

چنانکه قول خدا بیخا له است تحقیق خدا دوست نمیدارد کسی را که باشد گزاف و گشتن فرزند و ستم بر اینگونه شوند

يُسَبِّلُ وَيُحْشَرُونَ مِنْ أَقْوَاهِمُ الْيَقِينُ وَيُغْضَوْنَ السُّلْطَمُ يَا قَوْمِ أَهْمُ وَهُمْ

کرده ان و جاری باشد از دهنهای ایشان ریم و بخایند زبانههای خود را بدهنهای خود و ایشان

الْعَمَاءُ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لَكُمْ قَوْلُهُ تَعَالَى إِنَّا مَوَدُّونَ النَّاسِ

علمای باشند آن علما که مخالفت میکنند با قرآن خود را چنانکه فرمودن خدا بیخا له است یا ایا نمیکند مردم را

لَا تَدْرُسُونَ أَلَيْسَ لَكُمْ قَوْلُهُ تَعَالَى إِنَّا مَوَدُّونَ النَّاسِ

نیک و فراموش نمیکند دشمنهای خود را و شما میخواهید کتاب را آری پس نمیدانید

السَّادِسُ يُحْشَرُونَ عَلَى أَجْسَادِهِمْ مِنْ نَارٍ هُمُ الشَّاهِدُونَ

ششم برانگیخته شوند در حالیکه بر بدنهای ایشان چراغها باشند از آتش و ایشان گواهان

يَا قَوْمِ قَوْلُهُ تَعَالَى أَذْ تَقُولُونَ بِالْأَشْجَارِ أَفَلَا تَعْلَمُونَ يَا قَوْمِ أَهْمُ مَا

ای مردم باشند چنانکه فرمودن خدا بیخا له است چون فرمایند فیترا از زبانهای خود و میکنند بدان خود سخنی

لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَالْحُسُوبَةُ هِيَ مَا وَهَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَظِيمٌ

را بود شمار تحقیقت آن دانسته و نمیدانستند از آسمان و از نزد خدا بزرگ بود و چراغند چون

سَمِعْتُمْ هَذِهِ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ هَذَا لَسْبَحْنَا هَذَا هَيْهَاتَ عَظِيمٌ

شنیدیم از این میگوید میزد ما را که زبان داریم این سخن را پاکیت زبانی خدا این افزاء بزرگ است

وَالسَّابِعُ يُحْشَرُونَ أَقْدَامُهُمْ عَلَى جِوَاهِرٍ مَعْقُودَةٍ بِأَوَاصِيهِمْ

وستم هفتم برانگیخته شوند و در حالیکه قدمهای ایشان بر پیشانیهای ایشان بسته باشند بگویمهای ایشان

وَمَنْ اشْتَدَّ نَتْنًا مِنَ الْحَيْفَةِ وَهُمْ الَّذِينَ يَدْعُو الشُّهُوَ وَالذَّائِرَ كَقَوْلِ

وایتان سخت تر باشند و بر سر گوا و دار و ایشان آنکس اند که بر سر و گردن مشهورها و لذتهاست و همانرا خداوند

تَعَالَى أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَالنَّاسُ مِنْ خَشَرَةٍ

خدا بیخداست آن گروه اند که خریدند زندگی دنیا را بر یاد کردن آخرت و قسم هشتم بر اینجمله شود

كَالسَّكَارَى يَسْقُطُونَ وَيَقْعُونَ يَمِينًا وَنَهْمًا لَهُمْ الَّذِينَ

مانند مستان می افتند و می افتند چنانچه راست و چپ و ایشان آنکس اند

يُمِيعُونَ خَقَّ اللَّهُ تَعَالَى كَقَوْلِهِ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْفُقُورُ

که می شکند حق تعالی چرا چنانکه قول خدا بیخداست ای کسانی که ایمان آورده اید فقر و در راه

مِنْ طَبِيعَتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمَا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَالتَّاسِعُ

از باب خیر ما می افتد کسب کرده اید و از آنچه برای آورده ایم بر شما از زراعت زمین و قسم نهم

لِخَشَرَةٍ وَعَلَيْهِمْ سَرَابِيلٌ مِنْ فَطْرَانٍ وَهُمْ الَّذِينَ يَغْتَابُونَ

بر اینجمله شود و بر ایشان جاها باشند از رفتن که بر سرشان نماند و ایشان آنانند که عینیت کنند و

يَجَسَّسُونَ وَيَتَسَوْنَ بِالْهَيْمَةِ وَالْغَيْبَةِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا تَجَسَّسُوا

جاسوسه کنند و دیرند سخن چینی و عینیت کردن چنانکه قول خدا بیخداست و جاسوس می کنید

وَلَا يَغْتَابُ بَعْضُكُم بَعْضًا أَجَبْتُ أَحَدَكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

و باید که عینیت نکنید بعضی از شما بعضی را ایما و دست داند که از شما آنکه خورد گوشت برادر مرده خود را

فَكَرِهْتُمُوهُ وَالْعَاقِبَةُ لِلْخَشَرَةِ وَالسَّيِّئَةِ خَارِجَةٌ مِنْ قِفَاهُمْ وَهُمْ

پس گروهی که عیب داشتند آنرا و قسم دهم بر اینجمله شود و زبانه های ایشان برآمده باشند از پس گردن ایشان و

الَّذِينَ كَانُوا أَجْدَثَ ثَوْبٍ فِي الْمَسَاجِدِ يُحْدِثُ الدُّنْيَا كَقَوْلِهِ تَعَالَى

آنانند که بودند که سخن می کردند در مسجد ما سخنهاست و میا چنانکه قول خدا بیخداست

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا وَالتَّانِي عَشَرَ

و حقین مسجد را بر سر خداست پس بخوانید یا خدا یکس را و قسم دوازدهم

والتَّانِي عَشَرَ

والتَّانِي عَشَرَ

يُحْشَرُونَ عَلَى صُورَةِ الْخَازِيِرِ وَهُمْ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا أَقْوَلُ

برالبعثه شود بر صورت خازان و ایشان آنانند که میخوردند سود را

تَعَالَى كَانُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً وَفِي الْجَنَّةِ عَنْ مَعَادِ جَبَلِ

تعالی است بخورید سود را و چند و چند و در جهنم است از معاد بیل

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ وَيَوْمُ الْحِسْرَةِ

که روایت کرده از پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که چون شود روز قیامت و روز حسرت

وَالْتَدَامَةِ يُحْشَرُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ أَقْبَى عَنْ قُبُورِهِمْ أَتَاعَشْرَ فَوْجًا

و پیغمبی برانگیزاند خدا تعالی از امت من از قبرهای ایشان و از ده فوج را

مِمَّا الْفَوْجُ الْأَوَّلُ يُحْشَرُونَ عَنْ قُبُورِهِمْ وَيَسْأَلُهُمُ الْيَدَانِ وَالرَّجُلَانِ

اما اول برالبعثه شوند از قبرهای خود و بپرسد هر یک ایشان دستها و پاها

فَيَتَنَادَى مَتَادِي مِنْ قَبْلِ الرَّحْمَنِ هُوَ كَأَنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ الْجِيرَانَ ثُمَّ

پس آواز کند آواز کند از طرف خدا که ایشان آنکسند که اید امیدادند همایگان را پس

يَا تَوَّابُوا لِمَ تَتُوبُوا فَمَا هَذَا جَزَاءُ هُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ كَقَوْلِهِ

ای مروتند و توبه نکردند پس این جزای ایشان است و باز گفت ایشان بسوی ایشان است چنانکه قول خدا

تَعَالَى وَالْجَارُ إِذَا دُخِيَ الْقَرْيَ وَالْجَارُ الْجَنِبِ وَأَمَّا الْفَوْجُ الثَّانِي

خدا تعالی است و احسان کند به همسایه صاحب قرابت و همسایه اجنبی و اما فوج دوم

يُحْشَرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ عَلَى صُورَةِ الدُّبَّةِ وَيُقَالُ عَلَى صُورَةِ

برالبعثه شوند از قبرهای خود بر صورت چهار پایها و گفته میشود که بر صورت

الْخَازِيِرِ فَيَتَنَادَى مَتَادِي مِنْ قَبْلِ الرَّحْمَنِ هُوَ كَأَنَّ الَّذِينَ

خازان باشند پس آواز کند آواز کند از طرف خدا که ایشان آنانند

يَتَهَا وَتُونَ عَلَى الصَّادَةِ ثُمَّ يَتُوبُوا فَمَا هَذَا جَزَاءُ هُمْ

که توبه میکنند بر نماز پس از آن مروتند و توبه نکردند پس این جزای ایشان است

وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى قَوْلِ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ

و باز گفت ایشان بسوی ایشان است چنانکه قول خدا تعالی است پس وای نماز گزاران که ایشان

عَنْ صَلَواتِهِمْ سَاهُونَ وَأَمَّا الْفُوجُ الثَّالِثُ فَحُشِرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ

از نماز خود غفلت کنند و بر چه فوج سوم است پس بر آفتخته شوند از قبرهای خود

وَبَطُونٌ مِثْلُ الْجِبَالِ مَمْلُوءَةٌ مِنَ الْحَيَّاتِ وَالْعَقَّارِبِ كَمِثْلِ الْبَغَالِ

و شکمهای ایشان مانند کوهها مملو باشد از ماران و کز و ماران که آنها مانند استرگان باشند

فَيَنَادِي مَنَادٌ مِنْ قَبْلِ الرَّحْمَنِ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ مَنَعُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ

پس آواز کند آواز کننده از طرف خدا اگر ایشان آنکه مانند که منع کردند زکوة را پس

مَاتُوا وَلَمْ يَتُوبُوا فَهَذَا أَجْرُ أُوْلَئِكَ هُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لَقَوْلِهِ تَعَالَى

از آن مردند و توبه نکردند پس این جزای ایشان است و بازگشت ایشان بسوی خدا و درخت استغفر

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَفْقَهُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

آنکه گنجینه کنند طلا و نقره را و حرج کنند آنرا در راه خدا

فَيَسْتَرْهَمُهُمْ جَذَابُ أَلِيمٍ فَيَجْعَلُ اللَّهُ تَعَالَى يَكُلُ دَانِقٌ مِنْهَا لَوْحًا

پس ایشان را و ایشان را بجناب دردناک پس گرداند خدا اینها را بهر دانه که آن مقداریست جوست

مِنَ النَّارِ فَتَكُونُ يَهُاجِيَا هُمْ وَجَنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ

تخته از آتش پس دانه دانه شود بان تحت پیشانیهای ایشان و پهلوهای ایشان و پشتهای ایشان و کفهای ایشان

لَا نَفْسَكُمْ فَذَوْقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ وَأَمَّا الْفُوجُ الرَّابِعُ فَحُشِرُونَ

این اجزاست که جسم گردید از اجزای خود پس بپشید و بچرخید و بدید که جسم میکردید از اجزای خود و حرج چهارم

مِنْ قُبُورِهِمْ وَيُخْرِجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ دِمَاءُ هُمْ وَأَمْعَاءُ هُمْ

از قبرهای خود و جاری بود از دهنهای ایشان خونهای ایشان و رودههای ایشان

سَاقِطَةٌ وَالنَّارُ يُخْرِجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ فَيَنَادِي مَنَادٌ مِنْ قَبْلِ الرَّحْمَنِ

آنکه دانه باشد و آتش می برآید از دهنهای ایشان پس آواز کند آواز کننده از طرف خدا

هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَانُوا فِي الْبَيْعِ وَالشِّرَاءِ ثُمَّ مَاتُوا وَلَمْ يَتُوبُوا

که ایشان آنکه مانند که در بیع و خرید و در بیع و خرید پس از آن مردند و توبه نکردند

فَهَذَا أَجْرُ أُوْلَئِكَ هُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى

پس این است جزای ایشان و بازگشت ایشان بسوی خدا و این است مانند مردان خداست

اِنَّ الَّذِيْنَ يَشْتَرُوْنَ بِعَدْلِ اللّٰهِ وَاِيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيْلًا وَّامَّا الْقَوْجُ الْخَامِسُ
بمقتضى انك نيك خريدند بعهده خدا و سوگند ما به خود ميت گمرا و ليكن قوج پنجم
 فَيَجْتَنِبُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ وَلَهُمْ رَاحَةٌ اَنْتُمْ مِنَ الْجَهَنَّةِ قَبِيْلًا
پس بر آليخته شوند از قبرهاى خود و مرگشان را بويى پاك كنند و از مرگ و آتش آواز كنند
 مَتَادٍ مِنْ قَبْلِ الرَّحْمٰنِ هُوَ الَّذِيْنَ كَفَرُوا بِالْمَعَاصِي سَيِّئَاتٍ اَمِّنَ النَّاسُ
آواز كننده از جانب خداى تعالى كه اينان انك منذ كه پوشيدند گناهان را در پرده از مردم
 وَلَمْ يَخَافُوا اللّٰهَ ثُمَّ مَاتُوا وَلَمْ يُتُوبُوا فَاُولَٰئِكَ اَجْرُهُمْ وَمَصِيْرُهُمْ اِلَى
و نه ترسيدند از خدا بپناهى پس مردند و توبه نكردند پس اين جزاى اينان است و بازگشت اينان بسوى
 النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالٰى لِيَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللّٰهِ وَهُم مَّ
آتش است برك فرمودن خدا بپناهى ميوشند گناهان را از مردم و هي پوشيدند از خدا و اينان است
 وَّامَّا الْقَوْجُ السَّادِسُ فَيَجْتَنِبُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ قَطُوعَةً اَلَا رَقِمَ مِنْ
و اما قوج ششم پس بر آليخته شوند از قبرهاى خود و رحا بكنند بر پيه باشت حلقه هاى اينان از
 الْاَقْفِيةِ قَبِيْلًا مَتَادٍ مِنْ قَبْلِ الرَّحْمٰنِ هُوَ الَّذِيْنَ يَشْهَدُونَ الزُّوْرَ
پس گواهى پس آواز كنند از جانب خدا اينان گواهى كه گوايه مى دادند بداروغه
 وَلَكِنْ اَوْ مَاتُوا وَلَمْ يُتُوبُوا فَاُولَٰئِكَ اَجْرُهُمْ وَمَصِيْرُهُمْ اِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ
و اگر چه ميگفتند مردند و توبه نكردند پس اين جزاى اينان است و بازگشت اينان بسوى آتش برك فرمودن
 تَعَالٰى وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّوْرِ حَقَّقَ اللّٰهُ عَمْرِيْكَ يَه وَلِقَوْلِهِ
خدا تعالى و اجتناب كنيد از سخن دروغ و ابل بر او را كه حقيقتى حق تعالى ترس از خدا كان و در بر فرمودن
 تَعَالٰى وَالَّذِيْنَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّوْرَ وَاِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ وَ الزَّامَا وَّامَّا
تعالى و ايندگان خدا انك گوايه مى دهند دروغ را و چون بگذرند بگذرند و من بركان و اما
 الْقَوْجُ السَّابِعُ فَيَجْتَنِبُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ وَالسَّيِّئَاتِ لَيْسَتْ فِيْ اَفْوَاهِهِمْ
قوج هفتم پس بر آليخته شوند از قبرهاى خود و زبا بكنند بپاى اينان بازگشت در جهنم اينان
 يَجْرِى الدَّمُ وَالْقَيْمُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ قَبِيْلًا مَتَادٍ مِنْ قَبْلِ الرَّحْمٰنِ
خون و قيمه از دهان آنها مى آيد اينان پس آواز كنند از خداى تعالى كه

هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَلْمُونَ الشَّاهِدَةَ ثُمَّ مَا قَالُوا كَمْ يَتَّبِعُونَ هَذَا جَزَاءُ هُمْ

کراتان آگسند که می پرسیدند که ای راس ازان مرد و تو نیز نکردی اینست جزای این

وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا تَكْفُرُوا الشَّاهِدَةَ وَمَنْ يَكْفُرْهَا

باز گفت اینان بسوی آتش است بر آن مرد و خدا باینکه می پرسید که ای راس که بود آن

فَإِنَّهُ أَثَرُ قَلْبِهِ ۚ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ عَلَيْهِ وَأَمَّا الْفَوْجُ الثَّامِنُ

پس تحقیق گفتگار است دل او و خدا باینکه شما میکنید داناست و اما فوج هشتم

فَيَحْشُرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ نَارَ السَّوَادِ وَهُمْ وَأَرْجُلُهُمْ فَوْقَ رُءُوسِهِمْ

پس بر آتشی ستود از قبرهای خود و گویا کرده شده بر آتشی همان بالا نه سر ایشان

يَجْرِي مِنْ فَرْجِهِمْ أَنْهَارٌ مِنَ الْقَبْرِ وَالصِّدِيدُ فِيهِ مُنَادٍ مِنْ

جای از فرجهاست آتشی از راس و رازد آب پس آواز کند آواز کند از طرف

الْجَحِيمِ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَزُونُ قَوْمًا قَالُوا كَمْ يَتَّبِعُونَ هَذَا جَزَاءُ هُمْ

عذاب کراتان آگسند که زنا میکردند پس ازان مرد و تو نیز نکردی اینست جزای این

وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا تَقْرُبُوا الزَّانِيَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً

و باز گفت اینان بسوی آتش است بر آن مرد و خدا باینکه می پرسید که ای راس که بود آن

وَسَاءَ سَبِيلًا وَأَمَّا الْفَوْجُ الثَّاسِعُ فَيَحْشُرُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ مَسْوَدَةً

و بد راه است و اما فوج نهم پس بر آتشی ستود از قبرهای خود سیاه

الْوُجُوهُ وَزُرْقَةُ الْعَبْرُونَ وَبَطُونُهُمْ مَمْلُوءَةٌ مِنَ النَّارِ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنْ

اوست و سرچشمه و شکلهای ایشان بر آتشی از راس که بود آواز کند آواز کند از

قَبْلِ السَّرْحَمَنِ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَكَلُوا أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا ثُمَّ قَالُوا كَمْ يَتَّبِعُونَ هَذَا

طرف خدا کراتان آگسند که خوردند مالهای یتیمان را بظلم پس ازان مرد و تو نیز نکردی

هَذَا جَزَاءُ هُمْ وَمَصِيرُهُمْ إِلَى النَّارِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى الَّذِينَ يَأْكُلُونَ

پس اینست جزای ایشان و باز گفت اینان بسوی آتش است بر آن مرد و خدا باینکه می پرسید که ای راس که بود آن

أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا يَأْكُلُونَ فِي بَطُونِهِمْ سِرًّا ۚ

مالهای یتیمان را بظلم خپن منیت که میخورند و در شکلهای خود آتش را

و خود را با شوقی که آیدند و نهام و اما فوج هم پس بر این سخن متوجه از قزلباشی خود

بمرض جذام و برص پس آواز گنجد آواز گنجد از طرف خدا اگر ایشان رنگشان از آنکه میفرمان شدند

مادر و پدر گیسوانان مردند و قوتی نگرفتند پس این است جزای ایشان و بازشت ایشان بسوی کشتی است

چنانکه فرمودن خواست و بندگی کنید خدا را و شریک کنید با او چیزی را و بکنید با مادر و پدر

چند ۱۱۰ فوج یازدهم پس برافکنده شود از قترهای خود در حالیکه کورستان

دہلے کے نشان و چشمہ ستان و دندان شہل ماسد شاخہ کے گل و ولہائے ایشان افشا رہے ماسد بہر

سینہ کے نشان و زخم ہمارے ایشان واقع شود و در شکلہائے ایشان و بر راہنہائے ایشان وحی برآید

شکریاے ایشان بیدار پس آواز آمد آواز گنگنه از طرف حد اکثر ایشان آنکس نزد که نویسنده نشسته بود

حجر ثم ما لوا ولحقنيو با احمد اجزا ومرد مسيحيين هم في النار

(Faint handwritten notes at the bottom of the page)

جنا بچہ فرمود خدا بے انتہا ہے است ای آئینہ ایمان آور دیند و عمار و بقیان

اصحاب و اولاد مریدین میں السیطن را بنیویہ

وَأَمَّا الْفَوْحُ الثَّانِي عَشَرَ فَيَحْتَمِلُ أَنْ يَكُنْ نُبُورُهُمْ وَجُوهَهُمْ مِثْلُ

_____

الْقَبْرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ فَيَمْرُونَ عَلَى الصَّرَاطِ كَالْبَرْقِ الْخَاطِفِ فَيَنَادِي مُنَادٍ

و هفت چهاردهم پس بگذرند بر بل صراط و تند برق خالغیس آواز کند آواز کننده

مَنْ قِيلَ الرَّحْمَنُ هُوَ لَأَنَّ الَّذِينَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَحَافِظُوا عَلَى الصَّبْرِ

از طرف خدا اینان آنکسند که کردند کارهای نیک را و محافظت کردند بر نمازها

الْخَمْسِينَ فِي أَوَّلِ لَوْفٍ مَعَ الْجَمَاعَةِ وَهُمْ أَعْيُنُ الْمُعَاصِي لَمْ مَاسُوا

پنجاهگانه در اول وقت با جماعت و منع میکردند مردم را از گناه فانیس از آن مردند

عَلَى التَّوْبَةِ فَمِنْ جَزَائِهِمْ وَصِيْرُهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ

بر توبه پس اینست جزای ایشان و پاداش ایشان بسبب است با مغفرت و رحمت

وَالرَّضْوَانِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى رَاضٍ عَنْهُمْ وَهُمْ رَاضُونَ عَنِ اللَّهِ

و رضای خدا اینست پس تحقیق خدا اینها را راضی است از ایشان و تحقیق ایشان راضی اند از خدا

تَعَالَى كَقَوْلِهِ تَعَالَى أَنْ لَا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَالْبَشْرُ بِالْجَنَّةِ الْقَرِيبِ

تعالی مانند فرمودن خدا اینها را و بگو کاران اینکه خوف میکنند و اندوه میکنند و نگرانی است شما را این است

كُنْتُمْ تَعِدُّونَ وَكَقَوْلِهِ تَعَالَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

شما که وعده دادید و شما که فرمودن خدا اینها را است که راضی شد خدا از ایشان و ایشان راضی شدند از خدا

ذَلِكَ مَنْ خَتَمَ لَهُ بَابُ فِي ذِكْرِ نَشْرِ الْخَلَائِقِ مِنْ قُبُورِهِمْ

این جزای آن کسی است که میزدن در بواب و در ذکر برآکنده شدن مخلوق از قبرها

يَقَالُ إِنَّ الْخَلَائِقَ إِذَا نَشَرُوا مِنْ قُبُورِهِمْ يَقِفُونَ وَقَوْفًا

گفته میشود که تحقیق مخلوق چون برانگیخته شوند از قبرها

الْمَوْضِعَ الَّذِي نَشَرُوا فِيهَا أَرْبَعِينَ سَنَةً لَا يَأْكُلُونَ وَلَا يَشْرَبُونَ

موضع که برانگیخته شده اند از آن چهل سال نخورند و نه نوشند

وَلَا يَجْلِسُونَ وَلَا يَتَكَلَّمُونَ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ بِمَ يَعْرِفُ أَهْلُ

و نه بنشینند و نه سخن گویند گفته شد ای رسول خدا بکدام چیز متاخره شوند

الَّذِينَ مِنْ أُمَّتِكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ قَالَ إِنَّ أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمْرٌ

و این از امت تو روز قیامت فرمود که تحقیق امت من روز قیامت سفید

مُحَلُّونَ مِنْ أَثَرِ الْوُضُوءِ وَفِي الْحَيَاةِ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَبْعَثُ اللَّهُ

الْخَلَائِقَ مِنْ قُبُورِهِمْ فَيَأْتِي الْمَلَكَةَ عَلَى رُؤُسِ قُبُورِهِمْ وَيَسْئَلُ

رُؤُسَهُمْ وَيُنْشِرُ مِنَ التُّرَابِ مِنْهُمْ إِلَّا مَنْ مَوَّضِعَ سَجْدَةٍ فَيَسْأَلُ

تِلْكَ الْمَوْضِعَ فَلَا يَذْهَبُ التُّرَابُ مِنْهَا فَيُنَادِي مُنَادٍ مَرْقَبِلُ

الرَّحْمَنِ لَيْسَ هَذَا مِنْ تُرَابٍ قُبُورِهِمْ مَا هِيَ تُرَابٌ فَحَارِبَهُمْ

دَعُوا مَا عَلَيْهِمْ حَتَّى يَمُتُّوْنَ وَيَعْبُرُونَ عَلَى الصَّوَارِثِ وَيَدْخُلُونَ

الْجَنَّةَ حَتَّى أَنْ كُلَّ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَعْلَمُ أَنَّ هَذَا أُمِّي وَعِبَادِي

وَرَوَى عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَبْعَثُ اللَّهُ مِنَ

الْقُبُورِ قَاوِمِي اللَّهِ تَعَالَى إِلَى رِضْوَانٍ يَارِضْوَانُ قَدْ أَخْرَجْتُ

الصَّامِمِينَ مِنْ قُبُورِهِمْ جَالِعِينَ عَاطِشِينَ فَاسْتَقْبَلَهُمْ بِشَرَابٍ

وَطَعَامٍ وَشَبَّوْا ثُمَّ فِي الْجَنَّةِ فَيَصْرُخُ رِضْوَانُ يَا أَيُّهَا الْغُلَّامَانِ

وَيَا أَيُّهَا الْوَلَدَانُ وَهُمَا الذَّيْنِ كُمُ يَتَّبِعُوا الْحُكْمَ حَتَّى مَا تَوَالِيَنِي فِي يَطَاقِي

واله كودكان واینان آن طفلان اند که ترسیه و پیشتند احکام را تا که مرده باشند یا بیدارند

النُّورُ فَحَقُّعُونَ عِنْدَهُ الْزَّمِينَ عَدَدُ التَّرَاكِيبِ وَأَقْطَارِ الْأَمْطَارِ

نور پس حق تعالی و کودکان نوره ضوای زیاد و ترا عدد خاک و قطرهاے باران

وَكُوَالِبِ السَّمَاءِ وَأَوْدَاقِ الْأَشْجَارِ بِالْقَاهَةِ الْكَثِيرَةِ وَالْأَطْعَمِ

و ستارهاے آسمان و درههاے درختان با میوههاے بسیار و اطعمههاے

السَّمِينَةِ وَالْأَشْرَبَةِ الْذَائِدَةِ فَإِذَا كَفَّوْهُمْ وَأَطْعَمَوْهُمْ ذَلِكَ

بجرب و شربتههاے لذیذه پس چون آن غلمان ملاقات کنند بار و نوره داران و طعام بخورند ایشانرا

تَقُولُ هَذَا كُلُّوْا وَاشْرَبُوا هَذَا كَمَا اسْكُفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ اللَّهُمَّ

این طعام جنت گویند غلمان و ایشانرا بخورید و نوشید گوارا بسبب آنچه پس فرستاده بودم در ایام گذشته ایام

أَرْسَلْنَا وَرَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ قَالَ

روز سه کن ما را در روایت کرده است از ابن عباس رضی الله عنه که گفت فرمود

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ تَفْرَضُ أَحْمَرُ الْمَلِكِ

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سه نفر اند که مصافحه کنند ایشانرا در روز قیامت

يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِذَا خَرَجُوا مِنْ قُبُورِهِمْ الشَّهَادَةُ وَمُصَابِقَةُ الشَّهْرِ مَضَى

روز قیامت چون برآیند از قبرهاے خود ازین قسم شهادت اند و مصافحه در روز در آن ماه مضی

وَصَامُوا يَوْمَ عَرَفَةَ وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

در یوم روزه داران روز عرفه اند و روایت است از عائشه رضی الله عنها که گفت رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ فِي الْجَنَّةِ قَصُورًا مِنْ دَرٍّ وَيَا قُوتَ

صلی الله علیه و آله و سلم که تحقیق در جنت کوشکها اند از در و ارید و یا قوت

وَزَيْبَرَجْدٍ وَذَهَبٍ فَضَيْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمِنْ هَذَا قَالَ لِمِنْ صَامَ

در زبیرجد و طلا و نقره پس گفتم ای رسول خدا برای آنکه باشد این کوشکهاے فرمود برای آنکه

يَوْمَ عَرَفَةَ وَقَالَ يَا عَائِشَةُ إِنَّ أَحَبَّ الْأَيَّامِ إِلَى اللَّهِ يَوْمُ

یوم عرفه فرمود ای عائشه تحقیق و دسرین روزهاے پس رسول خدا روز

الْجُمُعَةِ وَيَوْمَ عَرَفَةَ فَتِلْكَ مِنْ الرِّحْمَةِ وَإِنْ أَبْغَضَ إِلَيْكُمْ الْيَهُودُ وَنَحْنُ فَكُلٌّ مِنَ الْغَالِطِينَ

جمعه و روز عرفة است سبب آنکه در این روز از نازل رحمت است چنانچه بدترین روز برای یهودی و نصاری و مجوس است

الْجُمُعَةِ وَيَوْمَ عَرَفَةَ وَقَالَ يَا عَائِشَةُ مَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا يَوْمَ عَرَفَةَ

جمعه روز عرفة است و هر مومنانی عایشه صبح کرد روز عرفة دارد و در روز عرفة

فَقَالَ اللَّهُ عَلَيْهِ تَلَايَا بَابُ الرِّحْمَةِ وَإِذَا أَفْطَرَ وَشَرِبَ الْمَاءَ

گفت ای خدا اگر کسی در روز عرفة از رحمت و چون افطار کند و نوشد آب را

يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلَّ عَرْفٍ فِي جَسَدِهِ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ احْمَرْ لِي طَلُوعَ

طلب آمرزش کند بر آنکه او هر روز که در بدن او است و گوشت یا الهی رحم کن او را تا طلوع

الْفَجْرِ وَفِي خَيْرِ آخِرِ خَيْرِ الصَّائِمِينَ مِنْ قُبُورِهِمْ وَهُمْ يَوْمَ يَوْمِ يَرْجُ

صبح و در خیر دیگر است که بر آید از روز و از آن از قبرهای خود و اینان شناخته شوند خوشبختی

صَيَّامِهِمْ وَيَتَلَقَّونَ بِالْمَوَائِدِ وَالْأَبَارِقِ يُقَالُ لَهُمْ كُلُّوا افْقِدُوا

روزهای ایشان و ملاقات کرده شوند بخوابان طعام و کوزه های نقره و گنج شود و اینان را بخورند و اینان

جَعَلَهُمْ حِينَ سَبَعِ النَّاسِ وَاشْرَبُوا فَقَدْ عَطِشُوا حِينَ رَوَى

گذاشته بود دید و اینکه میرسد بود مردمان و نیز سبب یافتن شد بود دید و اینکه سبب بود دید

النَّاسِ وَاشْرَبُوا فَيَا كَلُونَ وَكَيْشْرُونَ وَكَيْشْرُونَ وَالنَّاسِ فِي

مردم و اگر راحت بیند پس حور و نوازند و اگر راحت کنند و مردم باشند در

الْحِسَابِ قَدْ جَاءَ فِي الْخَيْرِ أَنَّ لَيْلَةَ عَشْرَةِ أَنْبِيَاءٍ وَ

حساب و نوازند در خبر که بوسید و نشوند بدینها و ده نفر پیغمبران و

الشُّهَدَاءُ وَالْعُلَمَاءُ وَالْغُرَاةُ وَحَامِلُوا الْقُرْآنِ وَالْمُؤَدِّرُونَ وَالْأَمَامُ

شهیدان و علمایان و غازیان و حافظان قرآن و مؤدیان و امام

الْعَادِلُونَ وَالْمُرَاةُ إِذَا مَاتَتْ فِي نَفْسِهَا وَمَنْ قُتِلَ بِظُلْمٍ وَمَنْ مَاتَ

عدل کنندگان و آمران که مرده باشند بر ایندن در نفسی و بیکدشته شده باشند ظلم و بیکد مرده باشند

يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَتِهَا وَفِي الْخَيْرِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

یوم جمعه یا شب جمعه و در خبر است از پیغمبر صلی الله علیه و آله

وَصَوْمَ رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَرَمَضَانَ وَقَالَتْ قُلْتُ هَلْ يَجْتَمِعُونَ يَوْمَ
در روز داران ماه رجب و شعبان و رمضان سوار باشند و گفتند عاقلتر از گفتم ایابر ایگفته میشود و میرسد

الْقِيَمَةِ قَالَ نَعَمْ الْأَنْبِيَاءُ وَأَهْلُهُمْ وَصَوْمَ رَجَبٍ وَشَعْبَانَ
قیامت فرمود و آنرا پیغمبران و اهل بیت ایشان در روز داران ماه رجب و شعبان

وَرَمَضَانَ فَإِنَّهُمْ يَجْتَمِعُونَ لَأَجْوَعُ لَهُمْ وَلَا عَطَشَ وَسَائِرُ النَّاسِ
در رمضان پس پیغمبران ایشان سوار باشند یا سوار شوند که سوار ایشان در روز عاقلتر از گفتم مردم

يَجَائِعُونَ وَيُقَالُ لِكُلِّ قَوْمٍ يَجْتَمِعُونَ إِلَى أَرْضِ الْمُحْسِنِ عِنْدَ بَيْتِ
گرسنه باشند و گفته میشود که هر کس را از ایشان که سوار را سوارند زمین عاقلتر از گفتم

الْمُقَدَّسِ فِي أَرْضٍ يُقَالُ لَهَا سَاهِرَةٌ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَإِنَّمَا هِيَ كَجَرَّةٍ
المقدس و زمین که گفته میشود آنرا ساهره فرمود و خدا بقا به پس جز این نیست که آنرا گفته

وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ وَيُقَالُ إِنَّ الْخَلَائِقَ فِي الْعَرَصَاتِ تَكُونُ
یکباره از تنه است پس تا همان ایشان در زمین آمده باشند و گفته میشود که جمیع مخلوق در عرصه یا ساهره

مِائَةً وَعِشْرِينَ صَقًّا طَوَّلَ كُلُّ صَقٍّ مَسِيرَةَ أَرْبَعِينَ أَلْفَ سَنَةٍ
صد و بیست صفت دراز است هر صفت بمقدار مسافت چهل هزار سال بود

وَعَرَضَ كُلُّ صَقٍّ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ وَيُقَالُ إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُمْ
و پنهانی هر صفت مسافت هزار سال بود و گفته میشود که جمیع مؤمنان از ایشان

ثَلَاثُ صَقُوفٍ وَالْبَاقِي كَفَرَةٌ وَرَوَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ
صفت باشند و باقی کافران باشند و روایت کرده شده از عبد الله بن

عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ
عباس رضی الله عنه روایت کرد از پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که گفتند آنحضرت فرمود و گفتند

أَمَقُّ مِائَةً وَعِشْرِينَ صَقًّا وَهَذَا أَحَدُ وَصْفِ الْمُؤْمِنِينَ أَنَّهُمْ
امت من بصد و بیست صفت باشند و این روایت صحیح تر است و صف مؤمنان چنین باشند

بَيَضُ الْوُجُوهِ عُرُفُ الْجَلْدِ وَصِفَةُ الْكُفَرِيِّنَ أَنَّهُمْ أَسْوَدُ الْوُجُوهِ
از پیغمبران ایشان سوارند و سفید و صفت کافران آنکه سفید ایشان سیاه رود

مَقَرَّيْنِ وَمَعْدَيْنِ مَعَ الشَّيْطَانِ بَابٌ فِي ذِكْرِ سَوْقِ الْخَلَائِقِ

بزرگوارانسته و مغرب باشد با شیطانان باب در ذکر ابدان مخلوق

إِلَى الْخَشْرِ يُقَالُ يَسَاقُ الْكُفْرُ وَيَسَاقُ الْمُؤْمِنُونَ لِيُجَاهَدُوا

سبوی محشر گفته میشود که را نه سفید کافران را بهایه حرد و را نه شود مؤمنان را بهایه کوفلان

وَقَالَهُمُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْخَشْرِ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَقَدْ أَوْ

ایستاد و سواران را ایشان فرموده آید ایستاده بر مذکبه جمع کنیم بر بزرگان سبوی رحمان بهمان که گمان

نَسُوقُ الْجَرْمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرَدَاهُ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِيُخَشِرَ الْمُؤْمِنُونَ

برایم که بکاران را سبوی و دوزخ گشتگان فرموده آنحضرت علیه السلام جمع کرده شود مؤمنان

لِكَيْ نَأْتِيَ عَلَى نَجَاتِهِمْ وَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى

سوار شده گان را بهایه کوفلان خود و چون شود روز قیامت فرماید خدا سے نغایه

لِلْمَلَائِكَةِ لَا تَمْسُونَ عَلَى عِبَادِي لِأَجَلِ بِلْ أَرْكَبُوهُمْ عَلَى الْبُحَائِبِ

مردم گشتگان را روان کنید بر من بندگان مرا یا پیاده بلکه سوار کنید ایشان را بر بهایه کوفلان خود

فَأَنَّهُمْ أَعْتَابُ كُتُوبٍ فِي الدُّنْيَا لَا يَهْ كَانُ فِي الْأَبْتَدَاءِ صَلَبُ إِبْرَاهِيمَ

پس تحقیق ایشان عادت گرفته اند سوار کرده نیا زیرا که تحقیق بود و را نه انوار است پدر ایشان

مَرَكِبُهُمْ ثُمَّ يَجْعَلُ ذَلِكَ رَحْمَةً لِّأَهْلِ سِتَّةِ أَشْهُرٍ مَرَكِبُهُمْ فِي بَيْنِ

مرکب ایشان پس از این شد رحمت و را ایشان شش ماه مرکب ایشان پس و بیکم

وَلَدَاهُمْ أَهْلُهُمْ سَتَيْنِ لِلْأَرْضَاءِ وَبَعْدَ ذَلِكَ عَنَ إِبْرَاهِيمَ

زایدات از مادر و ایشان پس کنایه را و ایشان دو سال برایشان روان و بعد از آن که در ایشان

تَمَّ الْجَبَلُ وَالْيَغَالُ وَالْحَجِيرُ مَرَكِبُهُمْ فِي الْيَرِّ وَالسُّفُنُ فِي الْبَحْرِ وَ

پس از آن که بهایه و ستران و خزان مرکب ایشان بودند در بیابان یا کشتیها بودند در دریا یا

جِبِينَ مَا تَوَافَقُوا أَخْوَانَهُمْ وَجِبِينَ قَامُوا عَنْ فُجُورِهِمْ لَا يَمْسُونَ

ایشان زو قتی که مردند پس گمان برادران ایشان قتی که بر خاستند از قبرهای خود نروند

لِأَجْلِ قَامُوا عَنْ عِبَادَةِ الرَّكُوبِ وَكَانَ يَقْدَرُونَ أَلَمْ يَشْأَوْ فَقَدْ مَوَّ

ای پیاده پس تحقیق ایشان که موی از سواران را طاعت ندارند پیا ده رفتن را پس پیش کنید

بِحَالِهِمْ وَهِيَ الضَّحَا يَا فَيَدُ كِبُولِهَا وَيَقْدُ مُونِ إِلَى الْمَوْلَى

اسپان کو تلمان البسائر وانی غربا بنیاسه ایشان اندر سوزند انرا وین آیند پس سیوے مولے خود

لَكَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَمِعُوا أَصْحَابَكُمْ قَالُوا

پس از بخت فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم فرمود کنید قریاتیا که خرد را بس

عَلِ الصَّالِحِينَ طَاعَتُهُمْ يَأْتِي فِي ذِكْرِ حُسْنِ الْخَلْقِ فِي الْبَرَادِ أَكْثَرُ

آن قدر باشد که هر یک از اهل صراط سوار بر آن است و در آن جمع کردن مخلوق در محضر درجه است که چون

يوم القيمة يجمع الله تعالى خلق الأولين والآخرين في صعيد

مقامت جمع کند خدا استغفارے مخلوق اولان و اخراں را در زمین

وَالْحَدِيثُ مِنَ الْمَشْرِقِ وَنَسَبُهُ عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَرْفًا

واحد و نوزد و یک شود آفتاب از سر ما کے ایشان و سخت شود بر این روز قیامت کرمی از این

فَمِنْ جَعْلِهِ مِنَ النَّارِ كَالْأُطْلُثِّ ثُمَّ يَبْدِئُ مَنَادِيًا مَحْتَسِرًا خَلَاةً أَوْ أَلْطَقُوا

پس از آنکه بانه مسافر پس از آن که او را زکند آواز کند و او را زکند که ای گروه مخلوق برید

الظَّالِمِينَ فَتَطْلِفُونَ. وَهِيَ ثَلَاثٌ فِي وَاقِعَةِ الْمُؤْمِنِينَ وَفِرْقَةٍ

[illegible]

لَمْ يَكُنْ فِي زَمَانِهِ قَدْرٌ وَلَا أَصَابَتْهُ الْهَوَاكِي وَالْوَطْأُ صَارَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

افزون و یک فرقه سلطان پس چون رسید عیون بان سایه رود و آن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا اللَّهَ يَوْمَ تُرْفَعُ السُّورَةُ أُولَٰئِكَ نَظَرْنَا عَلَيْهِمْ لَسْنَا فِيهِمْ لِغِيَاظِنَا بِهِمْ قِسْطٌ وَلَا لَمُحَذِّزِنَا بِهِمْ وَقَدْ خَلَّيْنَا قُلُوبَهُمْ قَلْ أَوَلَمْ يُحِصُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ السِّرَ الْخْفِيُّ أَوْ لَا يُحِصُوا

النور في ذلك قال الله تعالى احذروا الى

برگور پس از بیعت فرموده است مرا به این که بره بپوشوی

تَلَّتْ شَعْبَ إِيلَافٍ وَأَحْرَالَ لَهْوَهُ

سہ شاخ تا آخریت پس گئے بالیقہ بر سرے اس فغان

والدخان لهم على رؤس النهرين والنور يوم

رَسُولَ الْمُؤْمِنِينَ فَمِنْ حِرْمَانِهِ تَقْوَمُ عَلَى رَسُولِ الْمُنَافِقِينَ لَا تَمُوتُ كَانُوا

سراپه مومنان پس گریه یا بلند بر سر کس منافقان از جهنم که بودند

يُخْتَارُونَ مِنَ الْحِرْمَانِ فِي الدُّنْيَا كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَقَالُوا لَا تَقْرَأُوا

که بپذیرید و از حرمی در دنیا چنانکه فرموده است خدا تعالی و گفتند مگر

الْحِرْمَانِ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ وَالذُّخَانُ عَلَى رُءُوسِ

گریه گویا آتش و درخت سخت تر است از روی گریه اگر باشد که بفهمند و دود باشد بر سر کس

الْكَافِرِينَ لَا تَمُوتُ كَانُوا فِي الدُّنْيَا فِي الظُّلُمَاتِ فَنُورُ الْآخِرَةِ كَذَلِكَ كَقَوْلِهِ

کافران ازین جهت اگر کشته شوند در دنیا و تاریکیها که کفر پس در آخرت بخیر باشد مانند فرمود

تَعَالَى وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَكْثَرُ لَيْسَ لَهُمْ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى

تعالی و آنانکه کافر شدند اند و در میان ایشان و در میان ایشان را از نور ایمان بسوی

الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ وَالنُّورُ عَلَى رُءُوسِ

تاریکیها که کفر ایشان اصحاب آتش ایشان در آن آتش همیشه باشند و نور باشد بر سر کس

الْمُؤْمِنِينَ لَا تَمُوتُ كَانُوا فِي الدُّنْيَا عَلَى النُّورِ فَنُورُ الْآخِرَةِ كَذَلِكَ قَالَ اللَّهُ

مومنان از جهت کایشان بودند در دنیا بر نور ایمان پس در آخرت ایشان باشند فرمود خدا

تَعَالَى اللَّهُ وَلِيَّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَقَالَ فِي

تعالی خدا دوست آنکسانست که ایمان آورده اند بر کار ایشان را از تاریکیها بسوی نور فرمود خدا

صِفَاتِهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ

صفای مومنان روز قیامت روزیکه بینی مومنان مردان و زنان را که میشتابند نور ایشان

بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرُكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتِ نَجْمِي مِنْ تَحْتِهَا

بین بر روی ایشان و بپاهاست ایشان را ستارایان از آسمانها است که میروند و از زیر آنها

الْأَنْهَارُ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سَبْعَةٌ نَفَرَ

جبههها و فرمود رسول خدا تعالی علیه السلام و آل و سلم هفت نفر اند

أُظْلِمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى فِي ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ أَمَامَ عَازِلٍ

که سایه خدا تعالی در سایه عرش خود روزیکه سایه نباشد مگر سایه عرش بادشاه عزوجل

وَسَابِقٌ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَرَجُلَانِ تَحَابَبَا فِي اللَّهِ وَرَجُلٌ

رجو آنکه که در عبادت خدا بیغالی باشد و دوم که با یکدیگر محبت دارند و راه خدا و تحقیق

طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ حُسْنٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِنِّي أَخَاكِ اللَّهُ رَبُّ

طلب کند او را از آن صاحب حسن و جمال بر آن ناپس گوید آن شخص من میسر هم از خدا برادر دار

الْعَالَمِينَ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهُ خَالِيًا عَنِ الرِّيَاءِ وَفَاضَتْ عَيْنَاهُ مِنْ

عالمیان و تحقیق کند که میگوید خدا را خالی از ریا و اشک بریزد و در جمیع اواز

خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِمِائَةٍ فَأَخْفَاهُ حَتَّى لَا يَعْلَمَ

خوف خدا بیغالی و تحقیق صدقه دهد به دست راست خود پس پنهان کند و هر آن صدقه را تا آنکه

شِمَالَهُ مَا يَنْقُورُ بِمِائَةٍ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مَعَلَّقٌ بِالسُّجْدَةِ إِذَا خَرَجَ مِنْهَا

نماند دست چپ او آنچه صدقه داده به دست راست خود و تحقیق کند که در مخلوق باشد سجده چون بر آید از سجده

حَتَّى يَعُودَ إِلَيْهِ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا

تا آنکه باز گردد و مسجد فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم

جَمَعَ اللَّهُ الْخَلَائِقَ يُبَادِي مُتَادِينَ أَهْلَ الْفَضْلِ أَفَيَقُومُ أَنْاسٌ

جمعه کند خدا بیغالی مخلوق را و محشر آواز کند آواز کند و هر که با ستم را از بزرگی فرمود اخفرت با ستم بعضی

وَهُمْ يَسِيرُونَ سِرًّا إِلَى الْجَنَّةِ فَتَلْقَاهُمْ الْمَلَائِكَةُ وَيَقُولُونَ إِنَّا

مردم ایشان را روند متبادیان سیر در جنت پس ملاقات کنند ایشان را فرشتگان و گویند ما

نَرَاكُمْ سِرًّا إِلَى الْجَنَّةِ فَمَنْ نَدِمَ يَقُولُ نَحْنُ أَهْلُ الْفَضْلِ وَيَقُولُونَ

می بینیم شما را سیر است بهندگان سیر به جنت پس سینه شما گویند ما اهل فضل هستیم پس فرشتگان

مَا كَانَ فَصْلَكُمْ يَقُولُونَ إِذَا ظَلَمَ عَلَيْكَ نَصَبْنَا وَإِذَا سَيَّءَ

چیز خیر بود و فضل شما گویند اگر مردم چون ظلم میشد بر ما صبر میکردیم و چون بد میشد

إِلَيْنَا عَفَوْنَا فَيَقُولُونَ هُمُ الْجَنَّةُ فَمِنْ جَنَّةِ الْعَالَمِينَ ثُمَّ

ما عفو میکردیم پس گویند فرشتگان بزرگان است جنت پس این جنت خراجه پس میگویند که ایشان را

يُبَادِي مُتَادِينَ أَهْلَ الصَّالِحِينَ يَقُومُ أَنْاسٌ وَهُمْ يَسِيرُونَ

آواز کند آواز کند و همانند اهل صبر پس بایستند مردم و ایشان را روند

سَمِعَ إِلَى الْجَنَّةِ فَنَلَقَهُمُ الْمَلَكُ وَيَقُولُونَ إِنَّا نُرِيكُمْ إِلَى الْجَنَّةِ سَمِعَ

[illegible]

فمن انتم فيقولون نحن اهل الصبر فيقولون ما كان صبركم

بسیار بختیاری گویند او شانی ۱۰ ایل صبر بستم پس گویند در شنگان چه بود و صبر شما

فَيُؤْتُونَ كِتَابَ الصِّبْيِ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَلِصِبْيِ اللَّهِ عَنِ مَتَاعِي اللَّهِ وَيَقُولُونَ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين أجمعين

لَهُمْ فِي الْجَنَّةِ شُرَافِي مُتَابِدِ ابْنِ الْمُخَابُونَ فِي اللَّهِ فَيَقُولُونَ

مراد از آنست که پیش از آنکه او از کسند و بجای آنکه محبت کند کان یا مهر و در راه خدا بپای

ويعبرون إلى الجنة سراً فلقمهم الملائكة ويقولون

و اینان میرود و بسوی جنت نیت بان پس ملاقات کند ایشانرا و فرستندگان و گویند

أَلَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ نَبِيٌّ خَلَّى فِيكُمْ آيَاتِهِ فَذَكَرُوا

ایستاد شایسته ایستادگان به جنت پس رسیدند شما این گویند آنزوم اجمعت گفتند گایتم

يَسْأَلُ اللَّهَ يَهُودُونَ مَا كَانَ الْحَاقُّ بِكَ فِي اللَّهِ يَقُولُونَ كُنَّا

در آن غذا پس گویند فرستادن چه بود و عیبت شده در راه خدا گویند مردم بود و این

شَاقَّ فِي اللَّهِ وَيَتَبَاذَلُ فِي اللَّهِ وَيَقُولُونَ لِمَ أَدْخَلُونَا الْجَنَّةَ

محببت میگویم با سر کرد راه خدا و تقوی میگردیم در راه خدا پس گویند فرستادن این را و در این راه

سَمِيعًا يَسْمِعُ صَوْتَ الْغُلَامِ الْفَتَى وَهُوَ فِي الْمَدِينَةِ الْمَكِينَةِ

و اما در این کتاب که در این کتابخانه است

[illegible]

و

مَنْ رَأَى رَسُوْلَ اللهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَدْ رَأَى رَسُوْلَ اللهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٢٢

والمسلمون على ما كان عليه آباؤهم يوم توفوا

1870

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَعَرْضُهُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
نیت معبود مگر خدا محمد ز مناد است و عرض دی مابین آسمان و زمین است
 سِنَانُهُ مِنْ يَاقُوتٍ حُمْرَاءُ وَقَبْضَتُهُ مِنْ فَصَّةٍ بَيْضَاءُ وَزَيْجُلُهُ
نوک سر از یاقوت سرخ است و قبضه او از فقهه سفید و زنجیر او
 خَضْرَاءُ وَلَهُ ثَلَاثَةُ ذَوَائِبٍ مِنَ النُّورِ ذَاتُ بَيْتٍ فِي الْمَغْرِبِ وَذَاتُ بَيْتٍ فِي
سینه است و در آن لوای سه گیسو است از نور یک گیسو در مغرب است و یک گیسو در
 الْمَشْرِقِ وَذَاتُ بَيْتٍ فِي وَسْطِ الدُّنْيَا وَمَكْتُوبٌ عَلَيْهَا ثَلَاثُ أَسْطُرٍ
مشرق و یک گیسو در میان دنیا است و نوشته است بر آن سه سطر
 الْأَوَّلُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالسَّطْرُ الثَّانِي الْحَمْدُ لِلَّهِ
اول بسم الله الرحمن الرحيم است و سطر دوم ستایش از خدا که بر او دعا
 الْعَالَمِينَ وَالسَّطْرُ الثَّلَاثُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَكُلُّ
عالمیان است و سطر سوم نیت معبود مگر خدا محمد ز مناد و خدا است و هر
 سَطْرٍ مِائَةِ أَلْفِ سَنَةٍ وَعِنْدَ سَبْعِينَ أَلْفَ لَوَاءٍ تَحْتَ كُلِّ
سطر صد هزار سال است و هفتاد و هزار لوح بنفاد و هر لوح است زیر هر
 لَوَاءٍ سَبْعُونَ أَلْفَ صَفْحَةٍ مِنَ الْمَلَكِكَةِ وَفِي كُلِّ صَفْحَةٍ خَمْسُمِائَةِ أَلْفِ
لوح بنفاد هزار صف است از فرشتگان و در هر صف پنجصد هزار
 مَلَكٍ يُسَبِّحُونَ اللَّهَ وَيَقْرَأُونَ وَ قَالَ مُحَمَّدٌ الْجَبَرِيُّ فِي مَعْنَى
فرشته را بیست و یک گویند خدا را و تقدیس گویند او را و گفت محمد جبرانی رح در معنی جبریت
 لَوَاءِ الْحَمْدِ بِيَدِي إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَانَ الْوَاءُ مَصْرُوبًا وَالْمَوْضِعُ
که لوح حمد بر دست من باشد چون شود روز قیامت باشد لوح حمد نصب کرده شده و موضع آن
 حَوْلَ لَوَاءِهِ مِنْ لَدُنْ أَدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ وَيَكُونُ الْكَفَّارُ
آرد آن لوح حمد باشد از وقت آدم تا قیام قیامت و باشد کافران
 فِي نَاحِيَةٍ مِنَ النَّارِ مَا دَامَ لَوَاءُ الْحَمْدِ مَصْرُوبًا وَإِذَا حُصِّلَ
در کناره از آتش ماه و میگرد لوح حمد منقوب باشد و چون برگردد آینه شود

الْوَاءُ فِي سِقِّ الْفَارِ إِلَى النَّارِ وَفِي الْحَبْرِ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُنْصَبُ

نوار محمد پس الوفت رانده شود کافران بسوالتش درخاست چون باشد روز قیامت منصوب شود

لِوَاءِ الصِّدِّيقِ كَأَنِّي بَكْرِ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ وَكُلِّ صِدِّيقٍ تَحْتَ كَوَائِهِ

لواء صدیق برای اے بکر صدیق رضا و بر صدیق زیر لواء او باشد

وَلِوَاءِ الْعَدْلِ لِعِمْرَانَ وَكُلِّ عَادِلٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ السَّخَاوَةِ

و لواء عدل استاده شود برای عمراد عدل کننده باشد زیر لواء او و علم سخاوت باشد

لِعِثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ وَكُلِّ سَخِيٍّ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ الشَّهَادَةِ لِعَلِيٍّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ

برک عثمان رضا و بر سخی باشد زیر علم او و علم شهادت بر علی کرم الله وجهه است

وَكُلِّ شَهِيدٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ الْفَقْرِ لِعَازِ بْنِ جَبَلٍ وَكُلِّ فَقِيرٍ

و بر شهید باشد زیر علم او و علم فقر باشد برای عاز بن جبل و بر فقیر باشد

تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ الزُّهْدِ لِعَبْدِ اللَّهِ وَكُلِّ زَاهِدٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ

زیر لواء او و لواء زهد برای اے ذر زاهد باشد زیر لواء او و لواء

الْفَقْرِ لَأَبِي الدُّنْهَةِ وَكُلِّ فَقِيرٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ الْفِرَارِ لِعَلِيٍّ

فقر برای اے ابی در دانه باشد و بر فقیر زیر لواء او باشد و علم فرار برای اے

أَبِي كَعْبٍ وَكُلِّ قَارِيٍّ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ الْأَزْزَلِ لِعَلِيٍّ وَكُلِّ

بن کعب باشد و بر قاری زیر لواء او باشد و لواء ازل برای علی و بر

مُؤَذِّنٍ تَحْتَ لَوَائِهِ وَلِوَاءِ الْمَقْتُولِ ظُلْمًا لِحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ وَكُلِّ

مؤذن زیر لواء او باشد و لواء مقتول ظلم شده بنظم برای حسین بن علی و بر

مَقْتُولٍ ظُلْمًا تَحْتَ لَوَائِهِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ

گفته شده بنظم زیر لواء او باشد پس صدق این قول خدا تعالی است روزیکه بخوانیم بر

بِأَمْزَلِهِمْ وَفِي الْحَبْرِ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَقُومُ الْخَلَائِقُ

گروه مردم را با امام ایشان و درخاست چون شود روز قیامت بایستند جمیع مخلوق

وَيُسْتَدْرَكُ الْعَطَشُ وَيَجْمَعُ الْعَرَقُ وَيَكُونُونَ فِي حَيْرَةٍ

و سخت شود ایشان تشنگی و انبوه باشد بر ایشان عرق و باشند ایشان در حیرت است

فَيُعَيِّنُ اللَّهُ تَعَالَى جِبْرَائِيلَ إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَيَقُولُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ تَعَالَى بِجِبْرَائِيلَ يَا جِبْرَائِيلُ قُلْ لِمُحَمَّدٍ يَقُولُ لَا مَنَدَ حَتَّى يَدْعُوَنِي
خدا اینقا که مر جبرئیل را اسه جبرئیل بگو محمد را که بگوید مرا امت را تا بخوانند مرا

بِأَسْمِ الْإِزَى كَأَنَّا أَيْدِ عَوْنِي بِهِ فِي الدِّنْيَا عِنْدَ الشَّدَائِدِ فَيُنَادِي
بِأَسْمِ الْإِزَى كَأَنَّا أَيْدِ عَوْنِي بِهِ فِي الدِّنْيَا عِنْدَ الشَّدَائِدِ فَيُنَادِي

لَا مَنَدَ حَتَّى يَدْعُوَنِي بِاسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
امت محمدیه بیک زبان و گویند بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيَقْضِي اللَّهُ الْقَضَاءَ بَيْنَ الْخَلَائِقِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِسَائِرِ
و آنوقت حکم کند خدا اینقا که حکم در میان مخلوق پس از آن خدای تعالی بجهت را

لَا مَنَدَ لَوْلَمْ يَكُنْ ذِكْرُ مُحَمَّدٍ يَتَوَلَّى بِهِدَا الْأَسْمِ لَا يَقْبِتُ الْقَضَاءُ
الرحمنی بود و اگر کردن امت محمدیه را باین اسم بر آید باقی میداشتم حکم کردن را

عَلَيْكُمْ الْفَعَامُ ثُمَّ يَقْضِي اللَّهُ تَعَالَى بَيْنَ الْوَحْشِ وَالطَّيْرِ
بر شما از اسال پس از آن حکم کند خدا اینقا که در میان حیوانات وحشی و مرغان

وَالْبَهَائِمِ حَتَّى إِنَّهُ يَقْضِي لِلْجَاءِ مِنْ دَاخِلِ الْقُرْآنِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ
و چهار بایان تا آنکه بچینی او تمام مقاصد گردید و در آن جوان بے خاخ از حیوان شاخه را پس از فرایده مذکور

تَعَالَى لِلْوَحْشِ وَالطَّيْرِ وَالْبَهَائِمِ كَوْنًا أَوْ لَا يَكُونُوا أَثَرًا
تعالی در حیوانات وحشی و مرغان و چهار بایان را باشدند خاک پس شوند خاک

فَعِنْدَ ذَلِكَ يَقُولُ الْكَافِرُ لَيْتَنِي كُنْتُ نَرَايَا قَالَ مَقَاتِلُ عَشْرَةَ مِنْ
پس نزد اینخال گوید کافر ای کاشیکه بودی خاک گفت مقاتل رضا ده عدد از

الْحَيَوَانِ فِي الْجَنَّةِ نَاقَةً صَالِحَةً وَ عَجَلُ أَيْرَاهِيهِ وَ كَيْشِ السَّمْعِيلِ
حیوان در جنت باشند نازده خضر صالح و گوساله ابراهیم و کوسفند اسمعیل

وَيَقْرَأُ مُوسَى وَ هَارُونَ وَ عِزْرَةُ وَ سَلَمَةُ سَلِيمَانَ
و مامور مامور موسی و هارونی و عیسی و سحر عزیر و سحر عزیر و سحر عزیر

وهدد بایقینس و ناقة محمد صلی الله علیه و آله وسلم و کلب

وهدد بایقینس و ناقة محمد صلی الله علیه و آله وسلم و کلب

اصحاب الکهف یصوره الله تعالی علی صورته کثیر و یدخله

اصحاب الکهف صورته و یدخله انکاد ایضا لے بصورت کوسقذی و سار و کلب و کلب

فی الجنة الا ترى ان الکلب اذا دخل وسط الاحیاء فلم یضرهم

فی الجنة الا ترى ان الکلب اذا دخل وسط الاحیاء فلم یضرهم

والعاصی اذا دخل فی کهف التوحید مد خمسین سنة و کیف

والعاصی اذا دخل فی کهف التوحید مد خمسین سنة و کیف

أطرد عن الرمة یون الیقیمه و اسم الکلب ایل عنه و یسمونه قرأه

أطرد عن الرمة یون الیقیمه و اسم الکلب ایل عنه و یسمونه قرأه

و قبل حرمات و قبل قطمیر و یکن لونه اصفر و قبل یؤفی بکلم

و قبل حرمات و قبل قطمیر و یکن لونه اصفر و قبل یؤفی بکلم

یوم الیقیمه من علماء امت محمد صلی الله علیه و آله وسلم یقف

یوم الیقیمه من علماء امت محمد صلی الله علیه و آله وسلم یقف

بین یدی الله فیقول الله تعالی یا جبرائیل خذ بیده و اذهب

بین یدی الله فیقول الله تعالی یا جبرائیل خذ بیده و اذهب

النبی صلی الله علیه و آله وسلم فیاخذ جبرائیل بیده و یأمر

النبی صلی الله علیه و آله وسلم فیاخذ جبرائیل بیده و یأمر

یه الی النبی صلی الله علیه و آله وسلم و هو علی سطحی الخوض یسقی الناس

یه الی النبی صلی الله علیه و آله وسلم و هو علی سطحی الخوض یسقی الناس

بالأینة فیقوم الی نبی صلی الله علیه و آله وسلم و یسقی العالم

بالأینة فیقوم الی نبی صلی الله علیه و آله وسلم و یسقی العالم

یکفه فیقول الناس یا رسول الله نسقینا بالأینة و نسقنی لعالم یکفه

یکفه فیقول الناس یا رسول الله نسقینا بالأینة و نسقنی لعالم یکفه

فَيَقُولُ نَعَمْ لِأَنَّ النَّاسَ كَانُوا مُتَشَغِلِينَ فِي تَدْبِيرِ الْبَحَارِ

پس فرماید آری زیرا که مردم بودند مشغول در دبیح تجارتها

وَالْعَالَمُونَ مُتَشَغِلُونَ بِالْعِلْمِ قَالَ الْفَقِيه أَبُو الْبَلَيْثِ السَّمْعَوْنِي

وعلماں مشغول بودند بعلم گفت مفتی ابوالبلث سمعونی

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ مَوَالِدُ الْأَوْلِيَاءِ وَمُعَادَاتُ الْأَعْدَاءِ وَعَلَى هَذَا

افضل اعمالها موالید دوستان و معادات دشمنان و بر این اساس

فِي الْخَيْرِ أَنَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ تَابَعَ رِبِّهَ فَقَالَ لَهُ الرَّبُّ هَلْ عَمِلْتَ

در خیر است که تحقیق موسی علیه السلام من جات کرد و رب خود را پیروی کرد آیا عمل کردی

لِي قَطُّ قَالَ أَلْهِى صَلَاتِي وَصَمْتُ وَحَمَدْتُ لَكَ وَتَصَدَّقْتُ لِأَخِيكَ وَ

گفتم که من نماز خود را از تو جدا نکردم و تو را ستودم و صدقه دادم

لِسَيِّدَتِكَ وَنَحْتُ لَكَ وَقَرَأْتُ لَكَ كِتَابَكَ وَذَكَرْتُكَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى

استیغاثم ترا و حج کردم بر تو و خواندم کتاب تو و ذکر کردم ترا و خدا تعالی

يُوسَى أَمَّا الصَّلَاةُ فَلَا بُرْهَانَ وَأَمَّا الصَّوْمُ فَلَا حِجَّتَ وَأَمَّا الصَّدَقَةُ

ای موسی نماز پس ترا دلیل ایمان است و اما روزه پس ترا برهان است و اما صدقه

فَلَا ظِلَّ وَأَمَّا التَّسْبِيحُ فَلَا انْتِخَارَ فِي الْحِجَّةِ وَأَمَّا قِرَاءَتُكَ كِتَابِي

پس ترا تسبیح است و قریانه و اما تسبیح پس ترا در حجت و اما خواندن کتاب من

فَلَا حُورَ وَفَضْلُكَ وَأَمَّا ذِكْرُكَ فَفَوْرٌ لَكَ فَهَذَا أَكْلَهُ لَكَ

پس ترا حور و کوشکها است و رحمت و اما ذکر تو پس ترا است ترا پس این همه ترا است

يُوسَى قَائِي عَمِلْتُ لِي فَقَالَ دَلِيلِي يَا رَبِّ عَلَى عَمَلِكَ فَقَالَ

ای موسی ای ایستادم عمل کردم برای من پس گفت موسی راه بنما مرا ای رب من را عمل که ترا نوبت است پس

اللَّهُ تَعَالَى يَا مُوسَى هَلْ وَالَيْتُ أَوْلِيَاءِي قَطُّ وَهَلْ عَادَيْتُ

خدا تعالی ای موسی آیا دوست گرفتم دوستانی را و آیا دشمنی کردم

أَعْدَاءِي قَطُّ فَجَلِبُ مُوسَى أَنَّ أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ

بادستانان من گویا پس دانست موسی که تحقیق بهترین عملهاست نیک محبت کردن است

فِي اللَّهِ وَالْبَعْضُ فِي اللَّهِ تَرْبِّيَنَ الْحَلَّاقِ إِذَا وَقَفُوا بَيْنَ يَدَيَّ

در راه خدا و بعضی که گشت در راه خدا پس از آن علم کند خداست که میسران مخلوق چون استاده شوند

رَبِّ الْعَالَمِينَ يُقَالُ إِنَّ أَحَبَّ مَظَالِمَ فِينَادُونَ رَجُلًا فَيُؤْخَذُ

بر او و کار عالمیان پس گفته شود بجای آن صاحبان مظلوم پس او از کف دستشان شخص را پس گرفته شود

مِنْ حَسَنَاتِهِ وَيُدْفَعُ إِلَى مَنْ ظَلَمَهُ يَوْمَ لَا دِينَارَ وَلَا دِرْهَمًا فَلَا يَزَالُ

از حسنات و دین داده شود و کسی که ظلم کرده بر او و زیاده ندینار باشد و نه درهم پس بخین تمام

يُسْتَوْفَوْنَ حَسَنَاتِهِ حَتَّى لَا يَبْقَى حَسَنَةٌ فَيُؤْخَذُ مِنْ سَيِّئَاتِهِ فَرَدٌّ

میگیرند حسنات او را تا آنکه باقی نماند یک حسنه و پس از آن گرفته شود و از آن آن مظلوم پس بر او کرده شود

عَلَيْهِ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ حَسَنَاتِهِ يُقَالُ لَهُ أَرْجِعْ إِلَى أُمِّكَ الْهَارِيَةَ فَإِنَّ

بر او ظلم پس چون فارغ شود آن از حسنات خود گفته شود و بر او باز بر او سبوی مادر خود و مادر پس بر چیت

لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ يَعْنِي سَرِيعُ الْحَاذِلَاتِ وَعَلَى

نیست ظلم امروز؛ چنانچه خدا زود حساب گیرنده است یعنی شتاب جزا دهنده است و بر

هَذَا فِي الْخَيْرِ أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى قُلْ لِقَوْمِكَ أَفْعَلُوا وَخَصَلَةٌ

برین در خیر است که وحی فرستاده خداست که ای موسی اینکه بگو مرقوم خود را که کنید یک کار یک را

وَأَحَدَةٌ أَدْخَلَهُمُ الْجَنَّةَ قَالَ وَمَا هِيَ قَالَ أَنْ يَرْضَوْا خَصْمَاءَهُمْ

و در آرم ایشان را به جنت گفت موسی ۳ چیت آن کار فرمود راضی کنند خصومت کنندگان خود را

قَالَ إِلَهِي إِنْ كَانُوا قَدْ مَاتُوا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَئِذٍ فَإِنْ تَحْكُمُ يَمُوتُ

گفت ای الهی اگر باشند آن خصومت کنندگان مرده چه باید فرمود خداست که ای موسی چنانچه من زندم که میمیرم

وَلَا يَرْضَوْنِي قَالَ كَيْفَ يَرْضَوْنَكَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى بِأَرْبَعَةِ

این باید که راضی کنند مرا گفت موسی چگونه راضی کنند مرا منم و خداست که ای راضی کنند مرا بچهار چیز

أَشْيَاءَ بِنَدَامَةِ الْقَلْبِ وَالْأَسْتَعْفَارِ بِاللِّسَانِ وَدُمُوعِ الْعَيْنِ

چهار چیز بپشیمانی دل از آن ظلم و طلب مغفرت بزربان و دانههای چشم

وَعِبَادَةِ الْجَوَارِحِ بَابٌ فِي ذِكْرِ قُرْبِ الْجَنَّةِ قَالَ اللَّهُ

و عبادت اعضاء باب در ذکر نزدیکی شدن جنت فرمود خداست

تَعَالَى وَالْزَفَرَاتِ الْجَنَّةِ الْمُتَّقِينَ وَبُرُزَاتِ الْحَجِيمِ الْغَوْنِ وَفِي الْحَبْرِ إِذَا

تعالی و نزدیک کرده شود جنت بر مقتدان و ظاهر کرده شود در نزد گرامان و در جزایست چون
كان يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا جِبْرِائِيلُ قَرِّبِ الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ

شود روز قیامت فرماید خدا تعالی ای جبرائیل نزدیک کن بهشت را برای مقتدان
وَبُرُزَاتِ الْحَجِيمِ الْغَوْنِ فَيَقْرَبُ الْجَنَّةَ إِلَى يَمِينِ الْعَرْشِ وَالْحَجِيمِ الْمُوَسَّسِ

و ظاهر کن در نزد گرامان پس نزدیک کرده شود بهشت بجایست عرش و در نزد بجانب چپ
بِالْعَرْشِ ثُمَّ يَمْدُ الصِّرَاطَ عَلَى النَّارِ وَيَنْصِبُ الْمِيزَانَ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ

عرش پس کشیده شود پل بر آتش و استاده کرده شود میزان پس میزان فرماید
تَعَالَى إِنَّ صَفِيَّ أَدَمَ وَإِنَّ خَلِيلَ إِبْرَاهِيمَ وَإِنَّ كَلِيمَ مُوسَى

تعالی بگماست برگزیده من آدم و بگماست خلیل من ابراهیم و بگماست کلمه من موسی
وَإِنَّ رُوحِي عِيسَى وَإِنَّ حَبِيبِي مُحَمَّدًا مِّنَ الْمُصْطَفَى قَفُوا عَنِ مِيزَانِ الْيَزِيدِ

و بگماست روح من عیسی و بگماست حبیب من محمد مصطفی استاده شود از جانب راست میزان
ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا رِضْوَانُ افْتَحْ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ وَيَا مَالِكُ افْتَحْ

پس از آن فرماید خدا تعالی ای رضوان گشاید دروازه های بهشت را و ای مالک گشاید
أَبْوَابَ النَّارِ ثُمَّ يَجِيءُ مَلَكُ الرَّحْمَةِ مَعَ الْحِلِّ وَمَلَكُ الْعَذَابِ

دروازه های دوزخ را پس از آن آید فرشته رحمت با حلل و فرشته عذاب
مَعَ السَّلْسِلِ وَالْأَغْلِ وَالْأَتْوَابِ مِنَ الْقَطْرِ إِنْ وَيَنَادِي مُنَادٍ

باز بخیر و سلسله و آهن و دروازه های قطره ای و ندا می دهد
يَا مَعْشَرَ الْخَلَائِقِ انْظُرُوا إِلَى الْمِيزَانِ فَإِنَّهُ يُوْزَنُ عَمَلُ فُلَانٍ فُلَانٍ

ای گروه مخلوق نظر کنید بسو میزان پس بچگونگی وزن کرده میشود عمل فلان بن فلان
ثُمَّ يَنَادِي مُنَادٍ يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ خُلُودُكُمْ لَا مَوْتَ فِيهَا وَيَا أَهْلَ

پس از آن آواز کند آواز کننده ای ای اهل جنت همیشه بودن است شما در جنت که نیست مرگ و آبی
النَّارِ خُلُودُكُمْ لَا مَوْتَ فِيهَا فَبَدَّكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَأَنْتُمْ تَهْتَمُّونَ

یوم الحسرة اذ قضی الامر یاب فی ذکر اعظم الساعة علی العید

از روز ان سوختن پشیمانی چون گدازه شود در آن باب و در ذکر بزرگترین ساعت بر بنده

الدنیا و الآخرة فی الحیر ان اعظم الساعة تزد علی العید فی الدنیا

و دنیا و آخرت در خراست که حقیقتی بزرگترین ساعت که دارد می شود بر بنده و در دنیا تزد

خروج روحه اذ اشخصت عیناه وانتشرت منخاه و تساقطت

بر آمدن روح او چون باز ماند چشمان او گشاده شود و سوراخهای بینی او در پشته شوند

تنفثاه و اصفرت حداه و اخضرت اطفاره و عرق جبهته و

تشنه اش و زرد شود و در رخساره او و بر شود ناخنهای او و عرق کند پیشانی او و

انشدت حاله و اعضاؤه و انعقد لسانه و لا یجیب جواباً و

سخت شد حال او و اندامهای او و بسته شود زبان او و گفتن نتواند جواب را و

لا یرد کلاماً و قد عاین بما قدم علی ما خلف من امواله و بطل

جواب ندید کلامی را و حقیقتی بمیداننج بین فرستاده بر آنچه پس گذارسته از مال خود و به طاعت

ما سلف من احواله و استخرت مفاصله و انقطعت امله و بعد

آنچه پیش بود از احوال او و سخت شود مفاصل او و منقطع شود آرزوهای او و در شود از او

منه اجزاء و تفرق عنه اقرباؤه و ودعه المملکان فی فنی متحیران

اندامهای او و جدا شوند از او و ولینان او و ترک کنند او را و فرستند پس گمراهان

قد تعیرت عقله و ینکلن الشیطان من اختلاسه فتلک الساعة

سختیست بر عقل او و فدا شود شیطان از برون ایمان وی پس این ساعت

عظيمة علیه و قد اغلق باب التوبة فافضل ما یقول فی ذلک الوقت

بسیار سخت است بر او و حقیقتی بسته شود در او در و از او توبه را و در آن وقت بهترین آنچه که بگوید آن بنده در آن وقت

کلمة الشهادة و اما اعظم الساعة تزد علیه فی الآخرة اذا انفجرت الصور

کلمه شهادت است و لیکن سخت ترین ساعت که دارد می شود بر بنده و آخرت پس او نشانه کند و

و یبغی ما فی القبور و تعلق المظلوم بالظالم و یكون الشهود

و بگردد آنچه در قبور است و تعلق کند مظلوم با ظالم و باشند گواهان

الْمَلَائِكَةُ وَالسَّائِلُ هُوَ اللَّهُ تَعَالَى وَالْعَذَابُ فِي جَهَنَّمَ وَالنَّعِيمُ
فرموده خداوند تعالی در سوال کننده عذاب است و عذاب در جهنم و نعم در بهشت
 فِي الْجَنَّةِ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ
در بهشت و هر صاحب حمل حمل خود را و می بینی مردم را مست و می بیند ایشان
 بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ وَلَرَىٰ الْيَلْدَانِ نِسْبًا فِي
مست و لیکن عذاب خداوند تعالی سخت است و می بینی کودکی را بی سر شده و
 ذَلِكَ الْيَوْمُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ إِنَّ كَأَنَّتِ الْأَجْنَةُ وَاحِدَةً الْآيَةَ وَ
انروز فرموده خداوند تعالی نیست الساعة مگر یک آواز سخت تا آخر آیت
 سَبَقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُرَّاءٌ وَسَبَقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى
را نه شود که آنکه کافر شده اند سبقت در راه کرده و رانده شوند که بیک خر سبقت اند از ب خود
 الْجَنَّةِ زُرَّاءٌ وَيُقَالُ لِقَبْرِكَ سَبْعَةُ نَسْرٍ وَدِ الْمَكَارِ
جهنم کرده و گفته شود که گواهی و بهشت بر تو بیفت گواه یک انسان مکان است
 قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ يَوْمَئِذٍ نَحْدَثُ أَحْبَارَهَا وَالزَّمَانُ كَمَا جَاءَ فِي الْخَبَرِ
فرموده خداوند تعالی انروز نقره بر کند زمین معنای خود را و دیگر گواه زبان است چنانکه آمده است
 وَيَبْدَأُ الزَّمَانُ كُلَّ يَوْمٍ أَنَا يَوْمٌ مُّجِيدٌ وَأَنَا عَلَىٰ مَا تَقُولُ شَهِيدٌ وَ
و آغاز میکند زمان هر روز که من روز توام و من بر آنچه می گویی گواهم
 اللِّسَانُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ السَّيِّئَاتُ وَآيِدِيهِمْ
و دیگر گواه زبان است فرموده خداوند تعالی روزی که گواهی دهد بر ایشان زبانهای ایشان و دستهای ایشان
 وَأَرْجُلُهُمْ وَالْمَلِكَانِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كَرَامًا
و پیکرهای ایشان و دیگر گواهی دهند و فرشته باشند فرموده خداوند تعالی و بر ایشان برشته گشته اند نگهبانان گرامی
 كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ وَالَّذِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ لَهَذَا كِتَابًا
و ایندگان می دانند آنچه می کنید و دیگر گواه عملنامه بود و خداوند تعالی این کتاب را است
 يَتْلُقُ عَلَيْكُمْ يَٰ حَقُّ وَالرَّحْمَنُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ إِلَّا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
سخن گوید بر شما بر است و دیگر گواه رحمان است فرموده خداوند تعالی مگر ایست

تَسُودُ أَفَئِفَ يَكُونُ حَالُكَ يَا عَاصِي بَعْدَ مَا شَهِدَ وَأَعْلَيْكَ هُوَ

تواه پس چگونه باشد حال تو ای عاصی بعد از آن که گواهی دادی بر تو این

الشَّمُودُ بَابُ فِي ذِكْرِ نَظَائِرِ الْكُتُبِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حُلِّي عَنْ أَبِي ذَرٍّ

تو ایان باب در ذکر بریدن علما و در روز قیامت حکایت کرده شد از ابی ذر

رَضِيَ الْقَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْه وَسَلَّمَ مَا مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَلَهُ

گفت فرمود رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم نیست هیچ یکی مگر ویرا

فِي كُلِّ يَوْمٍ صَحِيفَةٌ جَدِيدَةٌ فَإِذَا طُوبِتْ وَلَيْسَ فِيهَا اسْتِغْفَارٌ

در هر روز علمانه جدید است پس چون طوبی شود آن علمانه در آنست و در آن طلب مغفرت

فَرِي مَظْلَمَةٍ وَإِذَا طُوبِتْ وَفِيهَا اسْتِغْفَارٌ فَيُفِيهَا نُورٌ يَبْلُغُ لَوْنَهُ

پس آن علمانه تاریکی باشد و چون عیب شود و در آن استغفار بود پس در آن نور باشد برسد

قَالَ الْفَقِيهُ أَبُو الْوَلَيْتِ السَّمَرَقَنْدِيُّ مَا مِنْ أَحَدٍ فِي الدُّنْيَا إِلَّا

گفت فقیه ابو الولیت سمرقندی نیست هیچ یکی در دنیا مگر

وَعَلَيْهِ مَكَانٌ مُوَكَّلَانِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى يَحْفَظَانِهِ لَيْلًا وَنَهَارًا

بر روی او فرشته گماشته اند از جانب خدا تعالی که نگاه میدارند او را شب و روز

وَيَكْتَبَانِ عَلَيْهِ انْفَاسَهُ وَأَعْمَالَهُ خَيْرًا وَشَرًّا وَجَدَّ وَهَزَلًا

و می نویسند بر او نفسهای او را و اعمال او را خیر و شر و جوانی و پیری

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ يَدْرُسُونَ لَهُ كُلَّ يَوْمٍ

فرمود خدا تعالی و بر شما بر شما گماشته شد اندک گویانان پس بالای بر سر او هر روز

كِتَابًا وَكُلَّ لَيْلَةٍ كِتَابًا وَجَمَعَ كُلَّ سَنَةٍ كُتُبَهُ فِي لَيْلَةٍ

علمانه را و در شب علمانه را و جمع می شود هر سال علمانه های او را در شب

النَّصِيفِ مِنْ شُعْبَانَ وَقِيلَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَيُكْرَهُ لَعْنُ كَلَامِهِ

باز در نیم از ماه شعبان و گفته شد در شب قدر جمع میشود انداخته میشود و کلام او

وَيُجْعَلُ لِكُلِّ كِتَابٍ سِجَّةٌ وَلَمَّا جَاءَ أَجَلُ أَحَدٍ وَ

و گردانید و میشود برای هر علمانه نامی و چون آمد اجل یکی

وَقَعَ فِي التَّرَمِّ لِيَجْمَعَ تِلْكَ السَّيَلَاتُ بَعْضُهَا بِبَعْضٍ فَلَمَّا خَرَجَتْ رُوحُهُ
وَأَقْبَمَ سَتُورَهُ وَحَالَتْ نَزْجُ جَمْعُ كَرِهَ مَشُودَ أَنْ خَطْبَهَا لِعَفْهِ بِأَعْصَى بَسْ جَوْنِ بَرِيدِ رُوحِهِ
يَطْوِي وَيُخَيِّمُ عَلَيْهَا وَتَعْلُقُ فِي عُنُقِهِ وَيَجْعَلُ مَعَهُ فِي قَبْرِهِ وَ
بِجِلْبَابِهِ مَشُودَ أَنْ عُلْفًا مَرْدُودِ مَرَكِرْ دُشْمُو وَبِرَانِ تَوَادُّ بِخِيَمَتِهِ مَشُودَ كَرَزَلِ دُشْمُو كَرِهَ أَنْدَهُ تَوَادُّ وَرَقِيرْ دُشْمُو
ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ أَيْ قَلْبَتَاهُ
مَصْدَرُ أَيْ مَعْنَى خَدَّيْنِهَا لَكُلِّ إِنْسَانٍ يَسُودُ كَرِهَ أَلَمَ عُلْفًا مَادَرَا وَرَكُودُنْ وَيُطَيِّبُهُ مَلَادَهُ أَنْدَ حَسَنَةً لَمْ دُرْ
وَيُؤَانُ عَمَلَهُ وَأَيْمًا خَصَّ الْعُقُوقَ لِأَنَّهُ مَوْضِعُ الْفَلَادَةِ وَالطُّوقِ فَيَأْتِيَانِ
عُلْفًا مَادَرَا وَبِرَافِضِ حَسَنَةٍ كَيْفَ مَعْنَى كَرِهَ مَشُودَ كَرَزَلِ دُشْمُو كَرِهَ أَنْدَهُ تَوَادُّ وَرَقِيرْ دُشْمُو
وَيَسِينُ وَخَرَجَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يُلْقِيهِهُ مَشُورَاهُ وَنَقُولُ لَهُ
وَنَالِي كَرِهَ مَشُودَ كَرَزَلِ دُشْمُو كَرِهَ أَنْدَهُ تَوَادُّ وَرَقِيرْ دُشْمُو
أَقْرَأْ كِتَابَكَ الَّذِي أَمَلَيْتَهُ فِي مَظَالِمِ الدُّنْيَا كَفَى نَفْسِكَ الْيَوْمَ عَمَلُكَ
بِجَوْنِ عُلْفًا مَرْدُودِ مَرَكِرْ دُشْمُو وَبِرَانِ تَوَادُّ بِخِيَمَتِهِ مَشُودَ كَرَزَلِ دُشْمُو كَرِهَ أَنْدَهُ تَوَادُّ وَرَقِيرْ دُشْمُو
حَسِبًا فَإِذَا جَمَعَ اللَّهُ الْخَلَائِقَ فِي عُرْصَاتِ الْقِيَمَةِ وَارْدَ الْجَنَّةِ
حَسَنَاتِ كَسَنَدِهِ بَسْ جَوْنِ جَمْعُ كَرِهَ مَشُودَ أَنْ خَطْبَهَا لِعَفْهِ بِأَعْصَى بَسْ جَوْنِ بَرِيدِ رُوحِهِ
وَقَطَّاعَ عَلَيْهِمْ كَتَبَهُمْ كَطَّاعِ النَّبِيِّ وَيُنَادِي مُنَادِيًا قُلَانُ خُذْ كِتَابَكَ
بِسْ بِبَرْدِ سَرَايَتِ أَنْ عُلْفًا مَرْدُودِ مَرَكِرْ دُشْمُو وَبِرَانِ تَوَادُّ بِخِيَمَتِهِ مَشُودَ كَرَزَلِ دُشْمُو كَرِهَ أَنْدَهُ تَوَادُّ وَرَقِيرْ دُشْمُو
بِمِيزَانِكَ وَيَا قُلَانُ خُذْ كِتَابَكَ بِشِمَالِكَ وَيَا قُلَانُ خُذْ كِتَابَكَ
بِأَيْمَانِكَ وَارْتِاسَا خُودَا بِكِرْ نَامُخْ خُودَا بِدَسْتِ جِبْ خُودَا بِكِرْ نَامُخْ خُودَا
مَنْ قَرَأَ ظَهْرَكَ فَلَا يَقْدِرُ أَحَدٌ أَنْ يَأْخُذَ كِتَابَهُ بِمِيزَانِهِ
أَيْ لَيْسَ يَسْتَطِيعُ أَحَدٌ أَنْ يَأْخُذَ كِتَابَهُ بِأَيْمَانِهِ
إِلَّا السَّعْدَاءُ وَالْأَنْبِيَاءُ وَأَهْلُ الْبَيْتِ يَأْخُذُونَ كِتَابَهُمْ بِأَيْمَانِهِمْ وَالْأَشْقِيَاءُ
يَأْخُذُونَ كِتَابَهُمْ بِدَسْتِهِمْ وَارْتِاسَا خُودَا بِدَسْتِ جِبْ خُودَا بِكِرْ نَامُخْ خُودَا
بِشِمَالِهِمْ وَالْكَفَّارُ مِنْ قَرَأَ ظَهْرَهُمْ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَأَمَّا مَنْ
دَسَسَ جِبْ خُودَا بِدَسْتِهِمْ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَأَمَّا مَنْ دَسَسَ جِبْ خُودَا بِدَسْتِهِمْ

أَوْ قِيْلَ بِمِثْلِهِ آيَةٌ وَكَذَلِكَ فِي الْحَاسِبَةِ عَلَى نَحْوِ طَبَقِ طَبَقَةٍ يُحَاسِبُونَ

در آیه شریفه را علمنامه کرده است اما در تفسیر این مردم و حسابی در هر طبقه باشد و هر طبقه حسابی
نمایند و هم الکفار و طبقه یحاسبون حساب بسیار و هم الاتقیاء

پس کرده شود و اینان کفار باشند و یک طبقه حساب کرده شود حساب ایشان و اینان اتقیاء باشند
و طبقه یحاسبون و یتأقنون و یتزکون و هم العصاة و فی الحدیث

و یک طبقه حساب کرده شود و محاسبی کرده شود در حساب پس در هر دو اینان یکبار آمد و در حدیث است
عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَا يَزُولُ قَدَمُكَ بَيْنَ يَدَيَّ

از پیوسته صلوات الله علیه و سلم که محاسبی او گفت از گرد و دو پای تو زودتر من است
اللَّهُ يُسْئَلُ عَنْ عَمَلِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَنْ مَالِكَ مِنْ إِنْ كَسَبْتَهُ وَأَنْ

خدا اینها را تا آنکه سوال کرده شود از تو که کدام چیز را کرده ای تو آنرا و از مال تو که از محاسبی گرفته
صَرَفْتَهُ وَتَسْأَلُ عَمَّا فِي كِنَانِكَ فَإِذَا بَلَغَ آخِرَ الْكَثِيبِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى

خبر کرده ای از او و رسیده شودی از آنچه در علمنامه تو باشد پس چون رسد آخر علمنامه تو رسد آخر
يَا عَبْدِي كُلُّ هَذَا عَمَلُكَ أَنْتَ وَأَنْ مَلَائِكَتِي رَأَوْا فَعَلَيْكَ

ای بنده من همه این عمل کرده تو و محاسبی تو فرشتگان من را دیده نوشته اند بر تو
فِي كِتَابِكَ قَالَ رَبِّ وَلَكِنِّي فَعَلْتُ ذَلِكَ كُلَّهُ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى

در علمنامه تو گوید ای رب منی و لیکن من کردم این همه را پس فرماید
أَنَا الَّذِي حَسَبْتُهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَأَنَا أَعْفُو هَآلِكَ الْيَوْمَ قَدْ هَبْ

منم که محاسبی ام آن همه را بر تو در دنیا و من بیامزم این همه را بر تو امروز و بر
فَإِنِّي قَدْ عَفُوْتُهَا وَهَذَا مِمَّنْ يَتَأَقَّنُ فِي الْحَسَابِ ثُمَّ يَجْزِيهِ اللَّهُ

پس محاسبی منم که از دنیا آن همه را و اینان محاسبی باشند که محاسبی کرده شود و بار او در حساب پس از آن خلاص شود و محاسبی
وَأَمَّا الَّذِي يُحَاسِبُ حِسَابَ الْيَسِيرِ فَمِنْهُمْ مَنْ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى فَاكًا

و اما آن محاسبی که حساب کرده شود حساب آسان پس او از محاسبی آن کسی باشد که گفته است خداوند ایشان را سهل
أَوْ قِيْلَ بِمِثْلِهِ قَسْوُوحٌ حِسَابُ الْيَسِيرِ فُسِّلَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

اما آن محاسبی که حساب کرده شود حساب آسان پس سوال کرده شد از پیغمبر صلوات
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَا يَزُولُ قَدَمُكَ بَيْنَ يَدَيَّ

الله عليه وسلم ما الحساب اليسير قال يظن الرجل في كتابه فيجاءه

عنده يقال مثل محاسبة الله تعالى مع المؤمنين يوم القيمة معاملة

يوسف عليه السلام مع اخوته حيث قال لهم لا تزيب عليكم اليوم

فلذلك يقول الله تعالى يا عبادي هل علمتم ما فعلتم حين كنتم

فلا يقولون في جواب هذا الخطاب سنا ما فعلنا فانه لا طاعة لهم

في جواب الخطاب وفي الجبانه لما اراد الله محاسبته اخلاوتهم منكم

من قبل الله تعالى اين الله الها شمتا فريتي فيعرض رسول الله صلى الله

عليه وسلم ويحمد الله ويتثنى عليه فيتعجب فجمع اخلاوتهم فيسئل

البر ان لا يفضيه امته فيقول الله تعالى عرض امتك يا محمد فيعرضه فيقول

كل واحد فوق قبلي حتى يحاسب الله تعالى فمن يحاسب حسبا كبيرا

لا يعض الله عليه ويجعل سبانه داخل صكيفة وحسناته في ظاهر

صكيفة ويوضع على راسه تاج مكلل بالدر والجواهر واللبس سبعين

علنه او نهاده تنو رسد او تاج نهاده شده بر واريد و جواب و بد نشان او را بفتاد

و

و

و

و

و

و

و

و

و

حَلَّةٌ وَيُعْطَى لَهُ ثَلَاثَةُ سَوَاقٍ سَوَاقٌ مِّنَ الذَّهَبِ سَوَاقٌ مِّنَ الْفِصَّةِ

ملکوت و عطا کند او را سه دست برنج یک دست برنج از طلا و دو دست برنج از نقره و یک

وَسَوَاقٌ مِّنَ اللَّوْءِ فَيَرْجِعُ إِلَىٰ اخْتِيَةِ الْمُؤْمِنِينَ فَلَا يَرَىٰ قَوْمَهُ مِّنْ حَالٍ

و دست از سر او برود و پس باز گردد بسوی برادران خود که مؤمنان اند پس بخانه آنها در مایه

وَيَكُونُ يَمِينَهُ كِتَابُهُ وَفِيهِ جَمِيعُ حَسَنَاتِهِ وَالْبِرَاءَةُ مِنَ النَّارِ مَخْلُوعَةٌ

و باشد در دست راست و در علمنامه او بخود و این همه نیکوهای و برادران و دو دست و برادران

فِي الْجَنَّةِ يَقُولُ لَهُمُ اتَّخَذُونِي أَنَا وَلَدَانِ ابْنِ قَدْرٍ مَا لَئِي وَبَرٍّ لِّي مِّنْ

در جنت پس گوید ای من برادران خود را ای من فرزند دامن فلان من برادران برادران خود را

النَّارِ وَخَلَدَنِي فِي دَارِ الْجَنَانِ فَكَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَىٰ فَا مِمَّنْ أَوْفَىٰ

آتش و پیشانی داد و مرا در جنت پس چنین است از مردم در خانه که پس مرگ داده است

كِتَابُهُ يَمِينُهُ فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حَسِبًا يَأْتِيهِ وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا وَمِنْهُمْ

علمنامه است و پس از حساب کرده شود حساب آسان و باز گردد و به اهل خود در خانه و برادران

مَنْ يُوَفَّىٰ كِتَابَهُ يُشْمَلُ بِهِ وَيُجْعَلُ كُلُّ حَسَنَةٍ عَمَلِهِ فِي بَابٍ كِتَابِيَةٍ كُلُّ سَبْعَةٍ

کسی داده شود علمنامه و حساب است و در کتاب او هر یک از نیکوهای او در هر دروازه

عَمَلِهِ فِي ظَاهِرِ كِتَابِهِ وَيَكُونُ لَهُ عَذَابٌ شَدِيدٌ ذَلِكَ لِكُفْرَانِ أَهْلِهِ

کتاب او و ظاهر علمنامه او و حساب است و در کتاب او هر یک از نیکوهای او در هر دروازه

مَعَ الْكُفْرَانِ حَسَبَاتُهَا وَكَانَتْ مَنفَعَةً وَذَلِكَ مِنْ صِفَاتِ الْكَافِرِينَ وَبِمَجْدٍ

با کفر نیست حساب بر هر کتاب او و منفعه است از نیکوهای او و این صفات کافران است و با کفر

سَيِّئَةٍ مِّثْلَ جَبَلٍ لِّجَبَلٍ وَأَبْوَاقُهُمْ هَامِجَاتٌ مِّمَّةٌ وَيَكُونُ عَلَىٰ رَأْسِهِ نَارٌ

پس مانند کوهی بر کوه و ابواق آنها هاجمات میممه و بر سر او آتش

مِنَ النَّارِ وَيُلْجَسُ حَلَّةٌ مِّنْ ثَمَاسٍ الذَّائِبُ يَقْلُدُ عَلَىٰ عُنُقِهِ جِلٌّ مِّنْ كِبَرِيَّتٍ

از آتش و بر سر او جامه از آتش پس کلاه خسته و در گردن او کلاه بزرگواری

لِيَشْتَعِلَ فِيهِ النَّارُ وَيُجْلَىٰ بِهِ إِلَىٰ عُنُقِهِمْ وَلِيَسُودَ وَجْهُهُ وَلِيَذوقَ عَذَابَهُ

و مشتعل شود در آتش و بر سر او جامه از آتش پس کلاه خسته و در گردن او کلاه بزرگواری و در آتش

فَيَجْعَلُ إِلَىٰ آخِيهِ الْكَافِرِينَ فَلَا أَرَاكَ فَزَعُوا مِنْهُ وَيَقْتُولُونَ مِنْهُ وَ

بسم الله الرحمن الرحيم

لَا يَعْزُبُ عَنْهُ سِرُّهُمْ وَهُوَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

لَا يَخْفَىٰ عَلَىٰ سَمْعِهِ سِرُّ الْغَيْبِ وَهُوَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

الَّذِينَ كَفَرُوا لَكَ الْكَافِرِينَ يَتَّبِعُكَ مِنْهَا خَائِفًا وَتَأْتِيكَ مِنْهَا الْمُلُوكُ

بِشْمَالِهِمْ وَلَكِنَّ الْأَكْثَرَ لَا يَعْلَمُونَ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ الْكَافِرَ إِذَا دُعِيَ إِلَى الْحَجِّ أَسْمَى بِشِمَالِهِ

مَلَكٌ مِنَ مَلَائِكَةِ الْعَذَابِ وَفِي يَدَيْهِ كِتَابٌ يَكْتُبُ فِيهِ أَسْمَاءَ الْكَافِرِ

ظَهَرَ بَيْنَ كَتِفَيْهِ تَمْرٌ يَطْبِخُ كِتَابُ الشِّمَالِ يَابٌ فِي ذِكْرِ نَصِيحَةِ الْمِيزَانِ

وَصِفَتُهُ رَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّهُ قَالَ يَنْصَبُ الْمِيزَانُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

وَلَهُ عَمَلٌ وَطُولُ كُلِّ عَمَلٍ مِمَّا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَكَفَّةٌ

الْمِيزَانِ كَطَبَاقِ الدِّسَابِ طُولُهَا وَعَرْضُهَا مَعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ

يُضَعُّ أَحَدُ الْكَافِرِينَ عَنْ يَمِينِ الْعَرْشِ وَهِيَ كَفَّةُ الْحَسَنِ وَالْآخَرُ

عَنْ شِمَالِهِ وَهِيَ كَفَّةُ الشَّقِيَاءِ وَبَيْنَ الْمَوَازِينِ كَرْدُ مِنَ الْحِمَالِ

وَصِفَتُهُ رَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّهُ قَالَ يَنْصَبُ الْمِيزَانُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

وَلَهُ عَمَلٌ وَطُولُ كُلِّ عَمَلٍ مِمَّا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَكَفَّةٌ

الْمِيزَانِ كَطَبَاقِ الدِّسَابِ طُولُهَا وَعَرْضُهَا مَعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ

يُضَعُّ أَحَدُ الْكَافِرِينَ عَنْ يَمِينِ الْعَرْشِ وَهِيَ كَفَّةُ الْحَسَنِ وَالْآخَرُ

عَنْ شِمَالِهِ وَهِيَ كَفَّةُ الشَّقِيَاءِ وَبَيْنَ الْمَوَازِينِ كَرْدُ مِنَ الْحِمَالِ

وَصِفَتُهُ رَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّهُ قَالَ يَنْصَبُ الْمِيزَانُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

وَلَهُ عَمَلٌ وَطُولُ كُلِّ عَمَلٍ مِمَّا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَكَفَّةٌ

الْمِيزَانِ كَطَبَاقِ الدِّسَابِ طُولُهَا وَعَرْضُهَا مَعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ

يُضَعُّ أَحَدُ الْكَافِرِينَ عَنْ يَمِينِ الْعَرْشِ وَهِيَ كَفَّةُ الْحَسَنِ وَالْآخَرُ

عَنْ شِمَالِهِ وَهِيَ كَفَّةُ الشَّقِيَاءِ وَبَيْنَ الْمَوَازِينِ كَرْدُ مِنَ الْحِمَالِ

مِنْ أَعْمَالِ الثَّقَلَيْنِ مَمْلُوءَةً مِنَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ

اربع مائة خن و انص بر ما سجد از نیلها در بدینا در روزی که باشد مقدار

خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ قَالَ يُقَالُ لِجَبَلٍ مَعَهُ سَبْعَةٌ وَسَبْعُونَ سَجْدًا

پنجاد هزار سال گفت این عباس آورد و شصت و هفتاد و هفت نام در

كُلِّ سَجْدَةٍ مَدَّ بَصَرَهُ فِيهَا خَطَايَاهُ وَذُنُوبُهُ فَيُوضَعُ فِي كِفَّةِ الْمِيزَانِ وَ

هر نام بمقدار روزی که بود در آن نوشته باشد خطاها و گنایان و گنایان نام در میزان و

يُخْرِجُ لَهُ قَرَطَاسٌ مِثْلُ الْأَنْثَلَةِ فِيهَا شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا

بر آورده شود در آن کاغذی مثل انگشت در آن نوشته شود که این انبیا صلی الله علیه و آله و سلم را بر این محمد

رَسُولُ اللَّهِ فَيُوضَعُ فِي كِفَّةٍ أُخْرَى فَتُزَنُّ بِذَلِكَ عَلَى ذُنُوبِهِ كُلِّهَا وَ

فرستاده خدا است اینها در آن کلمه شهادت در یک دیگر پس گران شود بر این گنایان که از کلمه شهادت برتر

عَلَيْدُنْ قَوْلُهُ تَعَالَى فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَهُوَ غَافِلٌ

بر این دلالت کند قول خدا تعالی پس هر که گران شود میزان عمل او پس معصیاتی است که گران

مَوَازِينِ الْحَسَنَاتِ بِالْخَيْرِ وَالطَّاعَةِ فَهُوَ فِي عِلِّيَّةٍ رَاضِيَةٍ بِعِزِّ عِلِّيَّتِهِ فِي

بهای حسنات و نیکی و طاعت پس در عیش پسندیده باشد یعنی او را عیش باشد

الْجَنَّةِ بِرِضَاكَ تَقَالَ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأَمَّا هَؤُلَاءِ هُمُ الَّذِينَ

جنت گیرنده گفتار پس از آن فرمود و هر که سبک باشد بهای حسنات وی پس همانند او که در جنت

مَا هِيَ نَارٌ حَامِيَةٌ بَابُ فِي ذِكْرِ الصِّرَاطِ ط قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ

مطهر کرد و از آن جهت که در آن نوار خن بای و در ذکر صراط فرمود پس صراط الله علیه و

إِلَهُ وَسَلَّمَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ لِلنَّارِ جَسْرًا وَهُوَ الصِّرَاطُ عَلَى مَتَرٍ جَهَنَّمَ

از و سلم بر این خدا تعالی آفرید پل بر آتش و متر بر طاعت بر پلست و متر

مُدَّ حَصَّةً مَزْكَةً وَجَعَلَ عَلَيْهِ سَبْعَ قَنَاطِرٍ كُلُّ قَنَاطِرٍ مِنْهَا عِصْرَةٌ

طایفه از نخل و آنرا طلا سته و کرد و اینده است و سبک است بر هر یک از آن است

ثَلَاثُ أَلْفِ سَنَةٍ أَلْفٌ مِنْهَا صُعُودٌ وَأَلْفٌ مِنْهَا هَبُوطٌ وَ

سه هزار سال باشد و از آن ساله هزار سال است و یک هزار ساله و آن فرود آمدن

أَلْفَ مِئَةٍ أَدَقُّ مِنَ الشَّعْرِ وَاحِدٌ مِنَ السَّيْفِ وَأَظْلَمُ مِنَ اللَّيْلِ

برارسال از آن برادر رفتن است بارک تراز موی و تیزتر از شمشیر و سیاه تر از شب

وَكَانَ عَلَيْهَا شَعْبٌ كَالرِّمَاحِ الطُّوَالِ مُحَمَّدٌ السَّيِّدَانِ وَيُجَلِّسُ الْعَبْدَ

اباشد بر آن بل شایخا مانند نیزه های کلان تیز نوک و بند کرده شود بنده

فِي كُلِّ قَضِيَّةٍ وَيَسْأَلُ عَمَّا أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى فَأَلَا وَلِيُحَاسِبَ فِيهِ عَن

در هر یک از آن بها و سوال کرده شود از آنچه از کرده خدا بپای پس اول حساب کرده شود و در آن

الْإِيمَانِ فَإِذَا سَلِمَ مِنَ الْكُفْرِ وَالرِّيَاءِ بَخَّاهُ اللَّهُ تَعَالَى وَالْأَبْرَدِيُّ فِي

ایمان پس چون سلامت باشد آن بنده از کفر و ریا بخت دهد او را خدا بپایه والا کونسا را خفته در

النَّارِ وَالثَّانِي عَنِ الصَّلَاةِ وَالثَّلَاثُ عَنِ الزَّكَاةِ وَالرَّابِعُ عَنِ الصَّوْمِ وَ

دویم و دوم حساب کرده شود از نماز و سوم از زکوة و چهارم از روزه و

الْخَامِسُ عَنِ الْحَجِّ وَالْعُمُرَةُ وَالسَّادِسُ عَنِ الْوُضُوءِ وَغَسْلِ الْجَنَابَةِ وَ

پنجم از حج و عمره و ششم از وضو و غسل جنابت و

السَّابِعُ عَنِ بِرِّ الْوَالِدَيْنِ وَصِلَةِ الرَّحِمِ وَالظَّالِمُ فَإِنَّ بَنَامِي الْمَدَى كُودَاتِ

هفتم از نیکی مادر و پدر و صله رحم و ظلمها پس اگر بخت یافت از خیرهای مذکوره

جَاوَزَ وَأَقْلَمَ وَالْأَبْرَدِيُّ فِي النَّارِ قَالَ وَهَبَ ابْنُ مُنَبِّهٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

بگذرد و در سنگار نشود و اگر سزگون افتد در آتش گفت و هب بن منبه که بر آئینه رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا دَخَلَ فِي جَمِيعِ الْجَسُودِ يَأْكُلُ بِهَا أَقْسَى أَمْرٍ فَيَرْكَبُ

علیه السلام و آل و سلم آواز کند در همه بها ای بدن من امت من پس سوار شود

الْخَلْقَ أَجْمَعِينَ يَرْكَبُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَاجْتِمَاعُ تَضَاطُّبٍ كَالسَّهْبِ فِي

سروان بل را تا آمد سوار شود بعضی از این بعضی را در بعضی مانند رعد در

الْجَنَّةِ يَوْمَ النَّارِ الْعَاصِفِ فَيُجْرِي بَعْضُهُمْ مِنْ بَحْرِ الزُّمَرِ الْأُولَى كَالْمَرْقِ

دریا روز باد سخت تیز پس روان شود و بعد کند کسی که بخت یافت گروه اول بگذرد مانند مرغزار

الدَّامِعِ الْحَاطِفِ وَالزُّمَرُ الثَّانِيَةُ كَالزُّمَرِ الْأُولَى الْمَاسِيَةِ الْعَاصِفِ

در خنده مجسم خیزه کتده و گروه دوم بگذرد مانند باد گذرنده سخت تیز

و الزمرة الثالثة كالطيور المسرعة والزمرة الرابعة كالقربس الجواد

و الزمرة الخامسة كالرجل الماشي لمسرع و الزمرة السادسة كالرجل

الماشي الخفيف و الزمرة السابعة كالنخلة المسرعة و الزمرة الثامنة كالساعة

الحاملة و الزمرة التاسعة كالاسد اللاحق و الزمرة العاشرة يقفون

على الصراط ولا يقفون ان يجوزوا ويعبروا بعضهم يمرون قد

يوم و ليلة و بعضهم قدر شهر و بعضهم قدر سنة و ستمين و بعضهم

قدر ثلثة سنين و لا يزال كذلك حتى يكون اخر من يمر على الصراط

خمس و عشرين الف سنة و روى ان الناس يجوزون و يمرن على الصراط

و كان النيران من تحت اقدامهم و فوق رؤسهم و عن ايمانهم و عن

سمايلهم و عن خلفهم و من قدامهم فذلك قوله تعالى و ان مشام الله

وارد ها كان على ربك حتما مقضيا ثم نفي الذين اتقوا و نذر الظالمين

فما جنى و النار تا كل امعاءهم و جلودهم و نفل في اجسادهم و جلودهم

در اجسادهم و النار تا كل امعاءهم و جلودهم و نفل في اجسادهم و جلودهم

وَلَكُمْ مِمَّا حَتَّىٰ أَنْتُمْ يَصْبِرُونَ كَأَنَّهُمْ لَبَسُوا لَئِيمَةً كَثِيرَةً وَنُفُوسُهُمْ فِي أَرْوَاحِهِمْ لَا يَحْتَسِبُونَ

وگوشت با همی ایشان تا انگار ایشان گردند مانند کثرت بسیار بغیر از ایشان کسی باشد که بگذرد و در عراط و ترسند

ثُمَّ نَأْتِيهِم بِلَأِيمَاتٍ لَّيْتُهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ حِجَابٌ أَوْ زُنُوجٌ غَيْرِ مُنْقَضِينَ

چیز را از نو رساندند پس از آنکه چیزی از آتش و کماله چون بگذرد و از آن گوید

الَّذِي لَهُمْ لَبَسُوا لَئِيمَةً كَثِيرَةً وَنُفُوسُهُمْ فِي أَرْوَاحِهِمْ لَا يَحْتَسِبُونَ

آنکه ترسیده و همی ترسد کجاست عراط گفته شود و بر آینه گذشته از آن بغیر از شفقت

بِرَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَىٰ وَقَدْ جَاءَ فِي الْحَبْرِ أَنَّهُ يَأْتِي قَوْمٌ وَيَقِفُونَ عَلَى الصِّرَاطِ

بر رحمت خدا بقیعای و بر آینه آمده در خبر که بقیعوت آید قوت و پایتند بر عراط

يَقُولُونَ قَدْ كُنَّا خَائِفِينَ مِنَ النَّارِ وَلَا يَخَافُونَ بِالْمَرْءِ عَلَيْهِمْ فَيَكُونُ فِي بَابِ

گویند بر آینه بودیم تا که می ترسیدیم از آتش و در بر می گشتند القوم بیک شق بر عراط پس بگریزند پس آید

جِبْرَائِيلُ وَيَقُولُ مَا مَنَعَكُمْ أَنْ تَغْتَرِبُوا الصِّرَاطِ فَيَقُولُونَ إِنَّا خَائِفُونَ النَّارَ

جبرائیل چه چیز منو که شد از آتش بگریزد بر عراط پس گویند ایشان می ترسیم از آتش

فَيَقُولُ جِبْرَائِيلُ إِذَا اسْتَقْبَلْتُمْ فِي الدُّنْيَا الْحَاجَةَ كَيْفَ كُنْتُمْ تَغْتَرِبُونَ فَيَقُولُونَ

پس گوید جبرائیل چون پیش رو شما می آید و رویا دریا بگردد بودید که می گشتید از آن پس گویند

بِالسُّقْنِ فَيَأْتِيهِمُ الْمَلَكُ بِالْمَسَاجِدِ الَّتِي صَلَّوْا فِيهَا كَهَيْئَةِ السُّقْنِ فَيُجْلِسُونَ

بر نشینها میگذرند مستقیم از در پس آرند فرشتگان آن مساجد را که نماز می خواندند و در آن اجزوت نشینند پس

عَلَيْهَا وَيَعْبُرُونَ الصِّرَاطَ فَيَقُولُونَ هَلْ هَذَا مَسَاجِدُ كَوْمٍ أَلْفَتْ صَلَاتَهُمْ

بر آن و بگذرند از عراط پس گویند فرشتگان القوم را این نشینها آن مسجد های شماست که نماز

فِيهَا جَمَاعَةٌ وَفِي الْحَبْرِ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ يَجْلِسُ عِنْدَ أَقْبَرِ حَجَرٍ سَيِّئَاتِهِمْ

چیز از عراط در آن جماعت و در عراط است که بر آینه خدا بقیعای حساب کند یا بنده پس غالب شود و بر باهای

عَلَىٰ حَسَنَاتِهِ فَيَأْمُرُهُ اللَّهُ تَعَالَىٰ إِلَى النَّارِ فَإِذَا ذَهَبَ بِهِ يَقُولُ اللَّهُ

بر نیکیهای و پس امر کند و بر خدا بقیعای پس از آتش چون بزند او را با آتش فرماید حد اینها

يَجِبُ أَيْلُ أَدْرِكُ عَيْدِي وَأَسْأَلُ أَهْلَ جِلْسَتِ الدُّنْيَا مَعَ الْعُلَمَاءِ

جبرائیل مرا بگیرد و مرا و سوال کن او را که کاتب بنشیند تو در دنیا با علماء

فَاَعْفِرْ لَهُ شِقَاقَهُمْ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ لَا يَقُولُ يَا رَبِّ اَنْتَ تَعْلَمُ بِحَالِ

بِس بیا عرضم اور ایضا گفت ایشان پس سوال کند جبرئیل اور ایس گوید فی ایس بود جبرئیل ای رسنی گویند

عَبْدِكَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى فَاَسْأَلُهُ هَلْ اَجَبْتُ عَلَيْهِ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ

بند خود را ایس گوید خدا بیغای جبرئیل را سوال کن اور آید دست راستی عالم را ایس سوال کند او جبرئیل

الْحَمْدُ لَا يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى فَاَسْأَلُهُ هَلْ جَلَسْتُ عَلَى مَائِدَةٍ مَعَ عَالِمٍ فِي

ان بند نه ایس فرماید خدا بیغای ایس سوال کن اور آید شسته بر طعام با عالم خود

الدُّنْيَا قَطُّ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ لَا يَقُولُ فَاَسْأَلُهُ هَلْ سَكَنْتُ فِي مَسْكَنٍ

دنیا کا ایس سوال کند جبرئیل اور ایس گوید فی ایس فرماید خدا بیغای سوال کن اور آید سکنت کرده در مسکن

يَسْأَلُهُ عَالِمٌ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ لَا يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى فَاَسْأَلُهُ هَلْ سَمِعْتُ

که سکنت کرده باشد در آن عالم ایس سوال کند او ایس گوید فی ایس فرماید خدا بیغای ایس سوال کن اور آید نام

وَكَلَّدَ اسْمًا لَيْسَ بِاسْمٍ عَالِمٍ اَنْ وَافَقَ اسْمُ وَكَلَّدَ بِاسْمٍ عَالِمٍ فَاَعْفِرْ لَهُ

بسر خود را بنامیکه مشابه باشد نام عالمی ایس اگر برابر باشد نام سر او بنام عالمی ایس بیا عرضم اور

فَيَسْأَلُهُ اَنْ تَكُونُ فِيهِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَنْ اَسْأَلُهُ هَلْ اَجَبْتُ

ایس سوال کند او ایس اگر برابر باشد در نام ایس فرماید خدا بیغای جبرئیل را که سوال کن او آید دست راستی

بِرَجُلٍ اُجِبْتُ الْعُلَمَاءُ فَيَسْأَلُهُ فَيَقُولُ نَعَمْ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَنْ اَسْأَلُهُ خُذْ

شخصه را که دست میداد علماء را ایس سوال کند او ایس گوید اگر ایس فرماید خدا بیغای جبرئیل را بگیر

بِبَلَدِهِ وَاَدْخُلْهُ الْجَنَّةَ اَنْ هَذَا الرَّجُلُ كَانَ فِي الدُّنْيَا يُحِبُّ جَلْدَ وَهُوَ

دست او را و در آید بنیت ایس بر اینست شخص بود و در دنیا که دوست میداشت شخص را

يُحِبُّ الْعُلَمَاءَ وَكَانَ هَذَا اَجَاءَ فِي الْخَابِرِ اَنْ يَحْمِلَ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَسَاحِلَهُ

که او دوست میداشت علماء را و بنابر این آید که در خبر که را که در خدا بیغای در روز قیامت مسحه باشد

الدُّنْيَا كَمَا هِيَ اُجِبْتُ اَيْضًا قَوَائِمُهَا مِنَ الْعَنِيدِ وَاعْنَا قَهَا مِنَ الزَّعْفَرَانِ وَرَوْسُهَا

دنیا را مثابه بصورت شتران سفید که با نیلای آنها از عنید باشد و در نهان آنها از زعفران باشد و روستای

مِنْ الْمَسْكِ وَظُهُورُهَا مِنَ الزَّبَرَجَدِ الْاَخْضَرِ تَرَكِبُهَا الْجَسَدُ

سنان از مشک باشد و پشت کاهی شان از زبرجد سبز باشد و سر او از خولان بجایست

وَالْمُؤَذِّنُونَ يَقُودُونَ بِهَا بِالْحِمَامِ وَالْأَمَّةُ لِيُوقِنُوا فَيَعْبُرُونَ فِي عَمَّا
 و مؤذنون می کنند آنها را با حمامها و ایامان مسجد برانند آنها را پس بگذرانند در عرصات
 الْقِيَمَةِ فَيَقَالُ هَؤُلَاءِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ أَوْ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الْمُرْسَلِينَ فَيُنَادُوا
 قیامت پس گفته شود که این جماعت از فرشتگان مقرب اند یا از پیغمبران مرسل اند پس آوردند
 مُنَادٍ يَا أَهْلَ الْقِيَمَةِ مَا هَؤُلَاءِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَلَا مِنْ الْأَنْبِيَاءِ
 آوردند که اهل قیامت بنده ایشان از فرشتگان مقرب و نه از پیغمبران
 الْمُرْسَلِينَ بَلْ هَؤُلَاءِ أُمَّةٌ مُحَمَّدٌ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الَّذِينَ
 مرسل بکار ایشان است محمد بنی اند صلوات الله تعالی علیه و آله و سلم آنانکه
 حَفِظُوا آخِمْسَ صَلَوَاتٍ بِالْجَمَاعَةِ وَيُقَالُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ مَلَكًا
 نگارها نه کرده اند پنج نماز را بجماعت و گفته میشود بر آئین خدا بقای آنرا فرستاده را
 يُقَالُ هَآذِهِ دَرْدَائِيلُ وَلَهُ جَنَاحَانِ جَنَاحُ الْيَمِينِ مِنْ يَاقُوتٍ خَضَاءَ وَجَنَاحُ
 که گفته میشود او را در دایمل و مراد او را دو بال است یک سبز است از یاقوت سبز و یک بل
 بِالْمَشْرِقِ مِنْ ذَرِيرٍ جَدٍ خَضَاءَ مُكَلَّلَانِ بِالذُّرِّ وَالْمَرْجَانِ الْيَوَاقِيتُ رَأْسُهُ
 مشرق است از زبرجد سبز نازک بر سر نهاده و دندان گران مروارید و یاقوت و سراج
 تَحْتَ الْعَرْشِ قَدْ مَاءُ حَبَّتِ الْأَرْضُ لِتَابِعَةِ فَيُنَادِي كُلُّ لَيْدَةٍ مِنْ لَيْدَاتِي
 زیر عرش است و دو قدم از زیر زمین میروند است پس آوردند می کنند بر سرش و گفته از سبزه های
 رَمَضَانَ هَلْ مِنْ كَلْبٍ فَيَسْتَجَابُ لَهُ وَهَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطِي لَهُ وَهَلْ مِنْ
 رمضان اینک آیا هست کسی و می کنند پس قبول کرده شود و دعا و آیات سوال کنند تا رانده و پیران
 قَائِلٍ فَيُنَابِئُ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيَغْفِرُ لَهُ حَتَّى تَطْلُعَ الْفَجْرُ
 کسی تو بر گفته پس قبول کرده شود و دعا و آیات می خواند پس آمرزیده شود تا طلوع فجر
 يَا أَيُّهَا فِي ذِكْرِ النَّارِ فِي الْخَيْرِ أَنْ جِبْرَائِيلُ أَتَى إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 باب در ذکر آتش و در جبرائیل است برانند جبرائیل آمد و دعای پیغمبر صلوات الله علیه
 وَالْوَسْمُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَا جِبْرَائِيلُ صِفْ
 و آله سلم پس فرمود جبرائیل صلوات الله علیه و آله سلم ای جبرائیل صف

يَا جِبْرِائِيلُ صَفِّ لَنَا النَّارَ فَقَالَ جِبْرِائِيلُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ النَّارَ وَقَدْ
يَا جِبْرِائِيلُ صَفِّ لَنَا النَّارَ فَقَالَ جِبْرِائِيلُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ النَّارَ وَقَدْ

أَلْفَ عَامٍ حَتَّى احْتَرَمَتْ ثُمَّ أَوْقَدَهَا أَلْفَ عَامٍ حَتَّى أَبْيَضَتْ ثُمَّ أَوْقَدَهَا
أَلْفَ عَامٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ فَنِي سَوْدَاءُ كَاللَّيْلِ الْمَظْلَمَةِ لَا ضَوْءَ لَهَا وَلَا تَنْطِقِي

لَهَا وَلَا تَنْبَرِدُ حَرُّهَا وَقَالَ مُجَاهِدٌ إِنَّ فِي جَهَنَّمَ حَيَاتٍ كَأَمْثَالِ أَعْنَاقِ
الْبُخْتِ وَعَقَارِبٍ كَأَمْثَالِ لِبْعَالِ الدَّهْمِ فِيْهِنَّ أَهْلُ النَّارِ أَلَى النَّارِ

مِنْ تِلْكَ الْحَيَاتِ وَالْعَقَارِبِ فَيَأْخُذُونَ بِشِقَاقِهِمْ وَيَكْشِطُونَ مَا
عَيْنُ شَعْرِ الرَّاسِ إِلَى الظُّفْرِ فَمَا يَنْجِيهِمْ بِالْهَرَبِ إِلَى النَّارِ وَرَوَى عَنْ

عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ فِي النَّارِ حَيَاتًا
مِثْلَ أَعْنَاقِ الْأَيْلِ فَتَلْسَعُ أَحَدُكُمْ لَسَنَةً يَجِدُ جُوفَهَا أَرْبَعِينَ

خَرِيفًا وَإِنَّ فِي النَّارِ عَقَارِبَ كَأَمْثَالِ لِبْعَالِ تَلْسَعُ أَحَدُكُمْ لَسَنَةً
يَجِدُ جُوفَهَا أَرْبَعِينَ خَرِيفًا وَرَوَى الْأَعْمَشُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ هُبَيْرٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ

أَنَّ نَارَ كَهْذِهِ جَزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جَزْءً مِنْ تِلْكَ النَّارِ كَوَلَا خَرِيفَةً
أَنَّ نَارَ كَهْذِهِ جَزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جَزْءً مِنْ تِلْكَ النَّارِ كَوَلَا خَرِيفَةً

فِي الْبَحْرِ مَرَّتَيْنِ مَا أَنْفَعَتْهُ مِنْهَا النَّارُ وَقَالَ مُجَاهِدٌ إِنَّ نَارَ كَهْذِهِ تَعُودُ مِنْ
 در یاد و بار لغت دیگر عتد شازان بخیزی و گفت مجاهد رضی الله عنه این آتش شایسته میگردد از
 نَارِ جَهَنَّمَ وَرَوَى فِي الْبَحْرِ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَرْسَلَ جِبْرَائِيلَ إِلَى مَالِكِ بْنِ يَاحُذَ
 آتش و دوزخ و روایت کرده اند است در خبر که بر این خدا بفرستاد جبرئیل را به ملک و فرستاد که بر این
 جُزْءٍ مِنَ النَّارِ وَيَأْتِي بِهَا إِلَى آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَتَّى يَطْبَخَ بِهَا طَعَامًا فَقَالَ
 بگوید ملک جبرائیل را از آتش و بیاوردی آدم علیه السلام تا بپزد با آن طعام را پس گفت
 لِمَالِكٍ يَا جِبْرَائِيلُ كَمْ تَرِيدُ مِنَ النَّارِ فَقَالَ جِبْرَائِيلُ قَدَرًا أَمْلَأُ قَالَ
 ملک ای جبرئیل چه قدر میخواهی از آتش پس گفت جبرئیل بقدر که انگشت گفت
 مَالِكُ كَوَأَعْطَيْتُ بِقَدَرِ أَمْلَأُ كَذَابٍ مِنْهَا سَبْعُ سَهْلَوَاتٍ وَسَبْعُ
 ملک اگر دهم ترا مقدار یک انگشت بر این که در آتش از آن هفت آسمان و هفت
 أَرْضَيْنِ مِنْ خَيْرٍ لَهَا فَقَالَ مِقْدَارُ يَصُفِّ أَمْلَأُ وَقَالَ كَوَأَعْطَيْتُكَ مِقْدَارَ
 زمین از خیر و پس گفت جبرائیل مقدار نیم انگشت باید و پس گفت جبرئیل اگر دهم ترا مقدار
 يَصُفِّ أَمْلَأُ لَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ قَطْرَةٌ وَلَا يَنْبُتُ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتٌ ثُمَّ
 انگشت فرود نیاید از آسمان یک قطره باران و دروید از زمین هیچ سبزه
 بِنَادَى جِبْرَائِيلُ إِلَهِي كَمْ أَخَذُ مِنَ النَّارِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى خُذْ قَدَرًا ذَرَّةً فَخَذَ
 ای جبرائیل آن معبود من چه مقدار بگیرم از آتش فرمود خدا بفرستاده بگیر مقدار یک ذره از آن
 قَدَرًا ذَرَّةً وَعَسَلَهَا فِي سَبْعِينَ جَمْرًا سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ جَاءَ إِلَى آدَمَ وَ
 پس گرفت جبرئیل مقدار یک ذره را و شست آنرا در هفتاد و دو بار با مقدار بار پس از آن آمد به آدم و
 دَفَعَهَا عَلَى جَبَلٍ شَاهِقٍ مِنَ الْجِبَالِ فَذَابَ ذَلِكَ الْجَبَلُ وَرَجَعَتْ
 و نهاد آن ذره را بر آتش را بر کوه بلند از کوهها پس گذاخت آن کوه و باز گفت
 النَّارُ إِلَى مَكَانِهَا وَبَقِيَ دُخَانُهَا فِي الْأَحْجَارِ فَالْحَدِيدُ إِلَى يَوْمِنَا هَذَا
 آن ذره را به آتش بمکان خود و باقی ماند و دود و دمنها و دهن تا روز ما این است
 هَذِهِ النَّارُ مِنْ دُخَانِ تِلْكَ الذَّرَّةِ فَاعْتَبِرُوا يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
 پس این آتش و دمنها از آن ذره است پس عبرت گیرید ای شما مؤمنان

وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَهْلُونَ أَهْلَ لِنَارٍ عَذَابًا

و فرمود: پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم برآیند مسکینین اهل بار از روئے عذاب

بِرَجُلٍ نَعْلَانِ مِنَ النَّارِ يُغْلِمُهُ دِمَاعُهُ كَأَنَّهُ لِمَرَجٍ سَافِطٍ عَلَى جَمْرٍ

سخنهای مستند که در برادر یابوسن بود از انستش جوشد از ان مغز سرد می ماند و بیک نهاده باشد بر اخل

لِيَسْتَعْلِفَ مِنْهُ لَهَبُ النَّارِ وَيُخْرِجَ حَسْبُ بَطْنِهِ مِنْ قَدَامِيهِ فَإِنَّهُ لَأَبْرَى

مگر شعلہ زار و شعلہ آتش و بیا بد بخجہ درون شکم و سبب آذین و دباخم و کے لین این شخص اگر آئینہ دیدہ

أَسَدُ أَهْلِ النَّارِ عَدَايَا وَاتَّاهُونَ أَهْلُ النَّارِ يَدْعُونَ مَلَكًا كَافِرًا

سخت ترین اهل ناز و زلف را بر این دگر میگویند که ای عشق من فریاد کشنده درشته را پس بیازد بدو مهر سخته

عَلَيْكُمْ جَوَابًا رُبْعِينَ عَامًا تَقْرَأُ عَلَيْهِمْ وَيَقُولُ أَتُمْ مَا كُنْتُمْ بَعْدُ

پراستان جو اہل سالہاں بازوہ پراستان چاروہ راولوہ درازوہ سواروہ راجوہ زلمہ لندہ میدہ

دَامُونَ اَيُّدَاثُهُمْ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ وَيَقُولُونَ رَبَّنَا اُخْرِجْنَا مِنْهَا فَقَدْ عَلَيْنَا

[illegible]

فَانَاظِلْمُونَ فَلَا يُجِيبُهُمْ مَقْدَرٌ مَّا كَانَتِ الدَّيَّارُ يَمُرُّينَ بِهِ رُجُوعًا
بِأَيِّانٍ عَلَى لَمَّانٍ مَا تَسْمَعُ لَيْسَ حَرْبٌ بَيْنَ رُجُوعِ الْبَرِّ وَرُجُوعِ الْفَرِّ

طوبى لمن لا يشرك بالله شيئا

خواباً انخسوا فيها ولا تحموا قال ليس لهم نفوة يعقد ذلك
مراتب انيكه خاموش باشد در آن سخن گوید بمن فرمود اخضر نباست اين نرا من نقش بداران

[illegible]

بجانبه واحده و اما كان ذلك الانوير وسمي في التاريخ بـ
 ونبات بعد ان اوراقها في شتاء كما هو اول خروا و اوراقها خضراء و الشجر و شجره يمتد

وَيَوْمَ يُنْفَخُ الْأَشْجَارُ فَتَبْلُغُ أَرْضَ بَابِلَ وَتَأْكُلُ الْأَرْضُ الْمَآءَ وَتُصَوِّرُ الْأَرْضَ لُجًّا

اصو ارام باصو اب مجیر اولہ کریز وارو کس لپی ویاں لکھیاں
 باد از اے نشان باد از اے خراں کہ کو از اول اور از نیز کو بند و اور از خدی را بنیت کو بند و کشت دالک

وَالَّذِي بَعَثَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ أَنَّ ثَوْرًا مِنْ ثَوَائِبِ النَّارِ عَلِقَ بِهِ

قسم انذات که نه سزاوار است به عظیم برحق اگر بر آید جامه از جامه های اهل نار و سنجیده نشود در میان

السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَهَا قَوْمٌ خَرُّوا بِمَا يُجِدُونَ مِنْ مَنَافِعِهَا

آسمان وزمین پر آئینہ کبر مدار کرے ان یا پندھے یا بند ازید جو کے آن جامہ

_____

وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ ظَهَرَ مِثْلُ الْآتِثَةِ مِنْهَا لَاحْتَرَقَ أَهْلُ

وهم است که آن ذات که فرستاد ترا بجهنم یعنی اگر ظاهر میشد مثل سوزن در آتش بر آینه سوزند بآل

النَّارِ مَنْ حَرَّهَا وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ أَنَّ ذُرَّاعًا مِنَ السَّيْلَةِ

نار از گرمی آن دهنم است باز آن که فرستاد ترا بجهنم برحق اگر بر آینه یک گز از زنجیری که

الَّتِي ذَكَرَهَا اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَضَعَ عَلَى جِدِّ لَذَابٍ لِحَبْلِ حَدِّ سَيْلَةِ الْأَرْضِ

ذکر کرد آنرا خدا میفرماید در کتاب خود نهاده شود بر کوهی بر آینه خواهد گذشت کوه تا آنکه خوابد سیراب و بخت بر زمین

السَّيْلَةِ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ أَنَّ جَلَّاءَ عَذَابٍ بِالْمَغْرِبِ

بجهنم و هم است باز آن که فرستاد ترا بجهنم برحق اگر بر آینه سخی عذاب کرده شود بآتش و تنم در مغرب

لَا حَرَّ قِ الدَّيِّ بِالْمَشْرِقِ مِنْ شِدَّةِ عَذَابِهَا فَخُورًا هَاشِدًا يَدًا وَقَعْرًا

بر آینه بسوزد و مشرق باشد از سخی عذاب آن آتش گرمی و دوزخ سخت است و یابن و وزخ

يَعِيدُ وَحَطَبًا حَكِيدًا وَشَرَّابًا حَكِيمًا وَصَدِيدًا وَنَبَاتًا قَطْرًا

و و راست و جوییم دوزخ آتش است و آب و جوشده و زرد آب است و عاهاست و دس زفت

النَّارِ فِي ذِكْرِ ابْوَابِ النَّارِ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ

است و است باب در ذکر در آیه های دوزخ و دوزخ را هفت دروازه است بر هر دروازه

مِنْهُمْ جَزَاءٌ مَقْصُومٌ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَلِكُلِّهَا مَفْتُوحَةٌ

از کافران حصه است قسمت کرده شده هر مردان و زنان و لیکن این دروازه را گشوده اند بعضی

أَسْفَلَ مِنْ بَعْضٍ وَمِنْ بَابٍ إِلَى بَابٍ مَسِيرَةُ سَبْعِينَ سَنَةً وَكُلُّ بَابٍ

پایین تر از بعضی و از یک دروازه تا دروازه دیگر مسافت هفتاد سال است بر دروازه آن

أَسْفَلَ مِنَ الَّذِي يَكْبِي سَبْعِينَ ضِعْفًا وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

سخت تر است در گرمی از آن دروازه که متصل بود است هفتاد و چند و گفت رسول خدا صلوات

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَ جِبْرِائِيلُ عَنْ سَكَّارٍ قَالَ جِبْرِائِيلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمَا

علیه و سلم خبر کن ما را ای جبرئیل که آن گفت جبرئیل ای رسول خدا اما

الْبَابُ الْأَوَّلُ فِي قَبْرِ الْمُنْفِقِينَ وَالْفِرْعَوْنِ وَمَنْ فَرَّغَ مِنْ أَصْحَابِ الْمَكَاةِ وَنَبَاتِ

دروازه اول است در آن منافقان باشد و فرعون و کسی که کافر شده از اصحاب مکه باشد و نبات

وَالْمَكَاةِ وَنَبَاتِ

و نبات

هَآوِيَةً وَأَمَّا الْبَابُ الثَّانِي فَفِيهِ ابْلِيسُ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَةُ وَمَرْيَمُ وَالْحُجُوسُ

نوم یست واما دروازه دوم پس در کتب ابليس عليه اللغه است و کيکه تاليم و کيکه و التی برستان باشند

وَأَسْمَةُ لَظٍ وَأَمَّا الْبَابُ الثَّلَاثُ فَفِيهِ الْيَهُودُ وَأَسْمَةُ الْحَطَنَةِ وَأَمَّا

و نام این دروازه لطاست و اما دروازه سوم پس در کتب یهود باشند و نام آن حطه است و اما

الْبَابُ الرَّابِعُ فَفِيهِ النَّصَارَى وَأَسْمُهُمُ الْبَيْعِيُّ وَأَمَّا الْبَابُ الْخَامِسُ فَفِيهِ

دروازه چهارم پس در ان نصاری هستند و نام او بیعی است و اما دروازه پنجم پس در

الصَّابِئُونَ وَأَسْمُهُمُ السَّقَرُ وَأَمَّا الْبَابُ السَّادِسُ فَفِيهِ الْمَشْرِكُونَ وَأَسْمُهُمُ

ستاره برستان باشند و نام او سقر است و اما دروازه ششم پس در ان مشرکان باشند و نام او

الْحَكِيمُ وَأَمَّا الْبَابُ السَّابِعُ فَأَسْمُهُمْ جَهَنَّمُ ثُمَّ أَمْسَكَ وَسَكَتَ جِبْرَائِيلُ

جیم است و اما دروازه هفتم پس نام کجی جهنم است پس از ان چیزی گفت و سکوت کرد و جبرائیل

فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا تَخْبِرُونِي مِنْ سَكَنِ الْبَابِ السَّابِعِ

پس گفت ای محمد پس مرا از ان فرمود آری پس جبرائیل پس گفت ای محمد

فَقَالَ جِبْرَائِيلُ يَا أَحْمَدُ لَا تَسْأَلْنِي عَنْهُ قَالَ بَلَى يَا جِبْرَائِيلُ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ

پس گفت جبرائیل ای محمد پس مرا از ان فرمود آری پس جبرائیل پس گفت ای محمد

فَفِيهِ أَهْلُ الْكِبَارِ مِنْ أُمَّتِكَ الَّذِينَ مَاتُوا وَلَمْ يَتُوبُوا فَاخْرَأَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ

پس دروازه اهل کبار باشند از امت تو انانکه مردند و توبه نکردند پس افتاد بر کمر او

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَغْشِيًّا عَلَيْهِ فَوَضَعَ جِبْرَائِيلُ رَأْسَهُ عَلَى حَجَرٍ حَقِيقٍ ثُمَّ

علیه السلام پیوسته شد پس نهاد جبرائیل سر را بر کمر خود و باید از شدت اخفرت پس

قَالَ يَا جِبْرَائِيلُ عَظُمَتْ مُصِيبَتِي وَأَشَدَّ خَوْفِي وَخِزْيَتِي وَبَدَّخَلٌ مِنْ

از ان فرمودی جبرائیل کمان شد مصیبت من و سخت شد عذاب من و اندوه من زیاد و اهل تنه دار امت من

أُمِّي التَّارِقُ قَالَ نَعَمْ أَهْلُ الْكِبَارِ مِنْ أُمَّتِكَ فَبَكَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

در دهم گفت جبرائیل مرا آری اهل کبار از امت من ابليس گریه کرد رسول خدا صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَكَرَ جِبْرَائِيلُ مَعَهُ يَبْكِيَانِ فَقَالَ لِحَبْرَةِ آيِيلَ لِمَ تَبْكِي

علیه السلام و گریه کرد جبرائیل هم با او برید پس گفت اخفرت امر جبرائیل را چرا گریه میکنی

وَإِنَّ الرُّوحَ الْأَمِينُ قَالَ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَكِّرَ بَيْنَكُمْ بِهِ هَارُونَ

و حال که نوروح مامونی از غضاب گفت برائین من میترسم از اینکه مبتلا شوم با بجه مبتلا شدند هارون و

فَارْتَوَتْ وَهُوَ الَّذِي ابْكَا فِي قَاوُحِي اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهَا قَالَا يَا مُحَمَّدُ يَا جَبْرَائِيلُ

و این امر است که بگریه آورد در پس حی فرستاد خدا اینغا را بر دو لب فرمود و محمد و جبرئیل هر یک بر آینه

أَبْعَدَ تَحَا مِنْ النَّارِ وَلَكِنْ لَا تَرْجُوا كَمَا يَأْتِي فِي ذِكْرِ جَهَنَّمَ رَوَى عَنْ عَبْدِ

من دور کرده ام شما را از آتش دوزخ و لیکن نترسید شما را که خود را با بر ذکر جهنم روایت کرده شده از عبد الله

اللَّهُ بْنُ عَبَّاسٍ أَنَّهُ قَالَ تَوَتَّى جَهَنَّمَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنْ تَحْتِ الْأَرْضِ سَابِعَةً

ابن عباس بر آینه گفت آورده شود جهنم روز قیامت از زیر زمین هفتم و

حَوْطًا سَبْعُونَ أَلْفَ صَفٍّ مِنَ الْمَلَائِكَةِ كُلِّ صَفٍّ مِنْهُمْ مِثْلُ التَّقْدِيرِ

و گرد و هفتاد هزار صف از ملائکه هر صف از ایشان مثل تقدیر و

سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةٍ يَجْرُ وَهَذَا بَيْنَ مَا يَجْهَنَّمُ أَرْبَعُ قَوَائِمٍ كُلُّ قَائِمَةٍ مِثْلُ

هفتاد و هزار بار میگذرد جهنم را به گام وی و در جهنم را چهار پایه باشد بر پایه ایشان

الْفَنَسَةِ وَهَذَا ثَلَاثُونَ أَلْفَ كَأَنَّ ثَلَاثُونَ أَلْفَ قِمٍّ فِي كُلِّ قِمٍّ ثَلَاثُونَ أَلْفَ

هزار سال باشد و بر پایه هزار سه باشد و در هر سه سی هزار دین باشد و بر دین سه

مِثْلُ مِثْلِ جَبَلٍ أَحَدٍ ثَلَاثُونَ أَلْفَ مَرَّةٍ وَلِكُلِّ قِمٍّ شَفَتَانِ وَكُلُّ شَفَةٍ مِثْلُ

هزار و ندان جبر بر کوه احد سه هزار بار و در هر دین امداد لب باشد و در لب مثل

أَطْبَاقِ الدُّنْيَا وَفِي كُلِّ شَفَةٍ سَلْسِلٌ مِنْ حَدِيدٍ فِي كُلِّ سَلْسِلَةٍ مِثْلُ سَبْعِينَ

تمام دنیا باشد و در هر لب زنجیر باشد از آهن و در هر زنجیر سه هزار و هفتاد

أَلْفَ حَلْقَةٍ فَمِنْ كُلِّ حَلْقَةٍ مَلَأَتْهُ لَبَنَةٌ وَتَوَتَّى بِهَا عَنْ نِسَارِ الْعَرْشِ

هزار حلقه بود پس میگذرد هر حلقه را فرشتگان بسیار و آورده شود از از طایفه یمن و آن است نور

هِيَ قَوْلُهُ تَعَالَى فِي نِشْرِكَا الْقَصْرِ يَا فِي ذِكْرِ سَوْقِ النَّاسِ إِلَى النَّارِ قُلُوبًا

قول خدا اینغا می آید جهنم بنه از آنند گوشه باب در ذکر راندن مردم سوی آتش گفته شد راندند و

أَعْدَاءُ اللَّهِ تَعَالَى إِلَى النَّارِ وَسُودَ وَجُوهُهُمْ وَتُرِقَ عَيْنُهُمْ وَخِمْتَ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ

و دشمنان خدا اینغا را سوی آتش و سیاه شود رویهای ایشان و میز شود چشمهای ایشان و برده شود بر دهانهای ایشان و بر دهانهای ایشان

و در هر دین امداد لب باشد و در لب مثل

و در هر دین امداد لب باشد و در لب مثل

و در هر دین امداد لب باشد و در لب مثل

ابوابه بالتسقيط لهم الزبانية يا لاعل والسلسل تضع في قومهم ولخرج من

دبرهم ونغل ايدهم السمايل على اعناقهم ويدخل ايدهم اليهين في

قلوبهم وتلزم من بين كفيهم وتشد بالسلسل ويقرن كل ادمي مع

الشيطان في سلسله وتسحب على وجوههم وتضربهم الملكة مقامع من

حديد كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غير اذنهم اعيدوا فيها وقيل لهم ذقوا

عذاب الحريق كما قال الله تعالى كلما ارادوا ان يخرجوا منها اعيدوا فيها و

قيل لهم ذقوا عذاب النار التي كنتم فيه تكذبون انه قالت فاحمى يارسو

الله هل تساق امتك كيف يدخلونها قال بلى يسوقهم الملكة ولا تسو

جوهرهم ولا تزدق اعينهم ولا تحتم على اقوامهم ولا يقربون مع الشياطين

ولا توضع عليهم السلسل والاغل فقالت يارسو الله كيف يهودهم

ملكه قال هم ثلثة نفر الشيم الفاسق والشاب العاص والمراة الفاحشة

الرجال يوحذان بالحيية يقادون واذا اليها شوخذ بالذواب وكميت شبيهة من

الرجال يوحذان بالحيية يقادون واذا اليها شوخذ بالذواب وكميت شبيهة من

امتی یُؤخذ ویقبض علی السَّیِّبِ یُقَادُ النَّارُ وَهُوَ یَادِی - اَسْبَیَاهُ وَ

است من اگر گرفته شود به قبض گرفتن شود بر سببهاست و گفته شود بجو است و آه از کد و اگر برین و

ضعفاه و کرم من شایب یقبض علی اللجیة و یُقَادُ النَّارُ وَهُوَ یَادِی وَ

و اگر ضعف من و بسیار از جوانان است من که گرفته شود از سببهاست و گفته شود بسبب است و او است از کد

شبابا یاه و احسن صورتاه و کرم من امّتی توخذ علی ناصیتها

و اگر جوانی را که احسن صورت او بسیار از زنان است من که گرفته شود بر ناصیه است و نشان و نشانه شود

و یُقَادُ اِلَى النَّارِ وَهِيَ تَنَادِی و افضیته و اهنک حرمتاه و استراحتی

بسوی آتش است آن فریاد کند و که مضیعت و حرمت ما و اسباب عزیزی ما را

انتهی بهم اِلَى النَّارِ فَاِذَا نَظَرَ الْمَلِکُ اِلَیْهِمْ یَقُولُ لِلْمَلِیْکَةِ مَنْ هُوَ لَءِ قَاوِر

برسانند ایشان را که مالک در روز قیامت از هر کس که بپرسد که اینان کیستند ایشان بپرسد و گفته

عَلَى الْاَشْقِیَاءِ اَعْجَبٌ مِنْ هَؤُلَاءِ اَمْ قَسُوْهُ و جوههم و لم توضح السلسل

برین بر بختان عجب تر از اینان که بسیار شده اند و بسیار است اینان و نهاده شده اند از بختها

و لا غل فی اعناقهم ف یقول الملیکة هكذا امرت ان تأتی بهم علی هذه

و طوقها و در گردنهای ایشان پس گویند فرشتگان اینکین امر شده است ما را که بیاوریم ایشان را برین

الحالة ف یقول الملیک یا معشر الاَشْقِیَاءِ مَنْ اَنْتُمْ یقولون مناة

حالت پس گویند مالک و معشر او گروه بر بختان کیستند شما گویند از امت محمد

صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم و روى فی رواية اخرى فلما قادهم الملیکة

صلی الله علیه و آله و سلم پیغمبر در روایت شده و در روایت دیگر پس چون کشان را از فرشتگان

یَنَادُوْنَ بِاَحْمَدَ ص فَمَا رَا وَاَمَّا الْاَسْوَا سَمِ فَمِنْ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

فریاد کنند یا محمد پس چون بیند مالک و زخم را فراموش کند نام محمد صلی الله علیه و آله و سلم را

مِنْ هَبِیْزِ الْمَلِکِ ف یقول لهم مَنْ اَنْتُمْ ف یقولون نحن مِمَّنْ اَنْزَلَ عَلَیْهِمُ الْقُرْآنَ

از هبیت مالک پس گویند مالک اینان را کیستند شما پس گویند ما را از انما هم که نازل شده بر ایشان قرآن

و نحن مِمَّنْ یَصُومُونَ وَ رَضَان ف یقول الْمَلِکُ مَا اَنْزَلَ الْقُرْآنُ

و از آن پیغمبر که روزه دارد ما را راضیان را پس گویند مالک نازل کرد بر او قرآن

اَلَا عَلَى مُحَمَّدٍ فَلَمَّا سَمِعُوا اسْمَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صَاحُوا يَجْعَلُهُمُ
مگر محمد پس چون شنودند نام محمد صلی الله علیه و آله و سلم را فریاد کنند تمام ایشان

وَقَالُوا نَحْنُ مِنْ أُمَّةٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَهُمُ الْمَالِكُ فَكَانَ لَهُمْ
گویند ما از امت محمد صلی الله علیه و آله و سلم هستیم پس گوید مالک ایشان را مالک بود

فِي الْقُرْآنِ زَاجِرًا عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ تَعَالَى فَاذْأَوْفِقُوا عَلَى شَفِيعَةِ تَحْتَمُّهُمْ وَظُرُوا
در قرآن باز دارند از گناهان خدا بپای خداوند استاده شود بگزاره و در حق و نظر کنند

إِلَى النَّارِ وَالْزَّيْنَبِيَّةُ يَقُولُونَ يَا مَلِكُ ائْذَنْ لَنَا سَاعَةً حَتَّى نَتَكَبَّرَ عَلَى أَنْفُسِنَا
لبیکو آتش و سبکو فرشتگان عذاب گویند ای مالک اذن ده مارا ساعه تا بگزاریم بر نفسهای خود

فَيَا ذُنُوبَهُمْ فَيَتَكَبَّرُونَ حَتَّى كُمُ يَبْقَى الدَّمْعُ فَيَتَكَبَّرُونَ دَمَا فَيَقُولُ الْمَالِكُ لَهُمْ
پس اذن و بدایشان را پس بگویند تا آنکه باقی نماند از شکمهای بگزارند خون را پس گویند مالک ایشان را

مَا أَحْسَنَ هَذَا الْبَيْكَاءُ فَكَوْكَانَ هَذَا الْبَيْكَاءُ فِي الدُّنْيَا مِنْ حَسْبَةِ اللَّهِ
چه نیکوتر این گریه پس اگر بود و این گریه ستیا در دنیا از خوف خدا بپایا

لَمَنْعَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّارِ يَا رَبِّ ذِكْرُ الزَّيْنَبِيَّةِ قَالَ مَنصُورٌ بْنُ عَمَّارٍ يَلْعَنُ
برای من باز و آخرت بخار امروز از آتش باب در ذکر فرشتگان عذاب گفت منصور بن عمار رضی الله عنه

الَّتِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّ الْمَلِكَ النَّارِ يُدْبِئُ بِأَوَّلِ رَجُلٍ جَعَدَ أَهْلُ
بیخیز صلی الله علیه و آله و سلم که هر آنکه مالک و در آخر را و بپایا و پانها است ایشان را

النَّارِ وَمَعَ كُلِّ رَجُلٍ يَدُ تَقِيْمِهِ وَتَقْعُدُهُ وَتَغْلَهُ وَتَسْلِسِلُهُ فَاذْأَنْظُرْ الْمَالِكُ
در آخر و با هر شخصی دست باشد از مالک که میخیزد و او را می نشاند و او را و طوق و در بپایا و پس چون نظر کند

إِلَى النَّارِ يَأْكُلُ بَعْضُهَا بِبَعْضٍ مِنْ خَوْفِ الْمَالِكِ وَخَوْفِ الْبَيْمَةِ تَسْتَعْنِ
لبیکو آتش میخورد بعضی از آن بعضی را از خوف مالک و خوف بایم نوزده حرف آتش

عَشْرَ حُرُوفٍ وَاعْدَدَ الزَّيْنَبِيَّةُ كَذَلِكَ فَمَنْ قَالَ كَسِمَ لِلَّهِ الْحَمْدُ الْحَمْدُ صَدَقَ
و عدد فرشتگان عذاب هم نوزده اند پس هر که وید بسم الله الرحمن الرحیم بعد از

مِنْ قَلْبِهِ خَالِصًا خَلَصَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الزَّيْنَبِيَّةِ بِبَيْكَةِ وَامْتِنَانٍ
از دل خالص کند خدا بپایا از فرشتگان عذاب بپاکت من و جلال

الْوَحْشِ وَالْجَبْرِ السَّلْسِلِ وَالْأَغْلَى يَغْلُونَ وَيَقْطَعُونَ بِالْكَلَابِ

وختیان در آن برنجها و طوطا طوی کرده شود در برده شود با بنور

وَيَضْرِبُونَ بِالْمَقَامِعِ وَيَضْرِبُونَ عَلَى الْوَجْهِ وَيَسْجُونَ فِي النَّارِ قَالَ أَلَيْسَ

وزده شود بگرزا و زده شود بر روها و کشیده شود در آتش و گفت بچهر

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَهْلَ النَّارِ يَنَادُونَ يَا رَبَّاهُ أَحَاطَ سَأَلَ الْعَذَابِ

صلی الله علیه و آله و سلم بر آینه اهل نار فریاد کنند ای سرور ما احاط کرده با عذاب

فَوَجَدَاهُ مُضَيَّقَةً أَلَيْسَ بِهَا مَخْلُوعَةٌ يَا غُلَاظُهَا وَإِنْ شَكَوَالَمْ يَرْجِعُوا أَوْ

پس یافتیم آنرا بسیار تنگ کشیده نشویم از آتش عوق کرده شد بطنها و اگر شکوه کنند

صَبْرُ الْمَجِيدِ أَفَرَحُوا وَإِنْ نَادُوا لَمْ يُجَابُوا وَيَنَادُونَ بِالرَّحْمَةِ وَالنُّزُولِ وَالصَّبْرِ

صبر کنند ما قدر شد ما فی و اگر فریاد کنند جواب داده نشود و فریاد کنند بربوبی و در کینه و تنگی

مُقَرَّنِينَ وَفِي سَجْنٍ النَّارِ فَكُلُّ مَنْ خَلَدَ أَوْ يَنَادُونَ مِنْ طُولِ الْعَذَابِ

و در زمانه آتش همیشه باشند همیشه بودن و فریاد کنند طویل و در عذاب

وَضِيقٍ مَدَّ خَلَامٌ وَسَائِلُ حَبِيدٍ هَمٌّ وَمَكْشُوفٌ عَوَالِمُ وَمَغْبَرَةُ أَوَانٍ

و تنگی مکان اینان و مکر و دوزخ و آتش و در تنگی و در تنگی و در تنگی و در تنگی

وَلَا أَشْقِيَاءَ يَقُولُونَ رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا نِقْمَتُكَ إِنَّكَ أَقْوَمُ بِأَضْلَالِكُمْ فَخَفِيفٌ

و بد بختان گویند ای سرور ما غلبه بر ما کرد ای سرور ما و ای سرور ما و ای سرور ما

عَذَابُ مَا مَنِ الْعَذَابِ إِيَّاكُمْ مُؤْمِنُونَ قَالَ سَأَلُوا أَهْلَ النَّارِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى

از ما سرور از عذاب ایان مؤمنان فرموده آنحضرت سألنا اهل النار فریاد عذاب

جِبَالًا وَيَقَالُ لَهُمْ اصْعِدُوا عَلَيْهِ فَيَصْعَدُونَ عَلَى وُجُوهِهِمْ بِالْفَسْخِ

ایک کوه و گفته شود ای سرور ما بالا رود بر روی ما و بر روی ما و بر روی ما

صَادُوا عَلَى لِسَانِ الْجِبَلِ لِيُخْبِرَهُمْ أَجْمَلُ يَقْضِيهِمْ هَمُّهُمْ إِلَى قَعِّهَا خَسِرَتِ

شد بر سر کوه پس بگفتند ای سرور ما که اقلند پس باز کردند از ما این کوه را بکاران

وَقَالَ إِنَّ أَهْلَ النَّارِ يَسْتَعْجِلُونَ بِالْمَطَرِ فَيَرْفَعُ سَحَابَةٌ فِي النَّارِ سَوْدَاءٌ فَيَقُولُونَ

و گفتند ای سرور ما که اهل نار فریاد کنند طلب باران پس بریزد یک بار سیاه در آتش گویند

الْغَيْثِ مِنَ الرِّحْمَةِ فَيُمْطَرُ عَلَيْهِمْ حِجَارَةٌ مِنَ النَّارِ تَقَعُ عَلَيْهِمْ وَهُمْ فِيهَا

فَوَرِّقْ حَيَاتٍ عَقَارٌ رَجَعُوا لِيَسْأَلُوا اللَّهَ تَعَالَى لَوْ سَنَةِ أَنْ يَرْزُقَهُمْ

باران و گزندمان پس از آن سوال کنند از خدا تعالی بر ارسال انبیا و زنی که ایشان را

الْغَيْثِ فَيُمْطَرُ سَحَابَةٌ أُخْرَى سَوْدَاءُ فَيَقُولُونَ هَذِهِ سَحَابَةُ الْمَطَرِ فَيَسْأَلُونَ

باران پس ظاهر شود یک ابر سیاه دیگر پس گویند این ابر بارش است پس فرستد آن ابر را بر ایشان و بار

عَلَيْهِمْ حَيَاتٍ كَمَثَلِ الْغَنَاءِ الْأَبْلَى فَلَمَّا غَضِبَتْ غَضِبَتْ لَيْذَةً مَوْجِعَةً الْفِتْنَةِ

بر ایشان باران مانند گردنه های شتر پس چون گزند آن باران و پیش زنده گردان شود و در دلهای ایشان

سَنَةِ وَهَذَا مَعْنَى قَوْلِهِ تَعَالَى زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ عَمَّا كَانُوا فِيهِ سَاهُونَ

سال و اینست معنی قول خدا تعالی زباده کردیم ایشان را عذاب بر عذاب بسیار بجهل بود و در کتاب میگوید

وَقَالُوا اسْكُنُوا هَٰؤُلَاءِ النَّارِ بِنَادُونَ مَا لَكُم سَبْعِينَ أَلْفَ سَنَةٍ فَلَا بُدَّ لَكُمْ أَلَّا

و فرمود آنحضرت مسکنان این نار فریاد کنند مالک دوزخ را بنفاد بر ارسال پس رو کنند مالک و

عَلَى الْأَشْقِيَاءِ جَوَابًا فَيَقُولُونَ رَبَّنَا مَا آجِئْنَا إِلَّا نَفْسًا مَائِدَةً يَٰ مَالِكُ اسْكُنْ

بر بدستمان جواب را پس گویند ای پروردگار ما جواب نداد مالک پس گویند ای مالک بنشین

لَنَا شَرِبْنَا مِنْ مَّاءِ التَّنْزِيلِ فَقَدْ أَكَلْنَا النَّارَ عَطْمًا وَقَطَعْنَا النَّارَ قُلُوبًا

ما از شراب آب حیمه شربیم پس هر آینه حوز و آتش استخوانهای مارو قطع کرد آتش دلهای ما را

فَلْيَسْقِهِمْ مِمَّنْ شَرِبْنَا مِنْ قَاءِ الْحَجِيمِ فَإِذَا نَادَوْا يَا لَيْدِكُنْ لَيْسَ بِقَطْرِ الْأَصَابِعِ

پس بنوشانند از این شراب حیمه از آب دوزخ پس چون بگریزند از بدستهای خود بپندند انگشتان و جگر

بَلَغَتْ أَوْجُهُ تَنَنَّا نَارَ الْوُجُوهِ وَالْعَبُودِ وَالْجُلُودِ وَإِذَا دَخَلَتْ الْبُطُونُ

برسد آن آب گرم بر رویه های شان بر زیر در و پهلو و چپشان شان در پهنای شان چون داخل شود آن آب گرم

الْأَمْعَاءُ وَالْكَبِدُ قَالَتْ سَأَلْنِي أَهْلَ النَّارِ أَلَا اسْتَغَاثُوا بِطَعَامِهِمْ فَيَسْأَلُهُمْ

رو و د جگر را فرمود بر آینه مسکنان این نار چون فریاد کنند بر طعام خود آورده شود و زخم

فَإِذَا أَكَلُوا الزُّقُومَ يُعْلِمُنِي مَا فِي بُطُونِهِمْ وَيُعْلِمُنِي مَا فِي دِمَائِهِمْ وَأَضْرَأُكُمْ وَيُخْرِجُكُمْ

پس چون خوردند زقوم را بچونشد آنچه در شکم های ایشان است و بچونشد مغز ایشان و دانه های ایشان و بر آینه

نَارٍ مِنْ فِمْهِمْ وَتَسْقُطُ أَحْشَاؤُهُمْ مِنْ أَقْدَامِهِمْ قَالَ إِنَّ سَاكِنِي أَهْلُ

نار بر آتشان و میفتند و از زیر قدمها و پاهای ایشان از زیر قدمها و پاهای ایشان

نَارٍ يَلْبَسُونَ مِنْ قَطْرٍ فَإِذَا وَضَعُوا عَلَى الْأَيْدِي أَنْسَكْتَ الْحِجَابِ

نار بپوشند جامهها را از قطره و چون بپوشند از جامهها را خود برپا بپوشند جامهها را

لَا تَنْفِيَا عَنِ النَّارِ عَمَّى لَا يَصْبِرُ وَبَكْمَ لَا يَنْطِقُونَ صَوًّا لَيْسَ مَعَهُمْ

بد بختان در آتش که گویا بپوشند که نمی بینند و بکرم نمی گویند که با صدای نیستند

كُلُّ جَائِعٍ يُنْتَهِي إِلَى طَعَامٍ إِلَّا أَهْلَ النَّارِ كُلُّ مَيْتٍ يُنْتَهِي إِلَى حَيٍّ إِلَّا أَهْلَ

هر گرسنه بپوشد طعام را مگر اهل النار و هر مرده بپوشد حیات را مگر اهل النار

النَّارِ فَإِنَّهُمْ يَتَمَوَّنُونَ الْمَوْتَ وَلَا يَمُوتُونَ بَابٌ فِي ذِكْرِ الْوَانِ الْعَذَابِ

نار پس بر آتشان آید و بپوشد موت را و نمی میرند بَاب در ذکر آفات عذاب

عَلَى قَدَرِ أَعْمَالِهِمْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجِئُ أَهْلُ مَحْدٍ صَلَّى اللَّهُ

بر قدر عملها بر آتشان فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که می آید اهل محاد صلی الله علیه و آله و سلم

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ النَّارِ مِنْ بَعْدِ سِتِّينَ أَلْفَ سَنَةٍ وَهُوَ قَوْمٌ مِنْ أُمَّتِي

علیه و آله و سلم از آتش بعد از شصت هزار سال و این قوم و می آید از امت من

سَامِعُونَ مِنَ اللَّحْمِ الْحَرَامِ مِنْ زُلوَلٍ مِنَ الدِّينِ كَأَسْوَنَ مِنَ النَّيَابِ عَانِ

تربیده شنوند از گوشت حرام از زلزله از دین پوشیده و با سست از جامهها پنهان

عَنِ الطَّاعَاتِ عِلْمُونَ لَا يَعْلَمُونَ بِالْعِلْمِ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ

از عبادات عالمان باشند علم کنند بر علم میدانند ظاهر را از زندگی دنیا و آنها و ایشان

عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفِلُونَ جَاهِلُونَ مِنْ أَهْلِ الشَّوْقِ يَكْسِبُونَ مَرَايَ الْ

از آخرت غافلانند از آهلی بازار اندک بیکر و اندک از هر گونه مال

شَاءُوا وَلَا يَبَالُونَ مِنْ أَيِّ بَابٍ يَدْخُلُونَ فِي النَّارِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَئِذٍ

که میخواهند و بیکر و بیکر از هر دروازه که در آیند در آتش فرو و در آتش ای و ای و ای

لَوْ أَيْتَ نَقْضَ الْعَهْدِ الْأَمَنَةِ يُسْمِعَانِ عَلَى خَوْفِهِمَا إِلَى النَّارِ وَأَوَّلُ طَرَفٍ جَهَنَّمَ

که بگویند که عهد و امانت را که کشیده و می کشند بر روی بیکر و بیکر از آتش و در آتش و در آتش

صار كل عضو مما في مكان وكل عرق في مكان وقبليه ما في مكان

يعني ان كل اعضاء الانسان في مكان واحد وجميع عرقه في مكان واحد وقبليه في مكان واحد

ليكن ناقض العهد والامانة ولزهما مصلوبين على شجرة الزقوم والذات الباقية

من شجرة عود والذات را وبنيتي ايشان را بر سر شجرة عود وبنيتي را بر سر شجرة عود

تدخل في دبرها وتخرج من فيها واذا نهيما واعينهما ويقارن منهما الشيطان

در آيد ودر عهد ايشان ودر آيد از دهن ايشان ودر عهد ايشان ودر آيد از دهن ايشان

في السلسيل والا غلال معلقين باسنانها ولسانها وليس في ما غلها

در زنجيرها ودر غلها ودر زنجيرها ودر غلها ودر زنجيرها ودر غلها

ولا يجدان الحق طرفتيين وان الكافرين يطلبون الامان من عذاب

ويفهمون ان الحق را بقدر بریدن چشم ودر آيد از دهن ايشان ودر آيد از دهن ايشان

ناقص العهد والامانة وناقض العهد والامانة يطلب الامان من عذاب

سكنده عهد والامانة وناقض عهد والامانة يطلب الامان من عذاب

تارك الصلوة وتارك الصلوة يطلب الامان من عذاب الزاني والراعي

تارك نماز ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز

الامان من عذاب كل الزواني وناقض العهد والامانة وتارك الصلوة

الامان از عذاب هر يك از زواني وناقض عهد والامانة ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز

تارك الصلوة يعدلون في النار خفي الى البعير الف سنة قال النبي صلى الله

تارك نماز عذاب کرده شود در آتش در مدت تا چهل هزار سال ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز

عليه السلام لو كان ماء اليمار مدا ولا شجرا اقلاما والجن والانس

عليه السلام اگر باشد آب در يار سماه ودر جهان عالم ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز

نفدت اليمار كلها لجمعها ومنها سبعون الف ضعف فيقعد ذلك

تمام شود همه در يار پس از آن آيد در يار ودر عذاب نماز ودر عذاب نماز

كله وفنت الانس والجن قبل ان يكتب احد حقب جهنم وذلك قول

همه ان ودر عذاب ان ودر عذاب ان ودر عذاب ان ودر عذاب ان

قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يوق شارب الخمر مائة سنة

والكوز معلق في عنقه الطير في كفيه حتى يصبك على خسته من الماء

وينادي مبادي هذا فلان ابن فلان من موضع كذا ولجرح راحته الخ

من فيه ويتأذى أهل النار وأهل الموقف حتى يستغيثوا إلى الله من النار

ففيه ويكون مصير إلى النار فإذا طرأ في النار ينادي لفستو اعط

ثم ينادي الكافلا بحسبه مقدار ثمانية سنين يكون عرقه منبأ لودني

ينادي يارب ارفع عني العرق فلا يرفعه ثم يجي النار وتاكله حتى

يزماد ثم يعاد خلقا جديدا ثم يجي وتخرقه مغولة فيبكي وتنادي

من رجلي فليسحب فيها بالسلسل على وجهه فإذا استغاثت بالماء

بالحميم إذا شرب تقطعت أمعاءه فإذا استغاثت بالطعام يجي

فيأكله يغلي نافي بطيه ودماعه ولجرح هب النار من فيه وتناقض

من قدسية ثم يجعل في نابوت من نار الف عام ثم طول عذابه وص

...

...

...

[illegible]

الف عايم ويا مئان الف عايم ويا قيوه الف عايم ويا رحمن

هزار سال و يا مئان هزار سال و يا قيوه هزار سال و يا رحمن

يا حيم الف عايم فاذا انقذ الله حكمهم فيقول يا خير ائيل فاجعل لي

يا رحيم هزار سال پس چون چاره دروان گنجد اينجا علم خود را در ايتيان بسوزايد و جبرائيل را بفرستد

يا عاصمين من امة محمد صلى الله عليه وآله وسلم يقول اهي انت اعد

يا كهنگاران از امانت محمد صلى الله عليه وآله وسلم گويد جبرائيل ايا معبود من تو و انان

بهم متى يقول الله تعالى اطلق وانظر فاحاهم فيطوق جبرائيل

بايشان از سر فرايد خدا اينجا برود و بين چيست حال ايتيان پس برود جبرائيل

الى الملاء وهو على منبر من النار في وسط جهنم فاذا انظر الملاء الجليل

بسوخته ملك دوزخ و در نشسته باشد بر منبر از آتش در بيان دوزخ پس نظر کند ملك بسوخته جبرائيل

قام تعظيما فيقول ما دخلك هذا الموضع يقول ما فعلت بالعصاة

بر خرد و بزرگ تعظيم و گويد چه چيز در آورده و تر ادر بخا گويد جبرائيل چه كردم ملك با كهنگاران

من امة محمد صلى الله عليه وآله وسلم يقول الملاء ما سوء ما حالهم فاضيق

از امانت محمد صلى الله عليه وآله وسلم پس گويد ملك چه بد است حال ايتيان و چه تنگ

مكاهم قد احترقت النار اجسادهم واكلت لحومهم وبقيت وجوههم

مكان ايتيان بر آينه سوخته آتش بدنهاي ايتيان را و خورد گوشت استخوان ايتيان را و ماند روسته

وقلوا لهم يتدلوهم بها الايمان فيقول رفع الطبق عنهم حتى انظر اليهم فيا

و در نهاي شان مبد چشمه در رود و در ايتيان نور ايمان پس گويد جبرائيل بر دايق را از ايتيان نظر كنم بستانان

الملاء الخزي و ترفع الطبق عنهم فيطرون جبرائيل ويرون احسن خلقا

ملك سرخا زمان دوزخ را پس بر داند دايق را از ايتيان پس نظر كند ايتيان بسوخته جبرائيل و بديد ديوار جهنم را

فيجلبون ان ليس من مليكة العلى فيقولون يا ملائكة من هذا العبد الذي لم يوسع

اگر ايتيان از درنگان غداي پس گويد اهل ملك گيت اين بسوخته كه نديدم چه بيزا

احسن مني فيقول الملاء هذا جبرائيل الذي امر الله الذي كان

خوبتر از من كه نديد ملك اين جبرائيل كه بفرمود خدا است انكه بود

مبانی عند العرش و الانبیاء علیهم السلام فی سجده الله و تثنی بیا لهم

پس آید نزد سرافراز و عزیزان دیگر علیهم السلام پس بقیه آنحضرت سجده کند و خداوند تبارک و تعالی

بیت احد منکم فیقول الله تعالی ارفع رأسک سلطط و اقمقع شفق

من کلمه کسی مثل آن پس فرماید خداوند تبارک و تعالی آنحضرت را ابرو را بر خود و اسوالت کند تا او دعوی و شفاعت کن با حق

فیقول یارب انشعبه امفی قل انقذ حکمک فیهم و شفعت و انشعبه

گوید ای رب من بختان دست من بر آید جاری کردی حکم خود را از ایشان و شفاعت میکنم الحال پس بول کن شفاعت

فیهم فیقول الله تعالی قلیت شفاعتک فیهم و انطلق و اقرء علیهم

در حق بختان پس فرماید خداوند تبارک و تعالی بول کردم شفاعت ترا در حق ایشان و برود دیگر بر ایشان

السلام و اخرج من هاکل من کان قال لا اله الا الله محمد رسول الله

سلام و برادر کند و رنج بر کسی را گرفته باشد یا اله الا الله محمد رسول الله

فیطلق الی فیصلی الله علیه و اله و سلم مع الانبیاء علیهم السلام الی اخر

پس روان شود و پیغمبر صلی الله علیه و اله و سلم با پیغمبران علیهم السلام بسوی دروازه

فاذا نظر الی ملک الی محمد صلی الله علیه و اله و سلم یقوم من عظمه فیقول

چون نگردد ملک بسوی محمد صلی الله علیه و اله و سلم برخیز و بزم شریف آنحضرت پس گوید

للملک ملک مال امفی الی انشعبه فیقول الی الله و سلم و اصبیح مکرم

ملک ترا چه حال است یا بختان است یا نه یا اله الا الله حال ایشان را بگفته است و جای ایشان

فیقول الی فیصلی الله علیه و اله و سلم ارفع الیاب ارفع الطبق فاذا

پس فرماید پیغمبر صلی الله علیه و اله و سلم کشای دروازه را بر و برادر بسوی دروازه

نظر اهل النار الی محمد صلحوا یا جمعم یا محمد قد احزقت النار جلودنا

نگار کند اهل النار بسوی محمد صلی الله علیه و اله و سلم تمام ایشان یا محمد ای بختان بر آید سوختن آتش بر سینه های

و اما قد ترکنا فی النار و نبتنا فی عذابهم و یقول و اعلم جاکم

و گویند ما که ما را در آتش گذاشته اند و ما را در عذاب ایشان و میگوید و اعلم جاکم

فیخرجهم جمیعاً و قد صار اجمعاً کلهم النار فیطلق الی یارب الجنة عند

پس برآورد ایشان را از آتش و در جمیع دروازه ها با همه آنکه سیاه و خورده و مسند ایشان را از آتش پس روان شود آنحضرت

لَا يَخْلُفُونَ فِيهِ وَيُخْرِجُونَ مِنْهُ نَسَائِجَ جَدِّ امْرُءٍ مُتَحَيِّينَ

فَيَصِيرُ جَوْهَرُهُمْ كَالْقَمِيرِ لَيْلَةُ الْبَدْرِ وَ عَلَى جِبَاهِهِمْ كُتُوبٌ هُؤُلَاءِ

جَنَّاتُ عِيقٍ أَلْفُ عِشْرِينَ مِنْ النَّارِ فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَيَعْبُدُونَ بِذَلِكَ

فَيَدْعُونَ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يَخْرُجَهُمْ فَيَمْحُو اللَّهُ ذَلِكَ مِنْ جِبَاهِهِمْ

وَإِذْ أَرَأَى الْكَافِرَانِ أَلَمْ يَسْلُمْنِ أَنْ يَنْبَغِي لِهَذَا الْقَوْمِ الْإِسْلَامُ

مُسْلِمِينَ فَخَنَ أَيْضًا خُجْرًا مِنَ النَّارِ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى لِمَا يُؤْذِنُ الْبَاقُونَ

لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ وَرَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَوْ كَانُوا

كَانُوا كَبِشَ أَمْلَةٍ وَيُقَالُ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ تَعْرِفُونَ الْمَوْتَ فَيَنْظُرُونَ وَيَعْرِفُونَ قِيَامَ

لَا أَهْلَ النَّارِ أَيْ أَهْلَ النَّارِ تَعْرِفُونَ الْمَوْتَ فَيَنْظُرُونَ وَيَعْرِفُونَ قِيَامَ

الْجَنَّةِ وَكَانَ تَعْرِفُونَ قِيَامَ الْجَنَّةِ خُلُودًا لَمْ يَمُوتُوا فِيهَا وَبِأَهْلِ النَّارِ خُلُودًا

لَمْ يَمُوتُوا فِيهَا ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَاتَّخَذُوا يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ فِي الْحَيَاةِ

ذَاجِحٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَزْفَرُ زَفْرَةً حَقَّ صَارَتْ كُلُّ مَتَّحَانَةٍ عَلَى رُكْمٍ

وَمِنْ رَأَى قِيَامَتَهُ أَوْ كَذَا أَوْ كَذَا وَكَانَ كَمَا كَرِهَ اللَّهُ لِعِبَادِهِ أَنْ يَدْرُسُوا

وَمِنْ رَأَى قِيَامَتَهُ أَوْ كَذَا أَوْ كَذَا وَكَانَ كَمَا كَرِهَ اللَّهُ لِعِبَادِهِ أَنْ يَدْرُسُوا

وَمِنْ رَأَى قِيَامَتَهُ أَوْ كَذَا أَوْ كَذَا وَكَانَ كَمَا كَرِهَ اللَّهُ لِعِبَادِهِ أَنْ يَدْرُسُوا

مَبَاقِي عِنْدَ الْعَرْشِ وَالْإِتِّبَاعُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ فَيَسْجُدُ لِلَّهِ وَيَتَنَبَّأُ بِبِالْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُلُوبُكُمُ الرِّجَالُ ۖ مَا أَفْقَهُ سِكْرُكُمْ ۖ أَتُحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَتُهْجِرُونَ الْآخِرَةَ ۚ بَشَرًا لَّيْسَ بِشَيْءٍ عِندَ اللَّهِ بِثَقِيلٍ ۖ

تو کہنے لگے: "میں نے اس کے لئے کھجور کا پتھر لے لیا ہے۔ اگر وہ اسے کھائے تو اس کا دل بڑھ جائے گا۔"

يقول يا رب انشعب اعني قد انقذت حكمك ورحمتك واشفقني

گوید ای ارباب من در کفایت دست من هر آینه جاری گردی علم خود را در قیال و معانی تعلیم بحال پس بول من

فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى قَبِلْتُ شَفَاعَتَكَ فِيهِمْ وَأُطْلِقَ أَقْرَاءَ عَلَيْهِمْ

درماهی بخت ن بلی مریدان و ادیبان بول (درم) ستم است مرا در می یکنار برود و بگو بزرگ است

السلام واخرج منها كل من كان قال لا اله الا الله محمد رسول الله

و بر این وجه در هر یک از این دو صورت که در بالا مذکور شد

قَيِّطُوقُ الْمَيْمُونِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ إِلَى جَدِّهِ
 مُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِإِذْنِهِ

بسم الله الرحمن الرحيم

فَإِذَا طَرَأَ الْمَلِكُ إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقِيَهِمَا وَقَالَ لَهُمَا قَالَا يَا رَسُولَ اللَّهِ بَقُولُوا

Handwritten musical notation on a staff, featuring various notes and rests.

[illegible]

وَأَرْفَعُ الْطَبَقَ وَادْعُ

وَيَقُولُ الْيَهُودِي عَلَى الْمَدَّةِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ عَلِيمٌ وَكَانَ

[illegible]

نقل کند الی نارسو کے محمد مراد دستہ تمام الینان یا محمد مراد دستہ سوفت الکشی پرستہ سے

وَلَمَّا وَقَفَ لِرُكْنَتَانِ فِي النَّارِ وَنَسِيتَا فِعْدَلَهُنَّ مِنْهُنَّ وَيَقُولُ مَا عَلِمْتُ لَكُمَا

[illegible]

فخرجهم جميعا و قد صاروا انما اكلهم النار فبطوا الى باب الجنة

این کتاب را در این روز در این شهر از این نویسنده به این کتابخانه اهدا شد و در این تاریخ به این کتابخانه رسید

_____

الْمُحْسِنُونَ فِيهِ وَيُخْرَجُونَ مِنْهُ شَاءَ حَرْدٍ أَمْ دَأْمٍ مُّحْسِنِينَ

پس مهربانان پس عمل کنند ایشان در آن جوی و بر آید از آن جوی جوانان صاف بدینا به اینها ساجد

فَيُصِيرُ وَجْهَهُمْ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَعَلَىٰ جِهَاهُمْ مَكْتُوبٌ هُوَ لَا

پس شود چهره ایشان مانند ماه شب چهاردهم و بر پیشانیهاست ایشان نوشته بود ایشان

يَتَّبِعُونَ عِتْقَاءَ الرَّحْمَنِ النَّارَ فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَيَعْبُدُونَ بِذَلِكَ

و از جبهه آنرا و شدگان خدا از آن پس در آید بخت و طعون و میوب کرد و خود باین

فَيَدْعُونَ اللَّهَ تَعَالَىٰ أَنْ يَخْرُجَهُمْ مِنْهَا فَيُخَوِّدُهُمْ فَيَمْحُو اللَّهُ تَعَالَىٰ ذِيكَ مِنْ جِهَاهُمْ

پس دعا کنند خدا باینکه در کند این نوشته را از ایشان پس در کند خدا باینکه آن نوشته را

وَأَذَىٰ الْقَارِئَاتِ الْمُسْلِمِينَ قَدْ خَرَجُوا مِنَ النَّارِ قَالُوا لَيْتَنَا كُنَّا

و چون بنید که قرآن که مسلمان بر این بر در رفتند از آن گویند ای کاش که ما مسلمانی

مُسْلِمِينَ فَخَرْنَا أَيْضًا نَخْرُجُ مِنَ النَّارِ قَوْلُهُ تَعَالَىٰ بِمَا يُولَدُ الَّذِينَ هُمْ

مسلمانان پس ما هم میزاییم از آن قول خدا باینکه است بسیار وقت که دوست دارند که از

لَوْ كُنَّا مُسْلِمِينَ وَرَوَىٰ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يُولَدُ الْمَوْتُ

کاش که بودی مسلمانان و روایت کرده از نبی صلی الله علیه و آله و سلم که گویید که مژده و آتش

كَانَ كَيْشَ امْرِئٍ يُقَالُ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ تَعْرِفُونَ الْمَوْتَ فَيَنْظُرُونَ وَيَعْرِفُونَ قَالُوا

مانند کسی که بود و زنگ و گفته شود مرا این جنت را آیا میشناسید موت را پس بریندا و را و شناسد و را گفته

لَا هَذَا النَّارُ أَهْلُ النَّارِ تَعْرِفُونَ الْمَوْتَ فَيَنْظُرُونَ وَيَعْرِفُونَ فَيَذَرُوهَا

ای نه این آتش را آیا میشناسید موت را پس بریندا و را و شناسد و را گفته

الْجَنَّةَ وَالنَّارَ تَعْرِفُونَ قَالُوا يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ خَلُودٌ لَكُمْ مَوْتَ فَمَا يَا أَهْلَ النَّارِ خُلُودٌ

و در آن پس از آن گفته شود ای اهل جنت همیشه است شما را در جنت نیست مگر در آن اهل آتش

لَكُمْ مَوْتَ فَمَا ذَٰلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَىٰ وَأَنْزَلَ لَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ أَذْقُوا الْأَمْ وَالْحَيٰ

نیت موت و در آن پس ان قول خدا باینکه است و برسان ایشان را در آن افسوس و پشیمانی چون معلوم شود

وَأَجَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَزْفَرُ زَفْرَةً حَقٌّ صَارَتْ كُلُّ امْتِحَانِيَّةٍ عَلَيْهِمْ مِنْ

و فرموده را در روز قیامت آواز کند آواز کردی تا آنکه که در همه کرده ما سر برین کشیده را و می خود از

هَوَٰهَا كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ وَلَنَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَانِبَهُ كُلًّا فَيُتَدَعَىٰ إِلَىٰ

ترس آن همچنانکه فرموده است خدا بیخاطی و بی غیبر کرده را بر آفریننده برآورده خواهد نمود و سزاوارست که

كِتَابُهَا الْيَوْمَ تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ فَاذْهَبُوا إِلَىٰ خِيَمِهِمْ وَلِيَسْمَعُوا فِيهَا

امروز جزا داده شود آنچه بودید که عمل میکردید پس چون نظر کنند به جهنم و بشنوند آواز سخت اوراق

كَأَقَالِ اللَّهُ تَعَالَىٰ سَمِعُوا هَٰذَا بَيْنَهُمَا لِيَنْفُذَ رَأَاؤُهُمْ وَغَيْرُهُمْ زِمَانًا يَجْعَدُ سَالًا كَوْنُهُ

چنانکه فرموده است خدا بین آنها را بنفوذ برادر آواز چشم و غیرین از مسافت بخشد سال گویند

كُلًّا وَاحِدٌ مِنْهُمْ نَفْسِي نَفْسِي حَتَّىٰ الْخَلِيلِ وَالْكَلِيمِ إِلَّا الْحَبِيبَ يَقُولُ أَمَتِي

هر یک از ایشان در آن وقت نفس من تا ویرایم خلیل و موسی کلیم الله صریح رب العالین کرده گویند

أَمَتِي فَاذْهَبِي إِلَىٰ النَّارِ يَقُولُ يَا نَارُ بَقِي الْمَصِيدِينَ وَبَقِي الْمَصِيدِينَ

است من پس چون نزدیک شود در رخ فراید از جهنم ای آتش من نماز گزران و بقی صدف دهنندگان

وَالْحَشِيعِينَ وَالصَّامِتِينَ ارْجِعِي فَلَا تَرْجِعِ النَّارُ يَقُولُ جِبْرَائِيلُ يَا مُحَمَّدُ

و فرودتان و روزه داران باز گرد پس باز فرود آتش پس گوید جبرائیل ای محمد

قُلْ هَٰلِكِي النَّارِ بَيْنَ يَدَيْهِمْ وَيَكَاكُمُ عَنِ الذُّنُوبِ ارْجِعِي فِيهِمْ النَّارُ

گویم آتش را بچون تو به کنندگان و شکهای ایشان و گریه ایشان از مسبب گناهان باز گرد پس گوید پیغمبر

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَرْجِعُ النَّارُ وَبَقِي حَبِيبُ يَدُ مَوْعِدِ الْعَصَاةِ

صلی الله علیه وآله وسلم پس باز گردد آتش و بماند جبرائیل و بایست که آله کتب نگاران

وَيَرْثُهَا عَلَيْهِ قَطْعِي النَّارُ لِنَارِ الدُّنْيَا تَطْفِئُ بِأَمَاءٍ وَالذُّرَابُ فِي الْخَلِيلِ كَانِ

و بیفتد از آن بر آتش پس فرو نشاند آتش از دنیا که فرو می کشند و آب خاک ریز است چون

يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُحْشَرُ اللَّهُ تَعَالَىٰ الْخَلَائِقُ فِي وَادِي الْمُحْشَرِ لِحُكْمِهِمْ جَهَنَّمَ مَقْفُودٌ

روز قیامت حشر کند خدا بیخاطی مخلوق را در وادی محشر برای آفرینش

أَبَايَاهَا وَنَاخِدُ أَهْلَ الْمُحْشَرِ النَّارُ مِنْ تَحْتِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِهِمْ

در آید او و بگریزد اهل محشر آتش از زیر ایشان و از جانب راست ایشان و از جانب چپ ایشان

فَيَسْتَبِغْتُونَ إِلَىٰ النَّارِ صَلَّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْتَبِغْتُونَ النَّارَ إِلَىٰ

پس فریاد کنند به پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم پس آواز دهند به پیغمبر

جبرائیل فیقول لا تخف وانقص غبار راسک فینقص غبار راسک

جبرائیل کہ جس کو یہ جبرائیل کہ آنحضرت سے پیشان غبار خود را پس پیشان غبار خود را

فینقص الله من غبار راسک سحابا مثل سحاب اطراف قیف علی رؤس

پس کہتر اند خداست از غبار او را پس ابر را مانند ابر باران پس بالیند بر سر او

المؤمنین ثم یقول محمد صلی الله علیه وآله وسلم انقص غبار الجنة

مؤمنان پس از آن گوید جبرائیل محمد صلی الله علیه وآله وسلم را پیشان غبار بهشت خود را

فینقص فیعمل الله غبار الجنة سترایدهم ویدن النار ثم یأمر ان تنقص

پس پیشان را پس مگرداند خدا این غبار را بر سر آنحضرت را برده در میان ایشان و در میان ایشان انرا مگرداند

من تقسم فینقص فیصیر من غبار نفسه بساط تحت اقدارهم ویمتع

که پیشان از بدن خود و بر پیشان آنحضرت پس مگرداند خدا این غبار را بر سر خود و بر سر خود مگرداند

منهم نار جهنم یدرتیه وفي الخیر اذا کان يوم القيمة یوتی بعد قتر

از ایشان آتش دوزخ برکت آن و در جبرائیل است چون شود روز قیامت آرد و غبار خود را بر سر خود مگرداند

سیاته فیومر له الی النار فتکلم شعر من شعرات عینه ویقول یاک رسولک

بدان پس ای رسول خدا و ای رسول خدا گوید که من شعرات عینه ویقول یاک رسولک

فمحم قال من بکی من خشية الله حرم الله تلك العین علی النار ولو

محمد فرمود که هر که بگریزد از خوف خدا این غبار را بر سر خود مگرداند

یک یقدر ان یصل شعرة واحدة غفر الله بک کتیه فانی یکت من

که یک یقدر ان یصل شعرة واحدة غفر الله بک کتیه فانی یکت من

خشیتک فالتز عنی عنها ویقال فالتز کتی فبغفر الله له ویخلص من النار

از ترس تو پس بر آرد مرا از آتش و گفته شود ترک کن مرا ای پس بیا مرز و خدا این غبار را بر سر خود مگرداند

یکر له شعرة واحدة کانت بکت من خشية الله تعالی فی الدنیا تم ینادی

برکت یلوی که هر که بگریزد از خوف خدا

یجی فلان ابن فلان یدرک شعرة یاک فی ذکر الجنان قال وهب

که خلاص شد فلان پس فلان برکت یک موی باب در ذکر حبیب گفت در حبیب

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ الْجَنَّةَ يَوْمَ خَلَقَهَا عَرْضُهَا كَعَرْضِ

جَنَّةِ عَدْنٍ بِرَأْسِهَا مِثْلُهَا أَفْزَدَ حَيْثُ رَأَى فِيهَا كَثْرَةَ أَهْلِهَا وَأَمَّا عَرْضُهَا

السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا فَلَا يَعْلَمُ أَحَدٌ إِلَّا اللَّهَ وَأَمَّا كَثْرَةُ أَهْلِهَا

فَإِنَّهَا زَيْنُ الْأَرْضِ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا لَيْسَ يَمْلِكُ أَحَدٌ أَنْ يَزِيدَ فِيهَا كَثْرَةَ أَهْلِهَا

وَيُطْلَقُ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ وَسَعَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى حَدِّ ثَلَاثِينَ أَهْلَ الْجَنَّةِ

وَفَنَاءُ ثَلَاثِينَ أَهْلًا وَأَمَّا عَرْضُهَا فَكَمَا أَنَّ أَحَدًا يَمْلِكُ أَنْ يَزِيدَ فِيهَا كَثْرَةَ أَهْلِهَا

وَالْجَنَّةُ كَمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ مِثْلُهَا دَرَجَةٌ مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ وَبَيْنَهُمَا مِثْلُهَا دَرَجَةٌ

ابن عباس رضی اللہ عنہما بیان تمایم ابواب من الذی المرصع بالجوهر مکتوب
این عاقل هم جنت را مکتوب در باغچه از طلای دانته تان بجم ابرو نوشته بود

على باب الجنة الاول لا اله الا الله محمد رسول الله وهو باب الدنيا
هم در دوازده جنت اول معبودی که الله محمد رسول الله است و این باب پیغمبران

والمرسلين والعلماء والشهداء والاشقياء والباب الثاني باب
ورسلان و علمان و شهیدان و شقیان است دوازده دوم در دوازده

المصلين بكم اليها ووضوءها واركائها والباب الثالث باب المؤمنين
سوار گذاران است که با کمال استعدا در او صوگن و اراکان قرار دوازده سوم در دوازده جنت و چهار

يطيب انفسهم والباب الرابع باب الاطمين بالمعروف والنهي عن
بجو شسته دل و در دوازده چهارم در دوازده امر کنندگان است بمعرفت و نهی کنندگان از

المنكر والباب الخامس باب من ادى نفسه عن الشهوات والباب السادس
غیر مشرور و در دوازده پنجم در دوازده کسی است که باز داشت نفس خود را از شهوات نفسیه و در دوازده

باب الحجاج والمعقرين والباب السابع باب المجاهدين والباب الثامن
در دوازده حاجیان و عمره کنندگان است و در دوازده ششم در دوازده جهاد کنندگان است و در دوازده

باب الموحدين الذين يخلصون ابصارهم عن الحرام ويعملون الخيرات
در دوازده اهل توحید است آنانکه بید کنند چشمهای خود را از چیزهای حرام و میکنند کارهای

من براء الدين وصلته الرحم وغير ذلك واسماء الجنان تمایم ابوابها
از سبک بود الدین وصله رحم و غیر این و نامهای جنات است و این ابواب هفت اند اول آن

الجنان وهي من اللؤلؤ والبصاء وتاينها دار السلام وهي من ياقوت حمراء
در این جنات است و از مروارید سفید است و دوم آن دار السلام است و آن از یاقوت سرخ است

والنفاحة الماوى وهي من زبرجد خضراء ورايع حاجنة الخلد وهي
و سوم آنها جنه الماوی است و آن از زبرجد سبز است و چهارم النفاحة الخلد است و آن

من مرجات صفراء وخامس حاجنة النعيم وهي من فضة بياض
از مرجان زرد است و پنجم آنها حاجنة النعم است و آن از نقره سفید است

وَسَادُّهَا جَنَّةُ الْفَرْدَوْسِ وَهِيَ مِنْ ذَهَبٍ حَرٍّ وَسَائِرُهَا جَنَّةُ عَدْنٍ

رستم آنجا جنة الفردوس است و آن از طلاست و سائر آنجا جنة عدن است و سائر آنجا جنة عدن است

وَهِيَ مِنْ دَرَّةٍ بَيْضَاءَ وَهِيَ مُشْرِفَةٌ عَلَى الْجَنَّةِ كُلِّهَا وَتَامِرُهَا جَنَّةُ الْفَيْضِ

و آن از مروارید سفید است و این جنة عدن است بر تمام جنة عدن است و تامل آنجا جنة فایض است

وَهِيَ أَعْلَى الْجَنَّةِ كُلِّهَا وَلَهُ يَا بَابُ وَمَصْرَاعَانِ مِنَ الذَّهَبِ كُلِّ مَصْرَعٍ ثَلَاثُونَ

و آن اعلاست از تمام جنتها و او را دو درخت و دو محنة از طلاست و هر محنة در میان او

وَيَنْتِ الْأُخْرَى كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَأَمَّا بِنَاءُهَا فَلَيْسَتْ مِنَ الذَّهَبِ

و در میان دیگر است چنانکه در میان آسمان و زمین است و اما بنای او پس شش از طلا است

وَأَيُّهَا مِنَ الْفَيْضِ وَفِيهَا الْمَسْكُوتُ وَتَرَاهَا الْغَيْرُ وَالزُّعْفَرَانُ

و محنة از فایض است و در آن بی شک است و خاک او غیر و زعفران است

وَقَصُورُهَا مِنَ اللَّوْلُؤِ وَغَرَقَاتُهَا مِنَ الْيَوَاقِيتِ وَأَبْوَابُهَا مِنَ الْجَوَاهِرِ وَهِيَ

و قصرهای آن از مروارید است و غرقاتی از یاقوتهاست و درهای او از جواهر است و آن

الْوَارِثُ مِنَ قَاءِ الرَّحْمَةِ وَهِيَ تَحْرِيْقُ فِي جَمِيعِ الْجَنَّةِ حُصْنُهَا وَأَجْمَلُهَا الدَّلَالُ

و وارث است از آب رحمت و آن قار است در همه جنتها و در میان تمام جنتها و آن

وَمَا وَهَّا الشَّدَّ مِنَ النَّبْلِ وَأَحْلَى مِنَ الْعَسَلِ وَفِيهَا هَرُّ الْكُوْثَرِ وَهُوَ تَرْجَمُ صَلَّى

و آب آن سخت تر است از نبل و شیرین تر است از شهد و در آن جوی کثر است و آن جوی محمد است

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنْتَارُهَا الدُّرُّ وَالْيَاقُوتُ وَفِيهَا نَهْرُ الْكَافُورِ وَفِيهَا

علیه و آله و سلم و در میان درهای او مروارید و یاقوت است و در آن جوی کافور است و در آن

هُوَ السَّيِّدُ وَفِيهَا هَرُّ السَّلسَبِيلِ وَفِيهَا هَرُّ الْحَقِّ الْمُخْتَوِمِ وَمِنْ وَرَاءِ

جوی سید است و در آن هر سلسبیل است و در آن هر حق بسته است و در آن

ذَلِكَ أَمَّا نَهْرُ لَيْلَةٍ لَا يَجْصِي عَدُّهَا وَفِي الْخَبَرِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

و آنکه اما نهر لیل است که بشمار ندارد و در خبر آن و در خبر آن

وَالِدُ سَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَيْلَةُ الْمِعْرَاجِ أُسْرَى بِمِ الْإِلَهِ السَّمَاءِ

و آله و سلم که فرمود است معراج سیر کنایه و شد مرا بسوی آسمان

و این جنة عدن است و این جنة عدن است و این جنة عدن است

و ظاهر کرده شد بر من همه چیزها پس دیدم در آن جاری از آب و جوی از شیر

و جوئی از شراب و جوی از حل چنانکه فرموده است خدا بیغالی و رحمت خود میماند از آب و نمیدود

و چون به امت است که مستحق نباشد نزد آن و چون ایستاد که تقدیر است از

عسل صاف پس نفتم چه بل را از کجای آید این بنما و کجا میروند

گفت جبرئیل ص: مرد خدا این جو سها کو حق گوشت و پندار که از لجام ایند پس سوال کن

از خدا اینها را باینکه معلوم کنند ترا اینها بدتر از این است که حضرت از رب خود پس بدتر است که اسلام آورد

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم گفت ای محمد پیوستن چنان خود را پیش بوشبم

چشم خود را پس از آن گفت بکشتا چشم خود را پس ناگاه من نزو که در منی ام و دیدم در بخا لب بکشد از مردار و بد بکشد

والی قید را بیک دوازده قوت سبب و قفل آن در این طیفانی سرخ است و اگر تمام انجم در دنیا است

از جن ۱۰۱ سن نهاده شود بر آن گنبد
برای این پیشه مانند دیگر می گنبد مستطی باشد

و دیدم یک کوزه بران گنبد بکس دیدم این چه بهای چهار کاره را که جای است از زیر

آن نفید پس چون خواهم آید یار کردم اراجا گفت از آن غرض نیست بدو اصل میبوی در نفید

قُلْتُ كَيْفَ ادْخُلَ وَعَلَى بَابِ الْقِفْلِ قَالَ لِي افْتَحْ قُلْتُ كَيْفَ افْتَحَهُ وَلَا

تَقْتَحِمُ جَلُونَهُ دَاخِلُ شَدَمٍ وَرَدُّ رَوَارِجِهِ اَنْ قُضِلَ اسْتَفْتَيْتُ مَا كَيْفَ افْتَحْتُمْ جَلُونَهُ كَيْفَ افْتَحْتُمْ

مِفْتَاحَهُ قَالَ مِفْتَاحُهُ فِي يَدِكَ افْتَحْهُ قُلْتُ يَا مَلَأُ اَيْنَ مِفْتَاحُهُ قَالَ

كَلْبِدَاوُ افْتَحْتُمْ كَلْبِدَاوُ وَدَسْتُ لَسْتُ كَلْبِدَاوُ افْتَحْتُمْ اَيَ تَمَشُّنَا لَهَا اسْتَفْتَيْتُ مِفْتَاحُ اَيْنَ كَلْبِدَاوُ

مِفْتَاحُهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَلَمَّا دَلُّونَ مِنَ الْقِفْلِ قُلْتُ بِسْمِ اللَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَفَتَحْتُ الْقِفْلَ وَدَخَلْتُ فِي الْقَبْرِ فَرَأَيْتُ هَذِهِ الْاَنْهَارَ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ كَلْبِدَاوُ قِفْلٍ وَدَاخِلُ شَدَمٍ وَرَدُّ رَوَارِجِهِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْارْبَعَةَ تَجْرِي مِنْ اَرْبَعَةِ اَرْكَانِ الْقَبْرِ فَلَمَّا ارْدْتُ الْخُرُوجَ عَنْ الْقَبْرِ قَالَ

بَابُ كَيْفَ اَزْجَارُ طَرَفٍ كَلْبِدَاوُ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لِي الْمَلِكُ هَلْ نَظَرْتُ وَرَأَيْتُ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ انْظُرْ ثَانِيًا اِلَى اَرْكَانِهَا

اَنْ تَرْتَبَةً اَيَ انْظُرْ كَرْدَسَ دَوِيْدَ افْتَحْتُمْ اَرْكَانَ قِفْلٍ نَظَرْتُ دَوَارَهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَلَمَّا انْظَرْتُ رَأَيْتُ مَكْتُوبًا عَلَى اَرْبَعَةِ اَرْكَانِ الْقَبْرِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَرَأَيْتُ نَهْرَ الْمَاءِ يُخْرَجُ مِنْ مِثْمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَخَرَجَ مِنْ هَاءِ اللَّهِ

دَوِيْدَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَنَهْرُ الْخَمْرِ يُخْرَجُ مِنْ مِثْمِ الْخَمْرِ فَهُمْ الصَّلِ يُخْرَجُ مِنْ مِثْمِ الرَّحْمَنِ فَعَلِمْتُ

دَوِيْدَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَذِهِ الْاَنْهَارُ اَرْبَعَةٌ مِنَ الْيُسْمَلَةِ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا مُحَمَّدُ مَنْ ذَكَرُوكُمْ

اَيْنَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلْاَسْمَاءُ مِنْ اُمِّيكَ وَقَالَ يَقْدِرُ خَالِصُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سَقِيْنَهُ مِنْ

اَسْمَاءُ اَزَامَتُ نَوَ دَوِيْدَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَذِهِ الْاَنْهَارُ اَرْبَعَةٌ لَيَسْقُونَ يَوْمَ السَّبْتِ وَأَوْهَا يَوْمَ الْاِحْدِ لَيَسْقُونَ

اَيْنَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَيْسَ جَوْنُ نَزَوَكٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَسَىٰ أَنْ يَمُنَ مِنْكُمْ لِقَابِ رَبِّهَا وَيَوْمَ الثَّلَاثِ لَنُشْرِيَنَّهَا

سجده در روز سه شنبه و شنبه شود بخیر و در روز سه شنبه نوبت شنبه شود شراب و در

وَأَمَّا الشَّيْرُ فَلَا تَسْكُرُوا وَآذًا سَكْرًا وَأَطَارُوا أَلْفَ عَامٍ حَتَّىٰ أَتَمُّوا إِلَىٰ الْجَمَلِ

پس چون بفرستند از امت شوند و چون مست شوند پرواز کنند هزار سال تا آنکه رسند بجو

عَظِيمٍ مِنْ مِّسْكٍ أَزْفَرُ فَيُخْرِجُ السَّلسِيْلَ مِنْ تَحْتِهَا فَيَشْرِيَنَّهَا يَوْمَ ذَٰلِكَ

طافان از مشک خالص پس بپزد که می برآید چشمه سلسیل از زیر آن پس بپوشند انبان و آن

يَوْمَ لَا رِبْعَاءَ ثُمَّ يَطْبِرُوا أَلْفَ عَامٍ حَتَّىٰ أَتَمُّوا إِلَىٰ قَصْرِ يَفْقَهُونَ وَفِيهَا

روز چهارشنبه باشد پس پرواز کنند هزار سال تا آنکه رسند بجو شک پس بایستند و در آن کوشتند

سَرَادِمًا مَوْضِعَةً وَأَوَابٌ مَوْضُوعَةٌ وَمَنَارِقٌ مَصْقُوفَةٌ وَذُرَابِي مَبْنُوتَةٌ

ساردهای بلند و آبخیزها و دریاها باشد و پاریکها گذار شده و گرههای عقیس گره شده

فَيَكْسِرُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ عَلَىٰ سَيْرٍ فَيَنْزِلُ عَلَيْهِمْ شَرَابٌ الرَّحِيْلُ فَيَشْرِيَنَّهَا

پس بپاشند بر یک از آن بر مخی پس فرود آید بر آن ن شربت رحیل پس بپوشند از آن

ذَٰلِكَ يَوْمَ الْخَمِيْسِ ثُمَّ يَطْبُرُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ غَيْمٍ أَبْيَضَ الَّذِي خَلَقَ اللَّهُ

و آن روز پنجشنبه باشد پس از آن بارش کند خدایتعالی بر ایشان از ابر سفید آنکه فرموده و آنرا

تَعَالَىٰ مِنْ غَيْمٍ عَظِيمٍ حَلَالًا وَأَلْفَ عَامٍ جَوَاهِرًا فَتَعْلَقُ بِجَلِّ جَوْهَرٍ

تعالی از غیمر هزار سال جواهر و هزار سال جواهر را پس آویخته باشد بهر جوهر

حَوْزٍ ثُمَّ يَطْبِرُونَ أَلْفَ عَامٍ حَتَّىٰ أَتَمُّوا إِلَىٰ مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ

حور پس از آن پرواز کنند هزار سال تا آنکه رسند بهن بزمیند تا مجلس راضی نزد پادشاه

مَقْعَدٍ وَذَٰلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَيَقْعَدُونَ عَلَىٰ مَائِدَةِ الْخَلْدِ يَنْزِلُ

خامه و آن روز جمعه باشد پس بپاشند بر خوان خلد و فرود آید

عَلَيْهِمُ الرَّحِيْقُ الْخَمْرُ بِجَنَامٍ مِنْ مِّسْكٍ فَيَشْرِيَنَّهَا قَالَ وَهُمْ الَّذِينَ

برایشان شربت بهر کرده شده بهر مشک از مشک پس بپوشند آنرا و فرمود این را تا نماند

يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ وَيَحْتَسِبُونَ عَنِ الْعَاصِي قَالَ كَعِبٌ سَأَلَتْ رَسُولَ

هم میکنند اعمال صالحه را و برپزیر میکنند از گناهان گفت کعب سوا ل کردم رسول

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَشْجَارِ الْجَنَّةِ فَقَالَ لَا يَبْقِيَنَّ أَغْصَانُهَا
 خُذَا صَلَّيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَكَلَهُ وَسَلَّمَ از درختان جنت پس فرمود خشک نمانند و شاخه های آن
 وَلَا يَتَسَاقَطَ أَوْ رَاقِمًا وَلَا يَفْقِي ثَمَرَهَا وَأَنَّ الْأَشْجَارَ الْحَيَّةَ تَجْرِي
و نه ریزند بر گلهای آن و نمانند میوه های آن و بر آینه گمان نزنند و جنتان درخت
 طَوْبِي أَصْلُهَا مِنْ دَرَّةٍ يَبْضَاءُ وَأَعْلَاهَا مِنْ ذَهَبٍ وَسَطُهَا مِنْ نُضْرٍ
طوبی است بیخ آن از نقره و درخت است و اعلا آن از طلا است و میان آن از نقره است
 وَأَغْصَانُهَا مِنْ زَبْرَجِدٍ وَأَوْرَاقُهَا مِنْ السُّنْدُسِ عَلَيْهِمْ سَبْعُونَ أَلْفَ
و نمانند آن از زبرجد است و برگ های آن از سندس است و بر آن هفتاد هزار
 عُصْفٍ أَغْصَانُهَا مِلْحَةٌ يَسَاقِي الْعَرْشَ أَدْنَى أَغْصَانُهَا فِي السَّمَاءِ
ستار است و شاخه های آن میرسد است لباق عرش و ادنی از شاخه های او در آسمان است
 وَلَيْسَ فِي الْجَنَّةِ عَرْفَةٌ وَلَا قَبْرٌ وَلَا حَجَرٌ إِلَّا وَفِيهَا عُصْفٌ فَيُخَلُّ عَلَيْهَا
و نیست در جنت عرفه و نه قبر و نه حجر و نه در آن شاخه است از طوبی پس میگذرد
 وَفِيهَا مِنَ الثَّمَارِ مَا شَتَّهِهِ الْأَنْفُسُ فَيُظَاهِرُهَا فِي الدُّنْيَا تَمَسُّ أَصْلَهَا
و در آن درخت طوبی است که میوه آن است که میوه آن را اغصانها پس مثال طوبی و در دنیا است که اصل و
 فِي السَّمَاءِ وَقَدْ يُضَوُّ ضَوْءُهَا فِي كُلِّ دَرَجَةٍ وَكُلُّ مَكَانٍ وَقَالَ عَلِيُّ بْنُ
در آسمان است و بر آینه او شعله میگذرد و در هر درجه و هر مکان او لغت شده است
 إِنْ أَشْجَارُ الْجَنَّةِ تَكُونُ مِنَ الْفِضَّةِ وَأَوْرَاقُهَا بَعْضُهَا مِنْ فِضَّةٍ وَ
بر آینه درختان جنت میباشد از نقره و برگ های آن بعضی از نقره است و
 بَعْضُهَا مِنْ ذَهَبٍ إِنْ كَانَ أَصْلُ الشَّيْءِ مِنْ ذَهَبٍ تَكُونُ أَغْصَانُهَا
بعضی از طلا است اگر باشد بیخ و درخت از طلا باشد شاخه های و نه
 مِنْ فِضَّةٍ وَإِنْ كَانَ أَصْلُهَا مِنْ فِضَّةٍ تَكُونُ أَغْصَانُهَا مِنْ ذَهَبٍ
از سیم و اگر باشد بیخ و نه از نقره باشد شاخه های و نه از طلا و
 أَشْجَارُ الدُّنْيَا تَكُونُ أَصْلُهَا فِي الْأَرْضِ وَفَرْعُهَا فِي هَوَاءٍ لَا هَادَ إِلَّا التَّكْوِينُ
درختان دنیا میباشد بیخ آن در زمین و شاخه های آن در هوا و ازیرا که دنیا و اگر تکلیف است و

ليس لك التبرار الجنة فان اصلها في الهواء واعصارها في الارض

يستخرج من درختان جنت نبراسه سبعون آن در هواست و شاخه های آن در زمین است

كما قال الله تعالى وطوفوا دانية اي آثارها قريبة وترابها مسك

چنانکه فرموده است خدا تعالی بگردانیدن آن آثارها که بسیار است و خاک آن در میان آن مسک

وعنرق كافور وانهارها ماء ولين وعسل وخمر واذا هبت الريح

دميز و کافور است و نهرهای آن شیر و عسل و شراب است و چون وزد و باده

في الجنة وتضرب الاوراق بعضها لبعض يسامع منه صوت فاطم

در جنت وزند برگها را بعضی بر بعضی میشنود از آن آواز که شنیده نشود

منزل في الحسن والملائكة في الجنة يبينون القصود ويخبرون الغيب

انزال آن در جنت و فرشتگان در جنت میسازند که شکایات اولت میکنند در جهنما را

لاهل الجنة اذا استغوا باليسير والاستغفار وذكر الله وقراءة

قرآن اهل جنت چون مشغول شوند به تسبیح و استغفار و ذکر خدا و خواندن قرآن

القرآن اشتغلنا بالبيان وغير ذلك ببركة ذكر الله عز وجل ليسجل

مستغول میشود با بیان حق و غیر آن ببرکت ذکر خداست عز و جل پس چون بگوید

عن ذكر الله تعالى كف عنا عتبيانه وفي الخيام من عبد يصوم شهر

از ذکر خدا تعالی بانیستیم از ساختن که شکایت و در خبر است نیست بچندین ماه که روزه داد و ماه

رمضان الا يزوجه الله من حور او عين في حيلة من درة مخوفة

رمضان مگر آنکه بکام و بدهد او را خدا از حور عین در چینه از مروارید میانه خالی

يضاء كما قال الله تعالى حور مقصودات في الخيام بكل امرأة منهن

چند چنانکه فرموده خدا تعالی حور مقصودات در چیمها با هر اسه از زن از آنها

سبعون سيرا من يا قوت حمراء على كل سيرة سبعون فرسا وكل

مفتاد هفتاد اسب از با قوت سرخ بر هر سیرت هفتاد فرس و هر سیرت هفتاد اسب

امرأة منهن ألف وصيفة ومع كل وصيفة من ذهب ويعطى زوجها

زن یکی از ایشان هزار خدمتکار باشد و با هر وصیفه از طلا داده شود و شوهر او را

مِثْلُ ذَلِكَ وَهَذَا أَكْلُهُ مِنْ صَامٍ رَمَضَانَ سِوَايَ مَا عَمِلَ الْحَسَنَاءُ بِكَ

مثل آن و این همه بر آن گشت که روزه داشت ماه رمضان را سوائے آنچه عمل کرد از نیکیها باب

فِي ذِكْرِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فِي الْجَنَّةِ أَنْ وَنَاءَ الطَّيْرِ أَطْصَحَ فِيهَا الشَّجَارُ طَبِيبَةٌ

در ذکر اهل جنت و درخت است که بر آید پس از گذشتن حراط حوائی باشند که در آنجا درختان و گیاه

وَتَحْتَ كُلِّ شَجَرَةٍ عَيْنَانِ مَاؤُهُمَا انْفَجَرَتْ مِنْ الْجَنَّةِ أَحَدُهُمَا

در زیر هر درخت دو چشمه باشند که آب آنها جاری شده باشد از جنت یکی از آن دو چشمه

عَنِ الْيَمِينِ وَالْآخَرَى عَنِ الشِّمَالِ وَالْمُؤْمِنُونَ يُجَوِّزُونَ مِنَ الطَّيْرِ وَ

از جانب راست و دیگر از چپ است و مؤمنان بگذرند از حراط

قَدْ قَامُوا مِنَ الْقُبُورِ وَقَامُوا فِي الْحِسَابِ قُفُوفِ فِي حَرِّ الشَّمْسِ جَحِيمٍ وَلِيَشْرَبُوا

بر آید بر خاسته باشند از قبرها و ایستاده باشند حساب و ایستاده باشند و هرگاه آب پس بیایند و بنوشند

مِنْ أَحَدِ الْعَيْنَيْنِ فَإِذَا بَلَغَ الْمَاءُ صَدْرَهُمْ يَزُولُ مِنْهُ كُلُّ مَا كَانَ فِيهَا

از یکی از دو چشمه پس چون رسد آب بسینههای ایشان زایل شود و از آن بر آنجا بود و در آن

مِنْ غُلٍّ وَخِجَانَةٍ وَحَسَدٍ إِذَا بَلَغَ الْمَاءُ فِي بَطْنِهِمْ يَزُولُ مِنْهُ كُلُّ مَا

از کینه و چغانت و حسد و چون رسد آب در شکمهای ایشان زایل میشود و از آن بر آنجا بود

كَانَ فِيهَا مِنْ قَدَرٍ وَدِيمٍ وَكُلٌّ فِي بَطْنِهِمْ ظَاهِرُهُمْ وَبَاطِنُهُمْ ثُمَّ يُجَوِّزُونَ

در آن از پلیدی و خون و بول پس پاک شود و ظاهر ایشان و باطن ایشان پس از آن ایستاده

حَوْضٍ آخَرَ فَيَغْسِلُونَ فِيهِ رُؤُسَهُمْ وَنَفُوسَهُمْ فَيَصِيرُ لِبَاسُهُمْ كَالْقَمَرِ

حوض دیگر پس بشویند در آن سرهای خود را و تنهای خود را پس گردد لباسشان مانند ماهتاب

لَيْلَةِ الْبَدْرِ وَتَلْبَسُ نَفُوسُهُمْ كَالْحَبَرِ وَتَطْيِبُ اجْسَادُهُمْ كَالْمِسْكِ

شب چهارم و نرم شود بدنهای ایشان مانند جامه ابریشم و خوشبو شوند بدنهای ایشان مانند مشک

فَيَنْتَقِلُونَ إِلَى بَابِ الْجَنَّةِ وَإِذَا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ لِلْجَنَّةِ خَلْقَةً مِنْ يَاقُوتَةٍ

پس برسد تا دروازه جنت و چون ببینند مؤمنان جنت را حلقه از یاقوت

حَرَّةً أَوْ قِيفَرًا بُوْهُمَا يَصْفَقُهُمْ فَيَسْمَعُونَ مِنَ الطَّنِينِ قُبْلَهُ كُلِّ حُورٍ أَنْ

سرخ پس برزند مؤمنان آن حلقه را بکفهای دست خود پس شنیده شود از آن حلقه آواز باریدگی پس

زوجهما قد اقبل فخرج الحور تعاقب زوجهما ونقول له انت جنة

شش برش آمده بیرون آید حور و بجل کشیده کند سوره خود را و گوید سوره خود را تو محبوب منی

وانا راضیه عنک لا اسخط ابد اوبد خلون فی الجنة بیتها وکان فی

در من را بیم از تو بغض نشوم گاهی و داخل شود در جنت و در خانه خود و باشد در

البیت سبعون سیریر او علی کل سیریر سبعون فرشا و علی کل فرش سبعون

بر خانه هفت تخت و بر هر تخت هفتاد فرش و بر هر فرش هفتاد

زوجه و علی کل زوجه سبعون حله یرى مساقه لمن یراء الحور فی

حور و بر هر حور هفتاد حله باشد که دیده شود و متغیر باشد در شان از پس یکدیگر و در

الخبر لو ان شجرة من شعرات نساء اهل الجنة سقطت الى الارض

خبر است اگر یک موئی از موهای زنان اهل جنت بیفتد زمین

لاضیاء اهل الارض قال النبی صلی الله تعالی علیه و آله وسلم الجنة یضیاء

هر آینه روشن کند تمام اهل زمین را و گفت پیغمبر صلی الله تعالی علیه و آله وسلم جنت یضیاء

یتلا کولایام اهلها ولا تمس ولا تفسر ولا یکتله ولا یوم ولا نوم فیها

درختان است خواب نیکند اهل آن و نیست آفتاب و نه ماهتاب و نه روز و نه خواب است در آن

لان النوم اخر الموت وکلاء الجنة سبعه حواط محیطه بالجنار کلها

زیر آن خواب برادر موت است و گرد جنت هفت دیوار است که احاطه کرده اند بنام جنت

فالاوّل من فضة والثانی من ذهب والثالث من یاقوت والرابع

پس اول دیوار از نقره است و دیوار دوم از طلا است و سیم از یاقوت است و چهارم

من لؤلؤ والخامس من در والسادس من زبرجد والسابع من

از مروارید است و هفتم از مروارید و هشتم از زبرجد است و نهم از

توریت لؤلؤ وما ین کل حاطین مسیره حسیانه عالم اهل الجنة

تور درختان است و در میان هر دو دیوار هفتصد سال است و هر چه اهل جنت او

فجر دماد مکحولون وللرجال تنوار بخضره و هو افق ما یوز علی

پس هر آنان به پیش سپید چشم باشند و بر آن مردان بر دت های سبز باشند و آن غلین نزد و برتر است از ایشان

الا مرد وذلك لتمييز الرجال من النساء وفي الخبر عن النبي صلى الله

عليه واله وسلم ان اهل الجنة يكونون على كل واحد سبعون حلة ينقلبون

عليها وانه في الجنة ما يشبه برزخ الارض في ثيابه

كل حلة في كل ساعة سبعون لونا ويرى وجهها وصدورها

وساقها ولري وجهها في صدورها وساقها ولا يترقون

ولا يخطون ولا يكون لهم شعير الايط والعانة الا الحاجبين

شعر الراس العين ثم يزدادون كل يوم جمالا وحسنا كما يزدادون

كل يوم هرا في الدنيا ويعطى للرجل قوة مائة رجل في الاكل والشرب

والجماع ويجمعون كما يجمع اهل الدنيا من الرجل والمرأة

حقبا والحب ثمانون سنة ولا تمل ولا فلة على ذلك المرافق والجماع

في كل يوم وجد هاء راء وقال ابن عباس رضي الله عنهما في قوله

وعن علي رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان في الجنة

شجرة يخرج من اعلاها الحلا ومن اسفلها الخيل دوان اجنية

در الجنة است که می بر آید از بالا می آید حله و از زیر آن می آید صاحب بالها باشند

لست بكم صعبة مثقلة بالذنوب واليا قوت ولا تزوت ولا يبول

زیبا سے نشان دہی و ایسا قوت و نہ مرگن گنہگار و نہ بول گنہگار

فیرب علیہا اولیاء اللہ فظہیرکم فی الجنة فیقول الذین اسفل

پس سوار متون برآیند و سواران برآیند بالیشان و جنت پس گوید آقا کریمان

منهم یارب ما یبلغ عبادک هؤلاء هذه الکرامۃ یقول لهم انکم کنتم

از ایشان ای رب کدام سبب رسیدن این بندگان تو این درجه فرماید خدا تعالی ان شاء الله

تنامون و هم یصلون و كانوا یصومون و انتم تقطرون و انهم کما

حاجب بودند ایشان نماز میخواندند و بود و ایشان که روز و شب نماز میخواندند و ایشان که

یفیقون ام و الهم و انتم تمسکون و تمجلون و كانوا انما ههرون

ای خدا میدادند ای الهای خود را و شما میگریید و تمسک میزدید و بودند ایشان که جامه میزدند

و انتم یحییون و عن ابی هريرة رضى الله عنه قال ان فی الجنة شجرة

و شما میگریید و روایت است از ابی هریره رضی الله عنه که او گفت برآیند در جنت درختی است

لویسیر الزکب فی ظلها مائة عام و انقطع ما قال الله تعالی

اگر سیر کند سوار در سایه آن صد سال قطع نمیشود از موده است خدا تعالی

و ظل تمدد و نظیره فی الدنيا الوقت الذی قبل طلوع الشمس

و سایه و از شیده و نظیر آن در دنیا آن وقت است که قبل از طلوع آفتاب

یعد و لها لی ان یدخل سواد المیل قال الله تعالی ان فی الجنة

بعد از آن باسد تا آنکه داخل شود سواد المیل گفت خدا تعالی که در دنیا

سک اظل یعنی قبل طلوع الشمس بعد عرفها و روی عن النبی

در آنکه سایه را یعنی پیش از طلوع آفتاب و بعد از عرفها و روی عن النبی

صلی الله علیه و آله وسلم قال الا انکم ساعة هی انشب ساعان

ای خدا علی و آله و سلم که انگاه یک ساعه است که در دنیا

الجنة و هی ساعة التي قبل طلوع الشمس بعد عرفها و الهم

جنت و آن ساعه است که پیش از طلوع آفتاب و بعد از عرفها و الهم

وَرَأَتْهَا بِأَسِطَةٍ وَبَرَكَّتْهَا لِغَيْرَةٍ ^{وَرَوَى} أَيْضًا ^{فِي} الْحَنَةِ ^{شَجَرَةٍ}

در احسن آن فراخ است و برکت آن بسیار است و روایت کرده شد نیز که در جنت و در حنّه است

ثُمَّ هَا ^{الْأَيْنُ} مِنَ ^{الزَّيْدِ} وَأَحَلَّ ^{مِنَ} الْعَسَلِ ^{أَطْيَبُ} مِنَ ^{الْمُسْكِ} لِبَاكُمَا

که میوه آن نرم تر است از مسکه و شیرین است از شبنم و خوشبو تر است از مشک و نه میوه اند که نه را

إِلَّا ^{الْمُصَلُّونَ} بَابُ ^{فِي} ذِكْرِ ^{جُورِ} الْعَيْنِ ^{فِي} الْحَنَةِ ^{عَنِ} النَّبِيِّ ^{صَلَّى} اللَّهُ ^{عَلَيْهِ}

مگر نماز گزاران باب در ذکر جور عین در حنّه است از پیغمبر صلوات الله علیه

وَاللَّهُ ^{وَسَلَّمَ} أَنَّهُ ^{قَالَ} خَلَقَ ^{اللَّهُ} وَجْهَهُ ^{وَمِنْ} أَرْبَعَةِ ^{أَوَانٍ} أَبْيَضَ ^{وَاحِدًا}

و الله و سلم که بر آینه فرمود و آفرید چهره ای را روی نور را از چهار رنگ سفید و سبزه

وَأَصْفَرَ ^{وَأَحْمَرَ} وَخَلَقَ ^{بَدَنَهَا} مِنَ ^{الزَّعْفَرَانِ} وَ ^{الْمُسْكِ} وَ ^{الْعَنْبَرِ} وَ ^{الْكَافُورِ}

و زرد و سرخ و آفرید بدن او را از زعفران و مشک و عنبر و کافور

خَالِقُ ^{شَعْوَرِهِ} مِنَ ^{الْقَرْنَفِ} نَقْلٍ ^{وَمِنْ} أَصَابِعِ ^{رِجْلَيْهَا} إِلَى ^{رُكْبَتَيْهَا} مِنْ

آفرید موهایش را از میخک و قرن گل و از انگشتان پایش تا شان بازوهایش را از

الزَّعْفَرَانِ ^{الْأَطْيَبُ} وَمِنْ ^{رُكْبَتَيْهَا} إِلَى ^{يَدَيْهَا} مِنَ ^{الْمُسْكِ} وَمِنْ ^{يَدَيْهَا}

زعفران خوشبو تر است و از انگشتان او تا پشت او از مشک و از پشت او تا بازو

بِرَقَّةٍ ^{فِي} الدُّنْيَا ^{لَصَارَتْ} كُلُّهَا ^{مِسْكًا} مَكْتُوبٌ ^{عَلَى} صَدْرِهَا ^{اسْمُ}

بیکار در دنیا بر آینه گردد تمام دنیا مشک نوشته است بر سینه بر حور نام

مِنْ ^{وَجْهٍ} وَ ^{اسْمُ} مِنْ ^{أَسْمَاءِ} اللَّهِ ^{تَعَالَى} وَمَا ^{بَيْنَ} يَدَيْهَا ^{فَرَسٌ} فِي ^{فَرَسٍ}

سوار او و نامی از نامهای خدا بقیه در میان دو دوش یک فرسخ است و در فرسخ

وَفِي ^{كُلِّ} يَدٍ ^{مِنْ} يَدَيْهَا ^{عَشْرَةُ} أَسْوَكَةٍ ^{مِنْ} ذَهَبٍ ^{فِي} أَصَابِعِهَا ^{عَشْرَةُ}

و در هر دست از دو دست ده دستانه اند از طلا و در انگشتان ده ده

خَوَاتِيمُ ^{وَفِي} رِجْلَيْهَا ^{عَشْرَةُ} خَلْخَالٍ ^{مِنْ} الْجَوْاهِرِ ^{الْوَلَوِّ} وَ ^{رَوَى}

انگشتهاست و در دو پای ده ده خلخال از جواهر و روایت کرده شد

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّكَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ فِي

این عباس بن علی گفت فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم بر اینست که
 آنچه جور ایستادها علیه خلقها الله تعالی من از بقع اشیاء من المساء

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ حَفْصٍ عَنْ أَبِيهِ وَادْرِ الْعَبْتِ أَفْرِيدُو اسْتَ اَوْ اَصْدَانِيَحَا لِي رِبَّاهَا جَمِيعًا مِنْهُ

الْكافور والعنبر والزعفران وعجنت طينها بماء الحيوار وجميعه المحرور لها

کافور و صندل و عود و مشک و یاجمجات و لعل و حوران اورا

عَمَّ شَقِ الْاَنْدَاكِيبِ دِيْنِ الْاَنْدَاكِوْدَانِ حُوْرُوْدِ الْاَنْدَاكِوْدِيْنِ بِتَرْجَمِ شَوْدَادِ دَرِ اَسْمَاءِ اَرْشَادِ اَوَّلِ

سید و سید دست دار و ایلد باشد در اسل می پس باید که بدادت برین در سید

مَسْعُودَانَهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى

خَلَقَ جَنَّاتٍ عِدْنٍ زَعَا جِبْرَائِيلَ وَقَالَ لَهُ انْطَبِقْ وَانْظُرْ إِلَى مَاذَا

خَلَقْتُ لِعَادِي وَأُولِيَاءِي فَذَهَبَ جِبْرَائِيلُ وَمَا وَفَى ذَلِكَ الْجَنَّةَ

فَأَشْرَفَتِ الْبَيْتَ جَارِيَةً مِنْ حُورِ الْعِائِمِ مِنْ بَعْضِ تِلْكَ الْفُضُوفِ وَكَيْسَمَتِ

بجس برادر و دوستی برین آید نیز یاد دسرا در این باره بعضی اراک و کما عیسم کرد
 الى جبرائیل علیه السلام فصارت جناة عن من صوعنا ياها
 بظرف جبرائیل علیه السلام پس گشت جنت عدن از او نشین در آن مشهور

مَنْزُورَةٌ فَخَرَّ جِبْرَائِيلُ سَاجِدًا رَبَّهُ وَظَنَّ أَنَّهُ مِنَ الْغُفْرَةِ

فَنَادَى الْجَارِيَةُ يَا أَمِينَ اللَّهِ أَرْفَعُ رَأْسَكَ فَرَفَعَهُ رَأْسَهُ وَنَظَرَ إِلَيْهَا

وَقَالَ يٰسَحَابُ الَّذِي خَلَقَكَ فَتَادَيْتَ الْجَارِيَةَ يٰأُمَيِّنُ اللَّهُ أَنْدَرِي

وگفت یا کلاه است اندازد را که آفرید ترا پس آواز گریز جاریه ای امین خدا آری امید داری

لِمَنْ خَلَقْتُ قَالَ لَا فَقَالَتِ الْجَارِيَةُ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَنِي لِمَنْ يَرْضَاهُ اللَّهُ

که برای چه آفریدم مگر گفت نه پس گفت آن جاریه بر اینست خدا آفرید مرا را کسیکه اختیار کرد و رضای خدا

تَعَالَى عَلَى هَوَاءِ نَفْسِهِ وَعَلَى هَذَا جَاءَ فِي الْخَبَرِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

تعالی بر هر خواهش خود را و بنا بر این آمده در خبری از پیغمبر صلی الله علیه

وَأَلَيْهِ سَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ رَأَيْتُ فِي الْجَنَّةِ مَسْلُكَةً يَدْخُلُونَ قَصْرَ الْبَيْتَةِ مِنْ دَهَبٍ

وآلایه وسلم که او فرمود دیدم در بهشت فرشتگان که میسازند نو شکلی هست از زر

وَلَيْسَتْ مِنْ قِصَّةٍ وَيَبْنُونَ كَذَلِكَ فَإِذَا أَكْفُوا عَنْ الْبِنَاءِ فَقُلْتُ لَهُمْ

و نیست از قصه و میسازند همچنان پس ناگاه بنده شد از سازش حق آن که شکلی نیست و افشا

لَمْ كَفَفْتُمْ عَنْ الْبِنَاءِ قَالُوا أَفَرَأَيْتَ تَقِفْنَا قُلْتُ مَا تَقِفْتُمْ قَالُوا

چرا ایند که بنده از سازش گفتند تمام شد حرم و اجرت ما قطع چیست حرم شما گفتند

إِنَّ صَاحِبَ الْقَصْرِ يَذْكُرُ اللَّهَ تَعَالَى فَلَمَّا كَفَّ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ كَفَفْنَا عَنْ

اینکه صاحب کوشک ذکر میکند خدا میفکارد پس چون بند شد از ذکر خدا بند شویم از

بِنَاءٍ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضُوا إِذَا أَكَلُوا وَلِيَ اللَّهُ مِنْ فَوَاحِشِ الْجَنَّةِ مَا شَاءَ وَ

ساختن آن گفت ابن عباس رضوا اگر خورد و دوست خدا از میوه های بهشت آنچه خواهد و

يَسْتَنَاقُ إِلَى الطَّعَامِ فَيَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُقَدَّمَ إِلَيْهِ الطَّعَامُ فَيَأْتُونَ

مشتاق شود و بسوخته طعام پس امر کند خدا بیاورد آنکه پیش آورید او را طعام پس آورند

بِسَبْعِينَ أَلْفَ وَصِيفٍ وَعَلَى كُلِّ وَصِيفٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَائِدَةٍ مِنْ

هفتاد هزار خدمتکار و بر هر خدمتکار هفتاد هزار مائده بود از

دُرٍّ وَ يَاقُوتٍ وَعَلَى كُلِّ مَائِدَةٍ أَلْفُ صَحْفَةٍ مِنْ ذَهَبٍ كَمَا قَالَ اللَّهُ

مردارید یاقوت و بر هر مائده هزار کاسه بزرگ بود از طلا چنانکه فرمود خدا و

تَعَالَى وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصُحُوفٍ مِنْ ذَهَبٍ وَ أَكْوَابٍ وَ فِيهَا مَا

تعالی و گردانیده شود بر ایشان بر کاسها از طلا و بخوره نادر آنها باشد آنچه

فَنَسْتَبْرِئُ أَنْفُسَنَا وَتَلَدُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ وَفِي كُلِّ صُحُفَةٍ

میخوابد او را عیبها و لذت میگیرد چشمها و شما باشید در آن جا همیشه و در هر کتابی بزرگ

لَسَبْعُونَ أَلْفَ لَوْحٍ مِّنَ الطَّعَامِ لَهُ تَنَلُّهُ النَّارُ وَلَمْ يَطْبَخْ الطَّبَّاخُ قُلْ

هفتاد و هزار هزار رنگ باشد از طعام که نرسیده باشد آنرا آتش و نه بخت کند آنرا آتش نوزد

يَعْلَمُ فِي قُدْرَتِهِ بِحُسْنٍ وَلَا غَيْرُهُ وَلَكِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ بِإِذْنِهِ

چون میخواهد در یک سبب و نه در غیر آن و لیکن خدا بیغالی مژد و آنرا ایجاد شود پس بپاشد و بپاشد

فَيَأْكُلُ وَلِيُّ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ تِلْكَ الْأَشْيَاءِ فَمَا يَشَاءُ وَزَوْجَتُهُ مَعَهُ

پس خورد و دست خدا بیغالی از آن کامد ما می خورد آنچه خواهد و چه و سبب و سبب باشد

فَإِذَا شَاءَ أَنْزَلَ طَيِّبًا مِّنْ طُيُورِ الْجَنَّةِ عَظِيمًا كَقَطْرِ الْمَاءِ فَتَقَفُّونَ

پس چون بپاشد آنرا و آید مرغان از مرغان جنت استخوان آنهاست ستان مانند استخوان ما می شود و می شود

يَا جَنَّاتُ عَلَى رَأْسِ وَلِيِّ اللَّهِ تَعَالَى وَتَقُولُ كُلُّ لَحْمٍ طَرِيًّا يَا أُولِي

پس ای ستان مرغان بر بالهای خود و سر و دست خدا بیغالی و گوید مرغان که گوشت تازه و مرغانی و دست

اللَّهُ إِنَّا ظَلِمْنَا كَذًّا أَوْ كَذًّا أَوْ شَرِبْنَا مِنْ مَّاءِ السَّلْسَبِيلِ وَالْكَافُورُ كَذًّا

خدا من چنین و خاتم و نوشیدیم از آب چشمه سلسبیل و چشمه کافور را بنفرد دست

كَذًّا وَارْتَقَتْ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ وَآكَلَتْ مِنْهَا فَيَسْتَأْذِنُ وَلِيُّ اللَّهِ إِلَى

مرچیدیم از باغهاست جنت و خوردیم از آنها پس مستأذن شود و دست خدا بخورد و دست

تِلْكَ الطَّيْرِ فَيَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى هَا أَنْ يَقَعَ عَلَى الْمَائِدَةِ مِنْ أَيِّ لَوْحٍ

آن مرغان پس امراند خدا بیغالی آن مرغان را اینکه واقع شود بر مائده از هر کجاست

شَاءَ فَيَكُونُ مَشْوِيًّا فَيَأْكُلُ وَلِيُّ اللَّهِ مَا شَاءَ مِنْ لَحْمِهَا

که خواهد پس شود پزیده بریان پس بخورد دست خدا آنچه خواهد از گوشت آن

ثُمَّ يَرْجِعُ الطَّاغُوتُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى وَلَا يَفْقِدُ طَعَامَ الْجَنَّةِ وَإِنْ أَكَلَهَا

پس باز نهد مگر و آن نرزم بازون خدا بیغالی و تمام نشود طعام جنت اگر چه خورد و از آن

وَلَا يَنْقُصُ شَيْءٌ وَبِظِلِّهِ فِي الدُّنْيَا الْقُرْآنُ يُتَعَلَّمُ السَّامِعُ وَ

و نه نقص شود چیزی و در ظل و دنیا قرآن است که می آموزند آنرا مردم

يَعْلَمُونَ الْغَيْرُ وَهُوَ عَلَىٰ حَالِهِ لَا يَقْضِي مِنْ شَيْءٍ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ فِي جَنَّةٍ مِنْ جَنَّاتٍ جَنَّاتِ عَدْنٍ وَجَنَّاتِ نَعِيمٍ وَجَنَّاتِ نازِدَاتٍ وَجَنَّاتِ عِلْيَانٍ وَجَنَّاتِ عِلْيَانٍ وَجَنَّاتِ عِلْيَانٍ

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَأْكُلُونَ وَيَشْرَبُونَ وَيَتَزَوَّجُونَ

لَذَّةُ تَقْرِيبِ طَعَامِهِمْ وَشَرَابِهِمْ رَجَاءُ كَرِيمِ الْمَلِكِ الْكَافُورِ وَيُطِيرُهُ

فِي الدُّنْيَا أَوْلَدُ فِي بَطْنِ الْأُمِّ كَيُولُ وَلَا يَنْغُوطُ اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا

وَنِيَّامَ لَيْلٍ وَرَشْمَ أَدْنَى بِلْ سَيَكُنْ وَنَهْ فَالْكَ سَيَكُنْ أَخْرَارُ رُزْقِي كُنْ أَرَا

يُحْمِلُهُ النَّبِيُّ وَاللَّهُ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَاحْمَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ إِنَّ رَبَّنَا إِنَّ رَبَّنَا لَنُكْرِهَاتُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ إِنَّ رَبَّنَا إِنَّ رَبَّنَا لَنُكْرِهَاتُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ إِنَّ رَبَّنَا إِنَّ رَبَّنَا لَنُكْرِهَاتُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ إِنَّ رَبَّنَا إِنَّ رَبَّنَا لَنُكْرِهَاتُ

خاتمة الطبع كتابها

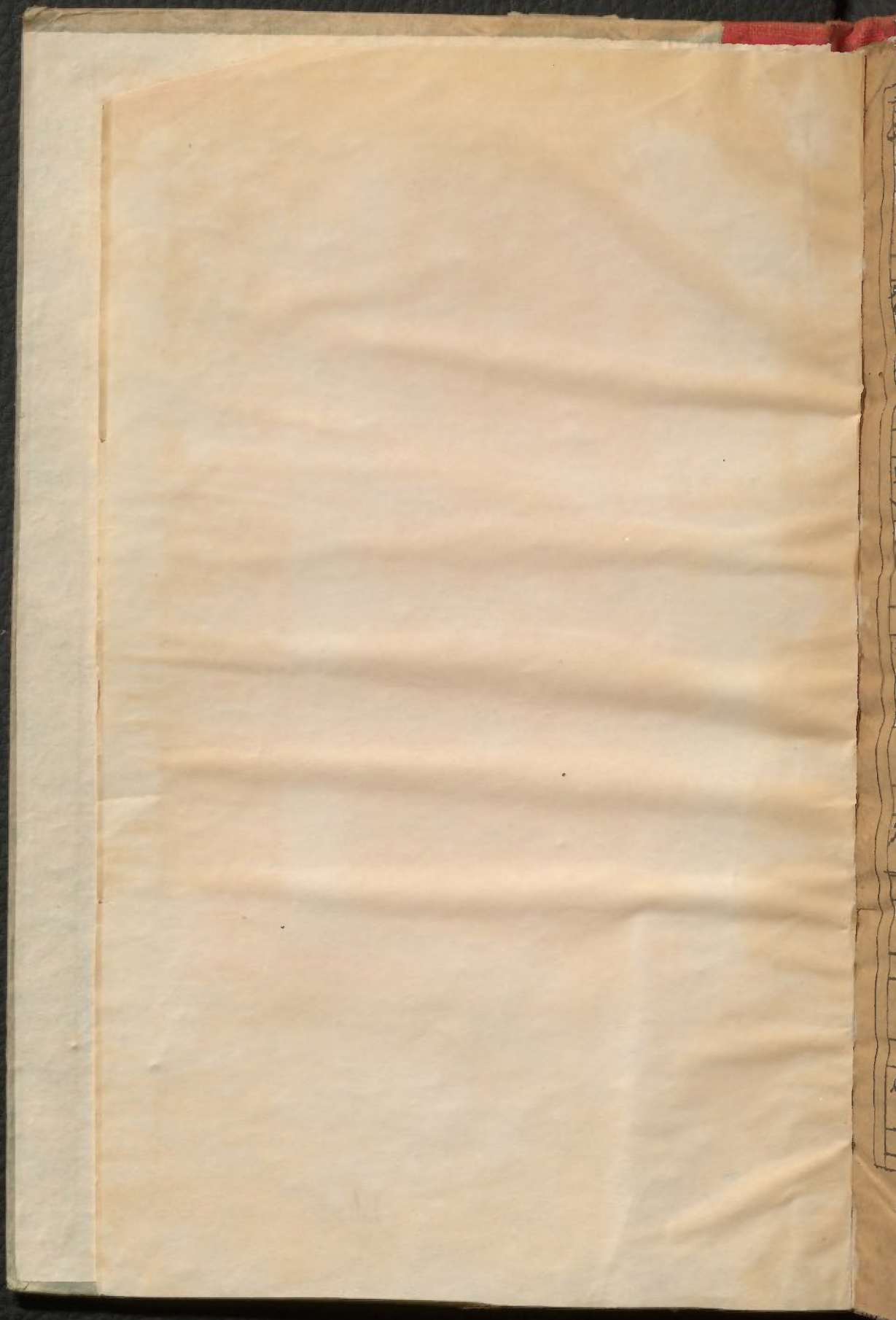
محمد ضایع بیست و هفت که خالق ارض و سماست آسمان را از شمس و قمر آراسته

و زمین را از جن و بشر پر گشته اما بعد و بین آرد آن سعادت اقران کتاب

لا جواب یلین الابرار و تنبیه البغاة و قایق الاخبار من تصنیف امام حجة

الاسلام ابو حامد محمد بن محمد غزالی رحمه الله علیه بطبع فوق کاشی منشی انیر پرشاد طبع شد

2 در از احوال

51830

P. No. 203

